

Metodický pokyn pro přípravu programových dokumentů pro programové období 2014–2020

Verze: 1.0
květen 2013

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Odbor přípravy programového období 2014-2020

Staroměstské náměstí 6

110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK květen 2013.

1 OBSAH

1	OBSAH	3
1.	ÚVODNÍ USTANOVENÍ	7
2.	ZÁVAZNOST A ÚČINNOST	8
3.	DEFINICE POUŽÍVANÝCH POJMŮ	9
4.	LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD	18
5.	SYSTÉM PŘÍPRAVY PROGRAMŮ	21
5.1.	HARMONOGRAM PRACÍ PŘI ZPRACOVÁNÍ PROGRAMŮ.....	22
5.2.	CENTRÁLNÍ PLATFORMY PRO PŘÍPRAVU PROGRAMŮ PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014-2020.....	26
5.3.	PARTNERSTVÍ PŘI ZPRACOVÁNÍ A IMPLEMENTACI PROGRAMŮ.....	28
6.	PROCESY A MECHANISMY SOUVISEJÍCÍ S PŘÍPRAVOU PROGRAMŮ	34
6.1.	STRATEGICKÉ PROGRAMOVÁNÍ – DŮRAZ NA VÝSLEDKY.....	35
6.1.1.	<i>Vnější koherence - provázanost mezi strategickými dokumenty a programy</i>	35
6.1.2.	<i>Vnitřní koherence</i>	39
6.2.	TEMATICKÁ KONCENTRACE.....	46
6.3.	STRUKTURA PROGRAMŮ DLE JEDNOTLIVÝCH FONDŮ SSR.....	48
6.4.	PŘEDBĚŽNÉ PODMÍNKY (EX-ANTE KONDICIONALITY).....	51
6.4.1.	<i>Nesplnění předběžných podmínek</i>	52
6.4.2.	<i>Akční plán řízení a koordinace předběžných podmínek</i>	52
6.4.3.	<i>Odpovědnosti v rámci řízení a koordinace předběžných podmínek</i>	54
6.5.	PŘEZKUM VÝKONNOSTI A VÝKONNOSTNÍ REZERVA.....	56
6.6.	ÚZEMNÍ DIMENZE.....	58
6.6.1.	<i>Územní přístup územní dimenze</i>	59
6.6.2.	<i>Integrované přístupy</i>	60
6.6.3.	<i>Tematický přístup k IP v rámci programu</i>	61
6.7.	HRANIČNÍ OBLASTI – PŘESAHY A SYNERGIE.....	63
6.7.1.	<i>Typologie hraničních oblastí</i>	63
6.7.2.	<i>Identifikace a řízení hraničních oblastí</i>	63
6.8.	FINANČNÍ NÁSTROJE.....	67
6.9.	VELKÉ PROJEKTY.....	70
6.10.	FINANČNÍ ŘÍZENÍ.....	71
6.10.1.	<i>Finanční řízení alokace programů</i>	71
6.10.2.	<i>Finanční toky v rámci programů</i>	72
6.10.3.	<i>Evidence a výkaznictví</i>	73
6.11.	PŘEDBĚŽNÉ HODNOCENÍ PROGRAMU A SEA VYHODNOCENÍ PROGRAMŮ.....	74
6.11.1.	<i>Předběžné hodnocení (ex-ante)</i>	74
6.11.2.	<i>SEA vyhodnocení programů</i>	75
6.12.	MONITOROVÁNÍ A EVALUACE.....	80
6.12.1.	<i>Monitorování</i>	80
6.12.2.	<i>Hodnocení programu (Evaluace)</i>	82
7.	STRUKTURA A OBSAH OPERAČNÍHO PROGRAMU	83

7.1.	PŘÍPRAVA OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A ZAPOJENÍ PARTNERŮ (ČL. 23 ODST. 2, ČL. 87 ODST. 5 PÍSM. (C) NÁVRHU OBECNÉHO NAŘÍZENÍ)	85
7.2.	STRATEGIE PRO PŘÍSPĚVEK OPERAČNÍHO PROGRAMU KE STRATEGII UNIE ZAMĚŘENÉ NA INTELIGENTNÍ A UDRŽITELNÝ RŮST PODPORUJÍCÍ SOCIÁLNÍ ZAČLENĚNÍ A DOSAŽENÍ HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI (ČL. 24 ODST. 1, ČL. 87 ODST. 2 PÍSM. (A) NÁVRHU OBECNÉHO NAŘÍZENÍ)	86
	7.2.1 Strategie pro příspěvek operačního programu ke Strategii Unie pro inteligentní, udržitelný růst podporující sociální začlenění a dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti.....	86
	7.2.2 Zdůvodnění finančních alokací.....	87
7.3.	POPIS PRIORITYNÍCH OS (ČL. 87 ODST. 2 PÍSM. (B) A (C) NÁVRHU OBECNÉHO NAŘÍZENÍ)	90
7.3A	PRIORITYNÍ OSY JINÉ NEŽ TECHNICKÁ POMOC (ČL. 87 ODST. 2 PÍSM. (B) NÁVRHU OBECNÉHO NAŘÍZENÍ)....	90
	7.3A.0 Pokud je relevantní, vysvětlení k vytvoření prioritní osy pokrývající více než jednu kategorii regionu nebo více než jeden tematický cíl nebo více než jeden fond (článek 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení). 91	
	7.3A.1 Specifické cíle odpovídající dané investiční prioritě a předpokládané výsledky (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(i)-(ii)).....	91
	7.3A.2 Popis typu a příkladů aktivit, které budou podporovány v rámci dané investiční priority (dle investičních priorit).....	95
	7.3A.3 Zvláštní ustanovení pro ESF, pokud je relevantní (na úrovni prioritní osy, dle kategorií regionů v relevantních případech).....	97
	7.3A.4 Výkonostní rámec (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(v))	98
	7.3A.5 Kategorie intervencí (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(vi))	99
	7.3A.6 Kde je to vhodné, souhrn plánovaného využití technické pomoci, v případě potřeby včetně aktivit na posílení administrativní kapacity odpovědných subjektů, které se účastní správy a řízení programů a příjemců (podle prioritní osy) (článek 87 odst. 2 písm. b, vii)).....	100
7.3B	PRIORITYNÍ OSA ZAMĚŘENÁ NA TECHNICKOU POMOC (ČL. 87 ODST. 2 PÍSM. (C) NÁVRHU OBECNÉHO NAŘÍZENÍ).....	101
	7.3B.0 Pokud je relevantní, vysvětlení k vytvoření prioritní osy pokrývající více než jednu kategorii regionu (čl. 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení)	101
	7.3B.1 Specifické cíle a očekávané výsledky (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(i)-(ii)).....	101
	7.3B.2 Seznam indikátorů výsledku (pouze pokud příspěvek EU na technickou pomoc přesáhne 15 mil. EUR).....	102
	7.3B.3 Popis podporovaných aktivit a jejich očekávaný příspěvek k naplnění specifických cílů (dle prioritní osy) (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(i)-(ii) návrhu obecného nařízení).....	102
	7.3B.4 Kategorie intervencí (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(v)) (dle prioritní osy).....	103
7.4.	FINANČNÍ PLÁN (ČL. 87 ODST. 2 PÍSM. (D))	103
	7.4.1 Tabulka uvádějící pro jednotlivé roky v souladu s čl. 53, 110 a 111 návrhu obecného nařízení, výši celkových finančních závazků plánovaných podpor z jednotlivých fondů (EUR) (čl. 87 písm. (d) a (i) návrhu obecného nařízení)	103
	7.4.2.A Finanční plán operačního programu stanovující pro celé programové období, pro operační program a každou prioritní osu celkovou výši finanční podpory z fondů a národního spolufinancování vč. míry spolufinancování (EUR) (Tabilka č. 18) čl. 87 odst. 2 písm. (d)(ii) návrhu obecného nařízení.	104
	7.4.2.B Rozdělení finančního plánu operačního programu podle prioritních os, fondu, kategorie regionů a tematických cílů pro EFRR, ESF a FS	109
7.5.	PŘÍSPĚVEK K INTEGROVANÉMU PŘÍSTUPU PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ (ČL. 87 ODST. 3 NÁVRHU OBECNÉHO NAŘÍZENÍ).....	110
	7.5.1 Pokud je relevantní, plánovaný přístup ke komunitně vedenému místnímu rozvoji a principy identifikace území pro jeho implementaci	110

7.5.2 Pokud je relevantní, plánovaný přístup k udržitelnému rozvoji měst (čl. 87 odst. 3 písm. (a) návrhu obecného nařízení a čl. 7 odst. 2 a 3 návrhu specifického nařízení k EFRR).....	111
7.5.3 Pokud je relevantní, využití integrované územní investice (ITI) (jak je vymezena v článku 99 návrhu obecného nařízení) nad rámec rozvoje měst realizovaného podle článku 7 odst. 2 návrhu specifického nařízení k EFRR a indikativní rozdělení zdrojů na úrovni jednotlivých prioritních os.....	112
7.5.4 *Mechanismus k zajištění koordinace s aktivitami spolupráce a makroregionálními strategiemi a strategiemi pro přímořské oblasti	113
7.6. ZVLÁŠTNÍ POTŘEBY ZEMĚPISNÝCH OBLASTÍ NEJVÍCE POSTIŽENÝCH CHUDOBOU NEBO CÍLOVÝCH SKUPIN, JIMŽ NEJVÍCE HROZÍ DISKRIMINACE NEBO SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM NA MARGINALIZOVANÉ SKUPINY OBYVATEL A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (ČL. 87 ODST. 4 PÍSM. (A) NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ)	114
7.6.1 Zeměpisné oblasti nejvíce postižené chudobou/cílové skupiny, jimž nejvíce hrozí diskriminace	114
7.6.2 Strategie operačního programu k řešení zvláštních potřeb těchto zeměpisných oblastí / cílových skupin nejvíce ohrožených chudobou	115
7.7. ZVLÁŠTNÍ POTŘEBY ZEMĚPISNÝCH OBLASTÍ, KTERÉ JSOU POSTIŽENY VÁŽNÝMI NEBO STÁLÝMI PŘÍRODNÍMI NEBO DEMOGRAFICKÝMI PROBLÉMY (ČL. 87 ODST. 4 PÍSM. (B) NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ) ..	116
7.8. ÚŘADY A ORGÁNY ZODPOVĚDNÉ ZA ŘÍZENÍ, KONTROLU A AUDIT A ROLE PARTNERŮ (ČL. 87 ODST. 5 NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ)	117
7.8.1 Úřady a orgány odpovědné za řízení, kontrolu a audit (čl. 87 odst. 5 písm. (a) a (b) návrhu obecného nařízení)	117
7.8.2 Zapojení relevantních partnerů (čl. 87 odst. 5 písm. (c) návrhu obecného nařízení).....	117
7.9. *KOORDINACE MEZI FONDY, MEZI EZFRV, ENRF A DALŠÍMI UNIJNÍMI A NÁRODNÍMI PODPŮRNÝMI NÁSTROJI A TAKÉ S EIB (ČL. 87 ODST. 6 PÍSM. (A) NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ)	119
7.10. PŘEDBĚŽNÉ PODMÍNKY (ČL. 87 ODST. 6 PÍSM. (B) NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ)	120
7.10.1 Určení platných předběžných podmínek a vyhodnocení jejich plnění (tabulka 24)	120
7.10.2 Popis opatření, která mají být provedena, aby bylo dosaženo splnění předběžných podmínek, zodpovědné orgány a odpovídající harmonogram pro naplnění příslušných opatření (tabulky 25 a 26)..	121
7.11. SNIŽOVÁNÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE PRO PŘÍJEMCE (ČL. 87 ODST. 6 PÍSM. (C) NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ).....	123
7.12. HORIZONTÁLNÍ PRINCIPY (ČL. 87 ODST. 7 NÁVRHU OBEČNÉHO NAŘÍZENÍ)	125
7.12.1 Udržitelný rozvoj.....	125
7.12.2 Rovné příležitosti a ochrana před diskriminací.....	125
7.12.3 Rovnost žen a mužů	126
7.13. PŘÍLOHY OP (DOLOŽENY JAKO PŘÍLOHY TIŠTĚNÉ VERZE).....	127
7.13.1 Seznam velkých projektů, jejichž realizace je v průběhu programového období plánována (čl. 87 odst. 2 písm. (e)) (Tab. č. 27)	127
7.13.2 Výkonostní rámec operačního programu	127
7.13.3 Seznam relevantních partnerů zapojených do přípravy operačního programu	128
8. DŮSLEDKY NEDODRŽENÍ METODICKÉHO DOKUMENTU.....	129
9. SEZNAM ZKRATEK.....	130
PŘÍLOHA Č. 1: TEMATICKÉ CÍLE A INVESTIČNÍ PRIORITY, PRIORITY UNIE V OBLASTI ROZVOJE VENKOVA A AKVAKULTURY.....	132
PŘÍLOHA Č. 2: TYPOLOGIE ÚZEMÍ PRO VYMEZENÍ ÚZEMNÍ DIMENZE OP	141
PŘÍLOHA Č. 3: TEMATICKÉ OKRUHY	146

PŘEHLED PROVEDENÝCH ZMĚN

Kapitola/ strana	Předmět aktualizace	Účinnost

1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Cílem předkládaného metodického pokynu je poskytnout řídicím orgánům 2014–2020 (dále také „ŘO“), zpracovatelům operačních programů a Programu rozvoje venkova (dále také „programů“) i dalším zapojeným partnerům přehledné a závazné postupy pro zpracování programů a předat požadavky ze strany Evropské komise (dále také „EK“), včetně doplňujících pokynů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále také „MMR“), jako orgánu odpovědného za přípravu Dohody o partnerství. Metodický pokyn pro přípravu programových dokumentů pro programové období 2014–2020 (dále také „MP přípravy PD“) byl vytvořen v souladu s usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012, bodem III/1a, za účelem harmonizace postupů při přípravě programů a jejich struktury ze strany všech řídicích orgánů.

MP přípravy PD se skládá ze tří stěžejních částí – **systém přípravy programů vč. harmonogramu přípravy a spolupráce se zainteresovanými subjekty (kap. 5), popis základních procesů a mechanismů souvisejících s přípravou programů (kap. 6) a popis struktury a obsahu programů (kap. 7)**. První část vymezuje předpokládaný časový rámec jednotlivých kroků přípravy programů, vymezuje dané i očekávané klíčové aktéry a partnery na evropské, národní, regionální i místní úrovni. Druhá část je věnována vysvětlení procesů a mechanismů implementace fondů Společného strategického rámce¹ (dále také „SSR“) v klíčových okruzích přípravy i realizace programu, přičemž vychází primárně z návrhů nařízení, šablon EK, metodických dokumentů Ministerstva pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství (dále také „MMR-NOK“) a Ministerstva financí ČR (dále také „MF“) a dále ze zkušeností z programových období 2004–2006 a 2007–2013. Současně je podkladem pro třetí část, která vychází z návrhu šablony a doporučení pro přípravu programu², který představila EK v návaznosti na návrhy nařízení (14. ledna 2013) a je doplněna interpretací a požadavky ze strany MMR-NOK.

V programovém období 2014–2020 jsou v rámci fondů SSR a zpracování i následnou realizaci programů stanovena pravidla a východiska, z nichž některá mají již osvědčenou dlouhodobou tradici i mimo fondy SSR (např. strategické programování, monitorování a evaluace), jiná jsou zaváděna jako nové nástroje, které mají posílit účelné a efektivní naplňování cílů programů (např. ex-ante kondicionality). Podstatná část z přístupů prezentovaných v následujících kapitolách již byla ve více či méně podobném chápání uplatňována při dosavadní implementaci fondů EU v ČR a je proto žádoucí zohlednit kromě nařízení EU a metodických dokumentů i zkušenosti nabyté v programových obdobích 2004–2006 a 2007–2013.

¹ Při přípravě programového období 2014 - 2020 se prozatímně vychází z textů nařízení EU schválených předběžně částečným obecným přístupem Radou vyjma záležitostí týkajících se programování, kde bylo již dosaženo předběžného kompromisu v rámci dialogů s EP. Jedním z výsledků tohoto kompromisu je např. změna názvu fondů Společného strategického rámce na "Evropské strukturální a investiční fondy".

² Draft template and guidelines for the content of the operational programme

Na tento metodický pokyn bude navazovat Metodika řízení programů, která bude tvořena dílčími metodickými dokumenty v podobě metodických pokynů či doporučení shrnující osvědčené postupy v průřezových oblastech implementace – např. způsobilým výdajům, veřejným zakázkám, evaluacím, indikátorům, finančním tokům a kontrole, finančním nástrojům apod. Zmiňované metodické pokyny a doporučení bude MMR-NOK a MF připravovat postupně při přípravě programového období 2014–2020 v návaznosti na vyjednávání a upřesňování podmínek a celkového nastavení programového období 2014–2020 s EK ve spolupráci s relevantními ministerstvy, které mají funkci řídicích orgánů pro fondy SSR.

2. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST

Metodický pokyn pro přípravu programových dokumentů pro programové období 2014–2020 byl schválen vládou ČR usnesením č. a přímo zavazuje řídicí orgány jako subjekty zodpovědné za přípravu a řízení programu, a to v následujícím rozsahu:

- MP přípravy PD je závazný pro všechny programy v rámci všech fondů SSR, které jsou zatřeseny Dohodou o partnerství, tzn. Evropský fond pro regionální rozvoj (dále také „EFRR“), Evropský sociální fond (dále také „ESF“), Fond soudržnosti (dále také „FS“), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (dále také „EZFRV“) a Evropský námořní a rybářský fond (dále také „ENRF“) s výjimkou následujícího:
 - Kapitola 5.1 je zpracována v rozsahu části „vytvoření organizační struktury pro přípravu programu“ jako doporučující,
 - Kapitola 6.9 Velké projekty metodického pokynu není závazná pro programy financované z ESF, EZFRV a ENRF,
 - Kapitola 6.10 Finanční řízení metodického pokynu není závazná pro programy financované z EZFRV a ENRF,
 - Kapitola 7 Struktura a obsah OP metodického pokynu není závazná pro programy financované z EZFRV a ENRF, kde struktura programů vychází z návrhu specifického nařízení k EZFRV a návrhu specifického nařízení k ENRF,
 - Pro programy Evropské územní spolupráce (dále také „EÚS“) má tento metodický pokyn s ohledem na specifický průběh přípravy programu vyplývající ze zapojení nejméně dvou států, doporučující charakter.

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti od 1. dne měsíce, který následuje po měsíci, kdy byl metodický pokyn schválen vládou ČR.

V případě rozporu metodického pokynu s příručkami a doporučeními EK a s legislativou EU má vždy legislativa EU a doporučení EK přednost. V případě rozporu je platná aktuální verze nařízení. Neplatí pro požadavky, které mohou být nad rámec nařízení a slouží pro nastavení koordinace v rámci ČR a dosahování cílů Dohody o partnerství.

3. DEFINICE POUŽÍVANÝCH POJMŮ

Absorpční kapacita

Absorpční kapacita vyjadřuje míru schopnosti operačního programu či Programu rozvoje venkova nebo subjektů (zejména potenciálních žadatelů) řádně využít prostředky poskytované z fondů SSR.

Alokace

Objem finančních prostředků z fondů SSR a zdrojů vnitrostátního spolufinancování určený pro členský stát, cíl, program či jeho součást, rok, případně výzvu.

Analýza nákladů a přínosů (CBA)

Analýza nákladů a přínosů vymezuje socioekonomické efekty plánovaného projektu. Zjednodušeně ukazuje, co komu projekt přináší a co je na jeho realizaci nutno vynaložit. Vymezuje skupinu všech účastníků, kterých se projekt dotkne ať přímo či nepřímo. V rámci analýzy jsou vyčísleny nejen veškeré finanční náklady a výnosy, ale také významné a dopředu odhadnutelné nepřímé pozitivní a negativní důsledky. Umožňuje tak zohlednit intervence, které nejsou ziskové a finančně výnosné, ale mají nefinanční, např. společenský užitek.

Auditní orgán

Orgán zodpovědný za řádného provádění auditů za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu a za vykonávání činností v souladu s čl. 116 návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006 (dále také „návrhu obecného nařízení“).

Certifikace

Certifikací výdajů se rozumí potvrzení správnosti údajů o vynaložených výdajích v souladu s předpisy EU a předpisy ČR, předložených řídicími orgány operačních programů Platebnímu a certifikačnímu orgánu. Výsledkem certifikace je zpracování a zaslání certifikátu o vynaložených výdajích spolu s výkazem výdajů a s žádostí o platbu Platebním a certifikačním orgánem Evropské komisi.

V případě Programu rozvoje venkova se certifikací rozumí vydání osvědčení ze strany Certifikačního orgánu, že účetní závěrka Platební agentury je pravdivá, úplná a přesná, a že postupy vnitřní kontroly Platební agentury fungovaly uspokojivým způsobem. Osvědčení vychází z posouzení postupů a vzorku transakcí. Výsledkem certifikace je zpracování a zaslání osvědčení, certifikační zprávy a stanoviska Certifikačního orgánu k prohlášení o věrohodnosti vypracovanému Platební agenturou včetně účetní závěrky sestavené Platební agenturou Evropské komisi.

Cílová skupina

Skupina subjektů nebo osob, na kterou je program/projekt zaměřen a má z něj užitek po dobu jeho realizace včetně doby udržitelnosti (např. účastníci rekvalifikačních kurzů, turisté, etnické menšiny, podnikatelé, zdravotně postižení, neúplné rodiny, obce apod.).

Dohoda o partnerství

Dokument vypracovaný členským státem za účasti partnerů v souladu s přístupem založeným na víceúrovňové správě, který stanoví strategii členského státu, priority a opatření pro účinné a efektivní využívání fondů SSR za účelem dosahování cílů strategie Evropa 2020.

E-government

Využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě v kombinaci s organizačními změnami a novými dovednostmi za účelem zlepšovat poskytované služby, rozvíjet demokratické procesy a posílit podporu veřejných politik.

Evaluace/Hodnocení

Proces založený na důkladném sběru informací a na jejich odborném vyhodnocování s cílem získat spolehlivé podklady pro řízení implementace a strategické rozhodování. Hodnocení tak přispívá k hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky a při jejich čerpání. V případě evaluací v oblasti fondů SSR se hodnotí nastavení strategií, politik, programů a projektů, jejich design, implementace a účinky. Záměrem je vyhodnotit relevanci a naplnění cílů (účelnost), dosažení efektivity, hospodárnosti a udržitelnosti. Hodnocení se provádějí před zahájením programového období či vlastní realizace (ex-ante), během nich (ad-hoc, ongoing nebo mid-term) a po nich (ex-post).

Finanční kontrola

Finanční kontrola v rámci fondů SSR je součástí systému finančního řízení, který zabezpečuje hospodaření s veřejnými prostředky. Mezi hlavní cíle finanční kontroly patří zejména prověřování, zda jsou dodržovány právní předpisy, zda je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům a zda nedochází k nehospodárnému, neúčelnému a neefektivnímu nakládání s veřejnými prostředky.

Fond fondů

Fond fondů je fond založený za účelem převedení prostředků z programu na subjekt implementující finanční nástroj. Subjekt implementující fond fondů je jediným příjemcem ve smyslu čl. 2(8) návrhu obecného nařízení.

Fond soudržnosti

Fond EU, určený na podporu politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie, konkrétně na spolufinancování projektů v oblasti investic do životního prostředí včetně oblastí souvisejících s udržitelným rozvojem a energetikou, které představují přínos pro životní prostředí, v oblasti transevropské sítě v oblasti dopravní infrastruktury v souladu s hlavními směry přijatými rozhodnutím č. 661/2010/EU a v oblasti technické pomoci.

Fondy Společného strategického rámce (fondy SSR)

Fondy EU určené k realizaci Společného strategického rámce: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Globální grant

Způsob implementace části operačního programu dle čl. 113 návrhu obecného nařízení, kdy řídicí orgán (či členský stát) pověří řízením této části operačního programu zprostředkující subjekt. Dohoda mezi řídicím orgánem (členským státem) a zprostředkujícím subjektem musí být písemná. Zprostředkující subjekt poskytne záruky své solventnosti a způsobilosti v dotčeném oboru, jakož i v oblasti správního a finančního řízení. Na tento zprostředkující subjekt jsou převedeny finanční prostředky na vybrané účely a ty jsou následně v rámci globálního grantu poskytovány příjemcům na financování určitých akcí.

Horizontální principy

Aby bylo možno dosáhnout udržitelného a vyváženého rozvoje regionů podpořených z fondů SSR, jsou do realizace politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti zahrnuty dva hlavní horizontální principy: udržitelný rozvoj (dosahování rovnováhy mezi ekonomickou, sociální a environmentální oblastí) a rovné příležitosti (rovnost mužů a žen, odstraňování diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace). Žádný z projektů nesmí být v rozporu s uvedenými horizontálními prioritami. Povinností řídicích orgánů je hodnotit aktivity podniknuté v rámci programů z hlediska horizontálních priorit a informaci o tom zahrnout v rámci zvláštní kapitoly do výroční zprávy programu.

Indikátory

Indikátor je nástroj pro měření cíle / plánu, postupu či dosažených efektů jednotlivých úrovní implementace. Indikátor musí být přesně definován a tvoří jej kód, název, jasná definice, měrná jednotka včetně popisu způsobu měření, zdroj údajů, výchozí, cílová³ a dosažená hodnota. Pojem „indikátor“ má stejný význam jako jeho český ekvivalent „ukazatel“ případně méně používaný výraz „parametr“.

Integrovaná strategie rozvoje území

Integrovaná strategie rozvoje území především vyhodnocuje problémy a potenciál regionu a navrhuje jeho další rozvoj pomocí konkrétních opatření. Strategie má analytickou, strategickou a implementační část.

Investiční priorita

Priority specifikované ve specifických nařízeních k EFRR, ESF a FS, které naplňují jednotlivé tematické cíle definované v obecném nařízení a které mohou být z daného fondu podporovány.

Kofinancování (spolufinancování)

Kofinancování je procentuální vyjádření objemu prostředků, které do programu/operace přispívá členský stát/příjemce. V každém programu hrazeném z fondů SSR je nutné zajistit k prostředkům EFRR/ESF/FS/EZFRV a ENRF spolufinancování ze zdrojů České republiky. Pro strukturální fondy a Fond soudržnosti je určena míra spolufinancování na úrovni prioritní osy v souladu s čl. 110 návrhu obecného nařízení. Míry spolufinancování pro EZFRV a ENRF jsou stanoveny v návrzích příslušných nařízeních. Definitivní míra nebo míry spolufinancování programu z fondů SSR se určí v rozhodnutí Evropské komise o přijetí programu v souladu s čl. 53 návrhu obecného nařízení.

³ Závazné cílové hodnoty jsou nastavovány pouze tam, kde to EK vyžaduje, nicméně pro potřeby řízení programu a Dohody o partnerství je požadováno nastavovat indikativní a nezávazné cílové hodnoty v rámci MS2014+ u všech indikátorů včetně vysvětlujícího komentáře o způsobu jejich nastavení. Výjimku představují kontextové a dílčí indikátory v rámci rozpadového pravidla, např. indikátory týkající se detailního členění účastníků projektů dle Přílohy nařízení ESF. V dostatečně odůvodněných případech je možné provést identifikaci hodnot pouze v rámci povinného komentáře.

Tento pojem se užívá i při financování jednotlivých projektů.

Metodický pokyn

Závazný metodický dokument upravující význačné oblasti implementace fondů SSR.

Milníky

Milníky jsou průběžné cíle pro prioritní osy/priority Unie, které vyjadřují zamýšlený pokrok naplánovaný k určitému termínu. Milníky jsou pro každý operační program/Program rozvoje venkova stanoveny v textu tohoto programu. Mezi milníky patří finanční ukazatele stavu implementace a indikátory výstupů popř. výsledků.

Místní akční skupina

Místní společenství složené ze subjektů, které zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy (skupiny občanů, neziskové organizace, subjekty soukromé podnikatelské sféry, subjekty veřejné správy, obce, svazky obcí apod.), přičemž na rozhodovací úrovni nesmí ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin představovat více než 49 % hlasovacích práv. Místní akční skupina navrhuje a provádí strategii místního rozvoje v souladu s čl. 30 návrhu obecného nařízení.

Monitorovací systém/systémy

Informační systém sloužící k monitorování, řízení, hodnocení a reportování implementace fondů SSR v České republice v programovém období 2014–2020, a to na všech úrovních implementace (projekt, program, Dohoda o partnerství).

Monitorovací výbor

Výbor, jehož úkolem je posuzovat provádění programu. Monitorovací výbor plní funkce v souladu s čl. 43 návrhu obecného nařízení a dále specificky dle čl. 100 návrhu obecného nařízení, resp. čl. 81 návrhu specifického nařízení k EZFRV⁴, nebo čl. 137 návrhu specifického nařízení k ENRF.⁵ Členy monitorovacího výboru jsou zástupci příslušných řídicích a koordinačních subjektů a partnerů (např. odbory ministerstev, partnerská ministerstva, kraje, obce, nestátní neziskové organizace apod.).

Monitorování

Monitorování je nedílnou součástí jak projektového a programového cyklu, tak i realizace Dohody o partnerství. Cílem monitorování je průběžné sbírání, třídění, agregování, ukládání dat a informací a zjišťování stavu a pokroku v realizaci projektů, operačních programů či Programu rozvoje venkova a Dohody o partnerství a porovnávání získaných informací s výchozími hodnotami a předpokládaným plánem, i po jeho realizaci (např. indikátory výsledků). Monitorování je soustavnou činností, která probíhá během celého trvání projektu / programu / Dohody o partnerství.

Národní číselník indikátorů pro programové období 2014-2020 (NČI 2014+)

NČI 2014+ definuje po metodické a technické stránce soubor schválených indikátorů (včetně všech povinných parametrů (tedy požadovaných dat) indikátorů). Jedná se o nástroj, který umožňuje reagovat na potřeby programů a systému monitorování a evaluace. Terminologii a závazná pravidla pro tvorbu, používání a úpravu indikátorových soustav a NČI 2014+ v programovém období 2014–

⁴ V celém dokumentu je označení „specifické nařízení k EZFRV“ používáno pro návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

⁵ V celém dokumentu je označení „specifického nařízení k ENRF“ používáno pro návrh návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském námořním a rybářském fondu

2020 stanovuje metodický pokyn MMR-NOK. NČI 2014+ je evidován v MS2014+, před spuštěním MS2014+ je tvorba a aktualizace NČI 2014+ prováděna v souboru ve formátu Excel (.xlsx). Správcem NČI 2014+ je MMR-NOK.

Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství

Centrální metodický a koordinační orgán pro implementaci programů spolufinancovaných z fondů SSR v České republice v programovém období 2014-2020. V uvedené oblasti je partnerem pro Evropskou komisi za ČR, zabezpečuje řízení Dohody o partnerství na národní úrovni, je správcem monitorovacího systému, je metodickým orgánem v oblasti implementace a centrálním orgánem pro oblast publicity.

Nesrovnalost⁶

Nesrovnalost je porušení právních předpisů EU nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, který je zapojen do provádění fondů SSR, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU nebo ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU nebo do veřejného rozpočtu ČR.

Opatření

Úroveň operačního programu / programu (pro EZFRV a ENFR závazná v dokumentu programu, pro EFRR, ESF a FS nezávazná v dokumentu operačního programu). Soubor operací / aktivit, které vedou k naplnění priorit Unie v případě EZRV a ENFR a investičních priorit u EFRR, ESF a FS, tedy tematických cílů. Na této úrovni je dále definována alokace, fond, indikátory, typy projektů, cílové skupiny, příjemci atd.

Operace

Souhrnné označení pro projekt, smlouvu, opatření nebo skupinu projektů, které byly vybrány řídicím orgánem dotyčného operačního programu či Programu rozvoje venkova nebo z jeho pověření v souladu s kritérii pro dotyčný program a které přispívají k dosažení cílů priority nebo priorit, k níž / k nimž se vztahují.

V souvislosti s finančními nástroji tvoří operaci finanční příspěvky z operačního programu či Programu rozvoje venkova na finanční nástroje a následná finanční podpora, kterou tyto finanční nástroje poskytují.

Operační program / Program

Základní strategický dokument tematické, finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast nebo území, ve kterém jsou popsány konkrétní cíle a priority pro čerpání z EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF v programovém období 2014–2020, kterých chce členský stát v dané tematické oblasti/prioritě dosáhnout a jakým způsobem, s vazbou na Dohodu o partnerství a strategii Unie. Jedná se o závazný dokument pro řídicí orgán daného programu vůči Evropské komisi.

Program je adekvátní pojem platný pro dokument popisující čerpání z EZFRV.

Platební agentura

⁶ V případě vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, platí, že v důsledku porušení rozpočtové kázně došlo nebo mohlo dojít ke ztrátě ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje. Trestný čin spáchaný v souvislosti s realizací programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU se vždy považuje za nesrovnalost.

Akreditovaný subjekt pověřený realizací plateb, kontrolou výdajů, případně dalšími činnostmi v rámci administrace žádostí o dotaci v rámci Společné zemědělské politiky EU.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP)

Obecně užívaný termín, který popisuje projekt či skupinu projektů, na nichž se společně podílí soukromý a veřejný sektor, a které směřují k uspokojování služeb tradičně zajišťovaných veřejným sektorem. PPP obecně označuje formy spolupráce mezi orgány veřejné správy a podnikatelským sektorem za účelem zajištění financování, výstavby, obnovení, správy či údržby veřejné infrastruktury nebo poskytování veřejné služby.

Platební a certifikační orgán (Certifikační orgán)

Orgán zodpovědný za celkové finanční řízení prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu EU a certifikaci výdajů v souladu s čl. 115 návrhu obecného nařízení.

Prioritní osa / Priorita Unie

Základní stavební jednotka operačního programu / programu spolufinancovaného z fondů SSR. Dle příslušných ustanovení návrhů obecného i specifických nařízení k jednotlivým fondům prioritní osa / priorita Unie naplňuje jeden nebo více investičních / jeden nebo více tematických cílů. Dle příslušných ustanovení návrhů obecného i specifických nařízení k jednotlivým fondům je prioritní osa / priorita Unie spolufinancovaná z jednoho nebo více fondů.

Prioritní osa je pojem platný pro operační programy spolufinancované z EFRR, ESF a FS, priorita Unie je pojem platný pro operační program spolufinancovaný z ENRF a program spolufinancovaný z EZFRV.

Programování

Proces organizace, přijímání rozhodnutí a přidělování finančních zdrojů v několika fázích, určený k víceletému provádění společné akce EU a členských států za účelem dosažení stanovených priorit.

Projekt

Ucelený soubor aktivit financovaných z operačního programu či Programu rozvoje venkova, které směřují k dosažení předem stanovených a jasně definovaných, měřitelných cílů. Projekt je realizován v určeném časovém horizontu podle zvolené strategie a s daným rozpočtem.

Region

Pro účely metodických dokumentů pro programové období 2014-2020 se regionem rozumí územní jednotka odpovídající úrovni 1 nebo 2 klasifikace územních statistických jednotek (úroveň NUTS 1 a 2) ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003.

- *Méně rozvinuté regiony*: Regiony, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele je méně než 75 % průměru HDP v EU-27.
- *Přechodové regiony*: Regiony, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele je v rozmezí 75 % - 90 % průměru HDP v EU-27.
- *Více rozvinuté regiony*: Regiony, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele je více než 90 % průměru HDP v EU-27.

Rovné příležitosti

Princip rovných příležitostí patří mezi základní horizontální priority (témata) EU. Princip rovných příležitostí znamená potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny, jako jsou migranti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol aj., souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Zvláštní důraz je kladen na naplňování principu rovných příležitostí žen a mužů.

Řídící orgán

Orgán zodpovědný za účelné, efektivní a hospodárné řízení a provádění operačního programu nebo Programu rozvoje venkova v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Funkcemi řídicího orgánu operačního programu spolufinancovaného z EFRR, ESF, FS může být pověřen veřejný nebo soukromý subjekt národní, regionální nebo lokální úrovně, v případě operačního programu nebo Programu rozvoje venkova spolufinancovaného z ENRF, EZFRV se může jednat o veřejnoprávní nebo soukromoprávní subjekt působící na celostátní nebo regionální úrovni nebo samotný členský stát. Řídící orgán vykonává činnosti v souladu s čl. 114 návrhu obecného nařízení, resp. čl. 73 návrhu specifického nařízení k EZFRV, nebo čl. 108 návrhu specifického nařízení k ENRF.

Strategické posuzování vlivů na životní prostředí (SEA)

SEA je nástrojem pro environmentální optimalizaci plánů, programů a koncepcí, které mohou mít významné vlivy na životní prostředí. Příslušná problematika je upravena zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Cílem strategického posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní komplexní informace o možném vlivu zamýšlených koncepcí na životní prostředí.

Specifické indikátory

Výstupové a výsledkové indikátory nad rámec společných indikátorů stanovených ze strany EK, které jsou součástí indikátorové soustavy Dohody o partnerství nebo operačního programu či Programu rozvoje venkova.

Specifický cíl

Zamýšlená změna, které má být dosaženo prostřednictvím aktivit v rámci investiční priority (resp. prioritní oblasti v případě EZFRV, resp. specifického cíle v případě ENRF). V případě OP Rybářství se kromě výše uvedeného také jedná o úroveň programu.

Společné indikátory

Indikátory výstupu a výsledku (v případě fondu EZFRV a ENRF i dopadu) stanovené z úrovně Evropské komise za účelem agregace informací v členské zemi a napříč všemi členskými zeměmi EU. Seznam společných indikátorů je definován v rámci specifických nařízení. Indikátory z tohoto seznamu musí být v rámci soustavy využívány u všech intervencí tam, kde je to vhodné. Seznam společných indikátorů a jejich definic bude automaticky součástí NČI 2014+.

Společný strategický rámec

Dokument, který převádí cíle a záměry strategie Unie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění do podoby klíčových akcí pro fondy SSR, zřizuje pro každý tematický cíl klíčová opatření, která mají být podporována z jednotlivých fondů SSR, a mechanismy pro zajištění soudržnosti a

souladu programování fondů SSR s hospodářskými politikami a politikami zaměstnanosti členských států a EU.

Strukturální fondy

Dílčí fondy EU, určené na podporu politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti, tj. Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond.

Tematické cíle

Tematické cíle vymezené v čl. 9 návrhu obecného nařízení.

Velký projekt

Projekt financovaný z prostředků EFRR či FS složený z řady prací, činností nebo služeb, které jsou určeny k dosažení nedělitelného úkolu přesné hospodářské nebo technické povahy, s jasně určenými cíli, jehož celkové způsobilé náklady přesahují 50 mil. EUR, resp. 75 mil. EUR v případě projektů přispívajících k naplňování tematického cíle 7 (tj. podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách). Po schválení projektu na národní úrovni řídicím orgánem programu je velký projekt posuzován nezávislými experty a Evropskou komisí. V případě pozitivního hodnocení od nezávislých hodnotitelů a v případě absence námitek EK, lze považovat daný velký projekt za schválený. V opačném případě je nutné, aby bylo vydáno rozhodnutí o spolufinancování ze strany Evropské komise. Platnost tohoto rozhodnutí je omezena na tři roky od uzavření první smlouvy s dodavatelem stavby.

Vícefondovost

Možnost pro jeden operační program kombinovat financování z více fondů SSR.

Výroční zpráva

Výroční zpráva obsahuje informace o implementaci operačního programu nebo Programu rozvoje venkova a jeho priorit v předchozím rozpočtovém roce s odkazem na finanční údaje, společné i specifické indikátory a cílové hodnoty indikátorů, včetně změn v hodnotách indikátorů výsledků, a případně milníků vymezených ve výkonnostním rámci. Výroční zprávy předkládá členský stát EK pro všechny programy hrazené z fondů SSR v letech 2016 až 2022. Podrobnosti předkládání výročních zpráv upravuje čl. 44 návrhu obecného nařízení a dále čl. 101 návrhu obecného nařízení pro operační programy financované z EFRR, ESF a FS, čl. 138 návrhu specifického nařízení k ENRF a čl. 82 návrhu specifického nařízení k EZFRV.

Výzva

Aktivita řídicích orgánů či zprostředkujících subjektů operačních programů či Programu rozvoje venkova vyzývající potenciální žadatele k podání žádostí o podporu podle předem stanovených podmínek. Žádosti o podporu jsou přijímány ve výzvu stanoveném období.

Závěrečná zpráva

Závěrečná zpráva obsahuje informace o implementaci operačního programu v rozsahu jako zpráva výroční a navíc obsahuje informace o jeho přínosu k naplňování strategie Unie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Závěrečné zprávy předkládá členský stát EK pro všechny programy hrazené z fondů SSR v roce 2023. Podrobnosti předkládání závěrečných zpráv upravuje čl. 44 návrhu obecného nařízení a dále pro operační programy financované z EFRR, ESF a FS čl. 101

obecného nařízení, pro programy financované z EZFRV čl. 82 návrhu specifického nařízení k EZFRV . Pro ENRF dle čl. 138 návrhu specifického nařízení obsahuje pouze Výroční zprávu o provádění.

Zprostředkující subjekt

Veřejný či soukromý subjekt, jež byl členským státem nebo řídicím orgánem, nebo v případě EFRR/ESF/FS také certifikačním orgánem, pověřen výkonem některých funkcí řídicího, resp. certifikačního orgánu. Dohoda mezi členským státem nebo řídicím orgánem, resp. certifikačním orgánem a zprostředkujícím subjektem musí být písemná.

Způsobilé výdaje

Výdaje vynaložené na stanovený účel a v rámci období stanoveného v právním aktu o poskytnutí/převodu podpory, které jsou v souladu s příslušnými předpisy EU a ČR, příslušným metodickým pokynem MMR-NOK a dalšími pravidly stanovenými řídicím orgánem pro daný operační program.

3E

Pojem 3E má v české praxi dva úhly pohledu. Zákon o finanční kontrole č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, definuje 3E v souvislosti s pojmy hospodárný – efektivní – účelný, naopak v oblasti evaluací se jedná o hlavní evaluační kritéria Effectiveness – Efficiency – Economy (v překladu účelnost – účinnost – úspornost). Běžně jsou tyto tři pojmy doplňovány ještě o „užitečnost“ a „udržitelnost. Bližší rozpracování pojmů je obsaženo v rámci metodického pokynu pro evaluace programového období 2014–2020. Pro účely tohoto dokumentu se používá definice ze zákona o finanční kontrole č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4. LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD

Předkládaný metodický pokyn vychází na evropské úrovni z návrhů nařízení Evropského parlamentu (dále také „EP“) a Rady o společných a zvláštních ustanoveních pro výše zmíněné fondy a z navazujících metodických dokumentů EK:

- Návrh nařízení EP a Rady o společných ustanoveních ohledně EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF, jichž se týká Společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně EFRR, ESF a FS a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006 (dále také „návrh obecného nařízení“),
- Návrh nařízení EP a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se EFRR a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 (dále také „návrh specifického nařízení k EFRR“),
- Návrh nařízení EP a Rady o ESF a o zrušení nařízení (ES) č. 1081/2006 (dále také „návrh specifického nařízení k ESF“),
- Návrh nařízení EP a Rady o FS a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 (dále také „návrh specifického nařízení k FS“),
- Návrh nařízení EP a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z EFRR pro cíl Evropská územní spolupráce (dále také „návrh specifického nařízení k EÚS“),
- Návrh nařízení EP a Rady, kterým se mění nařízení EP a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci,

Pro přípravu MP přípravy PD jsou využívány kompromisní texty výše uvedených návrhů nařízení platné k říjnu 2012 tak, jak je schválila Rada pro obecné záležitosti za dánského předsednictví Rady pro obecné záležitosti, případně vycházíme ze závěrů dialogu (Evropského parlamentu, Rady EU a EK) k návrhům finančního řízení, ke kterým dospěly v rámci Irského předsednictví.

- Návrh nařízení EP a Rady o podpoře rozvoje venkova z EZFRV (dále také „návrh specifického nařízení k EZFRV“),
- Návrh nařízení EP a Rady o ENRF zrušující nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 a nařízení Rady (ES) č. 861/2006 a nařízení Rady (ES) č. XXX/2011 o integrované námořní politice (dále také „návrh specifického nařízení k ENRF“),
- Směrnice 2001/42/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí.

Dále MP přípravy PD vychází v kapitole 7 z návrhu šablony a doporučení pro přípravu programu. MP přípravy PD dále vychází z návrhů šablon 5B⁷, 5C⁸ a 6⁹ a 8¹⁰.

⁷ Examples of key elements of the operational programmes, Fiche no. 5B

⁸ Examples of key elements of the operational programmes (for the European social fund), Fiche no. 5C

⁹ Categories of intervention, Fiche no. 6

¹⁰ Performance Framework Reserve, Fiche no. 8

Souvisejícím klíčovým dokumentem pro směřování operačních programů bude dále SSR, jehož pracovní návrh byl zveřejněn v březnu 2012 a aktualizován v září 2012. Programy musí být zpracovávány s vědomím skutečnosti, že jmenované výchozí dokumenty nebyly dosud na evropské úrovni vyjednány do svého konečného znění. Přestože lze předpokládat, že klíčové teze a pravidla se již nebudou zásadně měnit, bude docházet k dílčím formálním i obsahovým úpravám. Schválení nařízení i SSR je předpokládáno v polovině roku 2013. **ŘO proto musí ve všech fázích respektovat aktuálně platná znění a zároveň sledovat průběh a směr vyjednávání.** V případě rozporu je platná aktuální verze nařízení. Neplatí pro požadavky, které mohou být nad rámec nařízení a slouží pro nastavení koordinace v rámci ČR a dosahování cílů Dohody o partnerství. Současně bude odpovídajícím způsobem upravován (aktualizován) i tento metodický pokyn tak, aby byl v souladu s platnou legislativou.

Z hlediska národní legislativy jsou pro účely tohoto metodického pokynu zásadní následující právní normy:

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů¹¹,
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Na úrovni národní přípravy programového období 2014–2020 navazuje zpracování tohoto metodického pokynu na relevantní a závazná usnesení vlády ČR a související schválené materiály:

- ⇒ Usnesení vlády ČR ze dne 31. srpna 2011 č. 650 a související materiál Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky, obsahujícímu i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů Evropské unie po roce 2013, které mimo jiné pověřuje MMR-NOK přípravou a vyjednáváním Dohody o partnerství pro rozvoj a investice s EK a koordinací přípravy budoucích programových dokumentů.
- ⇒ Usnesení vlády ČR ze dne 8. září 2011 č. 664 k dalšímu postupu přípravy monitorovacího systému strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2014+.
- ⇒ Usnesení vlády ČR ze dne 18. ledna 2012 č. 42 a související Soubor Rámcových pozic k návrhům nařízení pro fondy Společného strategického rámce EU pro období 2014–2020 týkajících se strukturálních fondů (Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu), Fondu soudržnosti a evropského seskupení pro územní spolupráci, které mimo jiné ukládá dotčeným ministrům průběžně spolupracovat při analýze ex-ante kondicionalit.

¹¹ Detailní postup realizace vyhodnocení SEA je uveden v kap. 5.4

- ⇒ Usnesení vlády ČR ze dne 21. března 2012 č. 184 o Doporučení ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie v programovém období 2014–2020.
- ⇒ Usnesení vlády ČR ze dne 22. srpna 2012 č. 610 k návrhu na snížení legislativních bariér pro implementaci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v programovém období let 2014 až 2020.
- ⇒ Usnesení vlády ČR ze dne 28. listopadu 2012 č. 867 (dále „UV 867/2012“) a související materiál Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce.

5. SYSTÉM PŘÍPRAVY PROGRAMŮ

Proces přípravy programů probíhá souběžně na úrovni EU a na národní úrovni. Přípravou a vyjednáváním Dohody o partnerství s Evropskou komisí bylo usnesením vlády ČR č. 650 ze dne 31. srpna 2012 a usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Ministerstvo pro místní rozvoj bylo rovněž usnesením vlády ČR ze dne 31. srpna 2011 č. 650 pověřeno koordinací přípravy budoucích programových dokumentů jak na úrovni ČR, tak i EU. Jelikož Dohoda o partnerství zahrnuje všechny fondy SSR musí MMR-NOK v návaznosti na přípravu a vyjednávání Dohody o partnerství na úrovni EU koordinovat přípravu všech programových dokumentů, které se k Dohodě o partnerství váží.

MMR-NOK vypracovalo Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky po roce 2013 v podmínkách České republiky, obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů Evropské unie po roce 2013, jež vláda ČR rovněž vzala na vědomí svým usnesením č. 650 ze dne 31. srpna 2011. Vláda ČR současně stanovila další postup při přípravě implementace fondů SSR.

Vláda ČR schválila usnesením č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 vymezení operačních programů pro období 2014 – 2020 a zároveň vzala na vědomí materiál „Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce“, jehož součástí bylo vymezení tematických okruhů, které by měly sloužit jako převodník mezi úrovní národních rozvojových priorit a cílů a prioritních os u jednotlivých programů. 8 tematických okruhů bylo navrženo za účelem jednoduchého vytvoření systému i řízení programů. Tyto okruhy se opírají o řádně zdůvodněné problémové analýzy zpracované resorty, kraji a zástupci měst a obcí a byly podrobeny dlouhé, důkladné a detailní debatě a systematickému ověřování potřeb ze strany partnerů. Problémové analýzy také budou podkladem pro aktualizaci strategických dokumentů jednotlivých ministerstev a regionálních partnerů do konce roku 2012. Tematické okruhy byly vytvořeny s ohledem na potřeby fondů SSR nastavit, dlouhodobě sledovat a korigovat fungování budoucích programů. Formulace tematických okruhů významně posiluje budoucí schopnost ČR dostát požadavkům návrhů nařízení pro fondy SSR. Podklady pro 8 tematických okruhů jsou také základním materiálem ČR pro nadcházející dlouhé vyjednávání s EU, včetně jednání o Pozičním dokumentu ze strany EK, který EK pro Českou republiku již připravila a prezentovala dne 22. listopadu 2012.

5.1. Harmonogram prací při zpracování programů¹²

Zpracování programů bylo zahájeno v roce 2012 na základě přijetí usnesení vlády ČR č. 867/2012, v rámci něhož vláda ČR schválila vymezení programů a stanovení příslušných řídicích orgánů.

Zpracování programů bude probíhat ve fázích, a to:

1. fáze

I.

- do konce března 2013, kdy budou připraveny první návrhy programů spolufinancovaných z EFRR, ESF a FS, a předloženy MMR-NOK;
- do konce března 2013, kdy bude ze strany Ministerstva zemědělství ČR (dále také „MZe“) MMR-NOK předložena informace o stavu přípravy programů spolufinancovaných z EZFRV a ENRF;

II.

- do konce května 2013, kdy budou připraveny první návrhy programů spolufinancovaných z EZFRV a ENRF a předloženy vládě ČR;
- do konce května 2013, kdy bude MMR-NOK informovat vládu ČR o stavu přípravy programů spolufinancovaných z EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF.

Dále indikativně v závislosti na stavu vyjednávání evropské legislativy:

2. fáze od června do října 2013, kdy bude program na úrovni ČR kompletně dopracován a postoupen vládě ČR k projednání,

-Do konce června budou návrhy programů zaslány MMR doplněné o:

- o dopřesněnou strategickou část programu a prioritních os s ohledem na přidělenou alokaci (prioritizace);
- o návrhy indikátorů na úrovni specifických cílů;
- o rozpracovanou implementační strukturu programu do úrovně ZS/ nositelů IR/ GG a typů příjemců;
- o dopřesnění hraničních oblastí (nedořešené překryvy a synergické oblasti v rámci programů a mezi programy);
- o zpracovanou analýzu absorpční kapacity na úrovni specifických cílů.

-Do konce srpna budou návrhy programů zaslány MMR doplněné o:

- o stanovené milníky a cílové hodnoty indikátorů na úrovni specifických cílů.

-ŘO předloží MMR do 30. září 2013 dále rozpracované návrhy programů.

-Poté proběhne finální dopracování programů ze strany ŘO.

¹² Harmonogram se bude odvíjet od vyjednávání a schválení nařízení na evropské úrovni.

3. fáze od listopadu 2013 do prosince 2013, kdy bude program předložen EK, projednán oficiálně s EK, upraven a poté konečná verze programu předložena ke schválení EK formou rozhodnutí.

-ŘO předloží vládě do 30. listopadu 2013 návrhy programů spolufinancovaných z EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF.

Níže uvedený popis specifikuje blíže požadavky na přípravu a rozsah zpracování programů v jednotlivých fázích tak, aby byla dosažena kontinuita přípravy programů a Dohody o partnerství. Pro efektivní přípravu programů MMR-NOK doporučuje v rámci 1. fáze, aby řídicí orgán vytvořil organizační strukturu pro přípravu programu:

- MMR-NOK doporučuje, aby **ŘO určily gestory** prioritních os/priorit Unie, kteří budou mít odpovědnost za obsah, resp. popis prioritních os/priorit Unie podle kapitoly 7.3 metodického pokynu/ v případě programů financovaných z EZFRV nebo ENRF dle specifických nařízení k těmto fondům. Jako gestoři budou působit zástupci příslušných resortů, krajů a případně i dalších subjektů, které z hlediska své působnosti mají odpovědnost za příslušné prioritní osy/priority Unie programu. Gestoři budou zajišťovat veškeré práce spojené s formulováním prioritních os/priorit Unie (návrhy strategie, popis prioritních os/priorit Unie či specifických cílů, předběžné podmínky, indikátory a milníky, integrované přístupy aj. **Určení a vymezení gestorů je v kompetenci ŘO.**
- **Řídicí orgán programu** bude projednávat a schvalovat postup zpracování, jednotlivé výstupy gestorů či dalších orgánů.
- MMR-NOK doporučuje sestavit **platformu pro přípravu programu** na základě partnerského principu, která bude obdobou monitorovacího výboru (dále také „MV“) programu (samotné MV budou ustaveny dle návrhu obecného nařízení čl. 41 do 3 měsíců od schválení programu ze strany EK). V této platformě budou zastoupeni kromě zástupců **řídicího orgánu, MMR-NOK, MF a gestorů** jednotlivých prioritních os rovněž zástupci neziskové sféry, zástupci samospráv, hospodářští a sociální partneři nominovaní dle principu partnerství včetně zástupců pro rovné příležitosti a pro životní prostředí. Členové platformy dohlíží na přípravu programu a zajišťují zohlednění zájmů relevantních zájmových skupin. **Zřízení a zapojení jednotlivých aktérů je v gesci řídicího orgánu.**
- MMR-NOK doporučuje ustavit pro jednotlivé prioritní osy/priority Unie programu, případně i pro jednotlivé části programu (např. implementace programu, nastavení indikátorů a milníků programu) **pracovní skupiny. Pracovní skupiny zřizuje řídicí orgán.**

V rámci fáze 1.I., tj. do konce března 2013, budou ze strany řídicích orgánů rozpracovány programy v následujícím rozsahu¹³:

- a) identifikace potřeb, zpracování analytické části programu (zpracování strategie pro příspěvek programu ke strategii EU, která bude obsahovat určení potřeb na regionální či národní úrovni, zdůvodnění výběru tematických cílů a odpovídajících investičních priorit, východiskem je

¹³ V textu níže jsou uvedeny odkazy na relevantní kapitoly z části 7 dokumentu. Přestože se část 7 nevztahuje na programy připravované v gesci MZe, požadavky na zpracování programů v rámci 1. fáze jejich přípravy jsou obdobné a mohou sloužit jako východisko i pro programy připravované v jeho gesci.

kapitola 7.1 MP tvorby PD), aktualizované teorie změny dle doporučení MMR-NOK, text programu,

- b) zdůvodnění příslušné části strategie programu, blíže viz kapitola 7.2 MP tvorby PD,
- c) popis prioritních os/priorit Unie vč. indikativního finančního plánu; bude se jednat o popis prioritních os včetně finančního plánu formou vah přiřazených jednotlivým prioritním osám, viz kapitoly 7.3 a 7.4 MP tvorby PD¹⁴,
- d) základní návrhy integrovaných přístupů, návrhy možností způsobu využití a uchopení problematiky integrovaných přístupů v rámci programu dle kapitol 7.5 a 7.6 MP tvorby PD,
- e) návrh řízení a implementace programu; implementační část by měla specifikovat základní úkoly jednotlivých orgánů (řídící orgán, auditní orgán, certifikační orgán, role partnerů v implementační struktuře programu, určení zprostředkujících subjektů zapojených do implementace, na které budou delegovány některé úkoly ŘO), vazba na kapitolu 7.8 MP tvorby PD.
- f) specifikace mechanismu zajištění koordinace realizace OP, blíže viz kapitola 7.9 MP tvorby PD,
- g) identifikaci předběžných podmínek, blíže viz kapitola 7.10 MP tvorby PD,
- h) návrh řešení problematiky horizontálních principů, viz kapitola 7.12 MP tvorby PD,

Rozsah požadavků uvedených **pod písmeny a-g bude detailně specifikován v rámci Pracovní skupiny k rozpracování programů 2014-2020, která je blíže popsána v kap. 5.2.**

V rámci fáze 1 řídící orgán také realizuje veřejnou zakázku na zpracování **předběžného hodnocení programu** a rovněž, pokud program projde vyhodnocením SEA, i na **posouzení vlivu programu na životní prostředí**. Vybraný/í zpracovatel/é se budou účastnit prací řídicího orgánu a budou působit souběžně s přípravou programu (možnost průběžného ovlivňování tvorby programu).

V průběhu realizace 1. fáze/II programu bude program **projednán s MMR-NOK a s EK (toto projednání zajišťuje ŘO; MMR-NOK se bude účastnit projednávání prostřednictvím zastoupení ve vyjednávacím týmu)**. Výsledky budou zapracovány do prvního návrhu programu.

V rámci 2. fáze budou programy dopracovány, mimo jiných bude zpřesněno vymezení indikátorů a **provedena kvantifikace indikátorů**, včetně milníků a cílových hodnot pro rok 2022, bude zpřesněna strategická část programu, popis prioritních os, návrh integrovaných přístupů a identifikace předběžných podmínek vč. stanovení finančních alokací, bude **zpřesněna implementační struktura programu** s vazbou na aktuální stav legislativy fondů SSR (principy výběru a hodnocení projektů, finančního řízení a kontroly, monitorování, hodnocení).

V roce 2013 před předložením vládě ČR **bude dopracováno předběžné hodnocení programu a posouzení jeho vlivu na životní prostředí**. Výsledky tohoto hodnocení budou promítnuty do příslušných částí programu (úvodní kapitola, strategie a prioritní osy, horizontální priority, příloha programu aj.).

V průběhu 2. fáze **bude příprava programu opět průběžně projednávána s MMR-NOK** (provázanost s Dohodou o partnerství) **a také s EK**. Stejně jako v první fázi platí, že toto projednání zajišťuje ŘO a MMR-NOK se bude účastnit projednávání prostřednictvím zastoupení ve vyjednávacím

¹⁴ V této fázi nebude ještě možné s definitivní platností přidělit výše finančních alokací prioritním osám, jelikož nebudou ještě známy konkrétní výše alokovaných finančních prostředků

týmu. Výsledky těchto jednání budou zapracovány do programu předkládaného vládě ČR, stejně tak i výsledky definitivních znění evropské legislativy (orientační předpoklad schválení legislativy – červen 2013).

V rámci 3. fáze bude program projednán **vládou ČR v listopadu 2013**, neboť projednání Dohody o partnerství ve vládě ČR se předpokládá o měsíc dříve, to jest v říjnu 2013.

Termín **předložení programu EK**, návazně na schválení legislativy fondů SSR, lze odhadovat na **prosinec 2013**.

Proces přípravy a vyjednávání těchto dokumentů je kontinuální a značně komplikovaný a závisí na míře porozumění mezi EK a členskými státy, v případě programů cíle evropské územní spolupráce i členskými státy navzájem.

5.2. Centrální platformy pro přípravu programů programového období 2014-2020

Příprava budoucího programového období bude projednávána na platformách se zastoupením všech relevantních partnerů – resortů, dotčených institucí, zástupců akademické a neziskové sféry, zástupců samospráv, sociálních a hospodářských partnerů aj. Agenda platformy pro implementaci programového období 2007–2013 bude pro účely programového období 2014–2020 modifikována (již od roku 2010 se na stávajících platformách debatují dílčí kroky pro budoucí programové období).

Pro přípravu programů v rámci programového období 2014-2020 je jako základní platforma na centrální úrovni definována Pracovní skupina k rozpracování programů 2014-2020. Tato pracovní skupina:

- projednává rozpracování programů podle tohoto metodického pokynu,
- projednává dopracování programů do konečné podoby ve všech částech dle požadavků EK na obsah programů.

Pracovní skupina byla ustavena v prosinci 2012a jejími členy jsou zástupci řídicích orgánů, MMR-NOK a MF.

K průřezovým tématům budou zřízeny další dílčí pracovní skupiny:

- **Pracovní skupina k integrovaným přístupům a územní dimenzi**, která bude řešit problematiku nastavení integrovaných přístupů a územní dimenze v programech. Členové budou nominováni z úrovně řídicích orgánů, resortů, krajů a zástupců měst a obcí.
- **Pracovní skupina jednotný monitorovací systém**, která definuje pravidla a postupy užívání Monitorovacího systému pro programové období 2014–2020. Členové budou zástupci řídicích orgánů, MMR-NOK a MF.
- **Meziresortní expertní poradní skupina**, která projednává návrhy metodických dokumentů určených pro subjekty implementační struktury. Skupina je tvořena vybranými experty z řad implementační struktury všech fondů pod Dohodou o partnerství.
- **Oponentní skupina**, která oponuje připravené metodické dokumenty, a bude tvořena jednotlivými zástupci hospodářských a sociálních partnerů, zástupců regionů a neziskového sektoru aj.

V průběhu zpracování programů a řešení průřezových otázek může vyvstát potřeba ustavení některých dalších skupin na centrální úrovni. Uvedený výčet platformy proto nelze chápat jako uzavřený.

Na úrovni jednotlivých zpracovávaných programů se předpokládá vznik platformy, jejichž návrh a nastavení je v gesci budoucích řídicích orgánů, viz kap. 5.1.

Ve vztahu k Evropské komisi budou za účelem vyjednávání jednotlivých zpracovávaných programů zřízeny **vyjednávací týmy** k jednotlivým programům pod Dohodou o partnerství, a to pod vedením jednotlivých řídicích orgánů. MMR-NOK bude členem každého vyjednávacího týmu.

Na úrovni Dohody o partnerství, která zastřešuje všechny programy a fondy SSR, budou definovány další platformy spolupráce, a to **Pracovní skupina pro přípravu Dohody o partnerství** a **vyjednávací tým** pro Dohodu o partnerství.

Vedle těchto pracovních platforem bude existovat také platforma s poradní či řídicí funkcí. Jedná se o **Radu pro fondy SSR**, která bude zastřešující řídicí platformou, jejímž hlavním úkolem bude řešit nastavení synergií mezi fondy SRR. Dále pak bude zřízena **Rada pro fondy SSR na pracovní úrovni** a k ní příslušné tématicky zaměřené pracovní skupiny. V čele každé pracovní skupiny bude **generální sekretář**. Celkem budou ustaveny na této úrovni čtyři tématicky zaměřené pracovní platformy a jedna průřezová k otázce finančních nástrojů.

5.3. Partnerství při zpracování a implementaci programů

Článek 5 návrhu obecného nařízení stanoví, že v souvislosti s **přípravou** Dohody o partnerství a každého programu naváže členský stát spolupráci s těmito partnery:

Dotčené orgány místní a regionální veřejné správy a další veřejné instituce, např.:

- Zástupci krajské samosprávy, představitelé zastupující místní samosprávu na národní úrovni a zástupci největších měst a urbanizovaných oblastí, jejichž působnost je relevantní s ohledem na zaměření fondů SSR;
- Představitelé zastupující na národní úrovni vysoké školy, vzdělávací instituce a výzkumná centra s ohledem na plánované zaměření fondů SSR;
- Zástupci národních orgánů veřejné správy zodpovědní za uplatňování horizontálních principů s ohledem na plánované zaměření fondů SSR; především pak subjekty, jež se zabývají rovností a jsou založeny v souladu s nařízením 2000/43/ES, 2004/113/ES a 2006/54/ES a pokud je to relevantní, orgány odpovídající za programy na národní nebo regionální úrovni a zahrnutý mohou být rovněž orgány zastupující území, kde budou využity Integrované územní investice (ITI).

Hospodářští a sociální partneři, např.:

- Organizace sociálních partnerů národního významu, zvláště mezisektorově působící organizace a organizace zastupující hospodářská odvětví, jichž se zaměření fondů SSR dotýká;
- Zástupci komor a hospodářských sdružení působících na národní úrovni s ohledem na zaměření fondů SSR a s ohledem na to, aby bylo zajištěno vyvážené zastoupení velkých, středních, malých a mikro podniků a rovněž zastoupení subjektů sociální ekonomiky;
- Pokud je relevantní, orgány odpovídající za programy na národní nebo regionální úrovni.

Organizace zastupující občanskou společnost, včetně partnerů z oblasti životního prostředí, nevládních neziskových organizací a orgánů zodpovědných za podporu rovných příležitostí žen a mužů a předcházení diskriminace, např.:

- subjekty působící v oblasti plánovaného využití fondů SSR a zohlednění horizontálních principů, na základě šíře jejich působnosti a při zohlednění jejich územního a tematického zaměření, personálních kapacit, odbornosti a inovativních přístupů;
- orgány zastupující místní akční skupiny dle článku 30 (1) návrhu obecného nařízení;
- jiné instituce nebo skupiny, které jsou významně dotčeny implementací fondů SSR, zejména skupiny ohrožené diskriminací a sociálním vyloučením.

Z hlediska přípravy programu mají být partneři zahrnuti do přípravy následujících oblastí:

- analýza a identifikace potřeb;

- definice a výběr priorit a navazujících specifických cílů;
- alokace finančních zdrojů;
- definice specifických indikátorů programu;
- implementace horizontálních principů dle článků 7 a 8 návrhu obecného nařízení;
- složení monitorovacího výboru.

Partnerská uskupení vytvořená pro přípravu programu mají být následně přetvořena do MV. Proto je vhodné, aby partneři zapojení do přípravy byli vybíráni strategicky takovým způsobem, aby se následně mohli státí členy MV.

Řídící orgán je na programové úrovni povinen aplikovat **princip partnerství**. Konzultace s partnery mají být prováděny kontinuálně včetně konzultace procesu a harmonogramu přípravy programu a partneři by měli dostávat veškeré informace o jeho přípravě a všech změnách.

Jak bylo uvedeno již v kap. 5.1, řídicí orgán v rámci přípravy programu sestaví platformu na základě partnerského principu, která bude obdobou Monitorovacího výboru (MV) programu. Platformy na centrální úrovni jsou podrobně rozvedeny v kap. 5.2.

Budoucí zapojení partnerů do implementace programů

Partneři budou dále v budoucnu podle návrhů nařízení asistovat i u přípravy, provádění, monitorování a hodnocení programů prostřednictvím zapojení do práce MV. Mezi tyto partnery je nutné zahrnout také orgány na centrální úrovni, které odpovídají za nastavení jednotného metodického prostředí, zajištění finančních toků mezi EK a ČR a výkon auditní činnosti. Zároveň se budou účastnit práce monitorovacích výborů pro jednotlivé programy.

EK bude také minimálně jednou do roka (v případě ENRF dvakrát do roka) pořádat konzultace s organizacemi, které partnery zastupují na úrovni EU. Tyto konzultace se budou týkat provádění podpory z fondů SSR, přičemž bude projednán každý z fondů SSR.

Partnerská spolupráce bude realizována nejčastěji formou pracovních skupin a MV, ve kterých budou zastoupeni klíčoví aktéři veřejné politiky (partnerské resorty, regiony, sociální partneři, zástupci nestátního neziskového sektoru, komory, apod.), a na projektové úrovni. Uplatnění tohoto principu je pro tyto subjekty příležitostí k dalšímu rozvoji činnosti a podnětem pro budoucí spolupráci s veřejnou správou na všech úrovních.

Mezi nejefektivnější formy partnerství lze zařadit také **mezisektorová partnerství**, kde dochází k propojení sektorů podnikatelského (podniky a podnikatelé), neziskového či občanského (nestátní neziskové organizace občanského typu) a veřejné správy (zejména, ale nejenom místní samosprávy). Jde například o PPP projekty, sdružení investorů, společný postup obce a firmy, obce a nestátní neziskové organizace apod. K dalším formám patří **participace občanů při řešení místních problémů** (jako např. konzultace záměru přestavby náměstí s veřejností nebo místní referendum), **strategické plánování** rozvoje na úrovni krajů či obvodů obcí s rozšířenou působností a měst, spolupráce subjektů, **komunitní plánování sociálních služeb** (spolupráce zadavatelů, poskytovatelů a klientů sociálních služeb), tzv. **rozvojová partnerství** a **krajská partnerství**.

Princip partnerství bude na úrovni programu ve fázi implementace zajišťován minimálně prostřednictvím následujících uskupení – **Monitorovací výbor** (dále MV), **Pracovní skupina MV (PS MV) - Plánovací komise programu**.

Bez ohledu na typ uskupení je zcela zásadní, aby partnerství bylo organizováno pro všechny partnery transparentně, a aby každý zapojený subjekt věděl, co je účelem partnerství, kdo co dělá a jaké výsledky se od partnerství očekávají. ŘO je povinen zpracovat etický kodex pro členy monitorovacího výboru a Plánovací komise programu. Každý člen si musí být vědom svých povinností vyplývajících ze závazků mlčenlivosti a střetu zájmů.

Monitorovací výbory

Řídící orgán programu je povinen do tří měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o přijetí programu Evropskou komisí zřídit monitorovací výbor, jehož úkolem je monitorovat a vyjadřovat se k provádění programu prostřednictvím připomínek.

Hlavní zásady pro členství v monitorovacím výboru, jeho jednací řád a funkce:

Monitorovací výbor musí být složen pouze ze zástupců subjektů, jejichž společným posláním je naplňování stanovených cílů programu. Výběr řádných členů monitorovacího výboru musí být prováděn transparentně a měl by být podložen argumenty. Současně by měl ŘO při výběru členů MV zohlednit, kteří partneři byli zapojeni již do přípravy programu. V monitorovacím výboru musí být vyváženě zastoupeny zájmové skupiny a názorové proudy, současně by měl být ve složení MV zohledněn princip rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí. Je vhodné využít stávající sdružení a sítě regionálních a místních orgánů, které mají široké zastoupení a zkušenosti z praxe.

Seznam obsahující název zastupující instituce a argumentaci pro výběr této instituce, musí být zaslán MMR-NOK pro informaci dříve, než bude monitorovací výbor ustanoven. Jako řádný člen monitorovacího výboru programu bude vždy zastoupen zástupce MMR-NOK. Seznam členů MV, a případně i členů jeho pracovních skupin, bude po jeho ustavení zveřejněn. ŘO dále vyzve členy MV k podpisu prohlášení, ve kterém budou seznámeni s jejich povinnostmi ohledně přístupu k ochraně dat, mlčenlivosti a konfliktu zájmů.

Pro zajištění řádného fungování monitorovacího výboru je řídicí orgán povinen zpracovat statut a jednací řád monitorovacího výboru, který musí být schválen členy výboru na jeho prvním zasedání. ŘO zohlední při přípravě jednacího řádu zkušenosti a dobrou praxi v následujících oblastech:

- hlasovací práva členů MV a způsob jejich uplatňování;
- dobu pro zaslání pozvánek a podkladových dokumentů jednotlivým členům MV, která nesmí být kratší než 10 dní;
- způsob zveřejňování a dostupnost podkladových dokumentů, které jsou předkládány MV;
- způsob pro schvalování, zveřejňování a dostupnost zápisů z jednání MV;
- opatření pro možnost vytváření pracovních skupin MV a jednací řád pro jejich fungování.

Samotné funkce monitorovacího výboru jsou obecně popsány v článku 43 návrhu obecného nařízení a jsou platné pro všechny fondy:

- a) Monitorovací výbor se schází nejméně jednou za rok a posuzuje provádění programu a pokrok směrem k dosažení jeho cílů. Přitom zohledňuje údaje o finančním čerpání programu, plnění indikátorů a cílových hodnot a pokrok v dosahování milníků vymezených ve výkonnostním rámci podle článku 19 odst. 1, a případně výsledky kvalitativních analýz.
- b) Monitorovací výbor se zabývá všemi aspekty, které ovlivňují výkonnost programu.
- c) Monitorovací výbor se vyjadřuje ke změnám programu navrhovaných řídicím orgánem programu.
- d) Monitorovací výbor může řídicímu orgánu programu sdělit připomínky ohledně provádění programu a jeho hodnocení.
- e) Monitorovací výbor monitoruje opatření přijatá na základě jeho připomínek ze strany řídicího orgánu programu.

Nad rámec výše uvedeného článku 43 je řídicí orgán programu spolufinancovaného z EZFRV podle článku 81 návrhu specifického nařízení k EZFRV povinen zajistit následující funkce monitorovacího výboru:

- f) Řídicí orgán je povinen konzultovat výběrová kritéria se členy monitorovacího výboru. Monitorovací výbor vydává stanovisko k výběrovým kritériím pro financované operace, a to do čtyř měsíců od vydání rozhodnutí o schválení programu. Tato výběrová kritéria se upravují podle potřeb programování.
- g) Monitorovací výbor přezkoumává činnosti a výstupy spojené s plánem hodnocení programu.
- h) Monitorovací výbor přezkoumává akce v rámci programu spojené s plněním předběžných podmínek.
- i) Monitorovací výbor se účastní práce celostátní sítě pro venkov za účelem výměny informací o provádění programu.
- j) Monitorovací výbor projednává a schvaluje výroční zprávy (v případě EZFRV vydává stanovisko) o provádění před jejich odesláním Komisi.

Nad rámec výše uvedeného článku 43, u programu spolufinancovaného z ENRF, monitorovací výbor ověří plnění operačního programu a účinnost jeho provádění. Za tímto účelem monitorovací výbor:

- k) je konzultován a do čtyř měsíců od rozhodnutí o schválení programu vydává stanovisko ke kritériím pro výběr financovaných operací, výběrová kritéria se upravují podle potřeb programování;
- l) přezkoumává činnosti a výstupy spojené s plánem hodnocení programu;
- m) přezkoumává akce v rámci programu spojené s plněním předběžných podmínek;
- n) projednává a schvaluje výroční zprávy o provádění před jejich odesláním Komisi;
- o) přezkoumává opatření na podporu rovnosti mezi muži a ženami, rovných příležitostí a zákazu diskriminace, včetně přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením;
- p) není konzultován ohledně ročního pracovního plánu na shromažďování údajů uvedeného v článku 23.

Pro zajištění plnění cílů Dohody o partnerství a dosahování synergických efektů prostřednictvím realizace projektů je Monitorovací výbor pověřen také projednáním Strategického realizačního plánu, který vychází

ze střednědobého a dlouhodobého plánu dosahování cílů na úrovni programu. Součástí Strategického realizačního plánu je harmonogram výzev plánovaných k vyhlášení, predikce čerpání a plnění indikátorů a cílových hodnot v následujícím roce. Monitorovací výbor Strategický realizační plán projednává a zároveň je informován o výsledku jeho plnění, v relevantních případech, kdy nedochází k jeho plnění, také o nápravných opatřeních. ŘO je oprávněn vyhlásit výzvy i mimo harmonogram stanovený ve Strategickém realizačním plánu, je však nutné následně při vyhodnocení tyto změny zdůvodnit a vyhodnotit.

MMR-NOK zajišťuje koordinaci termínů jednání monitorovacích výborů vždy na daný kalendářní rok. Řídící orgán programu je povinen nahlásit MMR-NOK termín konání jednání monitorovacího výboru v době, kdy bude k tomuto kroku vyzván, a ve stanovené lhůtě.

Podle článku 5 odst. 2 návrh obecného nařízení je řídicí orgán povinen zapojit partnery do provádění, monitorování a hodnocení programu. Z důvodu zajištění flexibilního a výkonného pracovního nástroje pro provádění článku 5 odst. 2 ŘO musí zřídit platformu/platformy pro přípravu Strategického realizačního plánu se zastoupením relevantních partnerů. Je plně v gesci ŘO, jak budou platformy ustaveny. Jako základní minimum bude požadováno, aby ve spolupráci s partnery byl připraven plán výzev a byla při jeho přípravě zohledněna vazba na ostatní programy zejména v případě naplňování synergií a realizaci integrovaných řešení. Predikce je možné z úrovně ŘO aktualizovat i bez projednání na MV a to především ve vazbě na informace poskytované EK, MF a MMR-NOK mimo termíny konání MV. Nicméně ve vyhodnocení Strategického plánu je nutné se k plnění předem stanovených predikcí vždy vyjádřit a zdůvodnit jejich aktualizaci.

Úkoly této platformy/platforem budou mimo jiné:

- a) Plánovací komise programu definuje dlouhodobý a střednědobý plán realizace programu pro programové období 2014 – 2020. Pro plnění krátkodobých (ročních) cílů bude definován Strategický realizační plán jako řídicí nástroj pro realizaci konkrétních kroků ve vazbě na střednědobé a dlouhodobé dosahování cílů.
- b) Plánovací komise programu soustavně pracuje na stanovených úkolech. Danému tématu se věnuje dlouhodobě a koncepčně, stanovuje si cíle a způsoby řešení.
- c) Plánovací komise programu se schází pravidelně, posuzuje provádění programu a plnění Strategického realizačního plánu a pokrok směrem ke stanovenému dlouhodobému a střednědobému plánu. V případě neplnění Strategického realizačního plánu navrhuje nápravná opatření.

Princip transparentnosti

ŘO je povinen zpracovat etický kodex pro členy monitorovacího výboru. Každý člen si musí být vědom svých povinností vyplývajících ze závazků mlčenlivosti a střetu zájmů.

ŘO je dále povinen podporovat činnost monitorovacího výboru a poskytovat mu informace, které výbor potřebuje pro plnění svých úkolů, zejména údaje týkající se pokroku programu v dosahování cílů, finanční údaje a údaje týkající se ukazatelů a milníků. Pro zajištění informovanosti výboru a plnění těchto povinností ŘO zpracuje na každé řádné zasedání monitorovacího výboru zprávu o plnění Strategického realizačního plánu.

Řídící orgán je povinen zveřejnit na svých internetových stránkách statut a jednací řád schválený členy výboru, etický kodex, jmenný seznam řádných členů monitorovacího výboru (včetně uvedení zastupující

instituce), zprávu o plnění Strategického realizačního plánu a zápis z jednání monitorovacího výboru (oba poslední zmiňované dokumenty v plném znění).

6. PROCESY A MECHANISMY SOUVISEJÍCÍ S PŘÍPRAVOU PROGRAMŮ

Pro programové období 2014–2020 byly stanoveny **strategické principy**, které byly definovány v materiálu „Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce“ a do značné míry předurčují nastavení jednotlivých dílčích prvků:

Princip strategického zaměření a propojování:

Programy budou podporovat skutečné priority, jež naplňují rozvojové strategie ČR. Tyto priority budou navrženy spolu se stanovením reálných a měřitelných výsledků. Jednotlivé intervence budou navrženy tak, aby se vzájemně doplňovaly a podporovaly, a to nejen tematicky, ale také územně.

Princip podpory fungujícího trhu:

Programy budou podporovat především ta odvětví a sektory, kde dochází k selhání trhu, či kde tržní prostředí neexistuje. Bude vždy zvažována forma podpory (dotace či návratné zdroje) pro konkrétní intervence či pro dané území. Nemělo by docházet k vytlačování soukromého kapitálu, ale naopak bude podporováno zapojení privátního kapitálu například vyšším zapojením finančních nástrojů.

Princip podpory kvalitních projektů:

Budou podporovány pouze ty projekty, jež budou měřitelně naplňovat stanovené priority a cíle. Důkazy o proveditelnosti projektu budou předkládány nejen pro fázi vlastní realizace, ale zejména ve fázi využívání výstupů a dosahování výsledků. Projekty by měly být hodnoceny v celém kontextu dosahování cílů intervence.

Princip snadnější přípravy a realizace projektů:

Budoucí žadatelé a příjemci prostředků operačních programů budou předkládat a realizovat projekty snadněji než doposud, a to zejména díky elektornizaci agend a zjednodušování (sjednocování) pravidel. Podstatným faktorem bude také zvyšování kvality a výkonu budoucích aktérů implementační struktury.

Kapitola je dále strukturována dle následujících klíčových okruhů:

- Strategické programování – důraz na výsledky
- Tematické cíle a zásady tematické koncentrace
- Struktura programů dle jednotlivých fondů SSR
- Ex-ante kondicionality
- Přezkum výkonnosti a výkonnostní rezerva
- Územní dimenze programu
- Synergie
- Finanční nástroje

- Velké projekty
- Finanční řízení
- Monitorování a evaluace

6.1. Strategické programování – důraz na výsledky

Principy strategického programování jsou základním předpokladem pro realizaci fondů SSR v ČR. V souladu s politikou EU bude pro programové období 2014–2020 kladen větší důraz na výsledky a dojde k zavedení některých nových prvků.

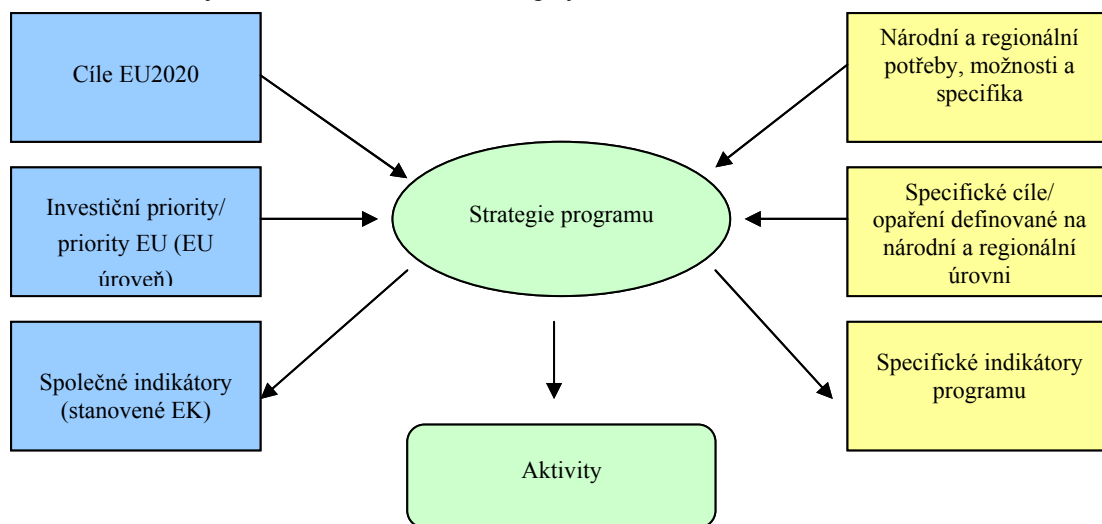
Jako součást zvýšeného důrazu na výsledky je nezbytné vnímat i další opatření, která budou detailně popsána v následujících kapitolách (tematická koncentrace, ex-ante kondicionality, přezkum výkonnosti a výkonnostní rezerva).

Klíčovým požadavkem strategického programování je **koherentní intervenční logika**, přičemž je potřeba rozlišovat vnější a vnitřní koherenci.

6.1.1. Vnější koherence - provázanost mezi strategickými dokumenty a programy

Jako **vnější koherence** je chápána soudržnost s nadřazenými cíli na úrovni EU, ale i národní, popř. regionální (viz schéma č. 1).

Schéma č. 1: Vnější koherence intervenční logiky

Potřeba zajištění větší koherence procesů tvorby strategických dokumentů se projevila již při přípravě Národního rozvojového plánu ČR 2007–2014, Národního strategického referenčního rámce ČR pro programové období 2007-2013 s Národním programem reforem a dalšími stěžejními dlouhodobými a střednědobými rozvojovými koncepcemi ČR. Nejednotnost přístupů, a to nejen v ČR, ale napříč EU v

současné době ztěžuje účinné vyhodnocování realizace strategií, jak dokládá řada studií realizovaných v minulých letech. V novém programovém období 2014-2020 je proto potřeba věnovat pozornost zajištění souladu a provázanosti mezi Národním programem reforem, Dohodou o partnerství, programy a dalšími stěžejními strategickými dokumenty. Odtud pramení dlouhodobý záměr Evropské komise

- zlepšit procesy formulování veřejných politik/strategií v členských zemích a zabudovat principy a nástroje strategického řízení,
- podpořit uplatnění jednotného přístupu při tvorbě strategických a programových dokumentů,
- zajistit vnitřní a vnější koherenci strategií, umožňující jejich provázování mezi sebou i vůči dokumentům přijatým na úrovni EU,
- podpořit kapacity pro vytváření strategických dokumentů v rámci podpory tzv. chytré veřejné správy (smart administration).

Tato skutečnost je posílena snahou EU nalézt účinné cesty k prosazení cílů a priorit celoevropských politik jako je Strategie Evropa 2020 do strategických a realizačních dokumentů členských států, zvláště pak programů spolufinancovaných z fondů SSR.

Návrh obecného nařízení stanovuje předběžné podmínky platné pro všechny intervence a předběžné podmínky vztahující se k jednotlivým tematickým cílům a investičním prioritám. Zavedení předběžných podmínek (ex-ante kondicionalit) je spojeno s prosazením minimální tematické kompatibility, umožňující dosažení vazeb mezi prioritami členského státu a EU. Cílem je zabezpečit pro každou investiční prioritu/prioritu EU splnění takových národních a regionálních podmínek, které umožní strategické zarámování (potřebu, zdůvodnění) podpory, a které povedou k maximalizaci přínosu a efektivity intervencí. Zavedení předběžných podmínek představuje bezprostřední podnět k úpravě plánovací (programovací) praxe v ČR a k zajištění provázanosti strategických dokumentů mezi sebou i vůči realizačním dokumentům, reprezentovaným především programy spolufinancovanými z fondů SSR.

Jak vyplývá z příslušných dokumentů EU je při formulování cílů a priorit strategických dokumentů a jejich konkretizaci prostřednictvím programových dokumentů nezbytné:

- respektovat závazky ČR vyplývající z uzavřených mezistátních a mezinárodních smluv, dohod a chart, kterými je ČR přímo vázána,
- respektovat cíle a priority řídicích dokumentů přijatých na úrovni EU, které vymezují směry veřejné politiky realizované orgány EU a členských států, avšak v kontextu situace ČR,
- respektovat závazky přímo vyplývající z evropské legislativy nebo z její transpozice do českého práva,
- vést dialog se zástupci Evropské komise o způsobech promítnutí celoevropských priorit do národních strategických dokumentů,

Klíčovými referenčními dokumenty a tedy i cíli a prioritami v tomto směru jsou:

- Strategie Evropa 2020, Stěžejní iniciativy EU, Integrované hlavní směry,
- Společný strategický rámec,
- tematické cíle a investiční priority/ priority EU definované návrhy nařízení,
- Dohoda o partnerství,

- Tematické okruhy uvedené v příloze č. 4 tohoto dokumentu,
- Národní program reforem,
- Konvergenční program,
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti,
- Strategie regionálního rozvoje ČR,
- Strategický rámec udržitelného rozvoje,
- Politika územního rozvoje ČR,
- Územní agenda EU 2020,
- relevantní tematicky zaměřené rezortní strategie,
- průřezové a horizontální strategie vytvářené ústředními správními úřady,
- územně zaměřené strategie a koncepce vytvářené územní samosprávou.

Hlavní důvody pro sladění tvorby strategických a programových dokumentů jsou následující:

- nezbytnost legitimizace cílů a priorit programů spolufinancovaných z fondů SSR,
- nezbytnost splnění předběžných podmínek stanovených v legislativě EU,
- zajištění kompatibility cílů a priorit realizačních dokumentů se strategiemi umožní získat srovnatelnou bázi pro sledování výstupů a dopadů intervencí naplňovaných prostřednictvím realizačních dokumentů v úrovni strategického dokumentu,
- sladění tvorby dokumentů umožní rovněž bezproblémově provést úpravy návrhových částí těchto dokumentů v případě významných socioekonomických změn či neočekávaného makroekonomického vývoje (externí šoky - hospodářská krize, finanční krize, změny ve vývoji veřejných rozpočtů apod.) a zároveň provádět potřebné modifikace na úrovni programů,
- potřeba nastavení synergických vazeb a funkční provázanosti mezi programy (programy spolufinancované SSR se mohou vázat k několika cílům různých strategických dokumentů),
- jasné vymezení rolí jednotlivých strategických dokumentů ve vztahu k programům umožní nastavení komplementarit mezi veřejnými politikami a jejich nástroji, včetně komplementarity cílů a priorit programů,
- zjednodušení pro orientaci v databázi strategií, praktické použití pro formování realizačních a prováděcích dokumentů a jejich samotnou tvorbu.

Z výše uvedeného vyplývá, že:

- cíle a priority strategických dokumentů rozvojového typu, určených jako podklad pro tvorbu programů musí být koherentní k cílům a prioritám závazných dokumentů EU (zejména ke Strategii EU 2020, ke Strategickému referenčnímu rámci, k investičním prioritám pro každý tematický cíl podle jednotlivých nařízení apod.),
- strategické, rozvojově zaměřené dokumenty, vytvářené územními samosprávnými celky v souladu s českým právem jsou konkrétněji zaměřené, jejich cíle a priority reflektují místní specifika. Přesto je nezbytné - pro zajištění jejich financovatelnosti

v rámci programů - zajistit jejich sladění s národními strategickými dokumenty a jejich prostřednictvím nepřímo rovněž s cíli a prioritami evropských dokumentů. V případě vytváření strategií pro potřeby implementace územní a urbánní dimenze však bude nezbytné prokázat mnohem těsnější vazbu.

Na úrovni přípravy programů je nutné:

- vymezit všechny strategické, koncepční i plánovací dokumenty s vazbou na daný program a nadále pracovat s jak schválenými tak i připravovanými (aktualizovanými) strategickými dokumenty a veškeré informace průběžně zaznamenávat do tzv. Registru strategických a analytických dokumentů vytvořený Ministerstvem pro místní rozvoj pro potřeby zajištění věcné a strategické argumentace jednotlivých programů,
- ve spolupráci se zpracovateli strategických dokumentů stanovit způsob promítání konkrétních cílů, priorit a opatření příslušné strategie do tematických cílů, investičních priorit / priorit Unie a specifických cílů / opatření programu, jasně identifikovat synergické a komplementární vazby důležité pro nastavení funkčních vazeb za situace, kdy z důvodu realizace principu koncentrace budou programy reagovat na cíle více strategických dokumentů,
- synchronizovat systém monitoringu a hodnocení strategických dokumentů s aktivitami realizovanými na úrovni programů s cílem využít kapacity monitorovacích a evaluačních jednotek k vyhodnocování výsledků a dopadů realizace příslušné strategie a tedy i veřejné politiky.

Řídící orgány zajistí, že navrhované programy nejsou v rozporu s cíli a směry výše uvedených dokumentů, a definují, jakým způsobem program přispívá k naplňování konkrétních cílů těchto dokumentů. V případě, že uvedené dokumenty stanovují měřitelné cíle (věcně a finančně), je vhodné uvést (případně kvantifikovat) i předpokládaný příspěvek programu k těmto cílům v návaznosti na stanovené indikátory a finanční alokace programu.¹⁵ Dále řídicí orgány a další gestoři za dané strategické dokumenty budou pravidelně Registr aktualizovat a ve stanovených termínech zasílat Ministerstvu pro místní rozvoj.

K zajištění provázanosti mezi strategickými dokumenty a programy pro období 2014–2020 jsou řídicím orgánům k dispozici metodická doporučení (např. dokument Metodická doporučení k zajištění provázanosti mezi strategickými a programovými dokumenty v období 2014-2020). Dalším nástrojem je informační nástroj Databáze strategií (<http://databaze-strategie.cz>), která slouží ke sledování a vyhodnocování strategických dokumentů, jejich cílů, opatření, indikátorů, odpovědností, rozpočtů a vazeb mezi sebou, vůči programům a bude umožňovat provazování i vůči programům fondů SSR.

Dalším nástrojem ve vztahu k strategickým dokumentům je Metodika přípravy veřejných strategií (<http://www.verejne-strategie.cz>), která je zpracována jako reakce na dlouhodobě trvající nevyhovující stav procesu přípravy veřejných strategií v ČR. Metodika popisuje zejména proces od identifikace potřeby tvorby strategie po její implementaci a schválení, dále jednotlivé postupy a aktivity tvorby strategického dokumentu, definuje metody řízení procesu tvorby strategie a role jednotlivých aktérů.

Makroregionální strategie

Vzhledem k požadavku EK uvádět v programech na provazbu na makroregionální strategie, popisuje další text příslušnou strategii, která je pro ČR v tomto kontextu relevantní. Pro ČR je v současnosti

¹⁵ Viz kapitola 7.3 Prioritní osy

relevantní Strategie EU pro Podunají (dále jen Podunajská strategie). Implementace této strategie běží od června roku 2011, kdy ji schválila Evropská rada. Základním dokumentem pro její implementaci je Sdělení Evropské komise a zvláště pak Akční plán. Jedná se o obsáhlý dokument, který tematicky vymezuje oblasti, v nichž by měla být strategie implementována.

Podunajská strategie nepatří v současnosti mezi priority ČR, nicméně Evropská komise klade důraz na to, aby v programech zemí Podunajského regionu byla Podunajská strategie reflektována. ČR patří ke státům, které při jednáních o makroregionálních strategiích prosazují princip tzv. trojí neutrality (finanční, legislativní, institucionální) a které jejich hlavní přínos spatřují ve vytvoření rámce pro výměnu informací, propojení relevantních aktérů a také v lepším zaměření nástrojů a prostředků využívaných při realizaci projektů realizovaných nejen na úrovni členských států.

6.1.2. Vnitřní koherence

Vnitřní koherenci intervenční logiky je chápána vzájemná soudržnost a provázanost identifikovaných problémů, definovaných cílů a navrhovaných opatření, aktivit a jejich synergických vazeb. ŘO se v rámci celkového nastavení také soustředí na synergické vazby mezi navrhovanými aktivitami včetně definování funkčního návrhu koordinačních mechanismů, které zajistí jejich plánování, plnění, monitorování, a hodnocení. Synergické aktivity jsou uskutečňovány prostřednictvím správně koordinovaných a na sebe navazujících výzev a dalších nástrojů, přičemž je nutné věnovat pozornost synergii mezi výzvami vyhlášenými v rámci různých programů. ŘO musí přesně uvést, jak a s jakými programy bude synergie zabezpečována.

Nezbytnou součástí intervenční logiky jsou správně nastavené indikátory, které zajistí měřitelnost výstupů a výsledků v přímé vazbě na cíle programu. Nízká vypovídací schopnost indikátorů a jejich nedostatečná provázanost na cíle programu byly v programových obdobích 2004–2006 i 2007–2013 častými slabunami programů nejen v ČR, ale i v ostatních členských zemích, což vede k přehodnocení přístupu k indikátorům ze strany EK pro programové období 2014–2020 a aplikaci nového logického rámce za pomoci správného stanovení tzv. teorie změny¹⁶.

Ve vazbě na nový logický rámec pro stanovení strategie, který je plně v souladu s návrhem Evropské komise, je pro budoucí období nutno v rámci každého specifického cíle připravovaného programu stanovit základní teorii změny, která je definována pomocí 3 základních otázek:

- ✓ **Co chceme a můžeme změnit?** - jejíž podstata spočívá v definování konkrétních problémů, které chceme a jsme schopni intervencemi změnit.
- ✓ **Jak toho chceme dosáhnout?** – Již v rámci tvoření strategie je nezbytné nastavit mechanismus konkrétního plnění strategie prostřednictvím definování jasných opatření a aktivit.
- ✓ **Jak ověříme, že jsme byli úspěšní?** - Musí existovat systém hodnocení dosažených výstupů a výsledků (v případě EZFRV a ENRF i dopadů). Součástí ex-ante evaluace by mělo být ověření správného nastavení indikátorové soustavy a jejího vyhodnocení. Vedle předběžného hodnocení by měl být také nastaven hodnotící systém, který definuje způsob ověření plnění stanovených cílů v podobě indikativního evaluačního plánu, jeho posouzení ex-ante evaluatorem však není povinné.

Uvedené tři otázky jsou základním parametrem pro aplikaci principu „Evidence Based Cohesion Policy“.

¹⁶ Teorie změny (Theory of Change): Linda G. Morra Ismas, Ray C. Rist, The Road to Results, 2009, The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, Washington, DC, ISBN 978-0-8213-7891-5, str. 109

Při přípravě strategie programu a návrhu prioritních os / priorit Unie – specifických cílů / opatření a jejich měřitelnosti musí ŘO odpovědět na následující otázky, přičemž je nezbytné respektovat posloupnost uvedených kroků:

1. Jaký je současný stav v řešené oblasti?

Zpracovat situační analýzu s využitím statistických dat (tzv. kontextových indikátorů) i kvalitativních informací, zpracovaných studií a analýz, která podchytí stav a trendy v klíčových aspektech řešené oblasti a umožní následně identifikovat hlavní problémy včetně jejich územního rozměru.

2. Jakými ukazateli budeme sledovat, k jakému vývoji dochází v řešené oblasti?

Pro sledování vývoje stavu je nezbytné nastavit omezené množství indikátorů kontextu, které vystihnou nejdůležitější trendy v řešené oblasti a mohou v průběhu realizace programu upozornit, zda dochází k významné změně sledovaného prostředí. Pro tyto statistické / kontextové indikátory však musí platit podmínka, že pro ně budou v pravidelných intervalech dostupná spolehlivá data.

3. Jaký je hlavní problém, který má být řešen a jaké jsou jeho příčiny?,

Na základě situační analýzy je nezbytné identifikovat klíčová slabá místa (pokud je to vhodné, lze využít např. i silných míst a příležitostí), která limitují zvyšování konkurenceschopnosti a dosažení sociální a územní soudržnosti, s důrazem na odhalení příčin těchto problémů. Příčiny by měly být identifikovány pokud možno co nejkonkrétněji a nejúplněji, aby nedošlo k chybnému nastavení intervence. Na identifikované příčiny v dalších krocích musí reagovat opatření programu (bod 6), další opatření mimo možnosti programu (bod 7), nebo mohou být příčiny označeny za nezměnitelné vnější faktory (bod 11).

4. Jakou konkrétní příčinu můžeme ovlivnit intervencemi SSR?

S ohledem na alokaci programu a externí faktory vymezeného problému je vhodné pomocí intervence SSR řešit pouze vybrané příčiny problému, které jsou prostřednictvím stanovené alokace odstranitelné, tzn. nelze vyřešit vše a vzhledem k výkonnostnímu rámci není vhodné si klást nesplnitelné cíle.

5. Jakých změn (specifických cílů), které povedou k eliminaci problémů, chceme a můžeme dosáhnout?

Stanovit reálný cíl a jeho územní dimenzi, který by měl být dosažitelný a zároveň dostatečně ambiciózní, aby významně přispěl k eliminaci problému. Cíl musí být konkrétně specifikován včetně určení jeho územní dimenze a umožňovat svou následnou kvantifikaci. Cílem musí být dosažení změny, nikoliv její dosahování – „podpora“ není cílem, ale nástrojem.

6. Jaká opatření budeme podporovat, abychom dosáhli změny?

Je nutné navrhnout opatření tedy aktivity, která budou podporovaná prostřednictvím programu a která jsou prioritní pro dosažení změny / cíle. Primární snahou je ovlivnit příčiny problémů, nikoliv (pouze) jejich následky. Opatření je nezbytné navrhnout s vědomím zkušeností s obdobnými opatřeními z programových období 2004–2006 a 2007–2013. Pokud se v minulosti realizace obdobných opatření neukázala jako účelná a účinná, popř. neměla dostatečnou absorpční kapacitu, je nutné zhodnotit příčiny tohoto stavu a přistoupit ke změnám.

7. Jaká další opatření mimo možnosti programu musí být přijata, aby mohlo být změny dosaženo?

Programy jsou jedním z nástrojů a tedy i příležitostí pro řešení daného problému / jevu vyskytujícího se v socioekonomickém prostředí země. Jeho možnosti, jak přispět k eliminaci problému, jsou tedy omezené, což vyplývá ze skutečnosti, že na ovlivňování dané situace se podílí celý socioekonomický prostor a podléhá jeho vývoji. Pokud úspěšně realizovaná opatření programu nevedou k očekávané změně, mohou být potřebná další doplňující opatření, která leží mimo kompetence ŘO, např. legislativní opatření, doplňující podpora z národních, regionálních či místních zdrojů, která není způsobila pro kohezní politiku. Z toho důvodu musí mít strategie programu oporu v nadřazených strategických a koncepčních dokumentech, které směřují k realizaci potřebných souvisejících opatření. Při hodnocení programu je tak sledována i realizace těchto opatření, což může pomoci lépe objasnit případné nedostatečné naplňování cílů programu. Další opatření musí reagovat na identifikované příčiny problému, tj. měly by být doplňkem k opatření, které řeší vybrané příčiny (viz bod 4).

8. Jaké předpoklady musí být splněny, aby tato opatření vedla k požadovaným změnám?

ŘO navrhuje specifické cíle a opatření s určitými předpoklady a hypotézami, které musí platit, aby podpořená opatření přinesla potřebnou změnu. Mohou se týkat např. chování cílových skupin, existence příčinných vazeb aj. Tyto předpoklady je nezbytné pojmenovat a uvažovat je při ex-ante, průběžném i ex-post hodnocení programu. Pokud úspěšně realizovaná opatření nevedou k očekávané změně, jednou z příčin může být neplatnost těchto předpokladů, což vyžaduje změnu opatření.

9. Jakými ukazateli budeme sledovat, zda se daří tato opatření realizovat?

Stejně jako cíle i navržená opatření musí být měřitelná prostřednictvím indikátorů výstupu. Indikátor výstupu představuje přímý produkt realizace projektů, kterými je opatření naplňováno a slouží proto jako věcný ukazatel realizace opatření respektive aktivit. To předpokládá důkladnou znalost problematiky a tedy i představu o konkrétních změnách v území, kterou lze podpořit indikovanými výstupy, tedy již reálnou představou o tom, co by mělo být vybudováno, vytvořeno, zajištěno a kde. Z toho vyplývá již poměrně realistická představa o způsobu plnění cílů dané strategie a tedy i absorpční kapacitě pro plnění daného cíle v území.

10. Jakými ukazateli budeme sledovat, zda ke změně došlo?

Stanovený cíl je nezbytné kvantifikovat a tím zaručit měřitelnost jeho dosahování pomocí tzv. indikátorů výsledku. Primárními kritérii pro indikátor výsledku je jeho vypovídací schopnost o dosažené změně a přesně definovaný způsob měření a dostupnost, včetně výchozí hodnoty.

11. Jaké jsou další vnější faktory, které mohou mít vliv (pozitivní i negativní) na úspěch při dosahování změny?

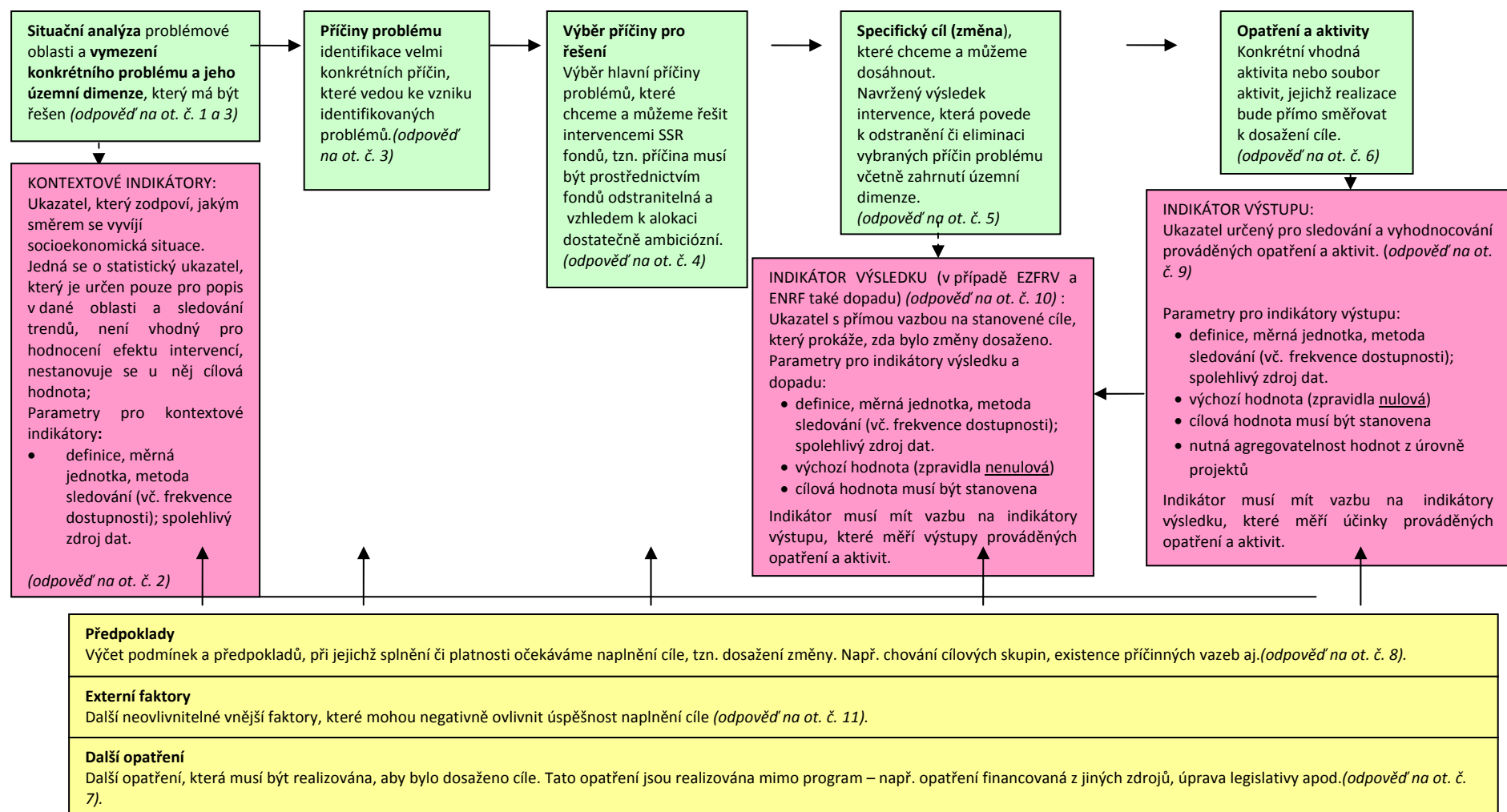
Kromě opatření programu a dalších nezbytných opatření mohou působit další externí faktory, které jsou jen velmi obtížně nebo nejsou vůbec ovlivnitelné. Zjevným příkladem z programového období 2007–2013 je hospodářská krize, která měla dopad na dosahování cílů řady programů. I tyto potenciální faktory musí ŘO uvažovat pro lepší budoucí explanaci vývoje programu. Negativně působící potenciální faktory by se měly stát také součástí analýzy rizik, která určí možné reakce na tyto faktory.

12. Kdy a jak ověříme, zdali se nám požadovaných změn povedlo dosáhnout?

ŘO v návaznosti na definovaný specifický cíl také v rámci příprav programu navrhne konkrétní způsob ověření plnění stanovených cílů včetně indikativního evaluačního plánu) jeho posouzení ex-ante evaluátorem však není povinné), který stanoví harmonogram a obsah jednotlivých hodnocení. Tato otázka již není přímo součástí níže uvedeného schématu č. 2, nicméně bude nutné ji zpracovat v rámci přípravy implementace programu.

ŘO prokazatelně **zajistí skutečnou provázanost a logickou návaznost výše popsaných kroků v rámci navržené intervenční logiky / teorie změny**. Pro přehledné ověření souvislostí využije zpracování v podobě schematického zobrazení odpovědí na jednotlivé otázky (viz schéma č. 2), které **bude zpracováno pro každý specifický cíl v rámci struktury programu včetně návrhu soustavy indikátorů. Ověření logických vazeb mezi jednotlivými kroky musí být předmětem ex-ante evaluace** (viz návrh obecného nařízení čl. 48 (3)), a případných revizí programu. Propracovaná vnitřní koherence programu je podmínkou nejen pro dosahování kvalitních výsledků, ale i pro správnou a snazší interpretaci vývoje programu a údajů z MS2014+.

Schéma č. 2: Vnitřní koherence intervenční logiky – teorie změny

Zdroj: MMR-NOK

Kromě správně nastavené strategie a jejích cílů dle výše uvedeného schématu ŘO při nastavování a následné realizaci programu promítne zásady transparentnosti a principů 3E, resp. v češtině 5U.

Účelnost se zaměřuje na vztah mezi intervencemi a jejich výsledky, tzn. hodnotí, zdali realizované intervence splnily svůj účel, tedy zdali a v jaké míře byly naplněny cíle programu, zdali dosažené výsledky přispěly k těmto cílům, zdali a jakých výsledků se dosáhlo. Účelnost tedy poměřuje skutečnost (výstupy a výsledky dosažené pomocí intervencí) se stanovenými cíli.

Účinnost rozšiřuje celý koncept hodnocení o vyjádření poměru, v jakém jsou vstupy převedeny na výstupy a výsledky. Jedná se o posouzení poměru zdrojů (vynaložených prostředků, času a práce) vůči stanoveným cílům programu / intervence. Lze také hovořit o zhodnocení finanční náročnosti realizovaných intervencí v kontextu principu „best value for money“. Předmětem hodnocení je, zda bylo při daných vstupech, které jsou fixní (neměnné), možné dosáhnout vyššího výstupu a zda intervence přispívaly k nejlepšímu dosažení cílů / výsledků při daném objemu prostředků, nebo zda bylo možné vstupy (finanční prostředky, práce a čas) vynaložit účinněji.

Úspornost (hospodárnost) někdy také překládaná jako hospodárnost, obnáší posouzení dosažených výsledků programu či intervence vůči vynaloženým prostředkům. Posuzujeme tedy, zda daného výsledku bylo možno dosáhnout při nižších vstupech. Kritérium se vztahuje k minimalizaci nákladů na dosažení cíle, resp. výsledku. V rámci posouzení hodnotíme vstupy v návaznosti na výstupy a výsledky, přičemž výstupy jsou fixní (neměnné) a mění se vstupy (tj. finanční prostředky), tj. zajímá nás, zda daného výstupu a výsledku bylo dosaženo za cenu v místě a čase obvyklou.

Užitečnost se vztahuje k prospěšnosti programu či intervence a hodnotí vztah mezi problémy, které měly být intervencemi řešeny, a výsledky intervencí. Tedy, zda byly intervence zaměřeny smysluplně z hlediska potřeb společnosti a cílových skupin v souladu se současnými socioekonomickými potřebami příjemců nebo oblastí, zajímá nás širší socio-ekonomický účinek. Samotné správné zaměření však nemusí nezbytně nutně vyjadřovat účelnost a účinnost intervencí, které je ovlivněno dalšími vnitřními i vnějšími faktory.

Udržitelnost se vztahuje k tomu, zda daná aktivita dosáhne / dosáhla cíle jen dočasně nebo trvale. Kritérium hodnotí, zdali výstupy a zejména výsledky, jichž bylo dosaženo, existují či budou přetrvávat i po skončení realizace intervencí / programu, přičemž tyto účinky musí splňovat všechna předchozí kritéria (účelnost, účinnost a úspornost). Pro ex-post hodnocení to znamená, zdali realizované intervence a dosažené výsledky i po určité době stále odpovídají svému smyslu a zdali přetrvávají pozitivní účinky, které díky realizaci intervencí vznikly

V souladu s uvedenými principy 3E a zásadami transparentnosti musí být v rámci jednotlivých výzev vybírány a hodnoceny projekty, které jsou:

- účelné - tj. budou směřovat k plnění cíle programu,
- účinné - při daných vstupech bude zvolena taková cesta, která bude směřovat k maximálnímu dosažení efektů,
- úsporné - tj. dané efekty budou dosaženy při minimálních vstupech.

Princip 3E bude prokazatelně aplikován jak v rámci programování, tak při samotné implementaci v podobě výběru projektů, které ve spojení s dodržováním zásad transparentnosti mohou vést k zvýšení efektivity intervencí.

Jelikož na naplňování principu 3E klade důraz jak evropská legislativa, tak legislativa národní (především zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů), je nutné v maximální míře při přípravě a následné realizaci operačního programu využívat následující nástroje:

- a. Strategické plánování – S cílem zajistit účelnost intervencí je nutné nastavit program a jeho aktivity v souladu se strategiemi (evropské strategie - např. Evropa 2020, národní sektorové strategie, regionální strategie aj.) a dle funkční intervenční logiky. Je také nutné pro strategické plánování připravovat a vyhodnocovat plnění Strategického realizačního plánu naplnění cílů programu. Tyto Strategické realizační plány by měly obsahovat tři základní komponenty – harmonogram výzev, predikce čerpání a plnění stanovených cílů.
- b. Řízení výzev v rámci a mezi programy – Při přípravě výzev je nutné v maximálně možné míře podporovat synergii aktivit, proto je nutné zajistit soulad harmonogramu vyhlášení výzev v rámci operačního programu. Vyhlášení výzev mezi jednotlivými programy bude koordinováno na centrální úrovni. Následně je třeba transparentně (tj. dle předem stanovených jasných kritérií) vybírat takové projekty, které v co největší míře přispějí k plnění cílů stanoveného programu a dané strategie.¹⁷
- c. CBA a studie proveditelnosti¹⁸ – Maximální účinnost intervencí bude tam, kde je to relevantní, zajištěna využíváním analýz identifikujících a hodnotících náklady a přínosy daného projektu, přičemž je nezbytné stanovit jasná pravidla, za jakých podmínek je projekt vhodný pro realizaci prostřednictvím dané intervence. Žadoucí je rovněž posouzení, zda nastavení projektu odpovídá očekávaným efektům (zda při daných nákladech je možné dosáhnout uváděných efektů).
- d. Databáze cen v místě a čase obvyklých – v rámci procesu zjednodušování bude sestavena pro vhodné typy výdajů databáze cen v místě a čase obvyklých (pro nejnižší jednotky), které vytvoří tlak na hospodárnost (úspornost) vynakládaných prostředků a bude zohledňovat v místě a čase obvyklé náklady.¹⁹
- e. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů – Aplikace zákona o zadávání veřejných zakázek zaručí realizaci výběrových řízení v rámci projektů v souladu se základními pravidly transparentnosti, nediskriminace a rovněž přispěje k uplatnění principu hospodárnosti - viz § 6 a další (stanovení předpokládané hodnoty, oslovení uchazečů, nastavení kvalifikace a hodnocení nabídek apod.). Analogicky bude upraveno rovněž zadávání zakázek, které nebudou realizovány v režimu zákona o zadávání veřejných zakázek.²⁰

Využití těchto nástrojů bude v konkrétní podobě představeno v procesní dokumentaci programu, kde bude způsob jejich naplnění rozepsán do konkrétních závazných postupů.

¹⁷ Podrobně bude koordinace výzev popsána v Metodickém pokynu pro řízení výzev, výběr a hodnocení projektů.

¹⁸ Postupy přípravy CBA a studie proveditelnosti budou popsány v Metodickém pokynu pro řízení výzev, výběr a hodnocení projektů.

¹⁹ Podrobnější informace budou uvedeny v Metodickém doporučení Pravidla způsobilosti výdajů a jejich vykazování a v Metodickém pokynu pro řízení výzev, výběr a hodnocení projektů.

²⁰ Pravidla zadávání zakázek budou upřesněna v Metodickém pokyn k zadávání zakázek spolufinancovaných z fondů SSR.

6.2. Tematická koncentrace

Mezi nové nástroje v implementaci fondů SSR v programovém období 2014–2020 patří princip tematické koncentrace. Zkušenosti z celé EU, nikoli pouze z České republiky, kde byly problémy se soustředěním prostředků na nevhodnější aktivity opakovaně identifikovány v nejrůznějších hodnoceních, ukazují na nutnost zvýšit efektivitu intervencí fondů SSR a omezit škálu podporovaných aktivit. Toto je nutná podmínka pro přežití modifikovaného systému poskytování evropských dotací.

Prvním rozměrem tematické koncentrace je požadavek, aby fondy SSR podporovaly výlučně aktivity směřující k naplňování strategie EU 2020, tj. musí být zajištěno strategické soustředění zdrojů na 11 tematických cílů (dále také „TC“) a podřízených investičních priorit v rámci fondů EFRR, ESF a FS stanovených ve specifických nařízeních k těmto fondům a podřízených priorit Unie v rámci fondů EZFRV a ENRF stanovených ve specifických nařízeních k těmto fondům (viz příloha č. 1 tohoto metodického pokynu).

Vazba TC na podporu z fondů EFRR, ESF FS, EZFRV a ENRF a požadavky na koncentraci vyplývající z nařízení

Tab. č. 0a: Vazba tematických cílů na podporu z fondů EFRR, ESF FS, EZFRV a ENRF

TC	Název	EFRR	ESF	FS	EZFRV	ENRF
1	Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací					
2	Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT), využití a kvality IKT					
3	Zvyšování konkurenceschopnosti MSP					
4	Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích					
5	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení					
6	Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů					
7	Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách					
8	Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil					
9	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě					
10	Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení					
11	Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy					

Zdroj: Návrh obecného nařízení

Na základě kompromisního textu dánského předsednictví došlo k úpravě původně navrhovaného modelu 25 – 40 – 52 % poměru mezi ESF a EFRR dle vyspělosti regionu. Nově je stanoveno pravidlo, že na naplnění TC 8 - Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil, TC 9 - Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a TC 10 - Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení musí směřovat následující podíly alokace (viz čl. 84, odst. 3 návrhu obecného nařízení):

- pro méně rozvinuté regiony mezi 20 % a 25 % alokace,
- pro přechodové regiony mezi 35 % a 40 % alokace,
- pro více rozvinuté regiony mezi 45 % a 50 % alokace.

Ve druhém rozměru požadují návrhy specifických nařízení pro EFRR a ESF soustředění zdrojů na některé specifické aktivity v rámci těchto cílů. Pravidla tematické koncentrace jsou následující:

Evropský fond pro regionální rozvoj – viz čl. 4 návrhu specifického nařízení k EFRR

- **V méně rozvinutých regionech** (pravděpodobně všechny regiony ČR mimo Prahu) bude v rámci těchto cílů muset **alespoň 50 %** finančních prostředků být vyčleněno na dosahování jednoho či více z tematických cílů (TC) **1** - Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací, **TC 2** - Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT), využití a kvality IKT, **TC 3** - Zvyšování konkurenceschopnosti MSP a **TC 4** - Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích. Zároveň musí **alespoň 10 %** finančních prostředků směřovat k dosahování **TC 4** - Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích. Zbytek intervence může být použit na aktivity v jiných tematických cílech.
- **Ve více rozvinutých regionech (hl. město Praha)** bude muset **alespoň 80 %** finančních prostředků být vyčleněno na dosahování jednoho či více z **TC 1** - Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací, **TC 2** - Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT), využití a kvality IKT, **TC 3** - Zvyšování konkurenceschopnosti MSP a **TC 4** - Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích, přičemž na dosahování tohoto tematického cíle musí být použito **alespoň 20 %** finančních prostředků. Zbytek intervence může být použit na aktivity v jiných tematických cílech.

K těmto prostředkům může být započítána i alokace FS určená na výše uvedené tematické cíle (TC 1 – 4). V takovém případě musí být minimální 10% podíl alokace určené na TC 4 v méně rozvinutých regionech zvýšen na 12 %.

- Nově návrhu specifického nařízení k EFRR nabízí možnost, aby minimální podíl EFRR v kategorii regionu byl nižší, než výše uvedených 50 %, resp. 80 % s tím, že toto snížení musí být kompenzováno zvýšením v ostatních kategoriích tak, aby celková suma na národní úrovni zůstala zachována.

Evropský sociální fond - viz čl. 4 návrhu specifického nařízení k ESF

V rámci tematických cílů ESF jsou definovány investiční priority (celkem 18²¹), na něž se tematická koncentrace vztahuje.

²¹ Viz Příloha č. 1 Tematické cíle a investiční priority

- **V méně rozvinutých regionech** (podle posledních dostupných statistik všechny regiony ČR mimo hl. město Praha) bude muset být **alespoň 60 % finančních prostředků** každého operačního programu vyčleněno na dosahování **maximálně čtyř vybraných investičních priorit ESF**. Zbytek intervence může být použit na aktivity v jiných investičních prioritách. V případě vícefondového OP se uvedené parametry vztahují jen na podíl ESF.
- **Ve více rozvinutých regionech (hl. město Praha)** bude muset **alespoň 80 % finančních prostředků** každého operačního programu směřovat k dosahování **maximálně čtyř vybraných investičních priorit ESF**. Zbytek intervence může být použit na aktivity v jiných investičních prioritách. V případě vícefondového OP se uvedené parametry vztahují jen na podíl ESF.

V případě, že program ESF pokrývá celé území členského státu, lze příslušný podíl alokace směřovat k dosahování až pěti vybraných investičních priorit.

Nejméně 20 % celkových zdrojů ESF v každém členském státě musí být přiděleno na TC 9 - Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě. Do těchto prostředků může být pro dosažení potřebné hranice započítána i alokace EFRR určená na naplnění cíle TC 9.

Evropská územní spolupráce - viz čl. 5 návrhu specifického nařízení k EÚS

V rámci operačního programu je možné realizovat max. 4 tematické cíle z 11, které nařízení definují. Problematiké z hlediska obsahového zaměření operačních programů (zejména přeshraniční spolupráce) je absence některých témat, která jsou v současném programovém období velmi významně zastoupena. Jedná se zejména o cestovní ruch a přeshraniční dopravní infrastrukturu.

6.3. Struktura programů dle jednotlivých fondů SSR

V návaznosti na požadavky tematické koncentrace, nastavení intervenční logiky a požadavky plynoucí z nařízení platí z hlediska struktury programů následující:

a. Struktura programů spolufinancovaných z EFRR, ESF a FS

Schéma č .5: Struktura programů spolufinancovaných z EFRR, ESF a FS

1. úroveň: **Operační program**
 - Operační program obsahuje prioritní osy.
2. úroveň: **Prioritní osa**
 - Prioritní osa obsahuje jednu a více investičních priorit, a to v závislosti na tom, zda je vázána k jedné či více investičním prioritám jednoho či více tematických cílů.
3. úroveň: **Investiční priorita**
 - Na úrovni investiční priority jsou stanoveny **specifické cíle**.
 - Také jsou popsány **aktivity**, které vedou k naplnění specifických cílů / investičních priorit / tematických cílů.

První až třetí úroveň jsou obsahem operačního programu a jsou tudíž závazné vůči EK v souladu s čl. 87 Návrhu nařízení.

4. úroveň: **Opatření**
 - Opatření představuje užší okruh aktivit, které vedou k naplnění specifického cíle dané investiční priority.

Čtvrtá úroveň není obsahem operačního programu, není závazná vůči EK, ale je zpracována v MS2014+.

5. úroveň **projektů**

Zdroj: MMR-NOK

Pro vnitřní strukturu programu platí, že operační program se skládá z prioritních os, přičemž každá prioritní osa je financovaná z jednoho fondu a týká se jedné kategorie regionu, pokud není níže uvedeno jinak. Prioritní osa odpovídá jednomu tematickému cíli a zahrnuje jednu nebo více investičních priorit uvedeného tematického cíle. *V opodstatněných případech může jedna prioritní osa zahrnout i investiční priority z jiných tematických cílů, být financována z více fondů, týkat se více kategorií regionů, v souladu s pravidly pro jednotlivé fondy (viz čl. 87, odst. 1 návrhu obecného nařízení a-d).* V souladu s principy integrovaných řešení a zajištěním odpovídajícího synergického efektu bude příspěvek k tematickému cíli realizován prostřednictvím více prioritních os a na ně navazujících investičních priorit a příslušných specifických cílů ve všech potřebných oblastech. Na úrovni specifického cíle jsou stanoveny jak výstupové, tak výsledkové indikátory s vazbou na konkrétní investiční prioritu. Každý specifický cíl má vazbu pouze na právě jednu investiční prioritu nebo její část.

V programovém období 2014–2020 bude dle nařízení EU umožněno vytvářet vícefondové programy, tj. kombinovat v rámci jednoho programu podporu z více fondů. Prioritní osa je navázaná na jeden fond a jednu kategorii regionu, s výjimkou pro FS a výjimkou dle čl. 87, odst. 1 návrhu obecného nařízení a-d²².

Oproti programovému období 2007–2013 již nejsou ve struktuře operačních programů uvažovány oblasti podpory. Prioritní osy budou ohraničeny podstatně úžeji než dříve.²³ Primárním požadavkem pro zajištění účelnosti a měřitelnosti výstupů a výsledků je konkrétní vymezení konzistentního cíle a plánovaných přínosů a také finanční vymezení každé prioritní osy i specifického cíle.

²² Použití výjimky z nařízení bude vhodné vždy řádně odůvodnit.

²³ Konkrétní popis prioritní osy viz kapitola 7.3 Prioritní osy.

b. Struktura programu spolufinancovaného z ENRF

Schéma č. 6: Struktura programu spolufinancovaného z ENRF

<ol style="list-style-type: none">1. úroveň: Operační program<ul style="list-style-type: none">• Operační program obsahuje priority Unie.2. úroveň: Priorita Unie<ul style="list-style-type: none">• Priorita Unie obsahuje jeden a více specifických cílů dle čl. 5 a 6 Návrhu nařízení pro ENFR.3. úroveň: Specifický cíl<ul style="list-style-type: none">• Specifický cíl obsahuje opatření.4. úroveň: Opatření<ul style="list-style-type: none">• Opatření představuje užší okruh aktivit, které vedou k naplnění specifického cíle dané priority Unie.5. úroveň: Záměr <p>První až čtvrtá úroveň jsou obsahem operačního programu a jsou tudíž závazné vůči EK v souladu s čl. 20 Návrhu nařízení pro ENFR.</p> <ol style="list-style-type: none">6. úroveň projektů
--

Zdroj: Mze

Pozn.: Opatření nemusí vždy navazovat jen na jeden specifický cíl.

c. Struktura programu spolufinancovaného z EZFRV

Schéma č. 7: Struktura programu spolufinancovaného z EZFRV

<ol style="list-style-type: none">1. úroveň: Program<ul style="list-style-type: none">• Program obsahuje priority Unie.2. úroveň: Priorita Unie<ul style="list-style-type: none">• Priorita Unie obsahuje jednu či více prioritních oblastí dle <i>Working Document for Rural Development Committee (05/11/12) – programming and target setting</i>.3. úroveň: Prioritní oblast<ul style="list-style-type: none">• Prioritní oblasti obsahují jedno či více opatření dle <i>Working Document for Rural Development Committee (05/11/12) – programming and target setting</i>.4. úroveň: Opatření<ul style="list-style-type: none">• Dílčí opatření jsou popsána čl. 15–41 Návrhu nařízení pro EZFRV. <p>První až čtvrtá úroveň jsou obsahem operačního programu a jsou tudíž závazné vůči EK v souladu s čl. 9 Návrhu nařízení pro EZFRV.</p> <ol style="list-style-type: none">5. úroveň: Podopatření6. úroveň: Záměr / Titul <p>Pátá a šestá úroveň nemusí být obsahem programu, tudíž závazná vůči EK, ale je zpracována v IS.</p> <ol style="list-style-type: none">7. úroveň: projekt / nároková žádost o dotaci
--

Zdroj: Mze

Pozn.: Opatření naplňuje jednu a více prioritních oblastí / priorit Unie.

Schéma č. 8: Srovnání úrovní struktury programů, které jsou součástí Dohody o partnerství

Úroveň	OP spolufinancované z EFRR, ESF a FS	OP Rybářství	Program rozvoje venkova
1.	Operační program	Operační program	Program
2.	Prioritní osa	Priorita Unie	Priorita Unie
3.	Investiční priorita ²⁴	Specifický cíl	Prioritní oblast
4.	Opatření ²⁵	Opatření	Opatření
5.	–	Záměr	Podopatření
6.	–	–	Záměr / Titul
7.	Projekt	Projekt	projekt/nároková žádost o dotaci

Zdroj: MMR-NOK

6.4. Předběžné podmínky (ex-ante kondicionality)

Dalším z nově zaváděných nástrojů pro zvýšení efektivity kohezní politiky jsou tzv. předběžné podmínky (ex-ante kondicionality), které mají zajistit, aby čerpání z fondů SSR probíhalo v rámci správně nastaveného systému, čímž se má zvýšit efektivita a účinnost poskytnuté podpory. Předběžné podmínky jsou definovány pro Společný strategický rámec fondů Evropské unie, tj. programů EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF v programovém období 2014–2020.

Předběžná podmínka je „předem přesně vymezený podstatný faktor, který je nezbytným předpokladem pro účinné a efektivní splnění specifického cíle investiční priority nebo priority Unie, je s plněním tohoto cíle přímo a skutečně spojen a má na jeho účinné a efektivní splnění přímý vliv.“ (viz návrh obecného nařízení, čl. 2)

Předběžné podmínky jsou ukotveny zejména v návrhu obecného nařízení, přičemž je nutné vycházet jak z verze schválené v říjnu 2011 tak i z aktuálního znění předběžných podmínek vycházejícího z textů nařízení schválené Radou EU během Dánského předsednictví formou částečného obecného přístupu pro fondy Společného strategického rámce a politiky soudržnosti. Výše zmíněný návrh obecného nařízení definuje předběžné podmínky v několika člancích – těmi klíčovými jsou čl. 2A, čl. 14/1b, čl. 17, 87/6b a také příloha IV.

Detailní zaměření předběžných podmínek včetně kritérií plnění podle jednotlivých fondů SSR je uvedeno v samotných návrzích nařízení k jednotlivým fondům, které specifikují své obecné i tematické předběžné podmínky.

Návrh nařízení stanovuje obecné předběžné podmínky platné pro všechny intervence a tematické předběžné podmínky vztahující se k jednotlivým tematickým cílům a investičním prioritám. Cílem je zabezpečit pro každou investiční prioritu splnění takových národních a regionálních podmínek, které umožní strategické zarámování podpory, a které povedou k maximalizaci přínosu a efektivity intervencí.

²⁴ Na úrovni investiční priority jsou stanoveny specifické cíle a ty jsou definovány pomocí výstupových a výsledkových indikátorů.

²⁵ Úroveň opatření není obsahem OP a není závazná vůči EK. Pokud se však OP rozhodne tuto úroveň využít, musí být zanesena rovněž do monitorovacího systému.

Obecné předběžné podmínky jsou aplikovatelné na čerpání z fondů SSR pro všechny národní priority. Plnění obecných předběžných podmínek je vyžadováno napříč všemi podporovanými oblastmi, proto se výčet těchto podmínek uvedený v návrhu nařízení nevztahuje ani k tematickému cíli ani k specifické investiční prioritě EU. Obecné předběžné podmínky jsou v částečně rozdílné podle jednotlivých fondů SSR.

Tematické předběžné podmínky jsou aplikovatelné na čerpání z fondů SSR pro vybrané tematické oblasti s tím, že jsou přesně zacíleny na dílčí tematické cíle EU a k tomu specifické investiční priority (také členěny podle fondů SSR). V rámci těchto předběžných podmínek jsou také definovány dílčí kritéria splnění. Tematické předběžné podmínky jsou v částečně rozdílné podle jednotlivých fondů SSR.

Výčet obecných předběžných i tematických podmínek je uveden v příloze č. 4. Vzhledem k tomu, že byl výčet předběžných podmínek Radou EU upraven, ale nejedná se o definitivní a schválený seznam požadavků, pracuje příloha č. 4 i s těmito v aktuální verzi EU vyškrtnutými předběžnými podmínkami.

6.4.1. Nesplnění předběžných podmínek

Nesplnění předběžných podmínek respektive nedokončení identifikovaných opatření ke splnění předběžných podmínek ve lhůtě stanovené v Dohodě o partnerství a jednotlivých programech je důvodem pro pozastavení všech nebo části plateb na příslušnou prioritu daného programu ze strany EK. Případné pozastavení plateb by se týkalo pouze příslušné priority nikoliv programu jako celku. Členský stát bude mít možnost rozhodnout o přesunu pozastavených prostředků na jiné priority, které budou svou předběžnou podmínku splňovat. To neplatí v případě, že se bude jednat o plnění obecných předběžných podmínek, které je vyžadováno napříč všemi podporovanými oblastmi. Opětovné spuštění průběžných plateb bude znovu možné až po splnění předběžné podmínky nebo v případě, že program bude pozměněn a dotčená předběžná podmínka přestane být relevantní.

Nejzazší termín pro splnění předběžných podmínek stanovují návrh obecného nařízení a Stanoviska útvarů Komise (tzv. poziční dokument EK) do dvou let od přijetí Dohody o partnerství nebo do 31. prosince 2016.

6.4.2. Akční plán řízení a koordinace předběžných podmínek

Smyslem akčního plánu je nastavit systém řízení a koordinace předběžných podmínek včetně stávajícího vyhodnocení, identifikace problematických předběžných podmínek s návrhem opatření a harmonogramem splnění. Nedílnou součástí akčního plánu je nastavení procesního rámce včetně odpovědností, rolí a nástrojů pro zajištění toků a informací jak směrem k Evropské unii, tak i mezi subjekty implementačního systému v České republice.

Samotný kompletní Akční plán řízení a koordinace předběžných podmínek se všemi svými částmi není součástí tohoto metodického pokynu, bude řízen MMR-NOK jako specifický nástroj pro potřeby řízení a koordinace naplňování předběžných podmínek. Akční plán bude průběžně aktualizován s ohledem na skutečnost, že stěžejní dokumenty nebyly dosud na evropské úrovni schváleny v konečném znění. Schválení nařízení, která jsou legislativním východiskem nejen pro předběžné podmínky, je

předpokládáno v průběhu roku 2013. Řídící orgány a i další subjekty proto musí ve všech fázích přípravy a následné realizace respektovat aktuálně platná znění a zároveň sledovat průběh a směr vyjednávání. Ministerstvo pro místní rozvoj bude v závislosti na vývoji na úrovni EU aktualizovat znění předběžných podmínek.

Akční plán je vytvářen na základě výchozí analýzy předběžných podmínek, která byla provedena mezi MMR-NOK, dílčími relevantními resorty a kraji v roce 2012. V návaznosti na to jsou předběžné podmínky rozpracovávány co do svého zaměření, hloubky plnění, časování a odpovědností za dané předběžné podmínky.

Předběžné podmínky budou součástí jak Dohody o partnerství tak i jednotlivých programů dle příslušné odpovědnosti řídicího orgánu nebo gestora.

Průběh naplňování předběžných podmínek je nutné rozdělit do několika fází, které na sebe budou průběžně navazovat. Každá z fází je detailně rozpracována v Akčním plánu, zejména co do popisu, identifikací dílčích odpovědností, stanovení milníků a nástrojů, definováním termínů a způsobu projednávání. Obecně lze fáze definovat jako:

Fáze I.: Identifikace a prvotní rozpracování předběžných podmínek pro Dohodu a programy

Prvotní analýza předběžných podmínek, kterou zpracovaly resorty a kraje slouží jako východisko pro další rozpracování, a to již ve vztahu ke konkrétnímu programu a dílčím prioritním osám.

V programech a v Dohodě o partnerství, které budou v této fázi rozpracovány a předloženy ke schválení, bude uvedeno plnění předběžných podmínek. U nesplněných předběžných podmínek je nutné uvést přehled opatření, která mají být přijata na celostátní a regionální úrovni, a harmonogram jejich provádění. Průběžná komunikace, rozpracování a aktualizace naplňování předběžných podmínek se bude řídit podle stanovených nástrojů Ministerstva pro místní rozvoj, které jsou definovány v Akčním plánu.

Fáze II: Rozpracování předběžných podmínek v rámci dopracování Dohody a programů

V návaznosti na první fázi budou rozpracovány předběžné podmínky v souladu s rozpracováním jednotlivých programů a Dohody o partnerství. Bude nutné potvrdit splněné předběžné podmínky, u nesplněných předběžných podmínek, které byly postoupeny Evropské komisi, bude nutné sledovat a až do fáze odevzdání finálních verzí programů a Dohody o partnerství vyhodnotit nesplněné předběžné podmínky. Průběžná komunikace, rozpracování a aktualizace naplňování předběžných podmínek se bude řídit podle stanovených nástrojů Ministerstva pro místní rozvoj, které jsou definovány v Akčním plánu.

Pokud i v momentě postoupení jednotlivých programů a Dohody o partnerství ke schválení vládou a následně ke zhodnocení Evropskou komisí nebudou některé předběžné podmínky splněny, je nutné toto uvést do tab. 25-27, viz kap. 7.10.1. včetně aktualizovaných navržených opatření a harmonogramu splnění.

Fáze III: Řízení a koordinace předběžných podmínek po spuštění programů a v rámci jejich realizace

Po schválení jednotlivých programů a Dohody o partnerství se spustí samotná implementace fondů SSR. Předběžné podmínky, které nebyly splněny, budou podléhat pravidelnému vyhodnocování a informování o jejich stavu a to jak směrem k Evropské komisi tak i směrem k řídicím orgánům a Ministerstvu pro místní rozvoj. Průběžná komunikace, rozpracování a aktualizace naplňování

předběžných podmínek se bude řídit podle stanovených nástrojů Ministerstvem pro místní rozvoj, které jsou definovány v Akčním plánu.

6.4.3. Odpovědnosti v rámci řízení a koordinace předběžných podmínek

Řízení a koordinace předběžných podmínek vyžaduje jasné definování jednotlivých rolí a odpovědností jednotlivých subjektů zapojených do řešení předběžných podmínek v programovém období 2014-2020 (jak pro fázi přípravy, tak i realizace). Přehled odpovědností u jednotlivých subjektů zapojených do řešení předběžných podmínek, a to jak ve vztahu ke konkrétnímu tematickému cíli a předběžné podmínce, tak i ve vztahu k jednotlivým programům je součástí Akčního plánu, níže je uveden přehled obecných, ale závazných činností jednotlivých subjektů.

Ministerstvo pro místní rozvoj

- ⇒ Svodná prvotní analýza předběžných podmínek. Analýza problémových předběžných podmínek.
- ⇒ Řízení a koordinace (svodné a průběžné) plnění předběžných podmínek (pokyny, metodiky, šablony, karty apod.) v ČR
- ⇒ Zabudování předběžných podmínek ve vztahu k Dohodě o partnerství.
- ⇒ Komunikace a postoupení plnění předběžných podmínek ve vztahu k vládě a Evropské komisi.
- ⇒ Vytvoření komunikačního prostředí pro řízení a koordinaci předběžných podmínek (platformy, informování apod.)

Řídící orgány

- ⇒ Rozpracování předběžných podmínek ve vztahu k programům (splněných i nesplněných).
- ⇒ Pravidelná aktualizace Karty plnění předběžných podmínek, Šablon EK a dalších podkladů definovaných Ministerstvem pro místní rozvoj.
- ⇒ Pravidelná komunikace a předkládání podkladů Ministerstvu pro místní rozvoj.
- ⇒ Bezodkladné oznamování Ministerstvu pro místní rozvoj všech skutečností, které mohou mít vliv na splnění podmínky (zahájení infringmentu, legislativní překážky).
- ⇒ Koordinace plnění předběžných podmínek spolu s gestory / spolugestory a dalšími partnery.

Gestoři a spolugestoři předběžných podmínek

- ⇒ Věcná spolupráce s řídicími orgány k předběžným podmínkám (legislativní a strategická rovina)
- ⇒ Pravidelná komunikace a předkládání podkladů Řídicím orgánům, případně Ministerstvu pro místní rozvoj.

Další subjekty

- ⇒ Spolupráce s řídicími orgány a gestory předběžných podmínek (věcná a strategická rovina)
- ⇒ Pravidelná komunikace a předkládání podkladů Řídicím orgánům, gestorům předběžných podmínek, případně Ministerstvu pro místní rozvoj.

Zároveň bude důležitou roli při schvalování stavu / informace o plnění předběžných podmínek ve vztahu k programům a Dohodě o partnerství mít vláda a v rámci vyhodnocení plnění předběžných podmínek a jejich akceptace, ověřování plnění předběžných podmínek, případné sankcionování a průběžné komunikace s Ministerstvem pro místní rozvoj ve věci předběžných podmínek také Evropská komise.

6.5. Přezkum výkonnosti a výkonnostní rezerva

Výkonnostní rezerva a její přidělení na základě přezkumu výkonnosti je dalším nástrojem pro posílení efektivity kohezní politiky v programovém období 2014–2020, na rozdíl od ex-ante kondicionalit však nejde o zcela nový prvek. Pro období 2014–2020 dochází k významnému posunu jak ve finančním objemu výkonnostní rezervy, tak ve způsobu jejího rozdělování.

Výkonnostní rezervu bude tvořit **7 % ze zdrojů každého fondu SSR** s výjimkou zdrojů přidělených na cíl EÚS. Prostředky výkonnostní rezervy budou k dispozici každému členskému státu, v němž budou pro každý fond a každý typ regionu přiděleny těm programům a těm prioritním osám/prioritám Unie, které budou nejlépe vyhodnoceny v přezkumu výkonnosti.²⁶

V rámci orientace na dosahování výsledků v programovém období 2014–2020 bude aplikován koncept tzv. **výkonnostního přezkumu**. V rámci Dohody o partnerství budou stanoveny tzv. **milníky**, jejichž plnění ovlivní rozdělení výkonnostní rezervy. Milníky jsou průběžné hodnoty pro prioritní osy / priority Unie, které vyjadřují zamýšlený pokrok. Mezi milníky patří finanční ukazatele o stavu implementace a vybrané společné a specifické indikátory výstupů popř. výsledků. Jestliže tyto milníky nebudou v klíčových letech plněny dle plánu, může to vést až k pozastavení plateb či ztrátě části alokace. Proto je nezbytné, aby ŘO věnoval nastavení milníků zvýšenou pozornost.

Milníky pro daný program **musí být nastaveny v souladu se strategií programu, Dohody o partnerství a udělenou alokací**, avšak bez záměrného podhodnocování hodnot z důvodu obavy ze sankcí. Přezkum výkonnosti dle návrhu obecného nařízení proběhne v roce **2019** (na základě zprávy o pokroku s daty ke dni 31. prosince 2018). Nástrojem pro rozhodnutí o rozdělení výkonnostní rezervy budou **milníky programů, resp. jednotlivých prioritních os / priorit Unie**.

Milník v podobě finančního ukazatele pro daný rok je na úrovni **prioritní osy / priorit Unie** stanoven jako příspěvek dané prioritní osy na celkovém objemu průběžných plateb v daném roce, tj. jako objem vyčerpané alokace od počátku programového období do konce sledovaného roku. Na úrovni operačního programu je nutné zajistit, aby objem průběžných plateb zaslaných EK odpovídal alespoň objemu plateb potřebných pro naplnění pravidla n+2 na konci daného roku.

Dosažený pokrok čerpání na úrovni **prioritní osy / priorit Unie** musí být stanoven s ohledem na charakter a typy projektů, které budou v rámci prioritní osy / priorit Unie podporovány. Od toho se odvíjí náročnost administrace a délka realizace projektu (individuální vs. velké projekty a finančně náročné projekty, jedno nebo více etapové projekty, projekty, které jsou realizovány prostřednictvím výběrových řízení podle zákona č. 137/2006 Sb. a mimo tento režim, investiční a neinvestiční projekty ad.), Všechny tyto faktory mají významný vliv a je nutné je velmi obezřetně zohlednit při stanovování milníků pro jednotlivé prioritní osy z hlediska jejich podílu na celkovém objemu průběžných plateb v daném roce.

Milníky finančního pokroku jsou součástí systému finančních a věcných ukazatelů, který má za cíl zhodnotit soulad čerpání ve finanční a věcné rovině. Klade důraz nejen na to, kolik prostředků bylo

²⁶ Dle návrhu obecného nařízení na základě přezkumu provedeného v roce 2019 přijme Komise prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí o programech a prioritách pro každý fond SSR a členský stát, které dosáhly svých milníků. Členské státy navrhnou přidělení výkonnostní rezervy programům a prioritám určeným v uvedeném rozhodnutí Komise. Komise schválí změnu dotčených programů v souladu s článkem 26 návrhu obecného nařízení. Pokud členský stát nepředloží informace podle čl. 46 odst. 2 a 3 návrhu obecného nařízení, výkonnostní rezerva pro dotčené programy a priority se nepředělí.

vyčerpáno, ale také co bylo za tyto prostředky zrealizováno. Proto je třeba milníky finančního pokroku stanovovat tak, aby finanční pokrok odpovídal věcnému pokroku.

Kromě finančních ukazatelů musí proto být pro každou **prioritní osu / priorit Unie** vybrán alespoň jeden indikátor výstupu nebo výsledku, který bude sloužit jako milník. Stanovené předpokládané hodnoty musí být přiměřené a jasně zdůvodněné přiloženým výpočtem a odůvodněním, které bude zároveň zaneseno v MS2014+. Více bude tato problematika popsána v Metodickém pokynu pro monitorování fondů SSR v České republice v programovém období 2014–2020 a dále pak v Metodickém pokynu Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020. Tato problematika bude také předmětem projednávání v rámci **Pracovní skupiny k rozpracování programů 2014–2020**.

Jelikož není jisté, zda návrh obecného nařízení bude s uvedenou změnou přijat, uvádíme původní definici tohoto termínu: „Milníky jsou průběžné cíle pro dosažení specifického cíle priority, které vyjadřují zamýšlený pokrok při plnění cílů stanovených pro konec období. Mezi milníky stanovené pro rok 2016 patří finanční ukazatele a výstupové indikátory. Mezi milníky stanovené pro rok 2018 patří rovněž finanční ukazatele, výstupové indikátory a případně indikátory výsledku.“ (viz Příloha 1, odst. 2 návrhu obecného nařízení).

Milníky a jejich hodnoty budou stanoveny při zpracování programů v rámci pracovní skupiny k rozpracování programů 2014–2020 a budou, včetně hodnot předpokládaných pro roky 2016 (více viz níže), 2018 a 2022, součástí programu (viz kapitola 7.13.2).

S ohledem na to, že text návrhu obecného nařízení nemůže být považován za finální, je nutné stanovit milníky i pro rok 2016. Pokud bude návrh nařízení schválen s výše uvedenou změnou, nebude třeba milníky pro rok 2016 v textu programového dokumentu uvádět, nicméně tyto hodnoty budou nastaveny v materiálech vznikajících v rámci pracovní skupiny k rozpracování programů 2014–2020, zaneseny do MS2014+ a dále použity pro hodnocení plnění cílů na národní úrovni. Milníky musí být stanoveny pro každou prioritní osu / prioritu Unie programu, aby na jejich základě mohla být posouzena výkonnost této priority, a to i v kontextu časového hlediska ve stanovených letech.

Gestoři programu budou vedle jednotlivých milníků předkládat MMR-NOK také pravidelné informace o vývoji realizace daných opatření v podobě pravidelných zpráv, které budou představovat kvalitativní komentáře k plnění daného opatření a naplňování cíle, ke kterému mají směřovat. Pravidelná informace bude sloužit jako vstupní podklad krizové řízení a hodnotící proces na národní úrovni, který zajistí monitoring a vyhodnocování plnění stanovených milníků a cílů programů a Dohody o partnerství. Způsob a harmonogram předávání informací bude součástí Metodického pokynu pro řízení rizik fondů SSR v programovém období 2014–2020 a Metodického pokynu pro monitorování fondů Společného strategického rámce EU v programovém období 2014–2020.

6.6. Územní dimenze

Hodnocení regionálního rozvoje České republiky prokázalo prohlubující se regionální rozdíly v ekonomické a sociální výkonnosti krajů, resp. okresů, ve kterých se následně koncentrují významné rozdíly především v nezaměstnanosti, životní úrovni a sociální situaci obyvatel. Tento výsledek byl do značné míry ovlivněn převážně plošným uplatňováním intervencí v rámci operačních programů EU v minulých obdobích.

Zavedením principu uplatňování územní dimenze (dále také ÚD) do strategického plánování, programování a řízení programů se sleduje, aby intervence realizované v rámci jednotlivých programů, vedle čistě tematického významu, byly posuzovány i z hlediska dalších aspektů rozvoje daného typu území. Aby reflektovaly specifické regionální rozdíly a potřeby, lépe využívaly synergických efektů v rámci rozvojových záměrů a koordinace konkrétních intervencí v rámci jednotlivých programů.

Závazek uplatnit zohlednění územní dimenze v jednotlivých programech, vychází z příslušných ustanovení návrhu obecného nařízení.

MMR s ohledem na vývoj EU navrhuje, oproti současnému programovému období, širší uplatnění územního rozměru intervencí fondu SSR v období 2014-2020. Důležitým východiskem pro úvahy o zaměření územní dimenze v rámci fondů SSR je **Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 (SRR)**, která byla schválena Vládou ČR 15. 5. 2013 a která nastiňuje přístup k regionalizaci ČR dle rozvojového potenciálu území, postup ke stanovení typů území, naznačuje obsah intervencí směřujících k rozvoji daného typu území. Jedná se o významný dokument, jehož úlohou je usměrňovat regionální rozvoj v ČR.

Dalším dokumentem rámcujícím pojetí územní dimenze v ČR je **Politika územního rozvoje ČR**, která představuje celostátní nástroj územního plánování, jenž slouží zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a současně jako zdroj důležitých argumentů při prosazování zájmů ČR v rámci územního rozvoje Evropské unie²⁷. V Politice územního rozvoje se rovněž vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho kraje, a dále stejně významné oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury.

Další důležité zdroje podnětů, informací a dat pro definování územní dimenze představují **dokumenty krajů, měst a obcí, územně pojaté koncepce ústředních správních úřadů**.

Definování územní dimenze intervencí fondů SSR rovněž **přímo ovlivňují dokumenty vytvářené na evropské úrovni** jakou jsou **Územní agenda EU 2020 reagující na dokument Stav a perspektivy území Evropské unie**, doporučení EK apod.

Ve vztahu k *urbánní problematice* se při uplatňování územního principu klade důraz na zvýšení role měst v implementačním systému (např. prostřednictvím přímé podpory/koncentrace, posilování partnerství a strategického plánování, integrovaných přístupů). Druhou rovinou pak je zvýšení důraz na podporu uspokojování rozvojových potřeb na *subregionální a místní úrovni*.

²⁷ Dokument Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR) určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území.

Výše uvedené se promítá do implementace SRR, která bude uplatňovat ÚD, jejímž cílem je realizovat priority a opatření u většiny programů financovaných z fondů SSR s ohledem na regionální diferenciaci a docílit tak efektivnější podpory konkurenceschopnosti, řešení sociálních a environmentálních aspektů. V kontextu regionů ČR jde zejména o řešení prohlubujících se regionálních rozdílů v ekonomické a sociální výkonnosti krajů resp. okresů a územních obvodů obcí, ve kterých se následně koncentrují disparity s negativními projevy zejména v míře nezaměstnanosti, snížení ekonomické a životní úrovně a sociální situaci obyvatel.

Zmíněné diferencované promítnutí ÚD se bude odehrávat nejen na úrovni regionů *NUTS 2* a *NUTS 3*, ale i ve *státem podporovaných regionech* (dle Strategie regionálního rozvoje – dále také „SRR“) a dále na úrovni *lokální* a také ve vazbách město – venkov.

Na územní dimenzi lze nahlížet následujícím způsobem, který zohledňuje přístupy:

1. ÚZEMNÍ,
2. INTEGROVANÝ A
3. TEMATICKÝ.

6.6.1. Územní přístup územní dimenze

Při určování územního přístupu se vychází z typologie území definované v návrhové části SRR, která vymezuje následující základní typy území charakterizované různými socio-ekonomickými ukazateli. Jde o:

- (i) Rozvojová území (dále také „RU“)
 - *Metropolitní oblasti,*
 - *Regionální sídelní aglomerace,*
 - *Regionální centra a jejich zázemí,*
- (ii) Stabilizovaná území (dále také „SU“),
- (iii) Periferní území (dále také „PU“),
- (iv) Státem podporované regiony (dále také „SPR“).

Z výše uvedené typologie se následně bude odvíjet realizace územního přístupu ÚD v rámci fondů SSR především prostřednictvím naplňování 11 tematických cílů definovaných v návrhu obecného nařízení (čl. 9).

U relevantních programů realizovaných v období 2014-2020 se předpokládá zvolení vhodné typologie území pro zdůvodnění výběru tematických cílů a odpovídajících investičních priorit.

Pro stanovení návrhu přístupu k promítnutí územní dimenze do návrhů zaměření programu, resp. prioritních os/priorit Unie lze vycházet z přílohy č. 2 tohoto metodického dokumentu, která bude předmětem diskuze Pracovní skupiny k integrovaným přístupům a územní dimenzi.

Využití konkrétních integrovaných nástrojů v rámci přípravy programů a koordinační mechanismy jejich realizace budou detailněji s řídicími orgány projednávány na Pracovní

skupině k integrovaným přístupům a územní dimenzi a budou ukotveny v metodickém pokynu pro využití integrovaných přístupů.

6.6.2. Integrované přístupy

Integrované přístupy na regionální úrovni představují z pohledu regionálního rozvoje zvláštní nástroj pro uplatnění územní dimenze. Jejich přínosem je zejména dosažení vyšší kvality strategického plánování, řízení a efektivnější (zesilující a synergický efekt) vynakládání finančních prostředků. Zároveň představují z pohledu EU silně prosazovaný způsob implementace fondů SSR v rozvoji regionů, měst a obcí.

Základním principem uplatnění integrovaných přístupů bude **věcná** (vhodně a logicky provázané a potřebné tematické/sectorové intervence), **územní** (realizace intervencí ve vhodném, geograficky a ekonomicky spojeném území) a **časová** (realisticky připravený harmonogram a časové a věcné sladění předpokládaných intervencí) **provázanost** intervencí realizovaná na základě kvalitní **strategie** rozvoje území. Důležitým aspektem strategie rozvoje území nebude množství a obsahová šíře v nich uvedených a následně realizovaných projektů, ale splnění jejich předem definovaných cílů, tzn. celkový výsledek odpovídající potřebám daného území.

V pojetí regionálního rozvoje zahrnují integrované přístupy:

1. **Územní rozvoj - Integrované územní investice (dále také „ITI“)** – Integrované územní investice budou zřízeny v případech, ve kterých urbánní či jiná územní strategie vyžaduje integrovaný přístup. V tomto případě budou investice možné z více než jedné prioritní osy/priority EU programu a případně z více než jednoho fondu. Ve smyslu návrhu obecného nařízení bude vládou ČR stanoven seznam měst, či jiných území, ve kterých by měl být tento nástroj využit (dle návrhu SRR Metropolitní oblasti). Návrh specifického nařízení o EFRR v čl. 7 ukládá alokovat minimálně 5 % prostředků EFRR na národní úrovni na témata udržitelného rozvoje měst.
2. **Integrované plány rozvoje území (dále také „IPRÚ“)** – jsou integrované strategické dokumenty popisující konkrétní problémy a potřeby vymezeného území, cíle a priority z nich vycházející a vzájemně provázané investiční záměry, kterými bude navržených cílů dosaženo. IPRÚ je dokumentem výrazně zaměřeným na dosažení konkrétních výsledků. Jeho financování je postaveno na zdrojích fondů SSR, ale je nezbytné doplnění i zdrojů vlastních a privátních. IPRÚ umožňuje také zapojení dalších finančních či úvěrových nástrojů.
3. **Komunitně vedený místní rozvoj (dále také „CLLD“)** – MAS – Aplikace tohoto nástroje vychází ze současné podoby programu LEADER podporovaného z EZFRV. CLLD je nástroj určený pro konkrétní území, na něž se váže jeden či více tematických cílů fondů SSR. Místní rozvoj vedený komunitou může být financován z více fondů a je zacílen na lokální rozvoj a rozvoj venkova.
4. **Společný akční plán (dále také „JAP“)** – Společný akční plán je určen pro příjemce (veřejný subjekt) se skupinou projektů z jednoho nebo více OP. Minimální objem je 10 milionů EUR nebo 20 % z OP podle toho, která částka je menší. Návrh zatím vylučuje financování infrastruktury a je tak určen především pro aktivity ESF.

1.1.1.1 Z územního hlediska bude aplikováno na základě typologie / kategorizace / vymezení území navržené ve SRR (tj. rozvojová území, stabilizovaná území, periferní území a dále státem podporované regiony).

1.1.1.2

- Integrovaná územní investice

1.1.1.3 Využití tohoto nástroje bude vhodné především ve velkých metropolitních oblastech.

- Integrované plány rozvoje území

Rozvoj regionálních sídelních aglomerací a regionálních center a jejich zázemí neboli ostatních rozvojových území (SRR ČR) a také státem podporovaných regionů bude řešen také v rámci implementace IPRÚ.

- Využití nástroje místní rozvoj se zapojením místních komunit (CLLD)

1.1.1.4 CLLD bude realizován prostřednictvím Společné zemědělské politiky i ostatních fondů SSR. Regionální politika však preferuje tento nástroj pro periferní území a vybraná stabilizovaná území s hodnotou zalidnění nižší než 100 obyvatel na km² (variantně by bylo možné také využití v lokalitách postižených sociálním vyloučením, které budou vymezeny mezi státem podporovanými regiony).

- Společný akční plán

1.1.1.5 V případě, že v rámci nadcházející diskuse se najde možnost uplatnění a příslušné absorpční kapacity, mohl by JAP řešit plnění některých specifických cílů v rozvojových územích. Vzhledem ke skutečnosti, že nástroj neumožňuje financování infrastruktury, dá se předpokládat omezený zájem žadatelů. Přesto bude umožněno příslušnými OP, v případě zájmu, nástroj využít.

Využití konkrétních integrovaných nástrojů v rámci přípravy programů a koordinační mechanismy jejich realizace budou detailněji s řídicími orgány projednávány na Pracovní skupině k integrovaným přístupům a územní dimenzi a budou ukotveny v metodickém pokynu pro využití integrovaných přístupů v regionálním rozvoji.

6.6.3. Tematický přístup k IP v rámci programu

Tematický přístup může být konkrétně uplatněn v rámci struktury programu následujícím způsobem:

- Definováním konkrétní prioritní osy / priority Unie, investiční priority / specifického cíle (v případě ENRF) / prioritní oblasti (v případě EZFRV) a popisu podporovaných aktivit, ve kterých bude aplikován územní přístup,
- Stanovením příspěvku k integrovanému přístupu,
- Definováním regionálních aktérů mezi hlavní cílové skupiny nebo mezi příjemce podpory,
- Modifikací hodnotících kritérií – (např. specifikace územní dimenze jako jednoho z hodnotících kritérií pro výběr projektů, specifikace požadavků pro podmínky a postavení regionálních aktérů).²⁸

Pro fungování výše uvedené struktury je třeba realizovat následující kroky:

²⁸ Viz Metodický pokyn pro řízení výzev, výběr a hodnocení projektů.

- nastavení takových postupů, které umožní promítnout územní dimenzi do všech relevantních programů a čerpat finanční prostředky na realizaci strategií pro Integrované územní investice, Integrované plány rozvoje území a místního rozvoje;
- nastavení systému koordinace specifických výzev jednotlivých programů pro realizaci výše zmíněných strategií;
- příprava mechanismu průběžného sledování skutečných výsledků, jejich vyhodnocování a systém návrhů případných změn systému;
- zpracování metodických příruček popisující implementaci územní dimenze a integrovaných přístupů.

6.7. Hraniční oblasti – přesahy a synergie

Příprava a následná realizace programového období fondů SSR bude klást důraz na zajištění a dosahování kvalitních a prokazatelných výsledků intervencí. Spolu s požadavky na strategický přístup, a to s cílem maximalizovat dopady politiky a nastavit efektivní programování včetně intervenční logiky, je nutné zvlášť specificky přistupovat k hraničním oblastem

Hraniční oblasti jsou takové oblasti, které vyžadují meziresortní specifický přístup při nastavení a realizaci dílčích podpor a aktivit. Hraniční oblasti tak reagující na principy:

- ⇒ koncentrace (dosažení dobrých výsledků i při omezeném počtu programů a priorit),
- ⇒ programování (eliminace nežádoucích překryvů mezi programy a prioritami),
- ⇒ komplementarity (programy a priority společně přispějí k cíli a budou se vhodně doplňovat).

6.7.1. Typologie hraničních oblastí

Hraniční oblasti jsou velmi komplikované, proto je jejich typologie postavena na dvou úrovních:

- ⇒ Překryv / přesah – daná oblast má průnikový charakter a z určitého pohledu/segmentu je realizovaná více subjekty. Efektivní řešení překryvu/přesahu znamená dohodu, rozproštění dílčích operací v dané oblasti tak, aby nedocházelo k duplicitám, aby byla daná oblast řešena pokud možno komplexně a rozložení gescí bylo v souladu s nastaveným rámcem.
- ⇒ Synergie / návaznost – věcná vazba mezi dvěma a více oblastmi, jejichž současné, resp. bezprostředně návazné působení má potenciál přinést vyšší efekt ve srovnání se součtem efektů každé z oblastí řešené / realizované odděleně. Efektivní koordinace těchto vazeb znásobuje příspěvek k naplňování cílů jednotlivých programů a cílů Dohody o partnerství.

Příčemž se obě typologie mohou navzájem prolínat a ovlivňovat, cílem je však u obou případů nastavení takových mechanismů a nástrojů, aby byly přesahy/překryvy i synergie efektivně a cíleně řešeny. Samotné řešení pak u obou typologií má jiné výstupy, u překryvů to zpravidla znamená zamezení duplicit a nalezení optimálního rozložení podpory, u synergií dosažení multiplikovaných výsledků přispívajících k zásadnímu dopadům v daném segmentu. Nalezení řešení u překryvů samozřejmě může znamenat i dosažení následných synergických efektů.

Hraniční oblasti se mohou vyskytovat uvnitř samotných programů (např. mezi prioritními osami), mezi programy (regionální dimenzí programů), mezi fondy SSR a jinými fondy EU (zemědělskými, Nástrojem propojení Evropy, komunitární programy atd.), mezi fondy v rámci kohezní politiky a politikami jinými (např. rozhraní podpory energetických a klimatických intervencí v programu Zelená úsporám).

6.7.2. Identifikace a řízení hraničních oblastí

Fáze identifikace

Řešení překryvů a synergií vyžaduje společné řešení, proto MMR-NOK připravilo Akční plán koordinace hraničních oblastí. Samotný kompletní Akční plán koordinace hraničních oblastí se všemi svými částmi není součástí tohoto metodického pokynu, bude řešen Ministerstvem pro místní rozvoj jako specifický nástroj pro potřeby koordinace této oblasti. Akční plán bude průběžně aktualizován s ohledem na vývoj dílčích strategických a legislativních dokumentů na úrovni ČR a EU.

S cílem podpořit vytvoření základny pro zajištění maximálních efektů při dořešení překryvů / přesahů a při využití synergií v programech, umožňuje návrh nařízení široký prostor pro takové nastavení prioritních os, které umožní, aby jedna prioritní osa pokrývala více než jeden tematický cíl, více než jednu kategorii regionu, případně více fondů (čl. 87(1) návrhu obecného nařízení). K tomu je třeba zajistit i důslednou koordinaci mezi jednotlivými příbuznými/souvisejícími prioritními osami, investičními prioritami a opatřeními dotčených programů, s předpokladem nezbytnosti úzké spolupráce mezi řídicími orgány těchto programů a Ministerstvem pro místní rozvoj.

Ministerstvo pro místní rozvoj koordinuje celkový přístup k řešení hraničních oblastí a při neshodě nad věcným a implementačním zaměřením programů, jejich jednotlivých priorit, (případně aktivit) zastřeší jednotlivá vyjednávání.

Ve vztahu k programu řídicí orgány a další subjekty zapojené do přípravy programů:

- ⇒ vymezí či zpřesní hraniční oblasti na základě Matice hraničních oblastí²⁹ a výstupů z multilaterálních a bilaterálních jednání,
- ⇒ navrhnou způsob jejich řešení v programech, a to po **věcné a legislativní rovině** (vazba na existující podklady, strategie, právní akty apod.) a **implementační rovině** (v rámci řídicích a implementačních struktur)

Hraniční oblasti je nutné dobře zargumentovat a rozumně navrhnout dílčí intervence do systému implementace. Po věcné rovině je nezbytné reagovat na potřebnost (dostatečné a kvalitní argumenty pro určení a realizaci podpory v hraničních oblastech), smysluplnost (směr podpory – kvalitativní a kvantitativní, infrastruktura a její využití), vyváženost (stimulace a propojování nabídky a poptávky), respektování předběžných podmínek (legislativní, strategické apod.) a také uchopení hraničních oblastí ve strategiích.

Fáze implementace

Příprava nových programových dokumentů je vázána na zkušenosti, jež Česká republika jako členská země EU nabyla při tvorbě, implementaci a hodnocení stávajících programových dokumentů v programovém období 2007–2013. Dohoda o partnerství stanoví základní pravidla, jejichž respektováním bude možné docílit maximální komplementarity (věcný, finanční a časový soulad) v rámci programu, nebo mezi nimi. Podstatnou úlohu při řízení této pomoci vykonává řídicí orgán.

Řídicí aktivity směřují zejména v zajištění toho, že:

- priority obsažené v jednotlivých programech společně přispějí k cílům vymezeným ve strategických dokumentech a budou se vhodně doplňovat, tzn., jednotlivé priority budou komplementární,
- budou podporovány projekty, které naplňují integrovaná řešení v území.

Ve fázi implementace lze z pohledu hraničních oblastí rozlišovat dvě roviny:

²⁹ Matice hraničních oblastí tvoří přílohu Akčního plánu koordinace hraničních oblastí.

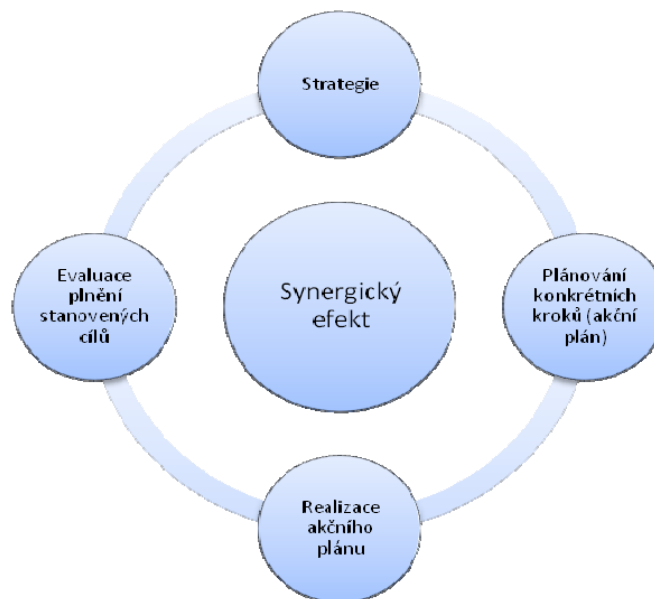
- Koordinace respektování hraničních oblastí, která bude významná zejména v případě, pokud bude požadována věcná změna programu (např. rozšíření podporovaných aktivit, či příjemců podpory), tj. bude vnesen požadavek na revizi programu.
- Dosahování synergických efektů.

Synergických efektů při realizaci akcí v rámci priorit jednotlivých programů lze docílit pouze včasným konsensem mezi relevantními subjekty. Synergický efekt je výsledkem strategického plánování na programové a primárně na centrální úrovni.

Pro zajištění řízení a plánování lze definovat následující nástroje:

- analýza absorpční kapacity pro splnění dané strategie,
- koordinace výzev, a to jak v rámci programu, tak také ve spolupráci s MMR-NOK a věcně příslušnými partnery,
- stanovení relevantních způsobilých žadatelů,
- tam kde je to možné, stanovení jednotného systému hodnocení projektů a jeho parametrů,
- odpovídající nastavení monitorovacích indikátorů.

Schéma č. 9: Synergické efekty realizace programu

Rovněž na úrovni samotné realizace programu je nutno při plnění konkrétních cílů plánovat sousledné a návazné kroky. Jako nástroj pro plánování těchto aktivit a následné vyhodnocení jejich úspěšnosti bude řídicími orgány zpracován Strategický realizační plán daného programu s nutnými souvisejícími aktivitami synergických programů. Strategické realizační plány budou obsahovat tři základní komponenty – harmonogram výzev, predikce čerpání a plnění stanovených cílů. Při jeho přípravě je nutné respektovat a brát v potaz rozsah příslušné alokace, formy poskytování podpory a proplácení výdajů, typy příjemců a projektů, křížové financování, multifondovost, způsobilost výdajů a podmínky veřejnou podporu apod.

Strategický realizační plán se tak stane základním nástrojem realizace programu, bude připraven ve spolupráci s relevantními subjekty na centrální úrovni a platformě k tomuto účelu určené (viz kap. 5.3.) a bude předložen pro informaci příslušnému monitorovacímu výboru, který Strategický realizační plán projedná a pokud v následujícím období bude zjištěno, že není naplňován, budou monitorovacím výborem projednána i příslušná opatření. Program bude prokazatelně obsahovat zavedení těchto nástrojů, procesní dokumentace pak rozpracuje způsob realizace do konkrétních pracovních postupů. Účinný synergický efekt vyžaduje detailní znalost strategie, jejich cílů a zcela konkrétní představu naplnění. Pokud bude synergický efekt plánován při plnění cílů s předpokladem širšího okruhu příjemců a tedy i projektů, jejichž přesný odhad nelze stanovit, lze využít stimulačních nástrojů, jako je např. zacílení výzev.

6.8. Finanční nástroje

Finanční nástroje nejsou novým prvkem v kohezní politice, pro programové období 2014–2020 se však předpokládá jejich podstatně větší využívání. Řídící orgány budou moci využít finanční nástroje pro všechny tematické oblasti programu na základě zhodnocení, zda projekty budou mít schopnost generovat v provozní fázi dostatečné finanční prostředky na pokrytí splátek a jiných poplatků finančnímu nástroji a zajištění provozu investice (čímž bude zajištěno efektivní fungování podpory prostřednictvím finančního nástroje).

Pomoc fondů SSR tak bude distribuována nejen tradiční nenávratnou, dotační formou, ale také návratnými či revolvingovými formami. Tento způsob využívání fondů SSR povede k podstatně vyšší efektivitě investic, bude v daleko větší míře zaručena udržitelnost investic, do systému budou zapojeny nové znalosti a kompetence privátních subjektů a také bude dosaženo vyššího pákového efektu (do investování ve veřejném zájmu a sdílení investičních rizik se zapojí také privátní zdroje).

Současně bude umožněno kombinovat finanční nástroje s dalšími formami podpory ze SSR: s dotacemi, příspěvků na úhradu úroků a příspěvků na úhradu poplatků za záruky, ovšem pouze za předpokladu, že tyto podpory přímo souvisí s podporou v rámci daného finančního nástroje a všechny tyto formy podpory jsou zaměřeny na stejné konečné příjemce.

Při kombinaci různých forem podpory musí být dodržovány následující zásady:

- odlišné formy podpory mohou být realizovány prostřednictvím jednoho projektu, nicméně ke každé formě podpory bude vedena oddělená účetní evidence a oddělená auditní stopa,
- dotace nemohou být využity k úhradě podpory obdržené prostřednictvím finančních nástrojů a finanční nástroje nemohou být využívány k předfinancování dotační podpory,
- podpora poskytovaná konečným příjemcům musí být poskytována v souladu s pravidly EU platnými pro veřejnou podporu,
- kombinace různých forem podpory na pokrytí výdajů stejné položky je možná za předpokladu, že se nejedná o dvojí financování a toto není předmětem aplikace pravidel veřejné podpory.

Základní úlohou finančních nástrojů je stimulace podílu soukromého kapitálu na projektech prostřednictvím motivující pobídky ze strany veřejného sektoru. Veřejné prostředky jsou aplikovány v souladu s tržními principy tak, aby vedly k větší efektivitě pomoci. Konkrétní příklady finančních nástrojů zahrnují: kapitálové vstupy (equity), úvěry, záruky, mikro-financování a další typy revolvingové asistence. Vzhledem k charakteru podpory jsou pak zásadní rozdíly při nastavení implementační struktury a způsobu proplácení mezi finančními nástroji a dotacemi (se kterými mají ŘO větší zkušenosti).

Již při samotném programování musí být učiněna úvaha, které podporované oblasti v sobě nesou potenciál pro zapojení finančních nástrojů (investice generují zisk či významnou provozní úsporu). Následně by měla být provedena analýza možných tržních selhání, výsledků a dopadů cílových investic, jež by případ od případu (pro každou dílčí oblast) definovala, zdali vůbec, a za jakých podmínek lze finanční nástroje využít. K využívání finančních nástrojů by mělo docházet především v případech selhání trhu či za nepříznivé investiční situace, a investičních potřeb, přičemž zhodnocení

těchto podmínek by mělo být předmětem ex-ante evaluace. Rozsah této ex-ante analýzy je předmětem článku 32 návrhu obecného nařízení. Analýza uvedených aspektů napomůže předejít překryvům u finančních nástrojů implementovaných na různých úrovních a napomůže nastavit správnou investiční strategii (včetně odpovídající implementační struktury, použitého nástroje a vymezení konečných příjemců). Ex-ante evaluace je prováděna za účelem začlenění finančního nástroje do implementace programu a poté předkládána monitorovacímu výboru jako podklad pro výběr vhodných operací.

Lze očekávat, že návratné zdroje mohou v příštím období financovat mimo jiné tyto oblasti:

- rozvoj měst a aglomerací, integrovaný rozvoj území, efektivní správa a instituce (pořízení nových či transformace stávajících městských služeb, rozvoj nemovitostí, regenerace brownfields apod.),
- zvýšení energetické účinnosti obytných a veřejných budov,
- podpora sociálního bydlení,
- podpora důsledků demografického vývoje a stárnutí obyvatelstva (zdravotně-sociální komplexní péče o seniory),
- podpora malého a středního podnikání, inovace,
- efektivní trh práce,
- mobilita, dostupnost, sítě,
- ekologické projekty (nakládání s odpady coby průmyslovými vstupy, ekologické komunální vytápění).

Jedná se o indikativní výčet oblastí, kde lze předjímat pozitivní finanční toky na úrovni projektu, pocházející z výnosů investic či z úspory nákladů.

V rámci programů mohou být podporovány:

- finanční nástroje zřízené na úrovni EU, spravované přímo nebo nepřímo EK,
- finanční nástroje zřízené na vnitrostátní, regionální, nadnárodní nebo přeshraniční úrovni, spravované ŘO nebo na jeho odpovědnost.

Podle návrhu obecného nařízení se může jednat o stávající finanční nástroje, jež jsou nastaveny v souladu s legislativou EU, či o nové nástroje, jež jsou zvláště vytvořené pro provádění veřejných intervencí, opět v souladu s příslušnými pravidly EU a vnitrostátními předpisy. Provádění může být těmto institucím svěřeno přímo, jedná – li se o Evropskou investiční banku či o mezinárodní finanční instituce, jejichž akcionářem je členský stát, nebo finanční instituce se sídlem v členském státě, jejichž úkolem je dosahovat veřejného zájmu pod kontrolou orgánu veřejné správy. V případě přímého využití zahraniční finanční instituce se však jeví při následné implementaci jako problematické provádění kontrolní a auditní činnosti. V jiném případě musí být veřejnoprávní či soukromoprávní subjekty vybrány v souladu s platnými pravidly EU a národní legislativou pro zadávání veřejných zakázek. Poslední možností správy finančního nástroje je, že řídicí orgán implementuje finanční nástroj přímo v rámci řízení programu, a to v případě finančních nástrojů, které jsou tvořeny pouze půjčkami nebo zárukami. Využití finančních nástrojů v rámci programů bude ze strany řídicích orgánů zakomponováno již v textu programu v rozsahu kap. 7.3.5 Kategorie intervencí a orientační rozpis

zdrojů. Při provádění finančních nástrojů lze využít také tzv. fond fondů. Tento fond fondů je vhodné využívat v případech, kdy dochází k zapojení více subjektů implementujících finanční nástroje.

Do finančního nástroje je možné přispívat z více prioritních os/priorit Unie nebo více programů i různých fondů, čímž se rovněž rozšíří možnosti národního kofinancování. V takovém případě je nezbytné vést evidenci pro každou prioritní osu/prioritu Unie nebo program odděleně, včetně evidence prostředků národního kofinancování.

Náklady na řízení a poplatky za správu finančního nástroje mohou být zařazeny mezi uznatelné výdaje a proplaceny z fondů SSR. Výjimku tvoří náklady na řízení finančního nástroje, pokud je implementován přímo řídicím orgánem.³⁰

³⁰ Blíže bude problematika využití finančních nástrojů popsána v Metodickém doporučení pro implementaci finančních nástrojů v programovém období 2014–2020. Problematika finančních nástrojů bude dále upravena v Metodice finančních toků a kontroly pro programové období 2014 – 2020.

6.9. Velké projekty

Velkými projekty se v kontextu návrhu obecného nařízení rozumí projekty skládající se z řady prací, činností nebo služeb, které jsou samy o sobě určeny ke splnění nedělitelného úkolu přesné hospodářské nebo technické povahy s jasně určenými cíli a u nichž celkové způsobilé náklady přesahují 50 000 000 EUR, a v případě operací, jež podporují tematické cíle podle čl. 9 odst. 7, u nichž celkové způsobilé náklady přesahují 75 000 000 EUR. **Definice se týká pouze projektů realizovaných za využití podpory z EFRR a FS.** Finanční nástroje se za velké projekty nepovažují.

Seznam velkých projektů tvoří přílohu OP. Z čl. 87, odst. 10 návrhu obecného nařízení dále vyplývá, že tento seznam velkých projektů uvedený v programu nepodléhá vydání rozhodnutí Komise. To znamená, že v případě změn v seznamu velkých projektů v OP nebude potřeba změna tohoto rozhodnutí, což by mělo zvýšit flexibilitu řídicího orgánu při výběru vhodných velkých projektů. Ze zkušenosti z programového období 2007–2013 plyne poučení nepodcenit fázi přípravy velkých projektů a seznam předběžně vybraných velkých projektů by měl co nejvíce odpovídat možnostem jejich spolufinancování z fondů EFRR a FS. Jinými slovy již při přípravě programů i by mělo být zřejmé, které velké projekty budou z programu podpořeny a seznam by měl co nejvíce odpovídat reálným možnostem programu (i žadatele) velký projekt realizovat.

6.10. Finanční řízení³¹

Tato kapitola se nevztahuje na program spolufinancovaný z EZFRV. V případě programu spolufinancovaného z ENRF je oblast finančního řízení stále předmětem jednání na evropské úrovni. Do ukončení těchto debat není pro tento fond závazná.

Programy budou muset reflektovat novinky v nařízeních EP a prováděcích předpisech v oblasti finančního řízení. Oproti současnosti je odlišně koncipován systém předběžných a průběžných plateb, nové je i roční vyúčtování.

Prostředkem pro zajištění rychlého čerpání finančních prostředků je modifikované pravidlo o zrušení závazku. Dle návrhu obecného nařízení o rok prodlužuje (n+3) doba poskytnutá k realizaci intervencí.

Financování programů mezi Evropskou komisí a Českou republikou bude probíhat opět na základě předkládaných žádostí o platbu a certifikace vynaložených výdajů. Proces certifikace představuje činnost stanovenou v předpisech EU, jejímž předmětem je ověřit, že ŘO a ZS při implementaci projektů postupují v souladu s předpisy EU, národní legislativou a nastaveným řídicím a kontrolním systémem a že deklarované výdaje u jednotlivých programů jsou vynakládány řádným způsobem.

Financování programů na národní úrovni bude probíhat stejně jako v programovacím období 2007–2013 prostřednictvím tzv. předfinancování prostředků EU ze zdrojů státního rozpočtu ČR. V tomto ohledu jednotlivé ŘO, případně, pokud není ŘO jediným poskytovatelem dotace v rámci OP, zprostředkující subjekty (ZS) a případně další organizační složky státu (OSS) budou pro tyto účely rozpočtovat prostředky na předfinancování a národní podíl spolufinancování ve státním rozpočtu na výdajové straně. Podíl připadající na část předfinancování prostředků EU i na straně příjmové.

Při přípravě svého programu každý ŘO zváží okruh potenciálních příjemců projektů (zejm. jejich formu) a pro jednotlivé typy příjemců ve svých manuálech postupů upraví postup poskytování prostředků s ohledem na aktuálně platné národní předpisy, zejm. s ohledem na zákony č. 218/2000 Sb., č. 250/2000 Sb. a související kontrolní mechanismy uváděné v zákoně č. 320/2001 Sb.

6.10.1. Finanční řízení alokace programů

Při finančním řízení je ŘO zodpovědný za efektivní řízení a monitorování čerpání alokace svěřeného programu. Třebaže implementace projektů a platby příjemcům projektů budou v zásadě probíhat v CZK (až na případné výjimky v případě programů EÚS), budou ŘO sledovat čerpání alokace programu v EUR. Monitorování čerpání alokace programu bude ŘO prováděno od okamžiku plánování výzev a výběru projektů do doby proplácení závěrečných žádostí o platbu a jejich vykázání Certifikačnímu orgánu.

Cílem efektivního řízení a průběžného monitorování čerpání alokace je maximální využití prostředků EU alokovaných pro daný program při minimalizaci přezávazkovaní vyžadujícího zapojení dodatečných finančních zdrojů.

³¹ Informace k problematice finančního řízení budou dále rozvinuty v „Metodice finančních toků a kontroly pro programovací období 2014–2020.“

ŘO jsou odpovědné za čerpání celkové alokace programů, přičemž se ŘO doporučuje rovnoměrné čerpání alokací za jednotlivé roky, a to s ohledem na průběžný vývoj směnného kurzu CZK/EUR.

6.10.2. Finanční toky v rámci programů

Prostředky z rozpočtu EU zaslané České republice budou evidovány EUR. Platby příjemcům v rámci jednotlivých programů (až na případné výjimky v případě programů EÚS) probíhají v zásadě v CZK. Pro účely konverze způsobilých výdajů v CZK do EUR vykázaných příjemci se použije kurz stanovený EK v závazné legislativě EU.

Převody finančních prostředků EU mezi rozpočtem EU a Českou republikou probíhají v souladu s příslušnými ustanoveními návrhu obecného nařízení a specifických nařízení k jednotlivým fondům SSR a ustanoveními dalších relevantních dokumentů vydaných EK nebo dokumentů, které budou dále zpracovány na národní úrovni.

Financování projektů směrem k příjemcům probíhá v zásadě na základě tzv. ex-ante plateb (tj. formou poskytnutí zálohy, kterou příjemce následně ve stanoveném období vyúčtovává a dokládá způsobilost výdajů relevantními dokumenty), tzv. ex-post plateb (tj. formou proplacení výdajů, které příjemce již předtím ze svých zdrojů vynaložil na úhradu svých závazků) nebo tzv. kombinovaných (modifikovaných) plateb (proplacení jak uhrazených, tak i neuhrazených již konkrétních výdajů / faktur při splnění daných podmínek). Rozhodnutí o formě platby příjemcům je plně v kompetenci ŘO s přihlédnutím k typu příjemců a charakteru programu/projektů. ŘO je povinen konzultovat konkrétní nastavení systému finančních toků s PCO. Prostředky jsou příjemcům uvolňovány ze státního rozpočtu – jednak tzv. předfinancování připadající na podíl prostředků EU a jednak podíl národního spolufinancování (pokud bude z prostředků státního rozpočtu v daném programu poskytováno).

Žádosti o platbu ze strany příjemců jsou předkládány ke kontrole a schválení na ŘO, příp. ZS/ Platební agentura (PA). ŘO, příp. ZS/PA, provádí kontrolu přijatých podkladů a vykázaných výdajů a po jejich schválení ŘO předkládá ve stanovených termínech Souhrnnou žádost na Platební a certifikační orgán ke kontrole a převodu prostředků ze svého účtu, na který získává prostředky od EK na základě záloh a jím provedených certifikací a předložených žádostí o platbu. Souhrnné žádosti budou obsahovat pouze prostředky připadající na podíl EU (tj. předfinancování) a nikoliv podíl národního spolufinancování. Na základě schválených a zaúčtovaných Souhrnných žádostí převádí Platební a certifikační orgán příslušné prostředky na příjmový účet OSS, která související výdaj prostředků na předfinancování uskutečnila.

Pro zpracování Souhrnných žádostí, žádostí o platbu předkládaných EK a pro proces certifikace poskytují ŘO a ZS/PA Platebnímu a certifikačnímu orgánu požadované podklady v podobě a rozsahu uvedeném v návrhu obecného nařízení a specifických nařízeních k jednotlivým fondům SSR nebo v dokumentech zpracovaných na národní úrovni.

Prostředky vracené od příjemců, které byly již kryty z prostředků EU Platebním a certifikačním orgánem, náleží Platebnímu a certifikačnímu orgánu. ŘO, příp. ZS/PA, v tomto ohledu poskytnou veškerou nutnou součinnost a budou postupovat v souladu s platnou evropskou a národní legislativou nebo v souladu s dokumenty zpracovanými na národní úrovni.

Při realizaci převodů prostředků je nutné postupovat v souladu s platnými legislativními normami, zejm. zák. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

6.10.3. Evidence a výkaznictví

Všechny subjekty zapojené do financování projektů hrazených z prostředků EU jsou povinny o těchto prostředcích samostatně účtovat s jednoznačnou vazbou ke konkrétnímu projektu, a to v souladu s platnými právními předpisy, zejm. ustanovením zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, a vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. Účetnictví na úrovni Platebního a certifikačního orgánu je vedeno v IS Viola. V případě výdajů spadajících do možností daných režimem zjednodušeného vykazování výdajů nebudou jednotlivé výdaje prokazovány konkrétními účetními doklady a umožní-li to povaha věci, budou doloženy podklady prokazujícími, že činnosti nebo výstupy uvedené v příslušném právním aktu byly skutečně provedeny.

Příjemci, kteří nevedou účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jsou povinni vést, v případě příjmu prostředků z rozpočtu EU, daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Na příjemce, kteří vedou účetnictví podle obou uvedených zákonů, se u výdajů vykazovaných zjednodušenou formou nebude vztahovat povinnost mít své příjmy a výdaje vedeny s vazbou ke konkrétnímu projektu (za předpokladu, že tato povinnost nebude dána národní legislativou).

Základním nástrojem pro výkaznictví je Monitorovací systém pro programové období 2014–2020 (dále také „MS2014+“) spravovaný MMR-NOK, přičemž struktura a zadávání dat budou stanoveny v dokumentech zpracovaných na národní úrovni včetně vymezení míry detailu pro Program rozvoje venkova (dále také „PRV“).

6.11. Předběžné hodnocení programu a SEA vyhodnocení programů

Čl. 48 návrhu obecného nařízení ukládá řídicím orgánům, aby provedly předběžné hodnocení programů pro zvýšení kvality jejich nastavení a výsledky této evaluace předložily EK současně s předložením programu. Ve vztahu k provedení SEA vyhodnocení programů platí, že požadavek na provedení posouzení vlivu koncepce, resp. programu vyplývá ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 100/2001 Sb.“).

6.11.1 Předběžné hodnocení (ex-ante)

Správnost nastavení navržené strategie a jejich specifických cílů je ověřována v rámci předběžného hodnocení (tzv. předběžného hodnocení / ex-ante evaluace) s cílem zlepšit kvalitu koncepce jednotlivých programů.

Požadavky na rozsah ex-ante hodnocení jsou dány čl. 48 odst. 3. V rámci ex-ante hodnocení je možné mj. ověřit realizovatelnost koncepce a navrženého systému monitorování a hodnocení, který je stanoven v rámci evaluačního plánu. Indikativní evaluační plán s definovaným obsahem předmětu hodnocení a jejich harmonogramem realizace musí být připraven včas, aby mohl být podkladem pro předběžné hodnocení, nicméně jeho posouzení ex-ante evaluátorem však není povinné.

Při přípravě Dohody o partnerství a programů je nutné se zaměřit na **kvalitní nastavení indikátorové soustavy**, tj. vybrat nejen relevantní indikátory z hlediska věcného zaměření (tj. indikátory stanovené v souladu s intervenční logikou – více viz kapitola 6.1), ale také nastavit cílové hodnoty indikátorů (na všech úrovních Dohody o partnerství a na všech úrovních programu tak, aby pokud možno v průběhu programového období nemusely být upravovány. Indikátory musí být současně objektivně měřitelné a agregovatelné, aby umožnily efektivní a adresné kvalitativní vyhodnocování věcného pokroku v dosahování cílů stanovené rozvojové strategie. EK stanovila **společné indikátory (Common indicators)** výstupu a výsledku za účelem agregace informací v členské zemi a napříč všemi členskými zeměmi EU. Společné indikátory odráží intervenční oblasti EFRR, FS a ESF. Obdobně byl stanoven specifickými nařízeními povinný soubor indikátorů i pro EZFRV a ENRF.

Členské země používají společné indikátory vždy, když je to vhodné (chápáno vždy, kdy je to možné). Jedná-li se o aktivitu či opatření, která koresponduje s několika indikátory, pak musí být použity všechny tyto společné indikátory.

Společné indikátory budou zakomponovány do Dohody o partnerství a jednotlivých programů. Dohoda o partnerství a jednotlivé programy si dále stanoví další výsledkové a výstupové indikátory, tzv. **specifické indikátory** (omezené množství pro každý specifický cíl), které budou nad rámec společných indikátorů monitorovat naplňování stanovených národních cílů. Je nezbytné úzce definovat specifické cíle, aby bylo možné měřit jejich intervence společnými a specifickými indikátory.

Každý specifický cíl, kterého má být dosaženo v rámci investiční priority / specifického cíle (v případě ENRF) / prioritní oblast (v případě EZFRV) musí mít jasně stanovené věcné indikátory (výstupové i výsledkové) i finanční ukazatele.

Všechny indikátory používané v programu musí mít vazbu s podporovanou aktivitou, stanovený specifický cíl a navazující strukturu programu. Z těchto indikátorů je sestavena soustava indikátorů daného programu a tzv. agregační mapa., Závazné cílové hodnoty jsou nastavovány pouze tam, kde to EK vyžaduje, nicméně pro potřeby řízení programu a Dohody o partnerství je požadováno nastavovat indikativní a nezávazné cílové hodnoty v rámci MS2014+ u všech indikátorů včetně vysvětlujícího komentáře o způsobu jejich nastavení. Výjimku představují kontextové a dílčí indikátory v rámci rozpadového pravidla, např. indikátory týkající se detailního členění účastníků projektů dle Přílohy nařízení ESF. V dostatečně odůvodněných případech je možné provést identifikaci hodnot pouze v rámci povinného komentáře.

V rámci projektů či jakékoliv úrovně programu se nesmí vyskytovat indikátor, který by nebyl schválen jako součást Národního číselníku indikátorů 2014+ (NČI 2014+).

Každý indikátor na každé úrovni programu musí mít definováno:

- na který tematický cíl a investiční prioritu / prioritu Unie navazuje (prostřednictvím stanovené struktury programu a jejich atributů),
- kód dle NČI 2014+,
- název dle NČI 2014+,
- definice dle NČI 2014+,
- měrná jednotka dle NČI 2014+,
- metodika sledování,
- zdroj dat,
- výchozí hodnota,
- cílová hodnota a způsob nastavení cílové hodnoty.

Kvalita indikátorů, jejich metodické nastavení a využitelnost by měly být zhodnoceny na základě zkušeností z programového období 2007–2013, což bude předmětem činnosti **pracovní skupiny k rozpracování programů 2014–2020**. Detailní pravidla pro využívání a nastavení systému indikátorů jsou součástí metodického pokynu Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 20014–2020.

6.11.2 SEA vyhodnocení programů

Každý koncepční materiál naplňující patřičná ustanovení zákona č. 100/2001 Sb. musí být před předložením vládě ČR ke schválení podroben procesu posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (proces SEA), což se týká vzhledem k jejich charakteru i programů. Je plánováno, že vládě ČR bude předložena ke schválení finální plná verze programu upravená podle závěrů procesu SEA a se stanoviskem SEA. V případě, že nastane situace, že v rámci projednávání návrhu plné verze programu s EK dojde ke změně strategie daného programu, který již byl vládou ČR schválen, bude nutné ve vztahu k procesu SEA provést zjišťovací řízení, na základě jehož závěru bude rozhodnuto o tom, zda

je či není nutné změnu programu podrobit opět plnému procesu SEA. Z tohoto důvodu je nutné intenzivně komunikovat s EK po celou dobu přípravy programu a připomínky EK průběžně řešit. V případě, že bude program obsahovat převážně měkké aktivity, doporučujeme ŘO obrátit se na MŽP již v květnu 2013, tj. v době, kdy bude informace o přípravě programů spolufinancovaných z EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF předkládána MMR Vládě ČR a konzultovat se zástupci MŽP, zda je nutné program podrobit procesu SEA či nikoliv.

Proces SEA zajišťuje soulad koncepce s požadavky na ochranu životního prostředí a zajistí environmentální integritu programu, tedy zejména respektování referenčních dokumentů přijatých na evropské a národní úrovni, podporu udržitelného rozvoje a prevenci závažného nebo nevratného poškození životního prostředí a lidského zdraví (aplikace principu předběžné opatrnosti). Vyhodnocení SEA je také možné využít k formulaci cílů a priorit v oblasti životního prostředí a lidského zdraví, které lze zapracovat přímo do příslušných programů. Z praktického hlediska a vzhledem k návaznosti na přípravu koncepce musí být u procesu SEA zajištěna:

- včasnost,
- integrace do zpracovávání koncepce,
- zapojení veřejnosti.

Výhody procesu SEA jsou maximalizovány, pokud je vyhodnocení SEA zpracováváno **průběžně** v rámci přípravy programu. Tímto způsobem lze program průběžně optimalizovat a předcházet případným střetům při jeho schvalování a současně snížit negativní vliv na životní prostředí. Vzhledem ke způsobu projednávání proces SEA rovněž prohloubí zapojení širšího spektra partnerů do přípravy programu včetně veřejnosti. Následující popis kroků a analýz realizovaných v rámci procesu SEA k přípravě programů vycházejí z Příručky SEA pro Kohezní politiku 2007–2013³² a reflektují také závěry diskuse v rámci sekce „SEA a Kohezní politika“ na mezinárodní konferenci SEA v Praze 2011³³:

- **Iniciace posouzení:** Jak je již uvedeno výše, jednou ze základních podmínek pro efektivní proces SEA je jeho souběžný postup s přípravou programu. Zajištění této podmínky však vyžaduje plánování procesu SEA ještě před jeho zahájením – v optimálním případě mohou být požadavky na procesní kroky a vazby mezi SEA a zpracováním programu zakotveny v příslušné zadávací dokumentaci (spolu např. s požadovaným rozsahem konzultací, očekávanými vstupy ze strany SEA apod.). Takto definované podmínky umožní zadavateli lepší kontrolu a koordinaci procesu SEA.
- **Určení rozsahu posouzení:** V úvodním kroku SEA je nutné definovat hlavní témata životního prostředí a lidského zdraví, která budou v rámci dalších analýz řešena. Předmětem hodnocení tedy budou možné vlivy implementace programu na tato témata – současně je optimální relevantní témata a související problémy či opatření zapracovat přímo do hodnoceného programu.

³² Dusík, J., Jurkeviciute, A., McGuinn, J., et al.: Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007 – 2013. Greening Regional Development Programmes Network, 2006.

³³ Konference Mezinárodní asociace pro posuzování vlivů (IAIA) „SEA Implementation and Practice: Making an Impact?“, Praha, 21 – 23. září 2011, viz <http://www.iaia.org/specialmeetings/prague11/>

- **Analýza stávající situace a trendů:** Úkolem SEA je vyhodnocení možných vlivů programu na relevantní témata životního prostředí a lidského zdraví. Vlivy lze definovat jako rozdíl mezi budoucím vývojem bez implementace programu a předpokládaným vývojem při implementaci programu. Z této definice vyplývá, že nutným podkladem pro hodnocení vlivů je odhad budoucího vývoje bez implementace programu – takový odhad je možné provést na základě analýzy dosavadních trendů a jejich hlavních determinant.
- **Hodnocení rozvojových cílů a priorit:** V rámci SEA bude vyhodnoceno strategické zaměření programu, tj. zda rozvojové cíle a priority programu zohledňují relevantní témata a priority v oblasti životního prostředí a lidského zdraví, respektive zda implementace programu může přispět k plnění priorit a cílů v oblasti životního prostředí a lidského zdraví.
- **Hodnocení specifických intervencí:** Cílem tohoto kroku je vyhodnotit možné negativní i pozitivní vlivy navrhovaných intervencí na relevantní témata životního prostředí a lidského zdraví. Vzhledem předpokládanému množství navrhovaných intervencí budou nejprve identifikovány intervence s možnou vazbou na daná témata (a vyloučit tak z dalších analýzy intervence bez vazeb), a teprve následně podrobně popsány předpokládané vlivy (tedy pouze u těch intervencí, které mohou mít na dané téma životního prostředí či lidského zdraví vliv).
- **Návrh opatření k zamezení, zmírnění či kompenzaci negativních vlivů programu:** Úkolem SEA je – na základě identifikovaných možných vlivů – navrhnout opatření, která negativní vlivy vyloučí, zmírní či kompenzují, a která přispějí k posílení pozitivních dopadů OP na životní prostředí a veřejné zdraví.
- **Zpracování vyhodnocení SEA (tj. dokumentace):** Zjištění a závěry výše uvedených kroků a analýz je nutné jasně a přehledně zpracovat do dokumentace vyhodnocení SEA, která je jako součást příslušného programu zveřejněna a je předmětem veřejné diskuse. Obsah a struktura dokumentace vyhodnocení SEA je dána zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí – s ohledem na přehlednost dokumentu je třeba do hlavní zprávy uvádět pouze shrnutí a hlavní výstupy, podrobné analýzy pak lze připojit formou příloh. Dále bude jako součást dokumentace uveden přehled všech doporučení a návrhů vznesených ze strany SEA v průběhu celého procesu spolu s informací, jakým způsobem byly tyto vzaty do úvahy při zpracování programu. Podobně bude připojen přehled připomínek a komentářů vzešlých z projednávání s relevantními partnery (případně veřejností) opět spolu s vysvětlením, jak byly připomínky a komentáře zohledněny v programu a/nebo v posouzení SEA. Doporučení uvedená v dokumentaci SEA a výstupy veřejné diskuse jsou potom podkladem pro vydání závěrečného stanoviska SEA Ministerstvem životního prostředí.

Ze zkušeností s již realizovanými procesy SEA je možné konstatovat, že minimální délka procesu SEA je 5 měsíců³⁴ (v případě, že zpracování vyhodnocení SEA posuzovatelem je prováděno souběžně se

³⁴ Dodržení postupu SEA podle zákona si vyžádá několik měsíců. Již v raném stadiu návrhu programu je vhodné vyžádat si stanoviska orgánů ochrany přírody a následně předložit MŽP oznámení, ve kterém je charakterizován návrh programu v rozsahu daném zákonem. Nejpodstatnější z termínů podle zákona jsou:

- 30 dnů na získání stanovisek orgánů ochrany přírody
- 35 dnů ode dne zveřejnění oznámení koncepce na provedení zjišťovacího řízení

zpracováním programu nebo v nejkratší možné době po dokončení znění celého programu a nenastávají žádné další komplikace). Obvykle trvá proces SEA šest a více měsíců, postupné kroky procesu SEA jsou uvedeny v tabulce č. 2. U některých programů přichází v úvahu rovněž mezistátní posuzování, které proces SEA prodlouží minimálně o měsíc. Přestože samotné oznámení koncepce nemusí zpracovávat autorizovaný posuzovatel, doporučujeme vzhledem ke složitosti a rozsahu dokumentů pořizovaných v rámci procesu SEA u programů (přílohou oznámení koncepce jsou stanoviska dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. všech dotčených orgánů ochrany přírody), aby byl autorizovaný posuzovatel vybrán co nejdříve, nejlépe již před zpracováním oznámení koncepce a toto oznámení rovněž připravil. Rozsah obsahu oznámení koncepce je dán přílohou č. 7 zákona č. 100/2001 Sb.

Tab. č. 0b: Indikativní seznam kroků vztahujících se k procesu SEA

č.	KROK / POSTUP	KDO (aktér)
1	Předložení oznámení koncepce (formální zahájení procesu SEA), přílohou oznámení jsou stanoviska orgánů ochrany přírody dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb.	ŘO
2	Kontrola náležitostí oznámení a poté buď vrácení předkladateli k dopracování (možnost vrácení), nebo zveřejnění	MŽP
3	Zveřejnění oznámení a rozeslání dotčeným subjektům k vyjádření	MŽP
4	Vyjádření k oznámení koncepce	kdokoliv
5	Zjišťovací řízení	MŽP
6	Závěr zjišťovacího řízení je vydán do 35 dnů ode dne zveřejnění oznámení koncepce (pokud není oznámení koncepce vráceno) ³⁵	MŽP
7	Oznámení osoby autorizovaného posuzovatele MŽP	ŘO
8	Zpracování vyhodnocení SEA k návrhu koncepce, doba trvání závisí na rozpracovanosti koncepce, možnostech posuzovatele a spolupráci předkladatele s posuzovatelem (ideálně již ukončený mezirezort)	Posuzovatel
9	Předání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA MŽP	ŘO
10	Kontrola náležitostí vyhodnocení SEA a poté buď vrácení předkladateli k dopracování (možnost vrácení), nebo rozeslání k vyjádření a zveřejnění	MŽP
11	Lhůta pro vyjádření k návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA (do 5 dnů ode dne konání veřejného projednání)	kdokoliv

- 30 dnů na uveřejnění návrhu programu včetně zpracovaného vyhodnocení SEA
- 30 dnů na zpracování stanoviska SEA k programu.

³⁵ K oznámení koncepce a ke koncepci a jejímu SEA vyhodnocení se kromě dotčených orgánů státní správy a dotčených územních samosprávných celků může vyjádřit každý. Připomínky z veřejného projednání jsou jedním z podkladů pro stanovisko MŽP. Proto se doporučuje uspořádat přípravné veřejné projednání (min. jedno navíc) již dříve (nejlépe po vydání závěru zjišťovacího řízení - 6), aby byl čas na jednání s oponenty, kteří mohou zasílat svá vyjádření a připomínky.

12	Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA (nejdříve za 30 dnů po předložení MŽP, viz bod 9)	ŘO, posuzovatel, MŽP, kdokoliv
13	Zápis z veřejného projednání a jeho zaslání do 5 dnů MŽP	ŘO, posuzovatel
14	Vypořádání došlých vyjádření ke koncepci včetně vyhodnocení SEA	ŘO, POSUZOVATEL, MŽP
15	Zpracování a vydání stanoviska k návrhu koncepce (do 30 dnů od obdržení zápisu z veřejného projednání), bude vydáno až po mezirezortním připomínkovém řízení k finální verzi koncepce	MŽP
16	Zohlednění podmínek ze stanoviska v koncepci schvalujícím orgánem, popřípadě zdůvodnění jejich nezohlednění v koncepci	MŽP

Zdroj: MŽP

Další povinnost vyplývá ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 114/1992 Sb.“). Jedná se o povinnost dospět ke zjištění, zda provádění programu (koncepce) může ovlivnit oblasti se zvláštním statutem ochrany (lokality soustavy Natura 2000). Pokud je může ovlivnit - stanovisko vydané orgánem ochrany přírody (krajské úřady, správy NP a CHKO, vojenské újezdní úřady a odbory výkonu státní správy MŽP) podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. nevyloučí významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 - je nutné zpracovat naturové hodnocení programu (koncepce), zjistit míru ovlivnění a navrhnout vhodná opatření. Naturové hodnocení programu (koncepce) zpracovávají autorizovaní hodnotitelé a toto hodnocení je součástí vyhodnocení SEA.

6.12. Monitorování a evaluace

Sledování a hodnocení stavu a pokroku implementace programu představuje základní podklad pro řízení a rozhodování o implementaci programu a také vykazování vůči dalším subjektům implementační struktury.

6.12.1 Monitorování

Pro potřeby aktuálně a věcně správně monitorovat, hodnotit a reportovat implementaci programu v souladu s legislativou EU a českými právními předpisy je žádoucí dodržovat **základní pravidla a zásady monitorování** definované MMR-NOK pro všechny subjekty implementační struktury, včetně řídicích orgánů programů, v Metodickém pokynu pro monitorování fondů SSR EU v České republice v programovém období 2014–2020 (dále také „MP monitorování“) a v dalších metodických pokynech a doporučeních k tomu určených.

Mezi základní pravidla a zásady monitorování implementace programu patří používání jednotného zdroje dat, kvalitních a aktuálních dat s jasně definovaným obsahem a v požadovaném rozsahu, formátu a platnosti. Klíčové je dodržování centrálně stanovené jednotné terminologie, postupů a lhůt monitorování. Respektování těchto pravidel a zásad je podmínkou pro srozumitelnost, správnou interpretaci a další užití dat napříč celou implementační strukturou i vůči široké veřejnosti.

Jednotné prostředí obsahující kompletní informace o implementaci programů, resp. Dohody o partnerství jako celku, představuje **Monitorovací systém pro programové období 2014–2020**.³⁶ Jedná se o metodologicky, procesně i technologicky jednotný systém, nově vyvinutý s ohledem na zkušenosti z minulých programových období a potřeb nového programového období. MS2014+ je společný pro všechny subjekty implementační struktury (řídicí orgány a centrální koordinační, kontrolní a auditní subjekty). Dále je propojen s dalšími externími systémy, jako jsou Základní registry ČR, monitorovací systém EK- SFC, účetní systémy jednotlivých ŘO aj. V programovém období 2014–2020 je kladen důraz na elektronizaci procesu implementace fondů SSR, proto MS2014+ představuje prostředí pro elektronické vkládání, schvalování a archivaci dokumentů různé povahy, stejně jako pro procesy podávání žádostí, schvalování / realizace projektu / programu / Dohody o partnerství, a to s využitím nástrojů jako je elektronický podpis a datová schránka³⁷. Pro účely rozvoje MS2014+ je zřízen Service Desk, jako prostředí pro registraci a schvalování rozvojových aktivit monitorovacího systému, řešení incidentů (chyb a oprav systému), vytváření a přidělování uživatelských rolí, proces návrhu nových indikátorů do Národního číselníku indikátorů 2014+ (NČI 2014+) a úprav v jedinečném seznamu datových položek a dalších aktivit.

MS2014+ je základním nástrojem pro monitorování a významným nástrojem pro evaluace, dále pro kontroly a audity či rychlé získání potřebných informací o implementaci programů a naplňování cílů Dohody o partnerství. Z tohoto důvodu je kladen velký důraz na rozsah, naplněnost, pravdivost a aktuálnost, ale i historii a predikci dat, a to nejen v samotném MS2014+, ale i v na něj navázaných systémech. Odpovědnost za kvalitu a úplnost dat nesou všichni uživatelé monitorovacího systému s právem vyplňovat a editovat, primárně tedy žadatelé / příjemci a řídicí orgány, dále centrální orgány

³⁶ Ke způsobu práce se systémem bude zpracována Metodika monitorování procesů v MS2014+.

³⁷ Specifika programů spolufinancovaných z EZFRV a ENRF budou řešena na platformě Pracovní skupiny jednotný monitorovací systém.

implementační struktury s uvedeným oprávněním. Zásadní je tudíž dodržovat základní pravidla a zásady práce s monitorovacím systémem (resp. navázanými systémy), tzn. postupů a lhůt stanovených v metodickém pokynu pro monitorování, ale i s dílčími datovými výstupy všech uživatelů MS2014+.

Klíčovou úlohu při realizaci bude zajišťovat parametrizace vnitřních, ale i vnějších procesů a postupů pro úroveň řízení, kontroly a auditu s definováním povinných vazeb a klíčových procesů nejen v kontextu pravidel fondů SSR, ale i v kontextu sdílených služeb s kompletními vazbami na externí systémy na úrovni služeb e-Governmentu a EK.

Pouze za předpokladu plnění výše uvedených podmínek bude MS2014+ produkovat kvalitní informace pro sledování a vyhodnocování stavu a pokroku implementace programu a žádosti / projektu, včetně predikování krátkodobého a střednědobého vývoje. Po věcné stránce umožní vyhodnocovat dosahování milníků a plnění nastavených cílů, včetně hodnocení synergického výkonu jednotlivých priorit a projektů. Z hlediska efektivnosti celého systému administrace také zajistí sledování a vyhodnocování doby trvání jednotlivých procesů a z hlediska transparentnosti poskytne základní data a informace pro kontrolní a auditní činnost.

Na základě monitorování, hodnocení a zjištění založených na datech a výstupech z MS2014+ budou přijímána a realizována opatření ke zvýšení efektivnosti systému implementace z různých úrovní implementační struktury (řídící orgán, monitorovací výbor, koordinační subjekt, EK). Na těchto datech jsou zpracovávány také zprávy a informace o stavu a pokroku implementace určené široké veřejnosti, ale i klíčovými aktéry na nejvyšší úrovni, tj.:

- vládě ČR, aby mohla činit adekvátní rozhodnutí v oblasti realizace fondů SSR v ČR, a
- EK, aby byla informována o čerpání fondů SSR, resp. o realizaci programu / Dohody o partnerství v České republice.

V návrhu obecného nařízení čl. 41 a 43 je monitorováním programu pověřen **Monitorovací výbor** daného programu. Jeho úkolem je sejit se nejméně jednou ročně a posoudit provádění programu a pokrok vůči jeho cílům, zabývat se všemi aspekty, které ovlivňují výkonnost programu, vydávat stanoviska ke změnám navrhovaných řídicím orgánem a vydávat doporučení k provádění programu.³⁸

Dále v čl. 44 návrhu obecného nařízení EK definuje **zprávy o implementaci**, které slouží k jejímu informování o provádění programu a realizaci jeho priorit.

Prvním typem zprávy je **Výroční zpráva o implementaci programu v rozpočtovém roce X** (dále také „VZ“), kterou členský stát předkládá od roku 2016 až do roku 2022 vždy za předchozí rozpočtový rok, tzn. v roce 2016 je předkládána VZ za rok 2015 atd. Obsah těchto VZ je definován v čl. 44, odst. 2, detailně se pak tvorbě a obsahu VZ bude věnovat MP monitorování.

Z požadavku EK VZ předložená v roce 2017, tzn. VZ za rok 2016, a VZ předložená v roce 2019, tzn. VZ za rok 2018, obsahují další informace nad rámec „běžných“ VZ. Tyto jsou určeny čl. 44, odst. 3 a 4 a detailně bude popsány opět v MP monitorování.

Do 31. ledna 2024 členský stát předloží **Závěrečnou zprávu o implementaci programu** pro EFRR, ESF a FS (dále také „ZZ“) a výroční zprávu o implementaci pro EZFRV a ENRF, která obsahuje informace v souladu s čl. 44, odst. 2 a 4..

³⁸ Případný postup v případě revizí programů bude popsán v Metodickém pokynu k revizi operačních programů.

Výroční zprávy a závěrečná zpráva musí být zpracovány v souladu s čl. 44, odst. 1–4 a obsahovat všechny informace požadované v uvedených odstavcích jinak nebudou Evropskou komisí označeny jako přípustné. V opačném případě se postupuje dle čl. 44, odst. 5 a 6. Finální verzi VZ a ZZ je řídicí orgán povinen zveřejnit dle čl. 44, odst. 8.

6.12.2 Hodnocení programu (Evaluace)

V souvislosti s cílem EK zajistit dosahování prokazatelných výsledků intervencí, vzrůstá oproti obdobím 2004–2006 a 2007–2013 důraz na hodnocení programů. Na základě čl. 47 návrhu obecného nařízení se provádí interní nebo externí hodnocení za účelem zlepšení kvality koncepce a provádění programů a také za účelem posouzení jejich účelnosti, účinnosti a dopadu.

Pro potřeby provádění hodnocení je nezbytné zajistit a poskytnout zdroje nutné pro provádění evaluací a zavést postupy pro tvorbu a sběr potřebných údajů, včetně údajů týkajících se **společných indikátorů** stanovených ze strany EK a také **specifických indikátorů**, které budou stanoveny pro jednotlivé programy (viz čl. 47 (2)).³⁹ V průběhu implementace programu musí být na všech úrovních prováděno průběžné hodnocení (on-going evaluace), které se stane klíčovým podkladem pro úspěšné řízení implementace programu. Pro zvyšování znalostí administrativní kapacity, sdílení know-how mezi subjekty zapojenými do implementace fondů a řádné informování výkonné moci (tj. vlády ČR) i veřejnosti musí být všechna hodnocení zveřejňována, což je požadováno i návrhem obecného nařízení.

V rámci jednotlivých intervencí musí být podporovány takové projekty, jejichž výstupy a výsledky přímo povedou k naplnění stanovené strategie. Souhrnný efekt za všechny projekty realizované v rámci dané intervence musí být pravidelně sledován a hodnocen, aby bylo ověřeno, zda a v jakém rozsahu jsou naplňovány stanovené cíle prioritní osy, programu a Dohody o partnerství.

Podrobněji bude oblast evaluací včetně závazných pravidel pro sdílení a uveřejňování evaluací upravena v samostatném Metodickém pokynu pro evaluace v rámci programového období 2014–2020.

³⁹ Dále viz Metodický pokyn Zásady tvorby a používání indikátorů pro monitoring a evaluaci v programovém období 2014–2020

7. STRUKTURA A OBSAH OPERAČNÍHO PROGRAMU

Části v této kapitole označené kurzívou nejsou požadavkem EK, ale jsou doplněny ze strany MMR-NOK za účelem sladění obsahu Dohody o partnerství a programů.

Kapitola vychází primárně z článků 24 a 87 návrhu obecného nařízení a návrhu hlavních částí operačního programu (dále také „OP“) daných EK v návrhu šablony a doporučení pro přípravu programu, do které jsou promítnuty národní požadavky na obsah operačního programu v souladu s požadavky plynoucími z Dohody o partnerství. Tato kapitola se nevztahuje na programy realizované z EZFRV a ENRF. Struktura a obsah těchto programů vychází ze specifických nařízení týkajících se přímo těchto fondů a jsou koncipovány odlišně.

Relevantní údaje o operačním programu budou zadány do příslušných záložek monitorovacího systému, systém bude nastaven tak, aby nebylo nutné data zadávat duplicitně. Řídící orgány zajistí včasné otestování příslušných záložek a zadání požadovaných údajů. Podrobnosti vložení znění OP do MS2014+ budou upřesněny včas samostatnou instrukcí, která bude rovněž obsahovat způsob předávání dat EK.

Upozorňujeme, že OP budou vkládány přímo do databáze SFC (*přes monitorovací systém MS 2014+*). Navrhované limity pro počet znaků jsou založeny na potřebách největších programů, odhady počtu stránek jsou založeny na standardní stránce, kdy text je psán fontem "Times New Roman 12". Pokud jde o sektorové programy nebo programy s malým počtem tematických cílů, tak u těchto OP může být obsah kratší. Navrhované limity pro počet znaků uvedené v popisu prioritních os jsou stanoveny pro každou prioritní osu.

Návrh struktury operačních programů je jasně členěn do kapitol 7.1 – 7.13. Jednotlivé kapitoly se konkrétně týkají:

- 7.1) Přípravy operačních programů členskými státy,
- 7.2) Strategie pro příspěvek operačního programu ke strategii EU zaměřené na inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění,
- 7.3) Popisu prioritních os,
- 7.4) Finančního plánu,
- 7.5) Příspěvků k integrovanému přístupu pro územní rozvoj,
- 7.6) Zvláštních potřeb zeměpisných oblastí nejvíce postižených chudobou nebo cílových skupin, jimž nejvíce hrozí diskriminace nebo vyloučení,
- 7.7) Zvláštních potřeb zeměpisných oblastí, které jsou postiženy vážnými a stálými přírodními nebo demografickými problémy,
- 7.8) Řízení a implementace OP,
- 7.9) Mechanismu k zajištění koordinace realizace OP,
- 7.10) Předběžných podmínek,
- 7.11) Snižování administrativní zátěže pro příjemce,
- 7.12) Horizontálních principů a

7.13) Příloh OP (velké projekty a výkonostní rámec).

7.1. Příprava operačních programů a zapojení partnerů (čl. 23 odst. 2, čl. 87 odst. 5 písm. (c) návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Krátký souhrn procesu přípravy operačního programu, se zvláštním zaměřením na partnerství, zahrnující:

- Krátký popis orgánu, který zajišťuje koordinaci přípravy OP a veřejné instituce přímo zapojené do tohoto procesu (jako např. ministerstva) a jejich role v rámci přípravy;
- popis klíčových fází procesu přípravy OP, vysvětlení, jak programování probíhalo v praxi, například, zda byl proces přípravy OP rozdělen do etap s jasnými výstupy (např. identifikace hlavních investičních priorit, výběr tematických cílů, definování specifických cílů, zdůvodnění finančních alokací) a zda a byli partneři zapojení do některé nebo všech těchto fází;
- popis zapojení partnerů do přípravy OP v souladu s čl 5 návrhu obecného nařízení. Tento popis bude zahrnovat:
 - o jak byli partneři vybráni;
 - o seznam zapojených partnerů (v příloze, v rozsahu maximálně 10 500 znaků i s mezerami);
 - o kroky přijaté k zapojení širokého okruhu partnerů a jejich aktivní spoluúčasti, a to včetně způsobu jejich zapojení;
 - o jaká byla hlavní přidaná hodnota partnerství při přípravě OP, zejména případy, kdy strategické rozhodnutí bylo významně ovlivněno partnery;
 - o hlavní výsledky konzultací s partnery, včetně významných problémových oblastí, připomínek a doporučení získaných od více partnerů.
- přehled o způsobu zajištění ex-ante evaluace a hodnocení SEA (např. zda ex-ante hodnocení probíhá současně s procesem programování); případně, pokud bude vhodné, přehled využitých studií a expertních skupin. To je relevantní v případě, že využití studie (jiné než ex-ante) nebo expertní skupiny byly použity jako základ pro OP.

Pozn.: Jak je uvedeno v čl. 87 (10) návrhu obecného nařízení, tato část se nevztahuje na rozhodnutí Komise o schválení OP a zůstává v odpovědnosti členského státu.

7.2. Strategie pro příspěvek operačního programu ke Strategii Unie zaměřené na inteligentní a udržitelný růst podporující sociální začlenění a dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti (čl. 24 odst. 1, čl. 87 odst. 2 písm. (a) návrhu obecného nařízení)

7.2.1 Strategie pro příspěvek operačního programu ke Strategii Unie pro inteligentní, udržitelný růst podporující sociální začlenění a dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti

Rozsah této části je maximálně 35 000 znaků i s mezerami, tedy cca 10 stran.

Bude uveden popis strategie operačního programu, jak přispěje k dosažení strategie Evropa 2020 a k dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti, nastiňující:

- relevantní⁴⁰ regionální, a pokud je vhodné, národní potřeby (mimo jiné s ohledem na územní zaměření OP), včetně potřeb vymezených v doporučeních Rady k provádění hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v členském státě;
- jak budou prostřednictvím operačního programu řešeny tyto potřeby a úkoly a jejich prostřednictvím také příspěvek k naplňování strategie Evropa 2020, v relevantních případech s odkazem na stávající národní nebo regionální strategie související se Strategií Evropa 2020, včetně Národního programu reforem a ex-ante evaluace.

Strategie operačního programu by měla být v souladu se Společným strategickým rámcem, Dohodou o partnerství a odpovídajícími částmi Pozičního dokumentu EK.

Zdůvodnění výběru tematických cílů a odpovídajících investičních priorit by mělo vycházet z určení potřeb na regionální či národní úrovni, které musí být stanoveny v návaznosti na potřeby uvedené v doporučeních Rady, zohledňovat výsledky ex-ante evaluace a zároveň být v souladu s Dohodou o partnerství, stávajícími národními nebo regionálními strategiemi souvisejícími, se Strategií Evropa 2020, včetně Národního programu reforem (viz. tabulka č. 1).

Tabulka č. 1: Přehled zdůvodnění výběru tematických cílů a investičních priorit

Vybraný	Vybraná	Zdůvodnění výběru (maximálně 500 znaků na investiční prioritu)
---------	---------	--

⁴⁰ t. j. potřeby, které mohou být řešeny prostřednictvím fondů v rámci OP

tematický cíl	investiční priorita	
		<p>Příklady:</p> <p>1) Doporučení Rady pro jednotlivé země ke zlepšení energetické účinnosti v oblasti bydlení.</p> <p>ad 1) Doporučení Rady zvýšit zapojení (např. starších pracovníků, dobrovolnických skupin, mladých).</p> <p>2) Národní cíle strategie Evropa 2020 vymezené v Národním programu reform: základní hodnota x v roce 2010, cílová hodnota y v roce 2020.</p> <p>3) Kritické uzly v dopravní infrastruktuře způsobené nedostatečnou intermodální provázaností mezi vlakovou, silniční, leteckou a vodní přepravou.</p> <p>4) Závažné územní disparity, potřeby nebo potenciál, který je potřeba řešit pro dosažení specifického tematického cíle (je nezbytné další vysvětlení).</p> <p>5) Nutnost zlepšení kvality aktivní politiky zaměstnanosti a zvýšení kapacity Úřadů práce.</p> <p>6) Nesoulad dovedností a nízká provázanost vzdělávacího systému na potřeby trhu práce.</p> <p>7) Nízká efektivita veřejné správy.</p>

Zdroj: Evropská komise

7.2.2 Zdůvodnění finančních alokací

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Bude uvedeno zdůvodnění přidělení výší finančních alokací (tj. podpory Unie) na jednotlivé tematické cíle a, kde je vhodné, investiční priority, v souladu s požadavky na tematickou koncentraci a při zohlednění ex-ante evaluace.

Pro EFRR a FS by toto zdůvodnění mělo být zaměřeno především na úroveň tematických cílů.

Vzhledem k tomu, že mechanismy tématické koncentrace u ESF jsou nastaveny na úrovni programu a investiční priority, zdůvodnění v případě ESF by mělo rovněž odkazovat na investiční priority. Neexistuje povinnost stanovit ve finančních tabulkách alokace na úrovni jednotlivých investičních priorit, nicméně orientační alokace dle investičních priorit je pro ESF k dispozici v kategoriečních tabulkách (pod "intervenční oblastí").

Zdůvodnění bude zpracováno ve vhodných případech s odkazem na:

- vazbu k národním cílům Strategie Evropa 2020,
- nutnost zajistit soulad s evropskou legislativou,
- významné doplňkové investice z dalších veřejných nebo soukromých zdrojů,

- poziční dokument útvarů Komise pro daný členský stát,
- apod.

Zdůvodnění by mělo být vyjádřeno v procentuálním a kvalitativním smyslu (např. "cca 1/3 alokace EFRR je přidělena na tematický cíl 1, protože .."), v závislosti na poměrných vahách finančních alokací pro různé tematické cíle a celkovou alokaci operačního programu. Zdůvodnění by mělo být stručné a proporcionální, zohledňující celkovou výši finančních zdrojů operačního programu.

Tab. č. 2: Přehled investiční strategie programu

Smyslem této části je představit syntetickým způsobem provázanost mezi identifikovanými potřebami, tematickými cíli a zvolenými investičními prioritami, stejně tak jako navrženými specifickými cíli vč. finanční alokace. V této části bude také představen přehled příspěvku OP ke Strategii Evropa 2020.

Tabulka bude vygenerována automaticky ze SFC na základě informací uvedených v jiných částech operačního programu.

Prioritní osa	Tematický cíl (vstup z popisu prioritní osy)	Investiční priority (vstup z popisu prioritní osy)	Specifické cíle odpovídající dané investiční prioritě (vstup z popisu prioritní osy)	Výsledkové indikátory odpovídající specifickému cíli (vstup z tabulky výsledkových indikátorů)	Fond (uveďte fond: EFRR, ESF, FS) (vstup z finanční tabulky)	Příspěvek EU - EUR	Podíl celkového příspěvek EU pro operační program (dle fondu)
1	1. Název	1.1. Název				1 000 000 EUR	%
2	2. Název	2.1. Název				1 000 000 EUR	
	3. Název	3.1. Název					
Technická asistence	NA	NA				500 000 EUR	

Zdroj: Evropská komise

7.3. Popis prioritních os (čl. 87 odst. 2 písm. (b) a (c) návrhu obecného nařízení)

7.3A Prioritní osy jiné než technická pomoc (čl. 87 odst. 2 písm. (b) návrhu obecného nařízení)

Pro každou prioritní osu (v závislosti na daném fondu) bude proveden její popis a rozčlenění podle investičních priorit. Pro každou investiční prioritu musí být stanoveny odpovídající specifické cíle (čl. 87 odst.2, písm (b) obecného nařízení).

Jako všeobecné pravidlo je stanoveno, že operační programy by měly obsahovat prioritní osy, které jsou jedno-fondové, zahrnují pouze jeden tematický cíl a jednu kategorii regionu. Nicméně čl. 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení uvádí, za jakých podmínek je možné postupovat při vymezení prioritní osy odlišně.

Článek 87 (1) obecného nařízení stanoví:

- v relevantních případech a za účelem zvýšení dopadu a účinnosti při tematicky sourodém (koherentním) integrovaném přístupu je možné stanovit prioritní osu pokrývající více než jeden fond a více než jednu kategorii regionu;
- v řádně odůvodněných případech je také možné stanovit prioritní osu kombinující doplňující se investiční priority z různých tematických cílů za účelem dosažení jejich maximálního příspěvku k prioritní ose;
- v případě ESF je možné kombinovat investiční priority z různých tematických cílů, stanovených podle čl.9(8),(9),(10) a (11) za účelem podpořit jejich příspěvek k jiným prioritním osám, bez potřeby dalšího odůvodňování. Prakticky to znamená, že tam, kde je potřebná doplňková podpora z ESF pro úplnost opatření podporovaných v rámci operačních programů, financovaných převážně z EFRR nebo FS může být jednotlivá prioritní osa nastavena tak, aby kombinovala všechny investiční priority ESF a tím byl zajištěn proporcionální přístup;

Informace o těchto prioritních osách stanovených podle článku 87(1) a obsažených v operačních programech by zpravidla měly být rozčleněny podle jednotlivých fondů a kategorií regionů. Mezi zvláštní případy patří:

- V případě, že EFRR a FS podporují stejné investiční priority, je stanovena společná prioritní osa. V takových případech by údaje o indikátorech výstupů a o kategoriích intervencí měly být rozčleněny podle jednotlivých fondů (vzhledem k potřebě jejich propojení na daný fond). Rozčlenění podle fondů v případě dalších informací uvedených v popisu prioritní osy není požadováno, ale může být poskytnuto.
- Je stanovena prioritní osa, která pokrývá více než jednu kategorii regionů a stejné investiční priority pro všechny kategorie předmětných regionů. V takovém případě by informace o všech indikátorech výstupů a výsledků (pro všechny fondy) a kategoriích intervencí měly být rozčleněny podle kategorií regionů (vzhledem k potřebě propojení finančních alokací na jednotlivé kategorie regionů). Výsledkové indikátory pro ESF musí být ve všech případech rozčleněny podle kategorie

regionů vzhledem k jejich těsnému propojení s indikátory výstupů. Informace o výsledkových indikátorech EFRR a FS by měly být rozčleňovány podle potřeby. Avšak rozčlenění ostatních informací, zahrnutých v popisu prioritní osy (podle kategorie regionů) není požadováno, ale může být poskytnuto.

PRIORITNÍ OSA 1: (název)

7.3A.0 Pokud je relevantní, vysvětlení k vytvoření prioritní osy pokrývající více než jednu kategorii regionu nebo více než jeden tematický cíl nebo více než jeden fond (článek 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Tato část je vyžadována pouze v případě, že se jedná o PO určenou/nastavenou dle výjimky v čl. 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení a v rámci OP bude vymezena prioritní osa pokrývající více než jednu kategorii regionu, nebo více než jeden tematický cíl, nebo více než jeden fond. Pokud se této možnosti nevyužije, tento oddíl se nevyplňuje.

Tento přístup se odchyluje od obecné zásady, a měl by tedy využívat pouze "v odpovídajících případech a za účelem zvýšení dopadu a účinnosti u tematicky uceleného integrovaného přístupu".

Cílem této části je vysvětlit, jak zvolené nastavení prioritní osy přispěje ke zvýšení vlivu a účinnosti kohezní politiky a proč volba jednoduššího nastavení osy nebo os, které by pokrývaly pouze jednu kategorii regionu, nebo jeden tematický cíl, nebo jeden fond, představuje méně efektivní variantu.

V případě, že prioritní osa pokrývá více než jeden tematický cíl, tato část by měla obhájit, jak povede k maximálnímu příspěvku investiční priority dotčené prioritní osy.

INVESTIČNÍ PRIORITA 1 prioritní osy 1: (název) (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(i))

7.3A.1 Specifické cíle odpovídající dané investiční prioritě a předpokládané výsledky (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(i)-(ii))

V rámci investiční priority budou specifikovány a popsány specifické cíle, které ji naplňují, a očekávané výsledky na úrovni investiční priority v souladu s tab. č. 2.

SPECIFICKÝ CÍL 1: (specifický cíl definovaný členským státem / regionem)

Rozsah této části je maximálně 500 znaků i s mezerami.

Výsledky, jichž chce řídicí orgán dosáhnout s podporou EU s ohledem na referenční situaci v oblasti programu, pokud je to nutné jako doplnění analýzy z kapitoly 7.2.

Rozsah této části je maximálně 2000 znaků i s mezerami, tedy cca 0,5 strany.

Cílem této části je uvést specifické cíle, jež se váží k určité investiční prioritě, a nastínit požadované výsledky.

Specifický cíl musí být v souladu s příslušnou investiční prioritou a musí uvádět její podrobnosti tak, aby se řešil konkrétní stanovené potřeby členského státu či regionů. Specifický cíl nemůže svým zaměřením přesahovat rozsah příslušné investiční priority. Počet specifických cílů na investiční prioritu by měl být co nejmenší, aby nebyl monitoring příliš složitý a aby se zabránilo rozmělnění programů. Formálně ovšem omezení počtu specifických cílů není nijak dáno.

Specifický cíl dává smysl pouze za předpokladu pochopení referenční situace, tj. situace na počátku programového období, s tím, že si ŘO uvědomuje, jaká by měla situace být na konci programového období. Pokud tedy potřeby rozvoje v souvislosti se specifickým cílem dostatečně výslovně neuvádí kapitola 7.2, lze pro detailnější nástin situace na počátku programového období včetně řešených problémů využít tuto kapitolu.

Termín "výsledky" obecně označuje požadované změny v referenční situaci s ohledem na specifický cíl, o jejichž dosažení členský stát prostřednictvím fondů usiluje. "Výsledkové indikátory" se používají k zachycení měřitelných skutečností výsledku a slouží snadnějšímu posouzení, zda byl směrem k dosažení specifických cílů učiněn nějaký pokrok a zda došlo v požadovaném směru k nějaké změně. Výsledkové indikátory měří pouze některé relevantní aspekty výsledku. V závislosti na idikátorech mohou být vykázány výsledky a dosažení specifického cíle a plánovaných úkolů ve větší či menší míře kromě podpory ze strany Unie ovlivněny i vnějšími faktory.

Tabulka č. 3: Specifické indikátory programu výsledků pro ERDF/FS (podle specifického cíle) (článek 87 odst. 2 písm. b) ii))

Pro každý specifický cíl je třeba použít jeden (je-li to možné) a ne více než dva indikátory výsledku.

ID	Indikátor	Měrná jednotka	Kategorie regionu (kde je relevantní)	Výchozí hodnota	Výchozí rok	Cílová hodnota ⁴¹ (2022)	Zdroj údajů	Frekvence sledování
	<p><i>Specifický programový výsledkový ukazatel S.1 s kvalitativním cílem</i></p> <p><i>např. produktivita v malých a středních podnicích jako hrubá přidaná hodnota na pracovníka</i></p>	Euro/pracovník	Méně rozvinutá oblast	20,000	2012	Zvýšit o 10-15%	Národní statistický úřad	Jednou ročně

⁴¹ Pro ERDF a Fond soudržnosti mohou být cílové hodnoty kvalitativní nebo kvantitativní

	<i>Specifický programový výsledkový ukazatel S.2 s kvalitativním cílem</i> <i>např. vnímání bezpečnosti ve vybraných městských oblastech</i>	<i>Vnímání bezpečnos ti obyvatelstv em, vyjádřeno stupnicí od 1 do 10, kde 1 znamená velmi bezpečná</i>	<i>Méně rozvinutá oblast</i>	6	2013	2-3	Dotazníko vá četření	Každé dva roky
--	---	---	--------------------------------------	---	------	-----	-------------------------	-------------------

Tabulka č. 4: Společné a specifické indikátory výsledků programu pro ESF (podle investiční priority nebo specifického cíle, členěné podle kategorie regionu) (článek 87.2 písm. b) ii))

ID	Indikátor	Kategorie regionu	Měrná jednotka indikátoru	Společný indikátor výstupů	Výchozí hodnota	Měrná jednotka prorok základ a cíl	Výchozí	Cílová hodnota ⁴² (2022),	Zdroj údajů	Interval podávání hlášení
	Specifický výsledkový indikátor programu S.1 s kvantitativním cílem	Méně rozvinuté regiony	Počet účastníků	nerelevantní	60%	%	2014	65%	Monitoring	1x ročně
	např. počet nezaměstnaných ve věku 15 až 24 let navštěvujících po odchodu ze školy nebo odborné kurzy	více rozvinuté regiony			70%	%	2014	80%	Monitoring	1x ročně
		přechodové regiony			65%	%	2014	75%	Monitoring	1x ročně
	Specifický výsledkový indikátor programu S.2 bez cíle	Méně rozvinuté region	Počet účastníků	nerelevantní	žádná	nerelevantní	nerelevantní	nerelevantní	Monitoring	1x ročně
	Společný indikátor výsledků C.1 s kvantitativním cílem	Méně rozvinuté region	Počet účastníků	mladších 25 let	50%	%	2013	55%	Monitoring	1x ročně
	např. počet zaměstnaných účastníků po odchodu.									

⁴² Tento seznam obsahuje ty společné indikátory výsledků, pro které je nastavena cílová hodnota, a všechny indikátory výsledků specifické pro daný program. Cílové hodnoty pro společné indikátory výsledků musí být kvantifikovány a pro indikátory výsledků specifické podle programu mohou být kvalitativní nebo kvantitativní.

ŘO připravuje indikátorovou soustavu dle pokynu MP indikátorů 2014-2020, kde je tato problematika detailněji rozpracována a vysvětlena. V rámci programového dokumentu budou však uváděny přehledy indikátorů pouze dle požadavků EK.

7.3A.2 Popis typu a příkladů aktivit, které budou podporovány v rámci dané investiční priority (dle investičních priorit)

7.3A.2.1. Popis typů a příkladů financovaných aktivit, jejich očekávaný příspěvek k jednomu nebo více specifickým cílům (včetně vazby mezi vytvořenými výstupy a předpokládanými výsledky) včetně, pokud jeto možné:

- určení hlavních cílových skupin;
- specifikace cílového území;
- určení typů příjemců, kteří budou podporováni.

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

(Článek 87 odst. 2) písm. b) iii) nařízení o společných ustanoveních)

Tento popis by měl poskytnout přehled druhů intervencí, které plánuje daný řídicí orgán podporovat, s uvedením konkrétnějších příkladů. Zejména je třeba vysvětlit, jak mají plánované typy akcí přispět k naplnění specifických cílů, například prostřednictvím cílení na specifické cílové skupiny či specifická cílová území, zaměřením na konkrétní témata či problematiky apod. Proto by tato část měla jasně vymezit, jak bude v praxi pomocí plánovaných typů akcí dosaženo požadovaných cílů a výsledků.

Výběr indikátorů výstupů a kategorií intervencí musí odpovídat tomuto popisu.

Pokud je to relevantní, budou zde rovněž popsány kroky, které je třeba učinit pro zajištění rovnosti žen a mužů, nediskriminace a udržitelného rozvoje.

V případě prioritní osy podporované z ESF by měla tato část určovat, zda a jak příslušné podporované typy akcí přispívají k naplňování tematických cílů v čl. 9 odst. 1 až 7 návrhu obecného nařízení.

Upozornění. Pokud je to relevantní, popis by měl zahrnout vysvětlení, zda je celá prioritní osa zaměřena výhradně na komunitně vedený místní rozvoj ve smyslu článku 28 návrhu obecného nařízení (což umožňuje navýšení míry spolufinancování EU o 10 %, jak je uvedeno v článku 110 odst. 5 návrhu obecného nařízení).

7.3A.2.2 Popis principů pro výběr operací (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(iii) návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Tato část bude obsahovat stručný popis:

Zásad využitých pro zajištění kvality operací přispívajících k realizaci specifických cílů a dosažení výsledku. Návrh obecného nařízení vyžaduje tento popis pro každou investiční prioritu, ale v případech, kde je tento popis pro více investičních priorit totožný, je možné v zájmu zamezení opakování použít křížový odkaz.

7.3A.2.3 Plánované využití finančních nástrojů (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(iii) návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Pokud je předpokládáno využití finančních nástrojů, tato část by měla zahrnovat popis plánovaných finančních nástrojů. Měl by být uveden plánovaný rozsah použití finančních nástrojů a záměry členského státu v tomto ohledu. Protože finanční nástroje mohou být vytvářeny i v průběhu období a ex-ante analýza potřebná pro každý jednotlivý nástroj se nemusí nutně provádět v okamžiku předložení operačního programu, měl by popis jasně rozlišovat, kde je použití finančních nástrojů již jisté (např. kde již byl nástroj podroben ex-ante analýze a byl vytvořen) a kde se teprve zvažuje či plánuje.

Upozornění: Pokud je to relevantní, mělo by zde být uvedeno, že celá prioritní osa bude implementována výhradně:

- prostřednictvím finančních nástrojů ve smyslu článku 32 (který umožňuje zvýšení míry spolufinancování EU o 10 %, jak je uvedeno v článku 110 odst. 5 návrhu obecného nařízení, nebo
- prostřednictvím finančních nástrojů vytvořených na úrovni EU v souladu s článkem 33 odst. 1 písm. (a) (který umožňuje zvýšení míry spolufinancování EU až na 100 %).

7.3A.2.4 Specifikace velkých projektů (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(iii) návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Popis, jak velké projekty, pokud budou v rámci realizace OP plánovány, přispějí k naplňování specifických cílů odpovídajících dané investiční prioritě. V případě že nejsou plánovány žádné velké projekty, uvede zde členský stát tuto skutečnost.

Upozornění: Každý operační program bude obsahovat seznam velkých projektů, jejichž realizace je plánována a které jsou spojeny s prioritními osami a investičními prioritami podle části 13.

7.3A.2.5 Indikátory výstupů (dle investičních priorit a kategorie regionu, čl. 87 odst. 2 písm. (b)(iv) návrhu obecného nařízení)

Indikátory výstupů se požadují na úrovni investiční priority. Výstupy se vztahují k podporovaným operacím. Indikátory by měly měřit výstupy většiny intervencí podporovaných v rámci investiční priority, a tím by měly umožňovat posouzení postupu implementace. Tyto sady údajů je možné používat jako základ pro posouzení postupu směrem k naplnění specifických cílů.

Tabulka 5a: Společné indikátory výstupu pro ERDF, ESF a FS (podle investiční priority, členěné podle kategorie regionu pro ERDF a ESF)

ID	Indikátor (název indikátoru)	Měrná jednotka	Fond	Kategorie regionu	Cílová hodnota (2022) ⁴³ (hodnoty)	Zdroj údajů
1.						

⁴³ Pro fond ESF tento seznam obsahuje ty společné indikátory výstupů, pro které je nastavena cílová hodnota.

Tabulka 5b: Specifické indikátory výstupů podle programu pro ERDF, ESF a FS (podle investiční priority, členěné podle kategorie regionu pro ERDF a ESF)

ID	Indikátor (název indikátoru)	Měrná jednotka	Fond	Kategorie regionu	Cílová hodnota (2022) ⁴⁴ (hodnoty)	Zdroj údajů

ŘO připravuje indikátorovou soustavu dle pokynu MP indikátorů 2014-2020, kde je tato problematika detailněji rozpracována a vysvětlena. V rámci programového dokumentu budou však uváděny přehledy indikátorů pouze dle požadavků EK.

7.3A.3 Zvláštní ustanovení pro ESF⁴⁵, pokud je relevantní (na úrovni prioritní osy, dle kategorií regionů v relevantních případech)

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

OP bude obsahovat popis příspěvku plánovaných aktivit prioritní osy k:

- sociálním inovacím (pokud toto téma není v operačním programu již obsahem samostatné prioritní osy⁴⁶),
- mezinárodní spolupráci (pokud toto téma není v operačním programu již obsahem samostatné prioritní osy⁴⁷).

Určení:

- zaměření sociálních inovací⁴⁸, konkrétně těch, jejichž smyslem je vyzkoušet a posílit inovativní přístupy při řešení sociálních potřeb;
- seznam témat pro mezinárodní spolupráci (nemusí být vyčerpávající) včetně plánovaných aktivit a zapojených partnerů.

⁴⁴ Pro fond ESF tento seznam obsahuje indikátory výstupů specifické podle programu, s cílem a bez něj.

⁴⁵ V souladu s čl. 11 odst. 3 písm. b) nařízení o ESF.

⁴⁶ V případě, že existuje specifická prioritní osa zabývající se sociálními inovacemi, musí popis takové prioritní osy odpovídat popisu uvedenému v části 3.

⁴⁷ V případě, že existuje specifická prioritní osa zabývající se mezinárodní spoluprací, musí popis takové prioritní osy odpovídat popisu uvedenému v části 3.

⁴⁸ V souladu s čl. 9 nařízení o ESF.

7.3A.4 Výkonostní rámec (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(v))

Výkonostní rámec bude formulován souladu s článkem 19 odst. 1 návrhu obecného nařízení a přílohou (XX) návrhu obecného nařízení a kap. 6.4. Ke sledování splnění cílů prioritní osy budou zavedeny milníky. Budou specifikována data potřebná pro přezkum výkonostního rámce do strukturované tabulky č. 6.

Pro stanovení výkonostního rámce bude ze strany EK poskytnuto specifické doporučení, které upraví také používání různých typů indikátorů pro tyto účely.

Indikátory použité pro výkonostní rámecí budou pravděpodobně ve většině případů představovat podmnožinu indikátorů definovaných pro dané prioritní osy, možno agregovatelných úrovni (pokud se stejný indikátor používá pro více investičních priorit v rámci téže prioritní osy). Výjimkou z tohoto požadavku je použití „klíčových kroků implementace“, které tvoří součást obecného systému indikátorů a finančních indikátorů.

Klíčové kroky implementace indikují pokrok v procesech implementace, např. příprava velkých projektů, zahájení výběrového řízení pro klíčové operace, spuštění schémat podpory apod. Takové kroky implementace je možné použít jako milníky za okolností, kdy raná fáze implementace neumožňuje použít indikátory výstupů nebo indikátory výsledků. V takových případech se ne vždy používají měrné jednotky, proto jsou měrné jednotky uvedeny s poznámkou „kde je to vhodné“.

Příloha X k návrhu obecného nařízení zabývající se výkonostním rámcem vyžaduje, aby indikátory použité v rámci výkonostní rezervy byly „úzce spjaté“ s podporovanými intervencemi. Požaduje se, aby byly relevantní, zachycovaly zásadně důležité informace o pokroku realizace prioritní osy. Proto by zvolené indikátory a kroky implementace měly být reprezentativní pro dané prioritní osy, tj. měly by odrážet implementaci, výstupy a, kde je to vhodné, výsledky většiny intervencí prováděných v rámci dané prioritní osy. Poslední sloupec tabulky výkonostního rámce nabízí možnost toto vysvětlit, pokud to není evidentní z popisu předmětných prioritních os.

Tab. č.6: Výkonostní rámec na úrovni dané prioritní osy

Fáze implementace, finanční, výstupový nebo výsledkový	Měrná jednotka (je li relevantní)	Fond	Kategorie regionu	Milník pro rok 2018	Cílová hodnota (2022)	Zdroj dat	Vysvětlení významu indikátoru v případě potřeby

Zdroj: Evropská komise, doplněno MMR-NOK

* V případě, kdy je jako milník použit některý z indikátorů indikátorové soustavy programu / Dohody o partnerství, musí být uveden i kód a definice indikátorů dle NČI 2014+.

Pod tabulkou mohou být uvedeny další informace vztahující k nastavení výkonnostního rámce (Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tj. cca 1 strana).

7.3A.5 Kategorie intervencí (čl. 87 odst. 2 písm. (b)(vi))

V této části budou uvedeny kategorie intervencí odpovídající investičním prioritám a typům aktivit na základě nomenklatury přijaté EK prostřednictvím prováděcího předpisu a indikativní rozdělení zdrojů EU programu podle kategorií (podle kategorií a forem financování), a to na úrovni prioritní osy (indikativní seznam kategorií intervencí, forem financování, typu území, hospodářské činnosti a zeměpisné polohy). V rámci zpracování OP budou vyplněny tabulky 7 - 12

Kategorie intervencí vycházejí z nomenklatury přijaté Komisí, která by podle plánu měla zahrnovat 6 dimenzí, které budou mít oba fondy společné, a dále doplňkové dimenze (7.) pro ESF a (8.) pro EFRR a Fond soudržnosti.

- Prvních 5 dimenzí odpovídá těm, které se používaly v období 2007–2013 a jsou uvedeny v Příloze II k nařízení Komise 1828/2006, byť dochází ke změnám určitých kategorií a kódů.
- Další společná dimenze se týká „územních prováděcích mechanismů“. Ta umožňuje analyzovat použití komunitně vedeného místního rozvoje, integrovaných územních investic a integrovaných přístupů k udržitelnému rozvoji měst.
- Dimenze pro „sekundární téma pro ESF“ má za cíl zachytit příspěvek operací ESF k tematickým cílům stanoveným v čl. 9 odst. 1–7 návrhu obecného nařízení.
- Doplňková dimenze navrhovaná pro EFRR a Fond soudržnosti si klade za cíl sledovat rozdělování podpory Unie do jednotlivých tematických cílů (pokud prioritní osy pokrývají více tematických cílů) a tím i Strategie Evropa 2020.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato část (kategorie intervencí) nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

Tabulky 7-12: Kategorie intervencí (samostatné tabulky podle kategorie regionu/fondu, jestliže prioritní osa zahrnuje více než jednu kategorii nebo fond)

Kategorie regionu a fond Např. EFRR: Méně rozvinuté											
Tabulka č. 7: Dimenze 1 Intervenční oblast		Tabulka č. 8: Dimenze 2 Forma financování		Tabulka č. 9: Dimenze 3 Území		Tabulka č. 10: Dimenze 6 Územní prováděcí mechanismy		Tabulka č. 11: Dimenze 7 Sekundární		Tabulka č. 12: Dimenze 8 Tematický cíl (EFRR/ES)	
Kód	částka v €	Kód	částka v €	Kód	částka v €	Kód	částka v €	Kód	částka v €	Kód	částka v €

Pro zbývající dimenze kategorií intervencí se doporučuje tato data sledovat v MS2014+ v průběhu realizace operačního programu.-

7.3A.6 Kde je to vhodné, souhrn plánovaného využití technické pomoci, v případě potřeby včetně aktivit na posílení administrativní kapacity odpovědných subjektů, které se účastní správy a řízení programů a příjemců (podle prioritní osy) (článek 87 odst. 2 písm. b), vii))

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Bude uvedeno v případech, kdy je tato kapitola pro prioritní osu relevantní, a to zejména v případě, že je identifikována potřeba nebo mezera v administrativní kapacitě konkrétního orgánu nebo specifických příjemců, kteří implementují danou prioritní osu. Z tohoto důvodu by měly být nastaveny specifické kroky, aktivity k posílení administrativní kapacity pro zajištění efektivní implementace dané prioritní osy a výše odpovídajících finančních zdrojů. Proto se tento oddíl věnuje akcím, které jsou specifické a omezené na zlepšování administrativní kapacity ve vztahu k jedné prioritní ose.

V případech, kdy využívání technické pomoci pro účely rozvoje administrativní kapacity orgánů a příjemců nezahrnuje žádné konkrétní akce spojené s předmětnou prioritní osou, není nutné tento oddíl vyplňovat.

Tato část popisu by se neměla překrývat s popisem prioritní osy technická pomoc nebo OP Technická pomoc.

⁴⁹ Zaměřuje se kromě jiného na získání kvantifikovaných informací ohledně přínosu ESF k tematickým cílům uvedeným v čl. 9 odst. 1) až 7) návrhu obecného nařízení

7.3B Prioritní osa zaměřená na technickou pomoc (čl. 87 odst. 2 písm. (c) návrhu obecného nařízení)

Tato kapitola poskytne informace o prioritní ose technická pomoc vč. stanovení specifických cílů přispívajících k naplnění cílů této osy (článek 87 odst. 2 písm. (c) návrhu obecného nařízení). Pro technickou pomoc se nenastavují odpovídající tematické cíle nebo investiční priority.

Prioritní osy zaměřené na technickou pomoc jsou jednofundové a jako všeobecné pravidlo by měly zahrnovat pouze jednu kategorii regionu. Nicméně čl. 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení uvádí možnost, pokud je to relevantní, vytvořit prioritní osu pokrývající více než jednu kategorii regionů, a to především vzhledem k nutnosti posílit dopady a efektivitu v tematicky uceleném přístupu.

PRIORITNÍ OSA: (název)

7.3B.0 Pokud je relevantní, vysvětlení k vytvoření prioritní osy pokrývající více než jednu kategorii regionu (čl. 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 2000 znaků i s mezerami, tedy cca 0,5 strany.

Tato část je vyžadována pouze v případě, že operační program využije možnost poskytnutou v čl. 87 odst. 1 návrhu obecného nařízení vytvořit prioritní osy pokrývající více než jednu kategorii regionu. Cílem této části je vysvětlit a řádně prokázat, jak zvolené nastavení prioritní osy přispěje ke zvýšení vlivu a účinnosti kohezní politiky jako příspěvku ke Strategii Evropa 2020 a proč volba jednoduššího nastavení osy nebo os, které by pokrývaly pouze jednu kategorii regionu, nebo jeden tematický cíl, nebo jeden fond, představuje méně efektivní variantu.

Článek 109 návrhu obecného nařízení vymezuje, že prioritní osy zaměřené na technickou pomoc jsou jednofundové. Nicméně technická pomoc z jednoho fondu může být využita k podpoření aktivit vztahujících se k jakémukoliv jinému fondu, a to v rámci limitů stanovených v článku 109 návrhu obecného nařízení.

7.3B.1 Specifické cíle a očekávané výsledky (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(i)-(ii))

SPECIFICKÝ CÍL: (specifický cíl definovaný členským státem či regionem)

Rozsah této části je maximálně 500 znaků i s mezerami.

Výsledky, jichž chce řídicí orgán dosáhnout s podporou EU s ohledem na referenční situaci v oblasti programu, pokud je to nutné jako doplnění analýzy z kapitoly 7.2.

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Popis očekávaných výsledků je požadován pouze v případě, kdy příspěvek EU na prioritní osu nebo osy na technickou pomoc přesáhne v rámci operačního programu 15 mil. EUR.

7.3B.2 Seznam indikátorů výsledku (pouze pokud příspěvek EU na technickou pomoc přesáhne 15 mil. EUR)

Tab. č. 13: Specifické programové výsledkové indikátory pro EFRR/FS/ESF (podle specifického cíle) (článek 87 odst. 2 písm. c), ii))

ID	Indikátor	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Výchozí rok	Cílová hodnota ⁵⁰ (2022)	Zdroj údajů	Interval pro reportování

ŘO připravuje indikátorovou soustavu dle pokynu MP indikátorů 2014-2020, kde je tato problematika detailněji rozpracována a vysvětlena. V rámci programového dokumentu budou však uváděny přehledy indikátorů pouze dle požadavků EK.

7.3B.3 Popis podporovaných aktivit a jejich očekávaný příspěvek k naplnění specifických cílů (dle prioritní osy) (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(i)-(ii) návrhu obecného nařízení)

7.3B.3.1 Popis podpořených aktivit a jejich očekávaný příspěvek ke specifickým cílům (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(iii) návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Tato kapitola by měla obsahovat popis aktivit, které budou podpořeny a vysvětlit vazbu mezi výsledky vyvolanými prostřednictvím těchto aktivit a specifickými cíly / očekávanými výsledky.

Pokud je to relevantní, budou zde rovněž popsány kroky, které je třeba učinit pro zajištění rovnosti žen a mužů, nediskriminace a udržitelný rozvoj.

7.3B.3.2 Výstupové indikátory přispívající k dosažení výsledků (dle prioritních os) (tabulka č. 13) (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(iv) návrhu obecného nařízení)

Tabulka č. 13: Indikátory výstupů pro ERDF, ESF a FS (podle prioritní osy)

⁵⁰ Cílové hodnoty mohou být kvalitativní nebo kvantitativní.

ID	Indikátor (název indikátoru)	Měrná jednotka	Cílová hodnota (2022) ⁵¹	Zdroj dat
			(hodnoty)	

7.3B.4 Kategorie intervencí (čl. 87 odst. 2 písm. (c)(v)) (dle prioritní osy)

V této části budou uvedeny odpovídající kategorie intervencí na základě nomenklatury přijaté EK prostřednictvím prováděcího předpisu a indikativní rozdělení podpory EU.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tento oddíl (kategorie intervencí) nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

Tab. č. 14 - 16: Kategorie intervence

Tabulka č. 14: Dimenze 1 Intervenční oblast		Tabulka č. 15: Dimenze 2 Forma		Tabulka č. 16: Dimenze 3 Území	
Kód	částka v EUR	Kód	částka v EUR	Kód	částka v EUR

Údaje o ostatních dimenzích kategorií intervencí jsou požadovány pro informaci a to v průběhu implementace prostřednictvím systému elektronické výměny dat.

7.4. Finanční plán (čl. 87 odst. 2 písm. (d))

Součástí operačního programu je také přehledová tabulka s určenými ročními alokacemi každého fondu a to jak na úrovni celého OP, tak na úrovni prioritních os.

7.4.1 Tabulka uvádějící pro jednotlivé roky v souladu s čl. 53, 110 a 111 návrhu obecného nařízení, výši celkových finančních

⁵¹ Pro ESF tento seznam obsahuje všechny společné výstupové indikátory, pro které byly stanoveny cíle, a všechny specifické výstupové indikátory.

závazků plánovaných podpor z jednotlivých fondů (EUR) (čl. 87 písm. (d) a (i) návrhu obecného nařízení)

Tab. č. 17

Kategorie regionu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem
EFRR V méně rozvinutých regionech								(1)
EFRR V přechodných regionech								(2)
EFRR Ve více rozvinutých regionech								(3)
<i>EFRR Celkem</i>								(4)
ESF V méně rozvinutých regionech								(5)
ESF V přechodných regionech								(6)
ESF Ve více rozvinutých regionech								(7)
<i>ESF Celkem</i>								(8)
Fond soudržnosti								(9)
Celkem								(10)

Zdroj: Evropská komise

7.4.2.A Finanční plán operačního programu stanovující pro celé programové období, pro operační program a každou prioritní osu celkovou výši finanční podpory z fondů a národního spolufinancování vč. míry spolufinancování (EUR) (Tabilka č. 18) čl. 87 odst. 2 písm. (d)(ii) návrhu obecného nařízení.

1. Finanční tabulka bude vyjadřovat finanční plán operačního programu dle prioritních os.

2. Pokud některá prioritní osa pokrývá více než jednu kategorii regionu, údaj o financování z fondů a o výši národního spolufinancování bude rozčleněn dle kategorií regionů a pro každou kategorii regionu bude určena samostatně v rámci prioritní osy výše spolufinancování.
3. Výše příspěvku EIB bude vyjádřena na úrovni prioritních os.

Tab. č. 18a: Finanční plán operačního programu znázorňující pro celé programové období částku finančních alokací pro operační program, národní financování a míru spolufinancování dle prioritních os (v EUR)

Prioritní osa	Fond	Kategorie regionu	Základ pro výpočet příspěvku Unie (Celkové způsobilé výdaje nebo způsobilé veřejné výdaje)	Příspěvek z EU	Národní spolufinancování	Orientační rozdělení národního spolufinancování		Celkový příspěvek	Míra spolufinancování	Pro informaci	
						Národní veřejné zdroje (c)	Národní soukromé zdroje ⁵² (d)			(e) = (a) + (b)	(f) ⁵³ = (a)/(e)
Prioritní osa 1	EFRR			(a)	(b) = (c) + (d)			(e) = (a) + (b)	(f) ⁵³ = (a)/(e)	Příspěvky EIB	
Prioritní osa 2	ESF	Méně rozvinuté regiony									

⁵² Vyplňte pouze v případě, že prioritní osy jsou vyjádřeny pouze v celkových způsobilých výdajích.

⁵³ Tato míra může být v tabulce zaokrouhlena na nejbližší celé číslo. Přesné vyjádření míry je vyjádřeno podílem (f).

Prioritní osa 3	FS	N/A									
Celkem	EFRR	Méně rozvinuté regiony		Musí se rovnat (1) v tabulce 16							
Celkem	EFRR	Přechodné regiony		Musí se rovnat (2) v tabulce 16							
Celkem	EFRR	Více rozvinuté regiony		Musí se rovnat (3) v tabulce 16							
Celkem	ESF	Méně rozvinuté regiony		Musí se rovnat (5) v tabulce 16							
Celkem	ESF	Přechodné regiony		Musí se rovnat (6) v tabulce 16							
Celkem	ESF	Více rozvinuté regiony		Musí se rovnat (7) v tabulce 16							
Celkem	FS	N/A		Musí se rovnat (9) v tabulce 16							
Celkem				Musí se rovnat (10) v tabulce 16							

Zdroj: Evropská komise

7.4.2.B Rozdělení finančního plánu operačního programu podle prioritních os, fondu, kategorie regionů a tematických cílů pro EFRR, ESF a FS

Toto rozčlenění je vyžadováno z důvodu naplnění požadavků vymezených v článku 87 odst. 2 písm. (d)(ii) návrhu obecného nařízení k upřesnění pro prioritní osy, které v sobě slučují investiční priority z různých tematických cílů, výše celkových finančních závazků z EFRR, ESF a FS a národní spolufinancování pro jednotlivé odpovídající tematické cíle. Pokud každá prioritní osa odpovídá jedinému tematickému cíli, tato tabulka nemusí obsahovat rozdělení pod úroveň prioritní osy.

Tab. č. 18b: Rozdělení finančního plánu operačního programu dle prioritních os a relevantních tematických cílů

Prioritní osa	Fond	Kategorie regionu	Tematický cíl	Podpora z EU	Národní spolufinancování	Celkový příspěvek
Prioritní osa 1			Tematický cíl 1			
			Tematický cíl 2			
Prioritní osa 2			Tematický cíl 3			
Celkem						

Zdroj: Evropská komise

Tabulka bude generována automaticky ze SFC na základě kategorizace pomoci pro každou prioritní osu.

Informace uvedená v této tabulce je založena na jednotných podmínkách implementace metodologie na každý z fondů ESIF, které přijala Komise na základě článku 8 návrhu obecného nařízení.

Tab. č. 19: Orientační částky podpory využité na opatření zaměřená na klimatické změny (čl. 24 odst. 5 návrhu obecného nařízení)

Prioritní osa	Orientační částka podpory určená na opatření zaměřená na klimatické změny	Podíl na celkové alokaci fondu v rámci operačního programu (v %)
1.		
Celkem		

Zdroj: Evropská komise

7.5. Příspěvek k integrovanému přístupu pro územní rozvoj (čl. 87 odst. 3 návrhu obecného nařízení)

Bude uveden popis integrovaného přístupu pro územní rozvoj, který zohledňuje obsah a cíle operačního programu, Dohodu o partnerství a bude představeno, jak toto nastavení povede k naplňování cílů programu a očekávaným výsledkům.

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Popis přístupu k územnímu rozvoji uvádí:

- Hlavní potřeby územního rozvoje a překážky, které je třeba řešit, a hlavní rozvojové možnosti území, s odkazem na kapitolu 7.2, pokud je to relevantní a způsoby dosažení integrovaných přístupů na regionální a sub-regionální úrovni, kde je to nezbytné, jako doplnění Dohody o partnerství. V případech, kdy je Dohoda o partnerství komplexní a program nevyžaduje specifické územní zohlednění (to může být například v případě, kdy se všechny programy připravují na celostátní úrovni), není nutné opakovat Dohodu o partnerství.
- Příspěvek územního přístupu ke specifickým cílům a očekávaným výsledkům operačního programu.

7.5.1 Pokud je relevantní, plánovaný přístup ke komunitně vedenému místnímu rozvoji a principy identifikace území pro jeho implementaci

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Popis uvádí:

- Pokud je v rámci OP plánováno využití komunitně vedeného místního rozvoje, budou popsány:
 - Principy pro způsob vymezení oblastí, ve kterých bude komunitně vedený místní rozvoj využit, a to v souladu s Dohodou o partnerství;
 - Způsob výběru, schvalování a uzavírání finančních dohod pro strategie komunitně vedeného místního rozvoje a místních akčních skupin dle článku 29 odst. 2-5 návrhu obecného nařízení;

Popis bude zaměřen na roli komunitně vedeného místního rozvoje v rámci daného konkrétního operačního programu a nebudou zde obsaženy duplicitní informace, které jsou již obsaženy v Dohodě o partnerství. Proto v případech, kdy je Dohoda o partnerství komplexní, může tento oddíl zahrnovat křížové odkazy na Dohodu o partnerství.

Komunitně vedený místní rozvoj je volitelný v případě EFRR i ESF, a proto není povinné tuto kapitolu vyplňovat, pokud v rámci daného operačního programu není komunitně vedený místní rozvoj plánován.

7.5.2 Pokud je relevantní, plánovaný přístup k udržitelnému rozvoji měst (čl. 87 odst. 3 písm. (a) návrhu obecného nařízení a čl. 7 odst. 2 a 3 návrhu specifického nařízení k EFRR)

Orientační příděl podpory na integrovaná opatření udržitelného rozvoje měst realizovaná podle článku 7 odst. 2 návrhu specifického nařízení k EFRR a orientační příděl podpory z ESF na integrovaná opatření (tabulka č. 20). Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Tato kapitola bude zahrnovat informace o::

- Orientační příděl podpory na integrovaná opatření udržitelného rozvoje měst realizovaná podle článku 7 odst. 2 návrhu specifického nařízení k EFRR a orientační příděl podpory z ESF na integrovaná opatření (tabulka č. 20).
- Kromě toho může členský stát uvést další aspekty související s přístupem k udržitelnému integrovanému rozvoji měst včetně využití ITI či jiných specifických metod implementace, jež mají zajistit integrovaný přístup, pokud je to nedílnou součástí daného operačního programu.
- Pokud se opatření integrovaného rozvoje měst spadající pod čl. 7 odst. 2 nařízení o ERDF implementují v rámci operačního programu, měl by takový operační program uvádět rozsah zapojení městských orgánů do řízení takových opatření (včetně výběru operací).

Ne všechny operační programy zahrnují integrovaná opatření pro udržitelný integrovaný rozvoj měst, a proto platí, že pokud se taková opatření neplánují, nevyžaduje se vyplnění této kapitoly.

Tab. č. 20 Orientační příděl podpory z EFRR na integrovaná opatření udržitelného rozvoje měst podle článku 7 odst. 2 návrhu specifického nařízení k EFRR a orientační příděl podpory z ESF na integrovaná opatření

1. Fond	2. Orientační příděl podpory z EFRR na integrovaná opatření udržitelného rozvoje měst podle článku 7 odst. 2 návrhu specifického nařízení k EFRR a orientační příděl podpory z ESF na integrovaná opatření	Podíl sloupce 2 na celkové alokaci fondu v rámci operačního programu (%)
Celkem EFRR		
Celkem ESF		
Celkem (EFRR + ESF)		

Zdroj: Evropská komise

7.5.3 Pokud je relevantní, využití integrované územní investice (ITI) (jak je vymezena v článku 99 návrhu obecného nařízení) nad rámec rozvoje měst realizovaného podle článku 7 odst. 2 návrhu specifického nařízení k EFRR a indikativní rozdělení zdrojů na úrovni jednotlivých prioritních os

Rozsah této části je maximálně 5000 znaků i s mezerami, tedy cca 1,5 strany.

Bude uvedeno, zda bude aplikován přístup uvedený v čl. 99 návrhu obecného nařízení v dalších oblastech nad rámec těch, které jsou předmětem kapitoly 7.5.2 pro oblasti udržitelného rozvoje měst. Pokud je plánováno využití tohoto přístupu v jiných oblastech, než které jsou uvedené v kapitole 7.5.2, bude uvedeno:

- zda ITI představují významný či široce využívaný nástroj implementace pro daný operační program;
- oblasti, kde budou ITI využívány (je-li to známo) nebo typy oblastí, mají-li být konkrétní oblasti vybrány později s uvedením jak a dokdy má být o oblastech pokrytých ITI rozhodnuto, je-li to relevantní;
- orientační finanční alokace na ITI realizovaných na rámec finanční podpory uvedené v kap. 7.5.2. (viz tabulka č. 21);
- opatření k zajištění řízení a implementace ITI včetně koordinace mezi řídicími orgány operačních programů, které finančně přispívají k implementaci ITI.

Využití ITI není povinné. Vyplnění tohoto oddílu proto v případě, že se pro implementaci operačního programu ITI nepoužívají, není povinné.

Tab. č. 21 Orientační finanční alokace pro každé ITI realizovaných na rámec finanční podpory uvedené v kapitole 7.5.2 (agregovaná částka)

Prioritní osa	Fond	Orientační finanční alokace (podpora EU) (EUR)
Prioritní osa 1	EFRR	
Prioritní osa 2	ESF	
Celkem		

- Zdroj: Evropská komise

7.5.4 *Mechanismus k zajištění koordinace s aktivitami spolupráce a makroregionálními strategiemi a strategiemi pro přímořské oblasti

Kapitola obsahuje informace o provádění meziregionální a nadnárodní spolupráce v rámci programu s příjemci, kteří se nacházejí alespoň v jednom dalším členském státě.

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

- Bude uveden přehled situací, u kterých jsou v rámci dotčeného operačního programu plánovány operace s příjemci nacházejícími se alespoň v jednom dalším členském státě, předpokládaný příspěvek těchto operací pro dosažení cílů programu a jejich přínos pro cílové území programu. Pokud je to relevantní, popis opatření, která zajistí auditní stopu a kontrolu.

Pokud se členský stát a region účastní aktivit makroregionálních strategií a strategií pro přímořské oblasti, podle potřeb programové oblasti, jak je definoval členský stát, bude uveden přínos plánovaných intervencí k těmto strategiím.

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Pokud je to relevantní, popis, jak byly makroregionální strategie a strategie pro přímořské oblasti zohledněny při vymezení specifických cílů a rozpracování typů podporovaných operací. Protože se makroregionální strategie a strategie pro přímořské oblasti netýká všech členských států či regionů, tento oddíl může zůstat nevyplněný. Pokud se však dotčeného členského státu či regionu taková strategie týká, tento oddíl je třeba vyplnit. Pokud strategie není pro konkrétní program relevantní nebo pokud byly tyto aspekty dostatečně rozpracovány v Dohodě o partnerství, je třeba to v tomto oddíle vysvětlit.

České republiky se týká pouze problematika makroregionálních strategií, konkrétně Strategie EU pro Podunají (Podunajská strategie), jejímž je účastníkem. V rámci operačních programů bude uvedeno, jak a které investiční priority, případně nižší části jejich struktury, jsou v souladu s/naplňují pilíře a prioritní oblasti případně jednotlivé akce Akčního plánu Podunajské strategie.

V souladu s Radou schváleným principem 3NE (trojí neutrality – žádné nové finanční prostředky, žádná nová legislativa a žádné nové institucionální struktury) pro implementaci makroregionálních strategií není smyslem v rámci OP navrhovat záměrně investiční priority, případně nižší části jejich struktury tak, aby vyhovovaly Podunajské strategii, ale v rámci OP uvést, jak a které investiční priority, případně nižší části jejich struktury, pokud takové existují, přispívají k implementaci Podunajské strategie. Může se tedy stát, že některý z OP nebude mít žádný příspěvek plánovaných zásahů k naplňování makroregionálních strategií a strategií pro přímořské oblasti.

Reflexe Podunajské strategie do programových dokumentů v ČR by měla probíhat především v oblastech, které přirozeně naplňují cíle Akčního plánu Podunajské strategie bez nutnosti výraznějšího zásahu do zaměření toho kterého operačního programu. Z hlediska reflexe Podunajské strategie v operačních programech by bylo vhodné do textu operačního programu začlenit pasáž shrnující, že některé (lze uvést i konkrétně) priority, které bude operační program financovat, přispívají také k naplnění Podunajské strategie a jsou v souladu s jejím Akčním plánem viz kap. 6.1.1.

Popis koordinačních mechanismů na nadnárodní či mezinárodní úrovni bude vycházet z popisu koordinačních mechanismů v textu Dohody o partnerství.

7.6. Zvláštní potřeby zeměpisných oblastí nejvíce postižených chudobou nebo cílových skupin, jimž nejvíce hrozí diskriminace nebo sociální vyloučení se zvláštním zřetelem na marginalizované skupiny obyvatel a osoby se zdravotním postižením (čl. 87 odst. 4 písm. (a) návrhu obecného nařízení)

V operačním programu, pro který je tato problematika z hlediska jeho zaměření relevantní, bude popsáno, zda a jakým způsobem budou ošetřeny zvláštní potřeby zeměpisných oblastí nejvíce postižených chudobou nebo cílových skupin, jimž nejvíce hrozí diskriminace nebo sociální vyloučení, se zvláštním zřetelem na marginalizované skupiny obyvatel (zejména Romové) a osob se zdravotním postižením, a pokud je to relevantní, příspěvek k integrovaným přístupům vymezeným v Dohodě o partnerství (článek 87 odst. 4 návrhu obecného nařízení).

Tato kapitola je relevantní pro většinu operačních programů v rámci politiky soudržnosti. Avšak v některých případech, zejména pokud jde o úzce zaměřené rezortní programy bez významné sociální dimenze, nemusí být tato kapitola relevantní. V takových případech není třeba tuto kapitolu vyplňovat.

7.6.1 Zeměpisné oblasti nejvíce postižené chudobou/cílové skupiny, jimž nejvíce hrozí diskriminace

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Bude obsažena identifikace cílových zeměpisných oblastí nejvíce postižených chudobou (např. regiony NUTS III nebo NUTS IV, které mají míru ohrožení chudobou 20 procentních bodů nad celostátním průměrem) nebo cílových skupin, jimž nejvíce hrozí diskriminace (vč. vzdělávací a územní segregace), zahrnutých do operačního programu a popis jejich strategických potřeb.

Nejsou stanovena žádná omezení ani žádné požadavky, pokud jde o úroveň, na jaké mají být tyto údaje analyzovány, ale ve většině případů by se měla analýza provádět na úrovni nižší než je úroveň regionů NUTS II, protože jinak může postrádat smysl. Jako referenční bod lze využívat regiony NUTS III či konkrétní administrativní regiony daného členského státu. Analýza může zacházet i na úroveň okolí, je-li to relevantní.

7.6.2 Strategie operačního programu k řešení zvláštních potřeb těchto zeměpisných oblastí / cílových skupin nejvíce ohrožených chudobou

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Podkapitola bude obsahovat popis role a příspěvku fondů při implementaci strategie OP pro řešení zvláštních potřeb, včetně stanovení specifických záměrů, pokud je relevantní. Bude uveden orientační celkový příspěvek a obecně popsány plánované aktivity, které budou podpořeny za účelem řešení specifických potřeb.

Tab. č. 22 Přehled přínosu operačního programu zaměřeného na konkrétní potřeby zeměpisných oblastí/cílové skupiny nejvíce postižené chudobou⁵⁴

Cílová skupina / územní dimenze	Plánovaná opatření	Prioritní osa	Investiční priorita	Fond	Kategorie regionu	Indikátor (název)(kde je vhodné)	Měrná jednotka (kde je vhodné)	Cílová hodnota (2022) (kde je vhodné)

Zdroj: Evropská komise.

⁵⁴ Pokud operační program zahrnuje různé kategorie regionů, může být potřebné členění podle kategorie regionu.

7.7. Zvláštní potřeby zeměpisných oblastí, které jsou postiženy vážnými nebo stálými přírodními nebo demografickými problémy (čl. 87 odst. 4 písm. (b) návrhu obecného nařízení)

Rozsah této části je maximálně 5000 znaků i s mezerami, tedy cca 1,5 strany. V operačním programu, pokud je to relevantní, bude popsáno, zda a jakým způsobem budou řešeny demografické problémy regionů nebo zvláštní potřeby zeměpisných oblastí postižených vážnými a stálými přírodními nebo demografickými problémy (v souladu s článkem 174 Smlouvy) a příslušný příspěvek k integrovaným přístupům vymezeným v Dohodě o partnerství (článek 87 odst. 4 návrhu obecného nařízení).

Tato část OP by měla ošetřit, pokud je pro něj tato problematika z hlediska jeho zaměření relevantní, zda a jakým způsobem budou ošetřeny demografické problémy regionů v souladu se Společným strategickým rámcem.

Pokud členský stát v části dvě poukázal na zvláštní rozvojové potřeby v regionech, které jsou postiženy vážnými a stálými přírodními nebo demografickými problémy (jako např. nejsevernější oblasti s velmi nízkou hustotou osídlení nebo ostrovy, příhraniční nebo horské oblasti), měl by stručně shrnout, jak budou tyto problémy prostřednictvím operačního programu řešeny, jelikož přístup k rozvoji těchto regionů je rozdílný.

Pokud je operační program implementován výhradně v takovýchto regionech, všeobecná strategie programu a popis prioritních os již bude uvádět ošetření této problematiky a tato zvláštní část tudíž nebude v takto zaměřených programech zpravidla nezbytná.

Tato kapitola není relevantní pro všechny operační programy. Pokud se některý operační program těmito regiony nezabývá, není třeba tento oddíl vyplňovat.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

7.8. Úřady a orgány zodpovědné za řízení, kontrolu a audit a role partnerů (čl. 87 odst. 5 návrhu obecného nařízení)

7.8.1. Úřady a orgány odpovědné za řízení, kontrolu a audit (čl. 87 odst. 5 písm. (a) a (b) návrhu obecného nařízení)

Bude uveden popis příslušných orgánů a partnerů (viz tabulka 23)

Tab. č. 23 Určení jednotlivých orgánů a jejich kontaktní údaje

Úřad/Orgán	Název úřadu/orgánu, případně odbor či oddělení	Vedení úřadu (odpovědná osoba)/orgánu
Řídící orgán		
Certifikační orgán		
Auditní orgán		
Orgán, který obdrží platby od Komise		

Zdroj: Evropská komise

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

Ke každému orgánu bude uvedeno, jakým aktem mu byla příslušná funkce svěřena (usnesení vlády ČR, rozhodnutí ministra, apod.) a obecná specifikace hlavních činností.

7.8.2 Zapojení relevantních partnerů (čl. 87 odst. 5 písm. (c) návrhu obecného nařízení)

7.8.2.1 Role relevantních partnerů při implementaci, monitoringu a evaluaci operačního programu

Rozsah této části je maximálně 5000 znaků i s mezerami, tedy cca 1,5 strany.

Bude uveden popis, jak budou zapojeni relevantní partneři podle čl. 5 návrhu obecného nařízení do implementace, monitoringu a evaluací operačního programu. Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

7.8.2.2 Pro ESF: Globální granty (článek 6 (1) specifického nařízení k ESF)

Jak je stanoveno v článku 6 (1) specifického nařízení k ESF, zapojení sociálních partnerů dalších zúčastněných stran do implementace operačních programů může mít podobu globálních grantů.

Rozsah této části je maximálně 3500 znaků i s mezerami, tedy cca 1 strana.

Kde je to vhodné, řídicí orgány určí, jakých částí se budou týkat globální granty pro sociální partnery a další zúčastněné strany, především jde o nevládní organizace, včetně indikativní finanční alokace z každé prioritní osy.

7.8.2.3 Pro ESF, pokud je relevantní: Vyčlenění prostředků na budování administrativní kapacity (článek 6 (2) a (3) specifického nařízení k ESF)

Jak je stanoveno v čl. 6.2 a 6.3 specifického nařízení k ESF, řídicí orgány operačních programů, které pokrývají území méně rozvinutých regionů, přechodového regionu nebo členského státu, který má nárok na příspěvky z Fondu soudržnosti, zajistí, že bude alokována vhodná částka zdrojů z ESF na vytváření administrativní kapacity, na aktivity společně realizované sociálními partnery a na vytváření kapacity nevládních organizací.

Rozsah této části je maximálně 14000 znaků i s mezerami, tedy cca 4 strany.

Kde je to vhodné, řídicí orgány uvedou:

- identifikaci vhodné (dle potřeb) alokace (částky) prostředků z ESF na aktivity vedoucí k vytváření administrativní kapacity a na aktivity prováděné sociálními partnery. Určí předmětné prioritní osy a typy aktivit, které mají v úmyslu podporovat (školení, opatření k vytváření sítí, posilování sociálního dialogu...).
- identifikaci vhodné (dle potřeb) alokace (částky) prostředků z ESF na aktivity vedoucí k vytváření administrativní kapacity nevládních neziskových organizací. Také je nutné specifikovat, jaké typy aktivit budou podporovány.

7.9. *Koordinace mezi fondy, mezi EZFRV, ENRF a dalšími unijními a národními podpůrnými nástroji a také s EIB (čl. 87 odst. 6 písm. (a) návrhu obecného nařízení)

Mechanismus zajištění koordinace mezi EFRR, ESF, FS, EZFRV, ENRF a dalšími unijními a národními podpůrnými nástroji a EIB, se zohledněním odpovídajících opatření vymezených ve Společném strategickém rámci a příloze 1 návrhu obecného nařízení.

Rozsah této části je maximálně 14000 znaků i s mezerami, tedy cca 4 strany.

V této části textu OP bude specifikováno zajištění koordinace realizace OP na následujících úrovních:

- s ostatními fondy ESIF (EFRR, ESF, FS, EZFRV, ENRF);
- s ostatními nástroji EU (Horizon 2020, LIFE +, the Connecting Europe Facility, Erasmus pro všechny, Asylový a migrační fond, Program pro sociální změnu a inovace, atd.);
- s relevantními národními nástroji podpory, které přispívají k stejným či podobným cílům jako daný operační program, nebo které doplňují intervence v rámci operačního programu;
- s EIB.

Tato část by měla obsahovat:

- určení oblastí, ve kterých podpora z operačního programu bude využita doplňkově s výše uvedenými zdroji pro dosažení vybraných tematických cílů;
- vysvětlení, jakým způsobem budou využity synergie a doplňkovost pro zajištění efektivity, včetně např. provázanosti podpor z různých nástrojů pro podporu operací;
- popis koordinačních mechanismů pro každý zdroj financování z výše uvedených a určení orgánů zodpovědných za koordinaci v těchto oblastech, včetně popisu struktury a uspořádání (např. výbory, konzultační procesy) použitých pro tento účel;
- popis uspořádání pro zajištění koordinace s relevantními evropskými programy územní spolupráce působícími na stejném území.

Při přípravě popisu bude zohledněn obsah Dohody o partnerství. Popis koordinačních mechanismů mezi fondy SSR a ostatními národními a unijními nástroji bude vycházet a doplňovat popis koordinačních mechanismů v textu Dohody o partnerství bez zbytečného uvádění duplicitních informací (vzhledem k Dohodě o partnerství). V určitých případech je možné, že tato část operačního programu bude velmi stručná a bude se zaměřovat na velmi specifické mechanismy koordinace, případně může odkazovat na Dohodu o partnerství, je-li tato komplexně pojatá.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

7.10. Předběžné podmínky (čl. 87 odst. 6 písm. (b) návrhu obecného nařízení)

Pro každou předběžnou podmínku, stanovenou na základě článku 17 a přílohy (xx), která je platná pro operační program, bude provedeno vyhodnocení, zda je předběžná podmínka splněna k datu předložení Dohody o partnerství a operačního programu, a pokud předběžné podmínky splněny nejsou, bude uveden popis opatření ke splnění předběžné podmínky, zodpovědný orgán a časový plán pro dané opatření v souladu se shrnutím předloženým v Dohodě o partnerství.

Dle článku 17 návrhu obecného nařízení by měl členský stát předložit Komisi informace o platnosti předběžných podmínek a o plnění platných předběžných podmínek. Informace, které se k této problematice vztahují, mohou být předloženy ve zvláštních vysvětlujících dokumentech předložených s operačním programem. Nicméně tyto informace mohou být zahrnuty rovněž do této části operačního programu jako doplnění k tabulce č. 24.

Na tomto místě budou zahrnuta veškerá nezbytná vysvětlení a dodatečné informace doplňující výše uvedené tabulky.

Rozsah této části je maximálně 14000 znaků i s mezerami, tedy cca 4 strany.

7.10.1 Určení platných předběžných podmínek a vyhodnocení jejich plnění (tabulka 24)

Tato tabulka vymezí veškeré platné obecné a tematické předběžné podmínky operačního programu včetně těch, které byly zahrnuty do Dohody o partnerství, ale které jsou platné pro priority daného operačního programu a jejichž splnění nebo nesplnění ovlivňuje implementaci programu. Pro každou platnou předběžnou podmínku je nezbytné určit, ke kterým prioritním osám se vztahuje a označit a, pokud je to nutné, vysvětlit, která kritéria jsou splněna nebo nesplněna.

Tab. č. 24: Vymezení příslušných předběžných podmínek a jejich plnění

Předběžná podmínka	Prioritní osa nebo osy, ke kterým se předběžná podmínka vztahuje	Splnění předběžné podmínky ANO / NE / částečně	Kritéria splnění	Splnění kritérií ANO / NE	Odkaz u splněných podmínek (odkaz na strategie, právní akt nebo jiný příslušný dokument, včetně odkazů na odpovídající kapitoly, odstavce nebo paragrafy, doplněné webovým	Vysvětlení (tak, kde je to vhodné)
--------------------	--	--	------------------	------------------------------	---	------------------------------------

					odkazem nebo přístupem k celému textu)	

Zdroj: Evropská komise

7.10.2 Popis opatření, která mají být provedena, aby bylo dosaženo splnění předběžných podmínek, zodpovědné orgány a odpovídající harmonogram pro naplnění příslušných opatření (tabulky 25 a 26)

Níže uvedené tabulky vymezí veškeré platné obecné a tematické předběžné podmínky operačního programu, které jsou zcela nesplněné nebo které jsou částečně naplněné (jak je uvedeno v tabulce č. 24 výše) v době předložení operačního programu.

Tab. č. 25: Popis opatření, která musí být provedena, aby bylo dosaženo splnění příslušných obecných předběžných podmínek

Nesplněná nebo částečně splněná <u>obecná</u> předběžná podmínka	Nesplněná kritéria	Opatření, která je nutno přijmout	Termín splnění (datum)	Orgány zodpovědné za plnění
1. X		Opatření 1	Termín pro naplnění opatření 1	
		Opatření 2	Termín pro naplnění opatření 2	

Zdroj: Evropská komise

Tab. č. 26: Popis opatření, která musí být provedena, aby bylo dosaženo splnění příslušných tematických předběžných podmínek

Nesplněná nebo částečně splněná <u>tematická</u> předběžná podmínka	Nesplněná kritéria	Opatření, která musí být přijata	Termín splnění (datum)	Orgány zodpovědné za plnění
1. X		Opatření 1	Termín pro naplnění	

			opatření 1	
		Opatření 2	Termín pro naplnění opatření 2	

Zdroj: Evropská komise

7.11. Snižování administrativní zátěže pro příjemce (čl. 87 odst. 6 písm. (c) návrhu obecného nařízení)

Souhrn vyhodnocení administrativní zátěže pro příjemce a, pokud je to nezbytné, plánovaných opatření (a jejich harmonogram) ke snížování administrativní zátěže pro příjemce.

Rozsah této části je maximálně 7000 znaků i s mezerami, tedy cca 2 strany.

Souhrn vyhodnocení administrativní zátěže a plánovaná opatření budou obsahovat rovněž následující informace:

- Vyhodnocení administrativní zátěže pro příjemce včetně určení hlavních zdrojů administrativní zátěže v programovém období 2007–2013, popis opatření, která již byla přijata ke snížení administrativní zátěže pro programové období 2014–2020, a potenciální možná opatření k dalšímu snížování zátěže, s odkazy na statistické údaje a závěry evaluací a studií v případech, kdy to bude možné.
- Hlavní (ne všechna – vyžadován je pouze souhrn) plánovaná opatření ke snížování administrativní zátěže pro příjemce s indikativním časovým plánem (např. konečný termín), včetně využití zjednodušených nákladů, pokud je to relevantní.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

Snižování administrativní zátěže pro příjemce bude nastaveno v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 21. března 2012 č. 184 o doporučeních ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie v programovém období 2014–2020 a dále budou reflektovány v rámci OP následující principy:

- *používání jednotné terminologie v podmínkách ČR tak, aby byla pro všechny subjekty implementační struktury jednotná a srozumitelná a byla v souladu s právními předpisy EU a ČR. Cílem je jednotné využívání základních pojmů napříč OP. Jednotná terminologie musí být využita při tvorbě řízené dokumentace a ve výstupech jednotlivých subjektů implementační struktury a také při konzultacích se žadateli a příjemci.*
- *nastavení jednotlivých procesů od podání projektové žádosti až po její schválení a to tak, aby jednotlivé procesy a postupy na sebe navazovaly a měly jednoznačně stanoven svůj počátek a konec a také předcházející a návazný proces. V neposlední řadě je nutné jednoznačně nastavit lhůty jednotlivých procesů tam, kde je to možné. Tyto lhůty pak musí být součástí interních dokumentů řídicího orgánu a musí být dodržovány. Cílem je dosáhnout jejich měření, vyhodnocení a následně také zkrácení v případě, že budou identifikovány nedostatky v této oblasti.⁵⁵*

⁵⁵ Detailně bude tato část popsána v „Metodickém pokynu pro zpracovatele manuálů operačních programů,“ kde budou rovněž specifikovány důsledky v případě nedodržení tohoto metodického pokynu.

- věnovat pozornost systému konzultace a práce ŘO / ZS s žadateli a příjemci a umožnit výměnu zkušeností mezi žadateli / příjemci s přípravou a realizací projektu.
- zabezpečit optimální míru elektronizace celého procesu přípravy projektových žádostí, jejich podání (včetně příloh), administrace projektových žádostí, systému hodnocení a výběru projektů, administrace monitorovacích zpráv a žádostí o platbu.

7.12. Horizontální principy (čl. 87 odst. 7 návrhu obecného nařízení)

7.12.1 Udržitelný rozvoj

Bude uveden popis konkrétních opatření ve vztahu k ochraně životního prostředí, účinnému využívání zdrojů, zmírňování klimatických změn a přizpůsobování se změně klimatu, odolnosti vůči živelným pohromám a prevenci a řízení rizik při výběru operací.

Rozsah této části je maximálně 5500 znaků i s mezerami, tedy cca 1,5 strany.

Kde je to vhodné, bude uveden popis, jak jsou výše uvedené aspekty brány v úvahu při výběru projektů, s ohledem na konkrétní prioritní osy.

Tato kapitola podléhá řádně zdůvodněnému posouzení ze strany členského státu, pokud jde o relevanci horizontálních principů na obsah a cíle programu. Pokud má členský stát za to, že horizontální princip není pro předmětný operační program relevantní, lze do této kapitoly uvést zdůvodnění takového názoru.

Pokud je část informací (nebo všechny informace) uvedena v Dohodě o partnerství, lze uvést odkaz.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

7.12.2 Rovné příležitosti a ochrana před diskriminací

Rozsah této části je maximálně 5500 znaků i s mezerami, tedy cca 1,5 strany.

Zde bude uveden popis zvláštních opatření, jež mají podporovat rovné příležitosti a zabránit diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v průběhu přípravy, koncipování a provádění operačního programu, a to zejména v souvislosti se zajištěním přístupu k financování s ohledem na potřeby jednotlivých cílových skupin ohrožených takovou diskriminací a zejména požadavky na zajištění přístupu pro osoby se zdravotním postižením.

Popis bude obsahovat alespoň:

- Vymezení konkrétních cílových skupin, které mohou mít omezený přístup k získání podpory nebo jsou ohroženy diskriminací a popis opatření, jakým způsobem bude toto ohrožení řešeno;
- Způsoby propagace podpory těchto opatření při výběru projektů a implementaci;
- Způsob monitorování a vyhodnocování opatření přijatých k zajištění implementace těchto uvedených principů a jak budou výsledky monitoringu a evaluace dále zohledněny.
- Kde je to vhodné, budou uvedena konkrétní opatření, jež mají být realizována za účelem podpory rovnosti příležitostí a předcházení diskriminaci, s odkazem na investiční prioritu či priority daného OP (povinné v případě ESF);

Tento oddíl podléhá řádně zdůvodněnému posouzení ze strany členského státu, pokud jde o relevanci horizontálních principů na obsah a cíle programu. Pokud má členský stát za to, že horizontální princip není pro předmětný operační program relevantní, lze do tohoto oddílu uvést zdůvodnění takového názoru.

Kde je část těchto informací již obsažena v Dohodě o partnerství, je možné uvést příslušný odkaz.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

7.12.3 Rovnost žen a mužů

Zde bude uveden popis přínosu OP k prosazování rovnosti žen a mužů a případně dále opatření k začlenění hlediska rovnosti žen a mužů na úrovni operačního programu a operací.

Rozsah této části je maximálně 5500 znaků i s mezerami, tedy cca 1,5 strany.

- Popis by měl zahrnovat mimo jiné: Příspěvek operačního programu k podpoře rovnosti žen a mužů s uvedením specifických potřeb pro tuto oblast;
- Naplánované aktivity k zajištění rovnosti žen a mužů na úrovni programu včetně způsobů propagace podpory těchto opatření při výběru projektů a implementaci;
- Způsob monitorování a vyhodnocování opatření přijatých k zajištění implementace těchto uvedených principů a jak budou výsledky monitoringu a evaluace dále zohledněny. Kde je to vhodné – konkrétní opatření, jež mají být realizována za účelem podpory rovnosti mužů a žen, s odkazem na investiční prioritu či priority daného OP (povinné v případě ESF).

Tato kapitola podléhá řádně zdůvodněnému posouzení ze strany členského státu, pokud jde o relevanci horizontálních principů na obsah a cíle programu. Pokud se členský stát domnívá, že horizontální princip není pro daný operační program relevantní, v této části uvede příslušné zdůvodnění takového přístupu.

Pokud je část informací (nebo všechny informace) uvedena v Dohodě o partnerství, lze uvést odkaz.

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

7.13. Přílohy OP (doloženy jako přílohy tištěné verze)

7.13.1 Seznam velkých projektů, jejichž realizace je v průběhu programového období plánována (čl. 87 odst. 2 písm. (e)) (Tab. č. 27)

Tab. č. 27: Seznam velkých projektů

Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

Název	Plánovaný termín oznámení/předložení žádosti o velký projekt Komisi (rok, čtvrtletí)	Plánované datum zahájení implementace (rok, čtvrtletí)	Plánované datum ukončení implementace (rok, čtvrtletí)	Investiční priorita	Prioritní osa

Zdroj: Evropská komise

7.13.2 Výkonostní rámec operačního programu

Přehledová tabulka je generována automaticky ze SFC na základě tabulek k jednotlivým prioritním osám.

Tab. č. 28: Výkonostní rámec operačního programu

Prioritní osa (s rozdělením podle fondů a kategorie regionu)	Fáze implementace, finanční, výstupový nebo výsledkový indikátor	Měrná jednotka (pokud je nutné)	Hodnota milníku v r. 2018	Cílová hodnota milníku k roku 2022
--	--	---------------------------------	---------------------------	------------------------------------

Zdroj: Evropská komise, doplněno MMR-NOK

7.13.3 Seznam relevantních partnerů zapojených do přípravy operačního programu

Rozsah této části je maximálně 10500 znaků.

Seznam bude doplňovat popis partnerských dohod a zapojení partnerů v kapitole 7.1. Poznámka: Podle článku 87 odst. 10 návrhu obecného nařízení tato kapitola nepodléhá rozhodnutí Komise o schválení operačního programu a odpovědnost za něj nese členský stát.

8. DŮSLEDKY NEDODRŽENÍ METODICKÉHO DOKUMENTU

V případě, že řídicí orgán nezpracuje program v souladu s požadovanými standardy uvedenými v tomto metodickém dokumentu, nebude předložen vládě ČR ke schválení.

9. SEZNAM ZKRATEK

AO	Auditní orgán; Odbor Auditní orgán - Centrální harmonizační jednotka (MF)
CBA	Analýza nákladů a přínosů (Cost – Benefit Analysis)
CLLD	Místní rozvoj se zapojením místních komunit
ČR	Česká republika
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
EP	Evropský parlament
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EÚS	Evropská územní spolupráce
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
GS	Generální sekretáři
HDP	Hrubý domácí produkt
HPR	Hospodářsky problémové regiony
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IKT	Informační a komunikační technologie
IP	Individuální projekty
IPRÚ	Integrované plány rozvoje území
IS	Informační systém
IT	Informační technologie
ITI	Integrované územní investice
IUS	Srovnávací přehled Unie inovací (Innovation Union Scoreboard)
JAP	Společný akční plán
MAS	Místní akční skupina
MEPS	Meziresortní expertní pracovní skupina
MF	Ministerstvo financí

MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMR–NOK	Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství
MO	Metropolitní oblasti
MS2014+	Monitorovací systém pro programové období 2014–2020
MV	Monitorovací výbor
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NČI 2014+	Národní číselník indikátorů
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán; Odbor Národní fond (MF)
PPP	Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership)
PS	Pracovní skupina
PU	Periferní území
RC	Rozvojová centra
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
ŘO	Řídící orgán
SA	Sídelní aglomerace
SEA	Posouzení vlivu na životní prostředí (Strategic Environmental Assessment)
SF	Strukturální fondy
SPR	Státem podporované regiony
SRR	Strategie regionálního rozvoje
SSR	Společný strategický rámec
SU	Stabilizovaná území
TC	Tematický cíl
TO	Tematické okruhy
UO	Urbanizované oblasti
VaV	Věda a výzkum
VZ	Výroční zpráva
ZS	Zprostředkující subjekt
ZZ	Závěrečná zpráva

PŘÍLOHA Č. 1: TEMATICKÉ CÍLE A INVESTIČNÍ PRIORITY, PRIORITY UNIE V OBLASTI ROZVOJE VENKOVA A AKVAKULTURY

Tematické cíle z čl. 9 návrhu obecného nařízení a investiční priority/ priority Unie z nařízení k jednotlivým fondům

1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací;

EFRR

- posilování výzkumné a inovační infrastruktury a kapacit pro rozvoj vynikající úrovně výzkumu a inovací a podpora odborných středisek, zejména těch, jež jsou předmětem celoevropského zájmu;

podpora podnikových investic do inovací a výzkumu a vytvářením vazeb a součinnosti mezi podniky, středisky výzkumu a vývoje a vysokoškolským vzděláváním, zejména vývoje produktů a služeb, přenosu technologií, sociálních inovací a aplikací veřejných služeb, stimulace poptávky, vytváření sítí, klastrů a otevřených inovací prostřednictvím inteligentní specializace, podpora technického a aplikovaného výzkumu, pilotních linek, opatření k včasnému ověřování produktů, schopností vyspělé výroby a prvovýroby v oblasti klíčových technologií a šíření technologií pro všeobecné použití; ESF⁵⁶

- *podpora výzkumu, technologického rozvoje a inovací prostřednictvím postgraduálního studia, odborné přípravy výzkumných pracovníků, vytváření sítí a partnerství mezi vysokoškolskými institucemi, výzkumnými a technologickými středisky a podniky;*

2. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT), jejich využití a kvality:

EFRR

- rozšiřování širokopásmového připojení a zavádění vysokorychlostních sítí a podpora zavádění vznikajících technologií a sítí pro digitální hospodářství;
- vyvíjení produktů a služeb v oblasti IKT, elektronického obchodu a zvyšování poptávky po IKT;
- posilování aplikací v oblasti IKT určených pro elektronickou veřejnou správu, elektronické učení, začlenění do informační společnosti, elektronickou kulturu a elektronické zdravotnictví;

ESF

⁵⁶ Ve vazbě na tematické cíle 1.- 7. neuvádí nařízení ESF žádné investiční priority. Nařízení ESF však v čl. 3 odst. 2 uvádí výčet aktivit, skrze které budou investiční priority z čl. 3 odst. 1 přispívat i k dalším tematickým cílům vyjma cílů 8. – 11. Výčet těchto aktivit z nařízení ESF je uveden v kurzívě.

- *zvyšování dostupnosti, využívání a kvality informačních a komunikačních technologií prostřednictvím rozvíjení počítačové gramotnosti a elektronického učení, investic do začleňování občanů do informační společnosti (e-inclusion), elektronických dovedností a souvisejících podnikatelských dovedností;*

3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a rybníkářství a akvakultury (v případě ENRF);

EFRR

- podpora podnikání, zejména usnadněním hospodářského využívání nových myšlenek a podporou zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů; vyvíjení a zavádění nových obchodních modelů pro MSP, zejména pro oblast mezinárodního obchodu;
- podpora budování a rozšiřování vyspělých kapacit pro rozvoj produktů a služeb;
- podpora schopnosti malých a středních podniků zapojovat se do procesu růstu a inovací;

ESF

- *zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků tím, že se podpoří přizpůsobivost podniků a pracovníků a zvýší se investice do lidského kapitálu;*

4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích:

EFRR

- podpora produkce a šíření obnovitelných zdrojů energie;
- podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů v podnicích;
- podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů v infrastrukturách, mimo jiné ve veřejných budovách a v sektoru bydlení;
- vyvíjení a zavádění inteligentních rozvodných systémů nízkého a středního napětí;
- podpora nízkouhlíkových strategií pro všechny typy oblastí, zejména městské oblasti, včetně podpory udržitelné městské mobility a adaptačních opatření, jejichž cílem je zmírnění změny klimatu;
- podpora výzkumu, inovací a zavádění nízkouhlíkových technologií;
- podpora využívání vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny na základě poptávky po užitečném teple;

FS

- podpora výroby a distribuce energie z obnovitelných zdrojů;
- podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů v podnicích;
- podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů ve veřejných infrastrukturách a v sektoru bydlení;
- rozvoj inteligentních distribučních soustav na hladině nízkého a středního napětí;

- podpora nízkouhlíkových strategií pro všechny typy oblastí, zejména městské oblasti, včetně podpory udržitelné městské mobility a adaptačních opatření, jejichž cílem je zmírnění změny klimatu;

ESF

- *podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, které bude odolné vůči změně klimatu, bude účinně využívat zdroje a bude udržitelné z hlediska životního prostředí, prostřednictvím reformy systémů vzdělávání a odborné přípravy, přizpůsobení dovedností a kvalifikací, zvyšování kvalifikace pracovníků a vytváření nových pracovních míst v odvětvích souvisejících se životním prostředím a energií.*

5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik:

EFRR a FS

- podpora investic za účelem přizpůsobení se změně klimatu;
- podpora investic k řešení specifických rizik, zajištění odolnosti vůči katastrofám a vývoj systémů pro zvládání katastrof;

6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů:

EFRR

- řešení důležitých potřeb investic do odpadového hospodářství za účelem plnění požadavků acquis Unie týkajícího se oblasti životního prostředí;
- řešení důležitých potřeb investic do vodního hospodářství za účelem plnění požadavků acquis Unie týkajícího se oblasti životního prostředí;
- ochrana a obnova biologické rozmanitosti, ochrana a obnova půdy a podpora ekosystémových služeb, včetně sítě NATURA 2000 a ekologických infrastruktur;
- opatření ke zlepšení životního prostředí ve městech, včetně regenerace starých průmyslových areálů a omezování znečištění ovzduší.

FS

- řešení významných potřeb investic v odpadovém hospodářství s cílem splnit požadavky acquis Unie v oblasti životního prostředí;
- řešení významných potřeb investic ve vodním hospodářství s cílem splnit požadavky acquis Unie v oblasti životního prostředí;
- ochrana a obnova biologické rozmanitosti, např. prostřednictvím ekologických infrastruktur;
- zlepšování městského prostředí, regenerací dříve zastavěných území (brownfields) a snížením znečištění ovzduší.

EFRR

- ochrana, propagace a rozvoj kulturního a přírodního dědictví;
- podpora inovačních technologií s cílem zlepšit ochranu životního prostředí a účinnost zdrojů v odpadovém hospodářství, vodním hospodářství, ochraně půdy a s cílem snížit znečištění ovzduší;
- podpora průmyslové přeměny směrem k ekonomice účinně využívající zdroje a podpora růstu udržitelného z hlediska životního prostředí;

7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách:

EFRR

- podpora multimodálního jednotného evropského dopravního prostoru prostřednictvím investic do transevropské dopravní sítě (TEN-T);
- rozvoj nízkouhlíkových dopravních systémů šetrných k životnímu prostředí, včetně říční a námořní dopravy, přístavů a multimodálních spojení;
- vytvoření a obnova komplexního, kvalitního a interoperabilního železničního systému;

FS

- podpora multimodálního jednotného evropského dopravního prostoru prostřednictvím investic do transevropské dopravní sítě;
- rozvoj nízkouhlíkových dopravních systémů šetrných k životnímu prostředí a podpora udržitelné městské mobility, včetně říční a námořní dopravy, přístavů a multimodálních spojení;
- rozvoj a obnova komplexních, vysoce kvalitních a interoperabilních železničních systémů;

EFRR

- zvyšování regionální mobility prostřednictvím připojení sekundárních a terciárních uzlů k infrastruktuře sítě TEN-T;
- rozvoj inteligentních systémů pro rozvod, skladování a přepravu zemního plynu a elektřiny;

8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil:

EFRR

- rozvoj podnikatelských inkubátorů a investiční podpora samostatně výdělečné činnosti a zakládání podniků;
- podpory růstu podporujícího zaměstnanost rozvojem vnitřního potenciálu jako součásti územní strategie pro konkrétní oblasti, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zlepšení dostupnosti a rozvoje zvláštních přírodních a kulturních zdrojů;
- iniciativy místního rozvoje a podpora subjektů poskytujících místní služby zaměřené na vznik nových pracovních míst, pokud tato opatření nespádají do oblasti působnosti nařízení (EU) č. [...] /2012 [ESF];

- investování do infrastruktury pro veřejné služby zaměstnanosti.

ESF

- přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků;
- trvalé začlenění mladých lidí, zejména těch, kteří nemají zaměstnání a nejsou v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy, do trhu práce;
- samostatná výdělečná činnost, podnikání a zakládání podniků;
- rovnost žen a mužů a sladění pracovního a soukromého života;
- pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám;
- aktivní a zdravé stárnutí;
- modernizace a posílení institucí trhu práce, včetně opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků.

EÚS (nad rámec investičních priorit EFRR)

- integrace přeshraničních trhů práce, včetně přeshraniční mobility, společných místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a společného odborného vzdělávání.

9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě:

EFRR

- investice do zdravotnické a sociální infrastruktury, které přispívají k vnitrostátnímu, regionálnímu a místnímu rozvoji, snižování nerovností, pokud jde o zdravotní stav, a přechod od institucionálních ke komunitním službám;
- podpora materiální, hospodářské a sociální obnovy zanedbaných městských a venkovských komunit a oblastí;
- podpora sociálních podniků.

ESF

- aktivní začleňování, zejména za účelem zvyšování zaměstnatelnosti;
- integrace marginalizovaných společenství, jako jsou Romové;
- boj proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace;
- zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu;
- podpora sociální ekonomiky a sociálních podniků;
- strategie pro místní rozvoj s vedoucí úlohou komunit;

EÚS (nad rámec investičních priorit EFRR)

- přeshraniční podpora rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí a přeshraniční podporu sociálního začleňování.

10. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení:

EFRR

- investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu.

ESF

- předcházení předčasnému ukončení školní docházky a jeho omezování, podpora rovného přístupu ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání;
- zlepšování kvality, účinnosti a otevřenosti terciárního a rovnocenného vzdělávání, aby se zvýšila účast a úroveň dosaženého vzdělání;
- zlepšování přístupu k celoživotnímu učení, zdokonalování dovedností a schopností pracovníků a zvyšování významu systémů vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce, včetně zlepšování kvality odborného vzdělávání a přípravy a zavedení a rozvoje programů učení založeného na pracovní činnosti a učňovských programů, jako jsou duální výukové systémy;

EÚS (nad rámec investičních priorit EFRR)

- vypracování a naplňování společných programů vzdělávání a odborné přípravy.

11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy:

EFRR

- zvyšování institucionální kapacity a zlepšování účinnosti veřejné správy prostřednictvím posilování institucionální kapacity a účinnosti orgánů veřejné správy a veřejných služeb souvisejících s prováděním EFRR, jež přispívají k realizaci opatření podporovaných z ESF v oblasti institucionální kapacity a účinnosti veřejné správy.

FS

- zlepšování institucionální kapacity a účinné veřejné správy posilováním institucionální kapacity a účinné veřejné správy a veřejných služeb souvisejících s prováděním Fondu soudržnosti.

ESF

- investice do institucionální kapacity a výkonnosti veřejné správy a veřejných služeb za účelem reform, zlepšování právní úpravy a řádné správy.

Tato investiční priorita je použitelná pouze na území členských států, které mají alespoň jeden region úrovně NUTS 2 podle definice v čl. 82 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) č. [...] nebo v členských státech způsobilých pro podporu z Fondu soudržnosti;

- vytváření kapacit v případě zúčastněných stran, které provádějí politiky zaměstnanosti a vzdělávání a sociální politiky a odvětvové a územní pakty za účelem podnícení reform na celostátní, regionální a místní úrovni.

EÚS (nad rámec investičních priorit EFRR)

- podpora právní a správní spolupráce a spolupráce mezi občany a institucemi.

Priority Unie v oblasti rozvoje venkova

EZFRV

1. podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti:

- podpora inovací a znalostní základny ve venkovských oblastech; vyvíjení produktů a služeb v oblasti IKT, elektronický obchod a zvyšování poptávky po IKT;
- posílení vazeb mezi zemědělstvím, potravinářstvím a lesnictvím a výzkumem, vývojem a inovacemi;
- podpora celoživotního vzdělávání a odborné přípravy v odvětvích zemědělství a lesnictví.

2. zvýšení konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti a zlepšení životaschopnosti zemědělských podniků se zaměřením na tyto oblasti:

- usnadnění restrukturalizace zemědělských podniků, zejména podniků s nízkou mírou účasti na trhu, podniků orientovaných na trh v určitých odvětvích a podniků, u nichž je zapotřebí zemědělská diverzifikace; posílení vazeb mezi zemědělstvím, potravinářstvím a lesnictvím a výzkumem, vývojem a inovacemi;
- usnadnění vstupu do zemědělského odvětví, zejména generační obnovy v zemědělském odvětví.

3. podpora organizací potravinového a nepotravinářského řetězce a řízení rizik v zemědělství se zaměřením na tyto oblasti:

- lepší začlenění prvovýrobců do potravinového řetězce prostřednictvím programů jakosti, podpory na místních trzích a v krátkých dodavatelských řetězcích, seskupení producentů a mezioborových organizací a podpora dobrých životních podmínek zvířat;
- podpora řízení rizik v zemědělských podnicích.

4. obnova, zachování a zlepšení ekosystémů s vazbou na zemědělství a lesnictví se zaměřením na tyto oblasti:

- obnova, zachování a posilování biologické rozmanitosti, včetně oblastí sítě Natura 2000 a zemědělských činností vysoké přírodní hodnoty, a současného stavu evropské krajiny;
- zlepšení vodního hospodářství a obhospodařování půdy a přispívání k plnění cílů RSV;
- lepší hospodaření s půdou, hnojivy a pesticidy a předcházení erozím.

5. podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu, se zaměřením na tyto oblasti:

- efektivnější používání vody v zemědělství;
- efektivnější využívání energie v zemědělství a při zpracování potravin;
- usnadnění dodávek a využívání energie z obnovitelných zdrojů, vedlejších produktů, odpadu, reziduí a jiných nepotravinářských surovin pro účely biologického hospodářství;

- snižování emisí skleníkových plynů a amoniaku ze zemědělství a zlepšování kvality ovzduší;
- podpora pohlcování uhlíku v zemědělství a lesnictví.

6. podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti:

- usnadnění diverzifikace, vytváření a rozvoj malých podniků a pracovních míst;
- posílení místního rozvoje ve venkovských oblastech;
- rozšíření dostupnosti, využívání a kvality informačních a komunikačních technologií (IKT) ve venkovských oblastech.

Priority Unie v oblasti rozvoje rybářství a akvakultury

ENRF

1. Zvyšování zaměstnanosti a územní soudržnosti prostřednictvím těchto cílů:

povzbuzování hospodářského růstu, sociálního začleňování a vytváření pracovních míst a podpora mobility pracovních sil v pobřežních a vnitrozemských komunitách závislých na rybolovu a akvakultuře; diverzifikace činností rybolovu do jiných odvětví námořního hospodářství a růst námořního hospodářství, včetně zmírňování změny klimatu.

2. Podpora rybolovu založeného na inovacích, konkurenceschopnosti a znalostech, a to zaměřením na tyto oblasti:

- podpora posilování technologického rozvoje, inovací a předávání znalostí;
- zvyšování konkurenceschopnosti a životaschopnosti odvětví rybolovu, zejména drobného pobřežního loďstva, a zlepšení bezpečnosti nebo pracovních podmínek;
- rozvoj nových profesních dovedností a celoživotní učení;
- lepší organizace trhu s produkty rybolovu.

3. Podpora akvakultury založené na inovacích, konkurenceschopnosti a znalostech, a to zaměřením na tyto oblasti:

- podpora posilování technologického rozvoje, inovací a předávání znalostí;
- zvýšení konkurenceschopnosti a životaschopnosti podniků akvakultury, zejména malých a středních podniků; rozvoj nových profesních dovedností a celoživotní učení;

lepší organizace trhu s produkty akvakultury.

4. Podpora udržitelného rybolovu účinněji využívajícího zdroje prostřednictvím zaměření na tyto oblasti:

snížení dopadu rybolovu na mořské prostředí; ochrana a obnova mořské biologické rozmanitosti a ekosystémů, včetně služeb, které poskytují.

5. Podpora udržitelné akvakultury účinněji využívající zdroje prostřednictvím zaměření na tyto oblasti:

- posílení ekosystémů souvisejících s akvakulturou a podpora akvakultury účinněji využívající zdroje;
- podpora akvakultury s vysokou úrovní ochrany životního prostředí, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a veřejného zdraví a bezpečnosti.

6. Podpora provádění společné rybářské politiky, a to:

- poskytováním vědeckých poznatků a shromažďováním údajů;
- podporou kontroly a vynucování, posílením institucionální kapacity a efektivní veřejné správy.

PŘÍLOHA Č. 2: TYPOLOGIE ÚZEMÍ PRO VYMEZENÍ ÚZEMNÍ DIMENZE OP

Tematický cíl (čl. 9)	Investiční priorita	Tematický okruh	Oblast podpory / opatření	<i>Případně něco nižšího</i>	Rozvojová území - MO	Rozvojová území - SA	Rozvojová území - RC	Stabilizovaná území	Periferní území	SPR - HPR	-	SPR - OR
		TO 1 - Trh práce a vzdělávání										
		TO 2 - Funkční výzkumný a inovační systém										
		TO 3 - Konkurenceschopné podniky										
		TO 4 - Mobilita, dostupnost, sítě, energie										
		TO 5 - Efektivní správa a instituce										
		TO 6 -										

		Integrovaný rozvoj území									
		TO 7 - Boj s chudobou, sociální začleňování a zdraví									
		TO 8 – Životní prostředí									

Legenda:

X – předpokládaná standardní forma podpory pro daný typ území

x – možná forma podpory pro daný typ území

N – podpora poskytovaná plošně bez územního rozlišení

0 – nepředpokládá se žádná forma podpory pro daný typ území

Tematický okruh odpovídá vymezení dle karty daného tematického okruhu

Tematický cíl koresponduje s ustanovením čl. 9 návrhu obecného nařízení

Investiční priorita je dána příslušným článkem nařízení pro EFRR, ESF a FS

Oblast podpory/opatření je nižší úroveň programového dokumentu

Je možno do tabulky uvést i **případné nižší stavební jednotky** programového dokumentu

Barevná políčka odpovídají kategorizaci území dle Strategie regionálního rozvoje:

- **Rozvojová území** se dále člení na:
 - Metropolitní oblasti (**MO**)
 - Sídlní aglomerace (**SA**)
 - Rozvojová centra (**RC**)
- **Stabilizovaná území**
- **Periferní území**
- **Státem podporované regiony (SPR)** se dále člení na:
 - **Hospodářsky problémové regiony**
 - **Ostatní regiony**

Každý řídicí orgán vyplňuje pouze políčka pro jemu relevantní tematický okruh. V případě stanovení relevance pro daný typ území vyplňuje políčka dle legendy.

PŘÍKLAD:

Tematický cíl (čl. 9)	Investiční priorita	Tematický okruh	Oblast podpory / opatření	Případně něco nižšího	Rozvojová území - MO	Rozvojová území - SA	Rozvojová území - RC	Stabilizovaná území	Periferní území	SPR - HPR	SPR - OR
Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací	EFRR čl. 5, bod 1 (a): posilování výzkumné a inovační infrastruktury a kapacit pro rozvoj vynikající úrovně výzkumu a inovací a	TO 2 - Funkční výzkumný a inovační systém	text	text	X	x	x	0	0	0	0

podpora výzkumných středisek, zejména těch, jež jsou předmětem celoevrops kého zájmu;												
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PŘÍLOHA Č. 3: TEMATICKÉ OKRUHY

Vymezené tematické okruhy by měly sloužit jako převodník mezi úrovní národních rozvojových priorit a cílů a prioritních os u jednotlivých operačních programů. Tematické okruhy analyzují realitu České republiky v ekonomické a sociální oblasti a zároveň definují aktivity, které by měly být podpořeny z různých programů, aby bylo dosaženo cílů definovaných v národních rozvojových prioritách. Ve spolupráci s vybranými gestory tematických oblastí pod vedením prof. M. Mejstříka byly tematické okruhy (dále také „TO“) projednány se zástupci resortů, krajů, měst a obcí a s dalšími relevantními partnery, jako jsou např. zástupci sdružení zaměstnavatelů, zaměstnanců či neziskových organizací. TO budou využity pro přípravu Dohody o partnerství a pro bližší specifikaci zaměření budoucích programů. Připravené karty TO by měly přispět k nastavení intervenční logiky v programech, čímž výrazně přispějí k efektivnímu čerpání z fondů SSR v programovém období 2014–2020.

TEMATICKÝ OKRUH 1 - TRH PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ

Popis problémů řešených v TO1:

Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností a tedy kvalitou vzdělávacího systému. Poroste význam vzdělání jako faktoru ekonomického a společenského úspěchu jednotlivce i kvality života celé společnosti. Na českém trhu práce poroste produktivní význam kreativního lidského intelektu a bude klesat váha rutinní manuální práce. ČR je malá otevřená ekonomika s vlastní měnou bez významnějších zásob nerostných surovin a musí počítat s permanentními změnami komparativních ekonomických výhod a s relativně častými externími ekonomicko-finančními šoky, jak ostatně ukázala současná globální ekonomická krize.

České školství je z pohledu zahraničního srovnání podfinancované, formální vzdělávací procesy jsou výrazným způsobem ovlivňovány poměrně prudkými a velkými demografickými změnami, které jsou zabudovány ve věkové struktuře obyvatel. Vývoj informačních technologií a technologického pokroku je rychlejší než v minulosti a stále více mění ekonomické a společenské podmínky. Zvyšuje se potřeba flexibility lidských zdrojů a jejich lidského kapitálu. Malá pozornost je věnována vzdělávací dráze skupině dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak s postižením, tak těm, které pocházejí z handicapujícího socioekonomického prostředí). Na rozdíl od celkové populace, kde jsou předčasné odchody ze vzdělávání sledovány reprezentativním šetřením, není tato ohrožená skupina statisticky sledována. Posílení vyžaduje i monitoring kvality výsledků vzdělávací, výzkumné a vývojové činnosti na každé úrovni vzdělávací soustavy, praktické využívání dat k analytickým účelům a monitoringu kvality, klíčová je i komunikace a sdílení informací mezi jednotlivými institucemi ve vzdělávání.

České regionální školství není schopno dostatečně vyrovnávat handicap znevýhodněných žáků a rozvíjet individuální potenciál každého žáka. Problémy přetrvávají nejen v případě dětí z vyloučených či ohrožených skupin obyvatel – nízká schopnost diverzifikace výuky a individualizace se dotýká každého žáka, včetně nadaných a talentovaných žáků.

Pro kvalitu vzdělávání je zásadní kvalita učitelů a dalšího pedagogického personálu. Kvalita přípravy absolventů pedagogických fakult, práce učitelů a ředitelů a její dopad na výsledky vzdělávání nejsou systematicky monitorovány. Velké rezervy jsou ve využívání kvalit ředitelů jako manažerů a lídrů vzdělávacích procesů a koučů zaměřených na pedagogické řízení orientované na výsledky vzdělávání žáků. Regionální rozdíly v podílu nekvalifikovaných učitelů kopírují míru socio-ekonomického

zaostávání regionů. Stav se zhoršuje dokonce i v mateřských školách. Nedostatek kvalitních učitelů se projevuje zejména v novějších oblastech, které přinesl společenský a technologický vývoj (IT gramotnost učitelů). Jde především o oblasti IT, jazyků, matematiky a přírodních věd, ekonomické, finanční a právní. V některých mnoha ohledech je nedostatečné materiálně-technické vybavení škol a školských zařízení, a to nejen o oblasti vzdělávací, ale i bezpečnosti dětí ve školách.

Vysoký podíl žáků romského etnika je vzděláván v tzv. praktických školách (bývalých zvláštních školách), neboť na řadě škol hlavního proudu však často nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro integrované vzdělávání těchto dětí.

Na školách se nedostává kariérních poradců. Funkce výchovných poradců je dnes podceňována a zatěžována dalšími funkcemi. Poradci nemají k dispozici kvalitní informace o trhu práce a o možnostech jeho dalšího vývoje. Často se musejí opírat o pomoc pracovníků poradenství na úřadech práce, kde jsou však rovněž nedostatečné kapacity a opět omezený přístup k informacím o trendech a budoucím vývoji v poptávce po profesích a kvalifikacích. Žáci si neumí představit využití příslušného studia v budoucnu a omezuje to optimálnost jejich volby.

Výsledky žáků a kvalita výuky v tříletých učebních programech odborného vzdělávání bez maturity jsou často velice nízké a míra nezaměstnanosti těchto absolventů v řadě oborů velmi vysoká vzhledem k odtrženosti řady programů od reálného vývoje profesí a nedostatečného monitoringu kvality a relevance výuky. Spolupráce škol a zaměstnavatelů v počátečním i dalším vzdělávání je nedostatečná.

Teprve se začíná vytvářet systém provázanosti počátečního a dalšího vzdělávání. Očekává se, že si absolventi z počátečního vzdělávání odnesou silný potenciál a motivaci k flexibilním změnám profesní specializace podle aktuálních potřeb zaměstnavatelů a k jejímu doplňování dalším vzděláváním.

Vysoce diverzifikovaný systém středního vzdělání navazuje málo a často formálně na nedostatečně diverzifikovaný systém terciárního vzdělávání, nabídka profesně orientovaných studijních programů je limitována a příliš velké procento absolventů bakalářských studijních programů pokračuje ve studiu v magisterském navazujícím programu, což podlamuje jejich kvalitu. Počet absolventů matematických, technických a přírodovědných oborů vysokých škol v posledních deseti letech rostl, ale tempem pomalejším než celkové počty absolventů.

Institucionální spolupráce vysokých škol a podnikatelské sféry v oblasti VaVaI zůstává na nízké úrovni. V současnosti se rozbíhá realizace velkých stavebních a přístrojových investic do kapacit výzkumu a vývoje (centra excelence a regionální centra). Tyto nové infrastruktury dokončované v příštích letech budou generovat velkou dodatečnou poptávku po vysoce akademicky a vývojově vzdělané pracovní síle. Aby tato poptávka nepřetahovala stávající lidské zdroje z již stávajících kapacit VaV, bude třeba výrazně posílit segment výchovy doktorandů a podpořit příliv českých i cizích expertů ze zahraničí s dlouhodobějším horizontem pobytu v ČR. (viz TO2).

Z hlediska dalšího vzdělávání se jeví jako nedostatečné vzdělávání v klíčových kompetencích jako jsou jazykové a IT.

Pro ČR je charakteristická poměrně nízká geografická mobilita pracovní síly. To se projevuje v nízké ochotě stěhovat se či dojíždět za prací. Míra nezaměstnanosti v ČR se dlouhodobě drží pod průměrem EU. Tento žádoucí stav však implikuje další charakteristiky nezaměstnanosti: vysoký podíl nezaměstnaných s nízkou úrovní vzdělání a praktických dovedností obecně, vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, vysoké zastoupení nezaměstnaných znevýhodněných, mnohdy násobně. Jde především o znevýhodnění dané nízkou úrovní dosaženého vzdělání, zdravotním stavem, příslušností k etnické menšině, pečovatelské závazky k rodině. Problémem trhu práce není ani tak nedostatečná poptávka po práci, ale nesoulad mezi strukturou nabídky a poptávky, a to jak po stránce vzdělanostně profesní, tak po stránce regionálního rozložení. K tomu, aby bylo možné vytvářet systémové podmínky pro takovýto rozvoj pracovní síly, je potřebné podpořit rozvoj kapacity pro vyhodnocování potřeb a

předvídání dlouhodobých kvalifikačních požadavků trhu práce, a to i v podrobnosti jednotlivých regionálních trhů práce. Tyto predikce je nutné následně provázat s nastavením oborové struktury počátečního odborného vzdělávání. Nedostatečná adaptabilita na trhu práce se negativně projevuje především v období rychlejších ekonomických změn, jako byl například boom let 2007–2008 a hospodářské krize let následujících. Využívání pružných forem pracovních poměrů a organizace práce (zkrácené pracovní úvazky, pracovní poměry na dobu určitou apod.) patří k nejnižším v EU a brání vyšší míře zaměstnanosti, což se týká především některých demografických skupin (ženy s dětmi, lidé v předdůchodovém věku, lidé zdravotně a jinak znevýhodnění).

V ČR dochází a bude docházet k poměrně prudkým a velkým demografickým změnám. Velmi výrazně poroste podíl starších generací a bude výrazně klesat podíl mladších. To zvyšuje potřebu schopnosti udržet starší lidi ve věku 55–65 na trhu práce. Jako nezbytná se jeví systémová podpora celoživotního učení (např. ve školách a provázání jeho principů s počátečním vzděláváním) a dalšího vzdělávání jako jeho nedílné součásti. Demografické změny způsobují a budou způsobovat problémy i v oblasti regionálního a vysokého školství vzhledem k potřebě flexibilně přizpůsobovat kapacity vzdělávacích zařízení i pedagogického personálu. Česká republika nemá propracovaný systém výběrové pracovní migrace, systém přitahující špičkově vzdělané cizince a propracovaný systém integrace rodin cizinců, kteří mohou být přínosem pro ČR.

Globální cíl:

Globálním cílem TO1 je zajistit fungující trh práce jako předpoklad konkurenceschopné ekonomiky a to v návaznosti na dostupné a kvalitní vzdělávání, které naplňuje principy celoživotního učení, přičemž je posilována územní soudržnost regionů České republiky.

Strategické cíle:

Trh práce:

- 1) Podpora - podporovat zaměstnanost dlouhodobě nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných osob a jejich návrat na trh práce.
- 2) Spolupráce – podpořit spolupráci se zaměstnavateli v oblasti inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti pro tvorbu nových pracovních míst, prevenci před nezaměstnaností včetně relací ke školskému systému (projekty zaměřené na absolventy aj.), aktivaci osob na okraji trhu práce či mimo něj v souladu s jejich individuálními potřebami; tato vazba platí i pro oblast rekvalifikací, rozvíjet podnikavost a dovednosti pro podnikatelství a sebezaměstnávání.
- 3) Monitoring – rozvíjet nástroje pro monitoring a hodnocení kvality výsledků vzdělávací činnosti a hodnocení dopadů nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), využívání nástrojů anticipace střednědobých kvalifikačních požadavků regionálních trhů práce, nástrojů anticipace dlouhodobých trendů poptávky po lidských zdrojích, nástroje a systémové zajištění kariérového poradenství.
- 4) Mobilita a flexibilita – zvýšit podíl zaměstnanců pracujících na zkrácenou pracovní dobu prostřednictvím rozvíjení podmínek pro flexibilní formy práce a prostorovou mobilitu a to především v oblasti státních a veřejnoprávních zaměstnavatelů; podpořit sladění rodinného a pracovního života u rodin s dětmi cestou podpory nabídky služeb výchovy a péče o předškolní děti.
- 5) Celoživotní vzdělávání – rozvíjet systémy celoživotního vzdělávání pracovní síly včetně certifikace získaných kompetencí, orientovat přípravu lidských zdrojů na výkon práce s vyšší přidanou hodnotou; podporovat a rozvíjet další vzdělávání a kariérové poradenství ve shodě s aktuálními i dlouhodobými potřebami trhu práce (např. nové kompetence, inovativní způsoby organizace práce apod.) ve spojení s poradenstvím ve školách. Opatření na podporu aktivního stárnutí a age managementu.

Vzdělávání:

- 1) Kvalita, dostupnost, obsah – zvyšovat kvalitu a dostupnost všech potřebných forem vzdělání na všech úrovních, včetně zvyšování dostupnosti a kvality nabídky dalšího profesního vzdělávání v návaznosti na potřeby trhu práce; podporovat zkvalitňování kurikulárního obsahu vzdělávání orientovaného na rozvoj všestrannějších a dlouhodobě použitelných kompetencí (např. matematická, čtenářská, vědecká, IT, ekonomicko-finanční gramotnost, cizí jazyky, příprava k podnikavosti, inovačnímu a kreativnímu myšlení, podpora talentu, kompetence v oblasti udržitelného rozvoje, komunikačních dovedností, kooperace).
- 2) Diagnostika a individuální přístup – podporovat diverzifikaci a individuální přístupy ve výuce obecně a speciálně pak inkluzivního vzdělávání ve vazbě na problematiku sociálního vyloučení na všech stupních vzdělávání (vazba na TO7), vybavit učitele diagnostickými nástroji a standardy pro monitoring pokroků ve vzdělávání, vytvořit jednotný přístup k ověřování zralosti dítěte na školní docházku s cílem identifikace oblastí vyžadujících pozitivní intervenci a pomoc; podporovat rozvoj systému kariérového poradenství a provázanosti s trhem práce; vytvořit adekvátní nástroje ekonomické motivace pro začleňování dětí s problematičným socioekonomickým pozadím do základních škol; rozvoj předškolní a školní přípravy dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně dětí se sociálním znevýhodněním.
- 3) Rozvoj lidských zdrojů – podporovat rozvoj lidských zdrojů ve vzdělávání, pedagogických pracovníků, managementu škol, rozvoj zřizovatelů, vzdělávatelů pedagogických pracovníků (pedagogické fakulty i rekvalifikace), podporovat sdílení a šíření dobré vzdělávací a řídicí praxe, zahrnuje i podporu zvyšování efektivnosti v řízení a financování vysokých škol, rozvoj celoživotního vzdělávání na vysokých školách a rozvoj excelence ve VaVal (v návaznosti na TO2).
- 4) Plánování se zaměstnavateli – v sektoru OVP (odborné vzdělávání a příprava) zavést jasnější postupy a transparentnější kritéria v oblasti vývoje regionálních vzdělávacích plánů (dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy). Tyto plány by měly posilovat zapojení zaměstnavatelů a při plánování nabídky vyššího sekundárního vzdělávání by měly být více zohledňovány volby žáků.
- 5) Zlepšení praktické výuky – v programech profesní přípravy institucionálně a finančně do přípravy zapojit “staré mistry v profesi” v programu “mistr a jeho učedník”, ve vyšších ročnících OVP klást větší důraz na kvalitní praktickou výuku (úzká spolupráce s konkrétními firmami, zavádění prvků duálního vzdělávání).
- 6) Zvyšování adaptability absolventů – všech typů škol a jejich uplatnitelnosti na trhu práce prostřednictvím rozvoje strategické spolupráce škol a aktérů trhu práce, inovací vzdělávacích programů za účasti odborníků z praxe, podpory vytváření strategických partnerství v regionech, praktického vyučování na pracovištích zaměstnavatelů či zavádění prvků duálního vzdělávání. Příprava absolventů k podnikavosti, inovativnímu myšlení, flexibilitě a kreativě, internacionalizace vzdělávacího systému.
- 7) Podporovat volnočasové aktivity dětí, žáků a studentů s přímou provázaností na vzdělávací systém.
- 8) Podporovat investice do vzdělávací infrastruktury tak, aby reflektovaly jednak potřeby obnovy stávající infrastruktury a jednak potřeby pro nový rozvoj např. v souvislosti se změnou profilu vzdělávací instituce.

Posun – změna:

- Koordinace opatření pro trh práce s opatřeními v oblasti vzdělanosti – úprava kompletního cyklu pracovní síly (opatření krátkodobá až dlouhodobá).

- Doplnění investic tam, kde chybí (zejména podvybavenost ve školství atd.), a soustředěná orientace na rozvoj lidských zdrojů.
- Příležitost vhodně propojit vzdělávání s trhem práce, rozvíjet klíčové i odborné kompetence, propojit počáteční a další vzdělávání, rozvíjet talenty a implementovat inkluzivní opatření tam kde je to potřeba, zejména na úrovni předškolního a školního vzdělávání.
- Transformovat vzdělávací soustavu ČR na všech úrovních tak, aby podporovala uplatnění dětí a mládeže ohrožené sociálním vyloučením na trhu a ve společnosti.
- Systematičtější koordinace podpořených projektů napříč oblastmi a regiony.

Územní dimenze:

- Mezi kraji ČR existují výrazné disparity, což musí TO1 reflektovat, aby došlo k optimálnímu propojení rozvojového cíle a politik konkurenceschopnosti a růstu.
- Cíle TO1 mají z hlediska koordinace, monitoringu a řízení celostátní, nadregionální charakter (a to jak v oblasti trhu práce, tak v oblasti vzdělávání), který vyžaduje centrální řízení; nadregionální charakter má i podpora zkvalitňování kurikulárního obsahu vzdělávání orientovaných na rozvoj všestrannějších a dlouhodobě použitelných kompetencí.
- Konkrétněji zaměřené cíle v rámci tohoto TO naopak mají výrazně regionální charakter a musí respektovat specifika lokality, na niž se budou zaměřovat (týká se zejména inkluzivních opatření ve vzdělávání, zvyšování dostupnosti vzdělávání, včetně vzdělávání celoživotního, spolupráce se zaměstnavateli i praktické výuky), podobně lokální, respektive územně-specifický charakter mají i intervence zaměřené na volnočasové aktivity dětí (vazba na TO6).
- Kombinace celostátních a teritoriálně zaměřených intervencí je nutná při dosahování cílů v oblasti rozvoje lidských zdrojů ve vzdělávání – intervence zaměřené na systematické vzdělávání a rozvoj kvalifikace pedagogů jsou nadregionálního charakteru, řada programů se naopak musí zaměřit na rozvoj v určitém regionu či lokalitě.
- Role městských aglomerací – je významná ve všech oblastech intervencí v rámci tohoto TO, zejména lze zdůraznit oblast vyššího vzdělávání, propojení VaVal se vzdělávacími institucemi, podpora podnikatelství a sebezaměstnávání, diverzifikace nabídky vzdělávání a při regionálně specifickém celoživotním vzdělávání.

Synergie s dalšími TO:

Oblast trhu práce a vzdělávání má rozsáhlé vazby a vliv na další klíčové oblasti konkurenceschopnosti ČR, ať už jde o sociální začleňování, mobilitu, možnosti podnikání a kvalitu veřejného sektoru. Proto je třeba podporu trhu práce a vzdělávání řešit systémově, intervenovat především v oblastech tržního či koordinačního selhání a neoddělovat tyto dvě oblasti, protože jde o vytvoření flexibilního a fungujícího prostředí, kde se bude střetávat poptávka trhu práce s nabídkou potřebné a uplatitelné pracovní síly. Samozřejmě nesmí chybět pobídky a vzájemně se doplňující a podmiňující vazba na VaVal a podnikání. Konkrétní vazby TO1 na další TO jsou uvedeny níže:

- TO2 – Výzkumný a inovační systém:
 - silná vazba – diverzifikace univerzit vzhledem k výzkumným aktivitám na jedné straně a vymezením center excelence VaVal, vzdělávání lidských zdrojů pro vědu a VaVal, kvalitní vzdělávací soustava je podmínkou excelentního výzkumného a inovačního systému; pro monitoring kvality a efektivní intervence na trhu práce i ve vzdělávání je potřeba rovněž excelentní především společenskovední výzkum.
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:

- silná vazba – efektivně fungující trh práce a dostatek vzdělané a flexibilní pracovní síly je nutnou podmínkou konkurenceschopnosti podniků; naopak dostatek poptávky ze strany podniků po pracovní síle je determinanta zaměstnanosti.
- TO4 – Mobilita:
 - slabá vazba – pokrytí sítěmi ICT a další infrastrukturou je jednou z podmínek zajištění mobility pracovní síly a dostupnosti služeb v oblasti vzdělávání, volnočasových aktivit pro děti apod.
- TO5 – Instituce:
 - středně silná vazba – úspěch celé řady opatření v oblasti TO1 je podmíněn efektivní transformací institucí; některá opatření se zaměřují na monitoring, analýzy a kvalitu a na dostupnost služeb (instituce v oblasti trhu práce).
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - silná vazba – dostupnost kvalitní předškolní výchovy, základního vzdělání a volnočasových aktivit dětí, konkrétní opatření v ohrožených lokalitách, spolupráce se zaměstnavateli na lokální úrovni, rozvoj prostřednictvím inteligentní specializace.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - silná vazba – zkvalitňování vzdělávání a zvyšování zaměstnatelnosti znevýhodněných osob a osob ohrožených společenskou exkluzí, aktivní začleňování a integrace marginalizovaných společenství (např. Romové, imigranti, nízkovzdělaní, postižení, opouštějící dětské domovy, ukončující výkon trestu, po ukončení ústavní léčby závislostí aj.), sociálního podnikání zaměřeného na vstup sociálně vyloučených osob na trh práce;
 - silná vazba – propojení vzdělávání, volnočasových aktivit dětí a zdravotních preventivních programů;
 - prevence a pracovní rehabilitace.
- TO8 – Životní prostředí:
 - slabá vazba – environmentální výchova a osvěta.

TEMATICKÝ OKRUH 2 – FUNKČNÍ VÝZKUMNÝ A INOVAČNÍ SYSTÉM

Popis problémů řešených TO2:

I přes existenci některých špičkových pracovišť a výzkumných týmů, celková úroveň výzkumu v ČR vlivem řady faktorů (desetiletí izolace české vědy, malý počet světově výjimečných vědeckých osobností, neexistence špičkových partnerů ze soukromého sektoru, nedostatečné přístrojové vybavení, častý „inbreeding“, tj. celoživotní kariéra vědecko-pedagogických pracovníků v rámci jedné VŠ apod.) ve většině oborů zřetelně zaostává za nejvyspělejšími zeměmi. Z toho také vyplývá omezená atraktivita českých VaV institucí pro špičkové zahraniční vědeckovýzkumné instituce, firmy i vědecké pracovníky. Dokonce naopak, u mnoha českých výzkumných organizací dochází k odlivu perspektivních výzkumných pracovníků. Relativně slabší pozice řady českých VaV institucí je zároveň i důvodem pro nedostatečné zapojování českých týmů do mezinárodních výzkumných projektů, které vyžadují špičkové pracoviště splňující mj. i evropské standardy výzkumné infrastruktury (přístrojové vybavení). V současném programovém období dochází k budování evropských center excelence a regionálních VaV center, jejichž další rozvoj v budoucnu bude klást značné nároky jak na zajištění špičkových lidských zdrojů, tak i na poptávku po výsledcích VaV v aplikační sféře. Jedním z řešení jsou proto opatření podporující návrat českých výzkumníků ze zahraniční a přilákání perspektivních zahraničních výzkumných pracovníků. Česká výzkumná obec má ve srovnání s vyspělým světem také

časově nestabilní a roztržštěný (tj. zajišťovaný na úrovni jednotlivých institucí, nikoli centrálně na národní úrovni) přístup k aktuálním vědeckým informacím a databázím. Tato skutečnost rovněž snižuje atraktivitu výzkumných institucí v ČR pro vědecké pracovníky ze zahraničí. Slabou stránkou českého výzkumného systému je také úroveň řízení, a to na národní úrovni i na úrovni řady VaV institucí. Fungování výzkumného a inovačního systému je rovněž negativně ovlivněno celou řadou problémů v oblasti vzdělávání (blíže viz TO1).

Globální cíl:

Globálním cílem je významnými investicemi do produkce nových znalostí, kvalifikovaných lidských zdrojů a propojování výzkumné a podnikové sféry urychlit strukturální posun české ekonomiky směrem ke znalostní ekonomice, tzn. k ekonomice založené na vzdělané pracovní síle, využívání špičkových technologií, produkci kvalitních výsledků výzkumu a jejich transformaci do inovací a do konkurenční výhody českých firem.

Strategickými cíli jsou:

- 1) Komericializace – vybudování kvalitního systému komericializace výsledků VaV s důrazem nikoli primárně na technickou infrastrukturu, která již v řadě případů existuje, ale na poskytování špičkových služeb (pre-seed, proof of concept fund, centra transferu technologií, podpora globální uplatnitelnosti výsledků a služeb včetně vyhledávání zahraničních partnerů, vhodná legislativní pravidla pro komericializaci výsledků VaV, včetně problematiky zakládání např. spin-off firem, ochrany duševního vlastnictví apod.).
- 2) Internacionalizace VaV – cílené získávání zahraničních investic směřovaných do vybudování specializovaných VaV center nadnárodních firem v oborech, kde v ČR existuje excelence v oblasti základního, příp. i aplikovaného výzkumu (viz koncept inteligentní specializace), zapojení mezinárodních firem a investorů do sofistikovaných činností na území ČR, posilování založení existujících VaV center nadnárodních firem v ČR; posílit dlouhodobou spolupráci mezi špičkovými pracovišti v ČR a zahraničními (akademickými i firemními) partnery; zvýšení zapojení výzkumné i firemní sféry do evropských i mezinárodních projektů.
- 3) Infrastruktura – zaměření se na maximální využití center excelence a další inovační infrastruktury vybudované v období 2007–2013; v souladu s principy inteligentní specializace podpořit aktivity vedoucí ke vzniku a rozvoji oborových center technologické kompetence.
- 4) Management a lidské zdroje (viz TO1) – zavedení špičkového systému řízení sféry VaVal, jak na úrovni státní, tak i na úrovni jednotlivých institucí, včetně změny systému hodnocení a financování VaV sféry tak, aby systém podporoval nejen špičkové vědecké výsledky, ale (zejména v technických a přírodovědných oborech) i úspěšné aplikace ve spolupráci se soukromou sférou, snížení administrativní zátěže vedoucích výzkumných týmů, efektivní propagace a popularizace VaVal; rozvoj lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace (podpora mezinárodní i mezisektorové mobility, výzkumných pracovníků i manažerů, získání a udržení špičkových výzkumných pracovníků, včetně zahraničních, práce s talenty, návrat špičkových vědců ze zahraničí, zvyšování kvality primárního, terciárního a dalšího vzdělávání).

Posun – změna:

- Vyšší koncentrace programů na rozvoj lidské síly, mezinárodní mobilitu a získání a udržení “mozků”.
- Zaměření se na maximální využití center excelence a další výzkumné infrastruktury vybudované v období 2007–2013.

- Zvyšování kompetencí pracovníků inovačních center v managementu, řízení a schopnosti produkovat inovace pro business.
- Kapitálové výdaje zaměřit z výstavby spíše na investice do špičkových technologií.
- Důraz na foresight, internacionalizaci a komercializaci na mezinárodní úrovni.
- Větší zapojení podniků do tvorby inovací v oblasti zelených technologií, ekologicky šetrných modelů řízení, produkce s vysokou přidanou hodnotou atd.
- Zaměření se na vyšší zapojení českých podniků i institucí VaVal do mezinárodních a evropských projektů (včetně rozvojové pomoci), získávání zahraničních zakázek a investic.

Územní dimenze:

- Při posuzování územního rozměru jednotlivých typů nástrojů je nezbytné vycházet z příčin silné územní koncentrace výzkumné excelence, ke které dochází jak z celosvětového hlediska, tak i v rámci jednotlivých států. Věda a výzkum jsou oblastmi působení řady kumulativních mechanismů, např. špičkový výzkumný tým dokáže díky svým výsledkům získat prostředky na špičkovou infrastrukturu a dokáže přitáhnout další špičkové talenty, což tým dále posílí. Podobně bylo prokázáno, že největší vědecké osobnosti a nejtalentovanější mladí výzkumníci se vzájemně přitahují a mají tendenci spíše vytvářet menší počet silných výzkumných skupin než větší počet individuálně působících výzkumníků. Jak špičková infrastruktura, tak špičkové osobnosti vědy se tedy vzájemně přitahují. Uvedené principy vedou v praxi k tomu, že špičková centra VaVal jsou silně koncentrována nejen do několika mála světových států, ale jsou vysoce koncentrována i v rámci těchto vedoucích států do několika málo regionů.
- Pokud ČR jako celek zaostává v kvalitě výzkumu a světové velmoci se soustředí na globální konkurenceschopnost svých VaV center, tak ČR stojí před výzvou dostat alespoň některý ze svých regionů na světovou mapu výzkumných či technologických center v daném oboru. K tomuto cíli má největší předpoklady Praha a Brno, ale v některých specializacích i některá další centra.
- Vzhledem k současné pozici Prahy a Brna na globální mapě výzkumné excelence je pro stát velikosti ČR mimořádnou výzvou dostat na potřebnou pozici i tato dvě centra. Tato skutečnost přitom představuje významné územně vyrovnávací úsilí na úrovni ČR, a to nejen vzhledem k velikosti našeho státu, ale i vzhledem ke skutečnosti, že Praha je přirozeným centrem Čech a Brno Moravy. Brno se navíc ve sféře VaV a jeho komerčních aplikacích dynamicky rozvíjí, a to i v mezinárodním měřítku. Výzkumy v podnikové sféře jasně ukazují, že Brno je při hledání externího VaV partnera svou existující kvalitou první volbou u velkého podílu technologických firem z celé Moravy. Většina oslovených podnikatelů a manažerů firem v této souvislosti zdůrazňuje, že pro spolupráci s univerzitou či ústavem není vzhledem k velikosti ČR zásadní, jestli je daná instituce v sousedním městě či v sousedním kraji. Zásadní je právě kvalita a připravenost na spolupráci. Zároveň dodávají, že prostorová vzdálenost působí na vzájemnou spolupráci jako bariéra až v případě, pokud není možné dojet na jednání a zpět v rámci jednoho dne.
- Z uvedeného vyplývá, že ČR by se měla maximálně soustředit na efektivní využití sítě evropských a regionálních center podpořených v rámci stávajícího programového období, na jejich udržitelnost a další rozvoj, podmíněný evaluací plnění stanovených cílů, nikoli tedy na budování dalších VaV kapacit. Jak Čechy, tak Morava tak mají „své“ VaV centrum, které má výrazný nadregionální dosah. Největší užitek pro podnikovou sféru však bude mít, pokud se podaří z těchto dvou center udělat skutečně významná výzkumná centra na globální (či alespoň evropské) mapě, zajistit tak potřebnou kvalitu výzkumu a tím i VŠ vzdělávání a vytvořit podmínky pro kvalitní aplikovaný/orientovaný výzkum a vývoj, ať už přímo ve firmách či regionálních oborových centrech technologických kompetencí, která mohou být mnohem blíže firmám v jednotlivých regionech. Tam

totiž jde o soustavnější komunikaci, která vyžaduje pravidelný osobní kontakt a tím roste význam přítomnosti v daném regionu.

- Obecně platí, že regionální (krajské) orgány jsou významným aktérem regionálního inovačního systému, pokud disponují dostatečnými kompetencemi, finančními zdroji a know-how. Základní myšlenkou regionálních inovačních strategií je pak systematická podpora (tj. posílení) spontánních kontaktů, ke kterým mezi prostorově a kulturně blízkými aktéry spontánně dochází. Cílem regionálních inovačních strategií je proto propojit všechny klíčové aktéry inovačního procesu (soukromé firmy, VaV instituce a veřejnou správu na dané řádovostní úrovni) a připravit společnou inovační strategii s ohledem na místní specifika, tradice a příležitosti, tj. v souladu s konceptem inteligentní specializace. Významnou součástí regionálních inovačních strategií je také posílení či vybudování kontaktů s jinými často i zahraničními institucemi či firmami, a to v souladu s moderním konceptem local buzz – global pipelines. Úspěšným příkladem tohoto typu bottom–up iniciativy je způsob přípravy a zejména realizace regionální inovační strategie na Jižní Moravě.
- Územní dimenze navrhované strategie se tedy nutně musí řídit konceptem inteligentní specializace, a to mj. i s ohledem na relativně malou velikost České republiky, jakož i na omezený objem disponibilních zdrojů. Je proto nutné vyhnout se x-násobnému replikování investic do módních oborů, ale naopak nalézt shodu klíčových regionálních aktérů na oborech, kde má daný kraj tradice a předpoklady pro prosazení se v mezinárodním měřítku.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:
 - silná vazba – vzdělávání a kvalifikace odborníků a manažerů pro VaVal, mezinárodní a národní mobilita, celoživotní vzdělávání.
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:
 - silná vazba – podniky poskytují jednak impulsy pro VaVal, jednak jsou odběratelé výsledků VaVal a partnerem při komercializaci a internacionalizaci; infrastruktura VaVal je podhoubím pro růst a rozvoj inovativního podnikání.
- TO4 – Mobilita:
 - slabá vazba – pokrytí sítěmi ICT a další infrastrukturou.
- TO5 – Instituce:
 - středně silná vazba – efektivní podpora VaVal, nákup inovací (public procurement of innovations).
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - středně silná vazba – vazba na regionální rozvoj prostřednictvím inteligentní specializace.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - slabá vazba – boj s chudobou – zapojení veškerých talentů do vědy a výzkumu včetně talentů z exkluzí ohrožených skupin obyvatelstva;
 - středně silná vazba – zdraví – medicínský výzkum, nové technologie a poznatky do praxe.
- TO8 – Životní prostředí:
 - slabá vazba – specializovaný výzkum a vývoj pro životní prostředí.

TEMATICKÝ OKRUH 3 – KONKURENCESCHOPNÉ PODNIKY

Popis problémů řešených TO3:

Konkurenceschopnost podniků v ČR omezuje řada významných bariér, přičemž tyto bariéry je možno rozdělit do 3 hlavních (byť částečně se překrývajících) typů. První typ bariér představuje celá řada problémů, které se týkají přímo soukromé sféry. Druhý typ problémů představuje nevhodný či neexistující způsob propojení podnikové sféry s výzkumnými institucemi, přičemž i v samotné sféře výzkumu a vývoje existuje celá řada závažných problémů (viz TO 2). Třetí typ problémů představují nedostatky v celkovém nastavení prostředí pro podnikání v ČR (jedná se zejména o zhoršující se situaci v oblasti základního, středního (zejména učňovského) i vysokého školství, nedostatky ve sféře technické infrastruktury, nedostatky v oblasti fungování veřejné správy, korupci, nejasnou zodpovědnost na vládní úrovni za problematiku inovací a konkurenceschopnosti, stále ještě nedostatečnou propagaci úspěšných českých firem a nápadů apod.).

Z řady strategických materiálů i z průzkumů provedených na firemní úrovni vyplývá, že hlavními bariérami konkurenceschopnosti podniků jsou:

- nejistota spojená se zaváděním inovací, která kontrastuje s existující relativně stabilní poptávkou po často jednoduchých komponentech od velkých odběratelů;
- pasivní, resp. reaktivní strategie řady českých firem (podnět pro inovace často nevychází z firmy, ale z požadavků odběratele);
- omezená internacionalizace českých firem a nedostatečná veřejná podpora v této sféře (chybějící zdroje na expanzi, zřizování servisní sítě apod.), tyto problémy jsou ještě násobeny skutečností, že v ČR existuje relativně málo velkých firem;
- uzamčení řady českých výrobců, kteří jsou dodavateli velkých nadnárodních firem, v nízkých patrech hodnotového řetězce;
- podcenění netechnických kompetencí (např. vyhledávání, orientace a vyjednávání na zahraničních trzích);
- problémy se zajištěním externího (nebankovního) financování v případě inovačních projektů, příp. start-up firem;
- nedostatečné lidské zdroje pro vlastní výrobu i pro inovační proces, související mj. i s nevhodnou strukturou vzdělávacího systému (masifikace vysokoškolského vzdělání vede na jedné straně v řadě případů ke snížení kvality absolventů VŠ, na straně druhé k nedostatku kvalitních a motivovaných absolventů středních učňovských škol);
- malý podíl zahraničních firem, které by v Česku realizovaly sofistikované ekonomické aktivity;
- nízký podíl firem schopných zajišťovat konkurenceschopnost prostřednictvím sofistikovanějších inovací;
- orientace značné části VaV institucí na základní výzkum, na jehož komercializaci nejsou v ČR podmínky, zatímco aplikovaný výzkum není často považován za dostatečně „prestižní“ ani není dostatečně zohledněn v systému financování VaV;
- obava z vyrazení firemního tajemství během spolupráce s veřejnými výzkumnými institucemi;
- ambice některých českých podnikatelů založit pouze „rodinnou“ firmu;
- vysoká energetická náročnost české ekonomiky.

Globální cíl:

Globálním cílem TO3 je růst konkurenceschopnosti firem prostřednictvím vytváření a šíření inovací se zohledněním konceptu inteligentní specializace, účinného využívání energie a přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, a to současně s posilováním územní soudržnosti regionů České republiky.

Strategické cíle:

- 1) Zvýšení konkurenceschopnosti firem prostřednictvím:

- a) podpory inovací (podpora podnikovému VaV a zlepšení kvality zprostředkujících organizací (centra pro transfer technologií, podnikatelské inkubátory apod.), podporou aplikací key enabling technologies (KET), podpora nabídky poradenských služeb);
 - b) zvyšování energetické účinnosti a šetrnosti vůči životnímu prostředí (podpora inovací v oblasti zelených technologií, ekologicky šetrných modelů řízení, zvýšení energetické efektivity, redukce CO₂);
 - c) podpory kreativity (ochrany duševního vlastnictví, podpora podnikům využívat efektivně informace (knowledge management systems, interní sociální sítě apod.), rozvoj kreativních odvětví, designu).
- 2) Zvýšení internacionalizace firem:
- a) podpora upgradingu v globálních produkčních a distribučních řetězcích a podpora foresightu a služeb pro pronikání na globální trhy;
 - b) podpora vzniku a rozvoje na globální trhy orientovaných klastrů a sdílených obchodních zastoupení, podpora účasti firem v mezinárodních, příp. národních odborných platformách, vzdělávání podnikatelů ve schopnosti nejen produkovat konkurenceschopné výrobky a služby, ale i na schopnost vybrat vhodný model pro jejich prodej na zahraničních trzích, vzdělávání pro zahraniční obchod včetně multikulturního managementu;
 - c) posilovat zapojení nadnárodních společností do sofistikovaných činností na území České republiky, včetně podpory lokalizace vývojových center nadnárodních firem a jejich zakořenění v ČR.
- 3) Efektivní využívání inovační infrastruktury – vybudované v období 2004–2013, spolupráce s Evropskými centry excelence, cíleně působit v této oblasti zejména na KET a rozvoj lidských zdrojů.

Posun – změna:

- Větší zapojení podniků do tvorby inovací v oblasti zelených technologií, ekologicky šetrných modelů řízení, produkce s vysokou přidanou hodnotou atd.
- Výchova lidských zdrojů zaměřená na schopnost nejen produkovat konkurenceschopné výrobky a služby, ale i na schopnost vybrat vhodný business model pro jejich prodej na zahraničních trzích.
- Přejít k projektům zaměřeným na schopnost podniků využívat efektivně informace.
- Posílení projektů na spolupráci více podniků, propojení MSP a velkých podniků a pronikání do globálních distribučních řetězců.
- Rozvoj kreativity a kreativních odvětví, designu a služeb pro export.
- Důraz na možnosti ochrany duševního vlastnictví a vzdělávání pro zahraniční obchod.
- Zvládnutí multikulturního managementu, nových komunikačních a informačních technologií.
- Přejít k jinému systému podpory – garance, návratné finanční výpomoci, fondy typu seed a další návratné či obrátkové typy fondů.
- Aplikace nástrojů public procurement (česká verze programu SBIR, který definuje (motivační) inovační poptávku ze strany veřejného sektoru).
- Zavedení principu „innovation impact assesment“ jako povinné součásti prováděných legislativních změn.
- Podpora projektů na spolupráci více podniků.

Územní dimenze:

- Podpora podnikání a růstu konkurenceschopnosti musí být zajištěna na národní úrovni, a to z důvodů zajištění eliminace či zmírnění celé řady bariér, které mají celostátní povahu (legislativa,

energetická a surovinová náročnost, nedostatečná výrobová a technologická inovace). Současně však podpůrný systém musí být nastaven tak, aby umožňoval relevantním regionálním aktérům realizovat sofistikované strategie inteligentní specializace a využít místních tradic, specifik a synergií daných prostorovou a sociokulturní blízkostí.

- Podpora podnikatelům by měla být cílená, tj. nikoli plošná, zaměřená zejména tam, kde přinese efekty v podobě inovací a nových produktů a tím i ke zvýšení konkurenceschopnosti ČR. Přitom však bude třeba zohlednit potřeby podnikatelů s ohledem na podmínky jednotlivých regionů a především pak situaci ve strukturálně nejpostiženějších oblastech, MSP a začínajících podnikatelů a podnikatelů v oblasti sociální ekonomiky. Zohlednit je nutné rovněž specifické předpoklady rozvoje MSP ve venkovských a sociálně problémových územích.
- Územně specifický přístup je nutno uplatnit i v (urbanizovaných) regionech, ve kterých dochází ke koncentraci VaVa kapacit a které mají potenciál stát se inovačními centry české ekonomiky. Podpora posilování inovačních klastrů, technologických a výrobních řetězců není možná bez zohlednění územní dimenze těchto aktivit.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:
 - silná vazba – vzdělávání a kvalifikace odborníků pro podnikovou sféru, výchova k podnikatelství, konkurenceschopnosti na globálních trzích, práci s informacemi, vzdělávání v obchodních modelech, rozvoj designu a kreativity, lidské zdroje pro aplikované inovace v podnicích a pro transfer znalostí a technologií mezi podniky a vysokými školami.
- TO2 – Výzkumný a inovační systém:
 - silná vazba – výzkumný a inovační systém jako nutná podmínka pro rozvoj inovací v podnikové sféře, cílené inovace pro energetickou a environmentální účinnost, inovace pro obchod aj.
- TO4 – Mobilita:
 - středně silná vazba – silné a stabilní infrastrukturní sítě jako podmínka konkurenceschopnosti podniků, pokrytí sítěmi ICT.
- TO5 – InSTITUTE:
 - středně silná vazba – efektivní instituce jako základní podmínka konkurenceschopnosti a rozvoje podnikového sektoru, vazba na nástroje eGovernmentu.
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - silná vazba – vazba na regionální rozvoj prostřednictvím inteligentní specializace.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - slabá vazba – boj s chudobou – konkurenceschopné podniky a jejich růst přispívají ke zvyšování zaměstnanosti, včetně skupin ohrožených okluzí;
 - středně silná vazba – zdraví – podmínkou konkurenceschopnosti podniků je zdravá pracovní síla.
- TO8 – Životní prostředí:
 - silná vazba – environmentální a energetické inovace v podnicích mají bezprostřední vztah s cíli a opatřeními v oblasti životního prostředí.

TEMATICKÝ OKRUH 4 – MOBILITA, DOSTUPNOST, SÍTĚ, ENERGIE

Popis problémů řešených TO4:

V ČR není dokončena základní síť dopravní infrastruktury, zejména silniční a železniční. Přestože hustota silniční i železniční sítě je v ČR poměrně vysoká, nejsou dobudována klíčová dopravní spojení v odpovídající kvalitě. V případě silniční dopravy především síť dálnic a rychlostních silnic (např. severní alternativa přetíženého spojení mezi Prahou a východem republiky) a obchvaty obcí, v případě dopravy železniční pak hlavní koridorové tahy. Chybí i napojení páteřní infrastruktury na okolní země TEN-T, což je problematické vzhledem k povaze ČR jako tranzitní země pro nákladní dopravu. V ČR nejsou vytvářeny podmínky pro uplatnění multimodality, využívání optimálního druhu dopravy v kombinaci s nákladní dopravou.

Základním požadavkům na standardy nezbytné pro podnikání i kvalitní život na mnoha místech, nejčastěji mimo metropolitní regiony, neodpovídá rozsah ani kvalita dopravní obslužnosti, což je navíc kombinováno se zastaralým vozovým parkem ve veřejné dopravě. Pro rozvoj měst je důležité urychlit rozvoj integrovaných dopravních systémů, elektronizace ovládání křižovatek apod.

Problémem ČR jsou zastaralé sítě pro přenos energií a jejich chybějící propojení v návaznosti na TEN-E. Nárůst podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové produkci energie vede k hrozbám přepjetí v síti, kterým česká přenosová soustava bude moci čelit bez modernizace jen s obtížemi nebo vůbec. Důležité je i snižování ztrát a zvýšení účinnosti energetických sítí, aby byla zvýšena efektivita a hospodárnost české energetiky.

V ČR dosud neexistuje systém přípravy a postupné realizace opatření ke zmírnění dopadů změny klimatu včetně řešení mimořádných situací. Problémy se do značné míry vyskytují ve vodním hospodářství - efektivita hospodaření s vodními zdroji; zlepšování vodního režimu krajiny; dobudování systému ovládání a monitorování stavu koncových prvků varování především u povodní; vybudování bezpečnostních opatření v krajině; zlepšování retenčních schopností krajiny k zajištění dostatečných zdrojů pitné vody a vody pro průmysl, energetiku a zemědělství, ale i jako prevence proti povodním. Zvláštní pozornost by se v ČR měla věnovat předcházení, nakládání a zpracovávání odpadů, např. jejich energetické využitelnosti. Nedobudována stále zůstává síť čističek odpadních vod.

Základní infrastruktura pro informační a komunikační technologie nemá v České republice dostatečné pokrytí, zejména pokud jde o vysokorychlostní internet, za vyspělými zeměmi zaostává také v parametrech rychlosti kapacity a bezpečnosti. To limituje jak občany, tak podniky a státní instituce v přístupu k informacím a vzájemné komunikaci.

Globální cíl:

Globálním cílem je vytvořit efektivně fungující dopravní, informační, energetickou a environmentální infrastrukturu umožňující jak zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, tak kvalitnější život obyvatel.

Strategické cíle (podle priorit):

- 1) Usnadnění obchodu a podnikání (využití polohové renty) a zvýšení mobility pracovní síly díky kvalitní dopravní infrastruktuře – dobudování TEN-T.
- 2) Zajištění bezpečného a plynulého využívání infrastruktury ve státě díky účinným telematickým systémům (včetně Galileo), logistickým systémům a inteligentním transportním systémům.
- 3) Propojení TEN-T na národní infrastrukturu k zajištění jejího efektivního využití.
- 4) Velká infrastrukturní výstavba pro aglomerace.
- 5) Zajištění bezpečnosti ve státě – ochrana kritické infrastruktury, energetická bezpečnost, prevence a krizové řízení (včetně velkých projektů z oblasti environmentální infrastruktury – dokončení protipovodňových opatření, varovný systém ochrany).
- 6) Usnadnění rozvoje podnikání a služeb a přístupu ke službám státu díky rozšíření sítí vysokorychlostního internetu a širší nabídce telekomunikačních služeb.

Posun – změna:

- Dokončení výstavby velké TEN-T infrastruktury a klíčové dopravní infrastruktury celostátního významu mimo TEN-T k propojení území a TEN-T.
- Zvýšení prioritizace výstavby podle ekonomického významu a zhodnocení energetické a environmentální efektivity.
- Vyšší orientace na maximální využívání inteligentních řešení pro řízení dopravy, telematiku, logistiku apod. včetně služeb Galileo.
- Vyšší orientace na městskou infrastrukturu (dopravní, telematickou – inteligentní dopravní systémy (ITS)) a její řešení pro aglomerace.
- Posilování energetické bezpečnosti (smart metering a smart grids, snižování ztrát v rozvodných sítích, posilování páteřních sítí pro energetiku, podpora systémů stabilizujících rozvodné sítě – např. decentralizace peak-load jednotek apod.).
- Zvýšení odolnosti kritické infrastruktury.
- Posílení projektů krizového řízení a ochrany před extrémními jevy (klíma, povodně, nepokoje – infrastruktura a vybavení; školení realizovat v rámci TO 5 – veřejná správa).
- Výrazné urychlení dosažení cílů rozvoje broadbandu a telekomunikací.

Územní dimenze:

- Dopravní infrastruktura:
 - v rámci TO4 se řeší především „velká infrastruktura“ (včetně logistiky a telematiky) celostátního, popřípadě celoevropského významu (TEN-T) a přímá napojení na ni nadregionálního významu – infrastruktura lokálního významu v území je řešena v IRÚ (TO6);
 - z cílů TO4 má významnou vazbu z hlediska specificky územní dimenze pouze v případě velkých infrastrukturních projektů pro řešení dopravy v aglomeracích velkých měst.
- Energetická infrastruktura:
 - v rámci TO4 se řeší posilování energetické bezpečnosti, účinnosti a energetických sítí celostátního významu – ač je zřejmé, že většina opatření v této oblasti bude mít i přínosy pro regiony; energetika lokálního významu je řešena v TO3 – Konkurenceschopné podniky, popřípadě TO8 – ŽP;
 - z cílů TO4 má významnou vazbu z hlediska specificky územní dimenze pouze v případě energetické bezpečnosti aglomerací velkých měst.
- Environmentální infrastruktura:
 - v rámci TO4 se řeší posilování environmentální infrastruktury celostátního významu – ač je zřejmé, že většina opatření v této oblasti bude mít i přínosy pro regiony; méně rozsáhlá opatření lokálního či regionálního významu jsou řešena v TO6 – IRÚ, popřípadě TO8 – ŽP.
- Sítě ICT:
 - cíle v oblasti posilování sítí ICT a zvyšování dostupnosti broadbandu mají naopak ryze územní charakter, neboť se zaměřují na zabezpečení pokrytí na celém území ČR – zejména na územích doposud nepokrytých.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:
 - slabá vazba – vzdělávání odborníků pro energetiku, ICT a dopravní inženýrství, environmentální výchova, počítačová gramotnost.
- TO2 – Výzkumný a inovační systém:

- středně silná vazba – nové materiály, technologie a postupy pro infrastrukturu, smart grids, ICT (public procurement of innovation v infrastrukturních projektech).
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:
 - silná vazba – infrastruktura podmínkou pro rozvoj podnikání; opatření v oblasti velké infrastruktury musí mít odezvu v podnikovém sektoru (např. podpora multimodálních terminálů musí reflektovat schopnosti podniků je využít, podpora zvyšování energetické účinnosti sítí musí mít odraz v opatřeních na zvýšení energetické účinnosti výroby v podnicích, smart metering etc.).
- TO5 – Veřejná správa:
 - středně silná vazba – významné synergie mezi snahou o kvalitní a dostupnou veřejnou správou – zejména eGovernment – a mezi snahou o zajištění kompletního pokrytí vysokorychlostním internetem a dalšími službami telekomunikací.
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - silná vazba – opatření v rámci TO6 doplňují na regionální a lokální úrovni opatření celostátního nebo nadregionálního významu popsaná v cílech TO4 – to se týká zejména dopravní infrastruktury.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - slabá vazba – s chudobou a exkluzí se obvykle pojí i chudoba energetická; projekty sociální inkluze mají vazbu rovněž na využití moderních technologií ICT;
 - slabá vazba – dostupnost služeb v oblasti veřejného zdraví díky mobilitě.
- TO8 – Životní prostředí:
 - silná vazba – velká infrastrukturní opatření v oblasti dopravní, energetické a především environmentální infrastruktury se doplňují s opatřeními v oblasti TO8, která jsou zaměřena na specifickější typy ochranných nebo preventivních opatření ve vztahu k životnímu prostředí; nutnost zajištění souladu infrastrukturních projektů s požadavky na ochranu životního prostředí.

TEMATICKÝ OKRUH 5 – EFEKTIVNÍ SPRÁVA A INSTITUCE

Popis problémů řešených TO5:

Instituce veřejné správy jsou dlouhodobě považovány za jednu z největších překážek konkurenceschopnosti a rozvoje České republiky. Systém veřejné správy je silně kritizován kvůli vysoké míře korupce, nízké efektivnosti jejího fungování, pomalé práci úřadů, nízké míře propojenosti institucí a elektronizace, nedostatečné propojenosti databází a registrů, která pramení z úzkého resortismu a decentralizovaných veřejných zakázek, nepřiměřené administrativní zátěže, která je navíc ve vysoké míře přenášena na občany a podnikatele, obtížné vymahatelnosti práva, nedostatečné ochraně duševního vlastnictví, neefektivní legislativě a celkově nedostatečné orientaci na klienta – občana, podnikatele aj. Srovnání také konstatovala problematickou měřitelnost výkonu veřejné správy, resp. mnohdy absenci snahy o takové měření.

Veřejná správa nedbá na důkladné ex ante vyhodnocování dopadů návrhů právních norem a celé řady zásadních rozhodnutí, mnohdy je přitom argumentováno, že přijetí té které normy je nutné z politických důvodů, nebo o něm bylo již rozhodnuto na politické úrovni. Kvalita legislativy není průběžně vyhodnocována, není v zásadě měřena administrativní zátěží, v důsledku čehož tato neúměrně narůstá.

Veřejná správa by neměla pro českou ekonomiku do budoucna představovat zátěž, ale měla by se transformovat do efektivní služby veřejnosti, která nevytěsňuje soukromý sektor, ale naopak vytváří předpoklady pro jeho rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti. Problémem je diskontinuita, fluktuace úředníků, politické zasahování do fungování veřejné správy. Převládá názor, že veřejné správě má být utvořeno adekvátní zázemí. Je navýsost jasné, že fungující instituce veřejné správy musí být v první řadě založeny na kvalitních lidských zdrojích průběžně se dále vzdělávajících a adaptujících se na vyvíjející podmínky a potřeby, a jejich efektivním managementu (včetně vzdělávání). Nejde přitom jen o vzdělávání odborné, ale také nabývání a zdokonalování úřednické erudovanosti. Klíčovou je dále racionalizace procesů (např. důkladné analýzy přitom ukazují, že spisová a veškerá úřednická agenda české justice tvoří skoro 50 % z celkového objemu této agendy ve státních institucích), odstranění duplicit a chápání činnosti veřejné správy jako služby veřejnosti (ve vztahu k exekutivě, legislativě i justici – přičemž právě justici a vymahatelnost práva označila řada respondentů jako nejdůležitější prioritu). Na veřejnou správu je třeba klást vysoké požadavky, nelze však od ní očekávat, že bude fungovat výhradně podle vzoru soukromého sektoru.

V ČR dále chybí pro veřejnou správu a další veřejné instituce analytická podpora ve formě společenskovedního výzkumu – zejména v jeho aplikované podobě – a podpora rozvoje otevřeného vládnutí (open government), výrazně vyšší transparentnosti a otevřených dat pro aplikace ze strany neziskového sektoru i podnikatelské veřejnosti. Větší pozornost by měla být věnována i obecné edukaci veřejnosti v přístupu k veřejným institucím (včetně institucí EU) a k větší občanské angažovanosti a chuti aktivně se podílet na chodu společnosti.

Globální cíl:

Globálním cílem je poskytování kvalitních služeb občanům a firmám a prostřednictvím dobře fungujících institucí přispívat k budování konkurenceschopné, na podnikání a inovacích založené ekonomiky, vytváření transparentního podnikatelského prostředí, garantování vynutitelnosti a vymahatelnosti práva atd.

Strategické cíle:

- 1) Snížit čistou (netto) administrativní a regulační zátěž.
- 2) Urychlit vymahatelnost práva cíleným zkvalitňováním fungování justice a dalších forem řešení sporů.
- 3) Zkvalitnit a výrazně zjednodušit legislativní prostředí ČR.
- 4) Zavést moderní metody řízení a rozhodování do veřejné správy včetně managementu lidských zdrojů (zejména rozvíjení a prohlubování kvalifikace pracovní síly ve veřejném sektoru aj.).
- 5) Zvýšit kvalitu, výkon a otevřenost veřejné správy - rozvíjet digitalizaci a interoperabilitu veřejné správy, zvýšit on-line dostupnost a míru využívání služeb eGovernmentu občany a podniky.
- 6) Posílit veřejné služby jako jeden z pilířů zvyšování kvality života obyvatel.
- 7) Zefektivnit kontrolu veřejné správy pomocí moderních přístupů (zkvalitnění lidských zdrojů, elektronizace), včetně boje proti korupci.
- 8) Vzdělávání a posilování občanské společnosti, posilování principu otevřeného vládnutí.

Posun – změna:

- Zvýšená efektivita a transparentnost činnosti orgánů veřejné správy.
- Důraz na vzdělávání a kvalifikaci ve veřejné správě (včetně mobility zaměstnanců ve veřejném sektoru a mezinárodní spolupráce institucí).

- Důraz na vzdělávání veřejnosti včetně zvyšování absorpční kapacity pro elektronizaci veřejné správy.
- Interoperabilita systémů veřejné správy, dokončení digitalizace a elektronizace veřejné správy.
- Důraz na opatření v oblasti zlepšení vymahatelnosti práva a vzdělávání v justici (nové kodexy).
- Důraz na snížení (tedy včetně vyhodnocování nově přijímaných právních norem) administrativní a regulační zátěže do roku 2020.
- Zaměření se na inovace v oblasti otevřených dat a otevřeného vládnutí.

Územní dimenze:

- Snížování administrativní zátěže – územní dimenze se týká faktu, že snížování administrativní zátěže musí probíhat napříč veřejnou správou – tedy v rámci státní správy i samospráv.
- Urychlit vymahatelnost práva cíleným zkvalitňováním justice a dalších forem řešení sporů – celostátní opatření.
- Zkvalitnit a výrazně zjednodušit legislativní prostředí ČR – celostátní opatření.
- Zavést moderní metody řízení a rozhodování do veřejné správy včetně managementu lidských zdrojů (zejména rozvíjení a prohlubování kvalifikace pracovní síly ve veřejném sektoru aj.) – územní dimenze se týká faktu, že zkvalitňování lidských zdrojů ve veřejné správě musí probíhat napříč veřejnou správou – tedy v rámci státní správy i samospráv.
- Zvýšit kvalitu, výkon veřejné správy – rozvíjet digitalizaci a interoperabilitu veřejné správy – územní dimenze se týká faktu, že interoperabilita, digitalizace a zvyšování výkonu ve veřejné správě musí probíhat napříč veřejnou správou – tedy v rámci státní správy i samospráv; v rámci elektronizace a digitalizace lze očekávat výraznou roli aglomerací v roli center služeb veřejné správy pro občany.
- Zefektivnit kontrolu veřejné správy pomocí moderních přístupů (zkvalitnění lidských zdrojů, elektronizace) včetně boje proti korupci – územní dimenze se týká faktu, že zefektivnění kontroly a boj proti korupci musí probíhat napříč veřejnou správou – tedy v rámci státní správy i samospráv (nicméně důraz bude mírně ve prospěch celostátních řešení).
- Vzdělávání a posilování občanské společnosti, posilování principu otevřeného vládnutí – zde je prostor pro vyrovnaný podíl opatření celostátního i lokálního charakteru.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:
 - silná vazba – vzdělávání a kvalifikace odborníků pro veřejnou správu, justici a veřejný sektor (včetně mobility), moderní metody řízení, občanská gramotnost a absorpční kapacita pro využívání elektronizace veřejné správy.
- TO2 – Výzkumný a inovační systém:
 - středně silná vazba – inovace pro veřejnou správu a justici – spolupráce v oblasti aplikovaného společenskovedního výzkumu, inovace a aplikovaný výzkum v oblasti systémů eGovernmentu a jejich interoperability (např. public innovation procurement).
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:
 - středně silná vazba – infrastruktura podmínkou pro rozvoj podnikání; opatření v oblasti velké infrastruktury musí mít odezvu v podnikovém sektoru a naopak podniky musí mít absorpční kapacitu na eGovernment; vazba existuje rovněž přes otevřená data (která podniky mohou využívat).
- TO4 – Mobilita:

- silná vazba – významné synergie mezi snahou o kvalitní a dostupnou veřejnou správou – zejména pokrytí sítěmi ICT – digitalizace, elektronizace, zajištění interoperability systémů veřejné správy; krizové řízení a management při živelných katastrofách aj.
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - silná vazba – opatření v rámci TO5 mají ve většině silnou územní dimenzi týkající se samospráv a lokálních projektů.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - středně silná vazba – přístup exkluzí ohrožených skupin ke službám veřejné správy a zvyšování jejich absorpční kapacity; opatření v oblasti občanské společnosti; stejná vazba mezi institucemi a veřejným zdravím.
- TO8 – Životní prostředí:
 - slabá vazba – informační systémy a databáze informací o životním prostředí.

TEMATICKÝ OKRUH 6 – INTEGROVANÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

Popis problémů řešených TO6:

Česká republika se v minulých letech ekonomicky přibližovala průměru evropských států, avšak konvergence od roku 2009 v důsledku hospodářské krize ustala a HDP České republiky se nyní pohybuje okolo 80 % průměru Evropské unie. Současně s tím proces reálné konvergence v případě vybraných regionů vůči průměru EU pokračoval ještě v samotném roce 2009, avšak následující období pro řadu z nich znamenalo naopak divergentní období. Prognózy nulového či jen velmi pomalého růstu hospodářství České republiky pro příští roky zatím neslibují rychlý návrat k tempu přibližování se výkonnosti české ekonomiky průměru EU z předkrizových let. Z analýz je také patrné, že úroveň některých regionů (zejména hospodářsky slabých a postižených) se v porovnání s průměrem zemí EU v posledních letech zhoršila. Hlavním tahounem růstu České republiky je hlavní město Praha, které tvoří spolu se Středočeským krajem funkční metropolitní region, jenž je s Jihomoravským krajem hlavním motorem ekonomického přibližování České republiky Evropské unii. Vzhledem ke krizi je třeba omezené zdroje, jež má Česká republika pro svůj rozvoj k dispozici, využívat maximálně účelně.

Socioekonomický vývoj území České republiky a jejích regionů tak není zcela rovnoměrný a vykazuje různou podobu disparit, které jsou podmíněny celou řadou příčin (např. poloha, reliéf a přírodní podmínky, sídelní struktura, ekonomická tradice, dopravní dostupnost a kvalita infrastruktury, sociální struktura a další). Z prostorového hlediska na úrovni krajů je typickým znakem těchto disparit identifikace dvou skupin regionů:

- hlavní město Praha;
- zbývající kraje České republiky.

Pozice hlavního města Prahy se z hlediska ekonomické výkonnosti zcela odlišuje od zbývajících krajů České republiky a ukazuje na tradiční vzor prostorové polarizace v postsocialistických zemích ve směru jádrových oblastí hlavních měst na jedné straně (viz rovněž postavení Bratislavy na Slovensku, Budapešti v Maďarsku apod.) a zbývajících regionů na straně druhé.

Význačnou charakteristikou České republiky jsou významné regionální disparity na úrovni okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP). Přestože je k dispozici jen omezená datová základna, analýzy ukazují, že v České republice existuje výrazná a velice významná diferenciací mezi metropolitními oblastmi na jedné straně a jejich převážně venkovským zázemím na straně druhé.

Globální cíl:

Globálním cílem TO6 je posilování územní soudržnosti České republiky s respektováním územních priorit Územní agendy EU 2020 (TA 2020).

Strategické cíle:

- První okruh investiční strategie je zaměřen na oblast inteligentní specializace, jejíž specifický cíl je formulován jako posilování polycentrického, vyváženého rozvoje regionů na bázi inteligentní specializace (obsahový průnik s TO 2 a 3).
- Druhý okruh investiční strategie je zaměřen na oblast integrovaného rozvoje venkovských a sociálně problémových území, jejíž specifický cíl je formulován jako posilování rozvoje venkovských a sociálně problémových území s důrazem na tvorbu pracovních míst a zvyšování kvality života (obsahový průnik s TO 7, 4 a 5).
- Třetí okruh investiční strategie je zaměřen na oblast chytrých, nízkouhlíkových a udržitelných městských regionů, jejíž specifický cíl je formulován jako posilování nízkouhlíkové ekonomiky městských regionů na bázi chytrých řešení a v souladu s cíli udržitelného rozvoje ve smyslu pólů excelence a růstu (obsahový průnik s TO 3,4 a 8).

Posun – změna:

- Intenzivní koordinace všech regionálních opatření.
- Důraz na spolupráci regionů s dalšími dotčenými subjekty.
- Koordinace mezi celostátními intervencemi a integrovaným rozvojem území.

Územní dimenze:

Socioekonomický vývoj území České republiky a jejích regionů není homogenní. Z celé řady příčin existují objektivní rozdíly mezi regiony (poloha, reliéf a přírodní podmínky, sídelní struktura, ekonomická tradice, sociální struktura). Cílem integrovaného rozvoje území je tyto disparity zmenšovat posilováním a rozvojem zaostávajících regionů.

Regionální disparity se poměrně významně projevují zejména v míře nezaměstnanosti a dynamice ekonomického rozvoje (a ve faktorech s ní souvisejících, jako je kvalita infrastruktury, služeb a podnikatelských činností, úroveň lidského kapitálu, inovací a výzkumu, atd.) a jejich projevy narůstají směrem k nižším územně správním úrovním např. v podobě problémů venkovského prostoru spojených zejména s ekonomickou stagnací, ztrátou pracovních příležitostí, úbytkem a stárnutím obyvatelstva. Jiné disparity jsou spojeny s nerovnoměrně se rozvíjejícími sídly, sociálním vyloučením nebo vedlejšími negativními důsledky rozvoje středních a velkých sídel. Dochází k odlišným vývojovým tendencím, které se projevují ve specializaci a prostorové heterogenizaci, v některých případech i nežádoucí (vznikají kapsy nové chudoby – sociálně vyloučené lokality).

Existuje řada témat, která není možné nebo vhodné řešit izolovaně, v rámci sektorového přístupu, ale naopak je nezbytné se jimi zabývat provázaně uvnitř území s ohledem na jeho potenciál a vzájemné funkční vazby. Dostupnost veřejných, ale i soukromých služeb výrazně ovlivňuje atraktivitu území pro místní podnikatele, občany (kvalita života), návštěvníky a možné investory. Zajištění dostupnosti služeb je prvořadým veřejným zájmem, napojení a dopravní dostupnost je předpokladem dosažení územní soudržnosti. Při řešení problémů rozvoje území je třeba také respektovat princip subsidiarity a brát v úvahu úlohu regionálních aktérů, kteří se nejlépe orientují v problematice svých regionů a jejich problémů, výzev a příležitostí. Zapojení místních komunit a občanů zvýší jejich zainteresovanost na řešení problémů a prohloubí jejich vztah k území, na kterém žijí. Územní dimenze regionálního rozvoje je spojena také s jeho udržitelností ve vztahu k životnímu prostředí, jeho dobrý stav pozitivně ovlivňuje životní podmínky v území. Naopak poškozené životní prostředí má za následek mnoho negativních

vedlejších externalit (negativní vliv na zdraví obyvatel, ztráta atraktivnosti regionu pro bydlení, cestovní ruch atd.).

Je nutné vnímat, že právě komplexní přístup k území by měl být akcentován v prioritě/tematickém okruhu integrovaný rozvoj území. Tento přístup (tj. důraz na limitovaný počet jasně a zřetelně definovaných cílů/priorit) je také průběžně zdůrazňován v dokumentu Evropa 2020. Na úrovni jednotlivých členských států by měl být zmíněný přístup plně reflektován. Problémem zůstává nedostatek kvality a kvantity regionálních dat (včetně nedostatečných údajů o HDP jednotlivých měst a obcí), což znemožňuje kvantifikaci efektivnosti a účelnosti státních podpor a intervencí.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:
 - silná vazba – opatření na regionální či lokální úrovni musí komplementovat opatření celostátního nebo nadregionálního charakteru.
- TO2 – Výzkumný a inovační systém:
 - slabá vazba – spolupráce regionů s centry excelentní vědy a výzkumu.
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:
 - středně silná vazba – lokální a regionální iniciativy pro budování konkurenceschopného podnikového sektoru synergicky rozšiřující aktivity na celostátní úrovni.
- TO4 – Mobilita, sítě:
 - silná vazba – opatření na regionální či lokální úrovni musí komplementovat opatření celostátního nebo nadregionálního charakteru k zajištění provázanosti a maximálního využití infrastruktury.
- TO5 – Veřejná správa:
 - silná vazba – veškeré aktivity se vztahují na celou veřejnou správu.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - silná vazba – opatření na regionální či lokální úrovni musí komplementovat opatření celostátního nebo nadregionálního charakteru k efektivnímu zacílení boje proti exkluzi a chudobě;
 - silná vazba – dostupnost služeb v oblasti veřejného zdraví a maximální efektivita využití zdravotního systému.
- TO8 – Životní prostředí:
 - silná vazba – propojení celostátních iniciativ s lokálními, vazba na velké aglomerace.

TEMATICKÝ OKRUH 7 – BOJ S CHUDOBOU, SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ A ZDRAVÍ

Popis problémů řešených v TO7:

Boj s chudobou a sociální začleňování:

Ačkoliv výskyt relativní příjmové i materiální chudoby je v ČR v mezinárodním srovnání stále relativně nízký, představuje potenciální hrozbu pro širší skupiny obyvatel i pro zhoršování situace v sociálně vyloučených lokalitách. Z hlediska skupin ohrožených exkluzí jsou nejvíce ohroženi senioři, rodiny s více dětmi a pečující o osobu blízkou, osoby bydlící v sociálně vyloučených lokalitách.

Problematický je stav vyloučených lokalit. Lidé žijící v těchto lokalitách jsou v drtivé většině nezaměstnaní, často mají nízké vzdělání a žádnou či malou kvalifikaci. Alarmující je, že se počet lokalit

stále zvyšuje. V některých regionech a obcích již probíhá etnická eskalace problému, mezi jehož důsledky patří narušení společenské soudržnosti a vícegenerační projevy pasti vyloučení a chudoby. Podmínky pro začleňování a plnohodnotné zapojení do života společnosti v dlouhodobém horizontu musí být vytvářeny v konkrétních lokalitách, samozřejmě s přihlédnutím k místním specifikům, potřebám a možnostem. V těchto lokalitách je rostoucí problém s nedostatečnou kvalitou základních škol hlavního proudu, které ovšem mají často charakter škol segregáčnických. Absentuje systém efektivního využívání, popřípadě doplňování kapacit sociálního bydlení, umožňující řešení problémů zaměstnanosti ve vazbě na bezdomovectví a zadluženost, které je obvykle doprovází.

Řada základních škol (a mateřských škol) nemůže či nedokáže dostatečně kompenzovat nedostatečnou připravenost na školu danou slabým sociálním zázemím dětí tak, aby se mohly uplatnit na školách sekundárního stupně či na pracovním trhu, což vede ke zvyšování počtu osob neuplatnitelných na trhu práce. Zdravotní a sociální služby nejsou v ČR vždy dostatečně dostupné a dostatečně kvalitní. Slabinou je monitoring kvality služeb, materiální a zaměstnanecké vybavení institucí a v řadě případů nedostatečně klientský přístup k znevýhodněným osobám i problematická návaznost mezi zdravotnickými a sociálními službami.

Zdraví:

Ačkoliv je zdravotnictví chápáno pouze jako „konzument“ prostředků v rámci národního hospodářství, ve skutečnosti, díky své roli zajišťuje jeden ze zásadních předpokladů hospodářského a potažmo i regionálního rozvoje, a to míru schopnosti obyvatelstva aktivně participovat na trhu práce. Významnou a neméně důležitou funkcionalitou zdravotnictví je rovněž příspěvek k sociální soudržnosti a míře sociální exkluze ve společnosti. Dosavadní velmi přijatelná relace mezi kvalitativní úrovní a všeobecnou dostupností zdravotnických služeb byla v posledních letech a bude v budoucnu ohrožována jak demografickým stárnutím obyvatelstva, tak dalšími demografickými, sociálními a environmentálními vlivy. Na tuto skutečnost musí v dostatečné míře reagovat struktura zdravotní péče a podílet se přímo na podpoře setrvání především demograficky významných skupin na trhu práce ve zdraví, resp. omezovat míru sociální exkluze související se zdravím. V této souvislosti je již stávající situace v ČR typická tím, že ve strukturálně postižených regionech dochází k vytváření „clusterů“ kauzálních vztahů (na rovině zdraví, participace na trhu práce, sociální exkluze), které není možné, bez správně namířených intervencí, porušit, zároveň je zřejmé, že situace bude vzhledem k socioekonomickému vývoji dále gradovat.

Přes markantní pokrok, který zaznamenal veřejný systém péče o zdraví obyvatelstva, a průběžně zlepšující se parametry zdravotního stavu obyvatelstva, zdravotnictví i zdraví obyvatel zaostávají za vyspělými zeměmi v mnoha zásadních kvalitativních parametrech.

V první řadě jde o oblast aktivní podpory zdravého životního stylu; české zdravotnictví stále zaostává za ekonomicky vyspělejšími zeměmi (obezita, spotřeba tabáku a alkoholu aj.), což má spolu s demografickým stárnutím obyvatel přímou souvislost zvláště s nárůstem chronických onemocnění. Navíc se tyto negativní jevy (především spotřeba alkoholu) ve zvýšeném měřítku vyskytují právě v regionech nejvíce postižených nebo ohrožených chudobou.

Zcela nevyhovující je systém psychiatrické péče – duševní poruchy a poruchy chování jsou přitom druhým nejčastějším důvodem pro vyplácení invalidního důchodu, a tedy důvodem pro neúčast na trhu práce a tato situace se stále zhoršuje. Systém psychiatrické péče je silně centralizovaný, institucionalizovaný (zhoršuje sociální vyloučení nemocných) a neodpovídá moderním přístupům a požadavkům na důstojnou léčbu.

Insuficientní struktura péče – především v případě dlouhodobé péče je přístup k péči silně regionálně nevyrovnaný. To v souvislosti s demografickými změnami znamená jednak stávající nerovnost

v přístupu ke zdravotní péči a jednak hrozbu prohloubení sociálních nerovností vyplývajících mimo jiné z ekonomického rozměru onemocnění v rodině.

Výrazné deficity lze zaznamenat také v organizaci péče, zejména v oblasti péče o chronicky nemocné a prevence na sociálně zdravotním rozhraní.

Ukazuje se, že větší důraz na aktivní podporu zdravého životního stylu, reforma a deinstitucionalizace psychiatrické péče, restrukturalizace poskytované péče včetně jejího odpovídajícího personálního zabezpečení a její lepší organizace (například disease management programy pro chronicky nemocné), by při existující úrovni medicíny a technologií mohly generovat podstatně lepší zdravotnický efekt při stejných nebo dokonce nižších nákladech.

Globální cíl:

Globálním cílem tematického okruhu TO7 je udržení hranice, respektive snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací, sociálním vyloučením a vybudování prostředí fungujícího efektivního a moderního systému péče o zdraví, prevence a zlepšování zdravotního stavu obyvatel zejména produktivního věku a vyrovnání se s demografickým úbytkem obyvatelstva a snížení nerovností ve zdraví, a to vše v souladu s cílem posilovat územní soudržnost regionů ČR.

Strategické cíle:

Boj s chudobou a sociální začleňování:

- 1) Podporovat transformace systémů sociálních služeb, zdravotní péče, prevence a sociálního začleňování k vyšší kvalitě, efektivitě, propojenosti (integrováný přístup k poskytování služeb na rozhraní sociální a zdravotní péče) a dostupnosti pro všechny skupiny obyvatel, podpora rozvoje a financování integrovaných služeb sociální a zdravotní péče kombinujících neziskový sektor (podnikatelé, veřejnost) ve prospěch efektivní kombinace komunitních a institucionalizovaných služeb, sociálního podnikání a sociálních inovací.
- 2) Posílit inkluzivní vzdělávání a rovné příležitosti ve vzdělání, podpora vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu včetně vzdělávání v tématech významných z hlediska chudoby (např. finanční a právní gramotnost a další) a podpora předškolního vzdělávání. Posilovat de-segregační koncepty v procesech redukce základních škol, které jsou přirozeným důsledkem demografického poklesu obyvatelstva (vazba na TO1).
- 3) Uplatnitelnost osob sociálně vyloučených a osob ohrožených sociálním vyloučením ve společnosti a na trhu práce a podporovat jejich integraci prostřednictvím širokého spektra nástrojů aktivní politiky trhu práce, vzdělávání, sociálních a zdravotních služeb, prevence a post-institucionální péče, asistence a prevence recidivy (vazba na TO1 a TO6).
- 4) Zvýšit participaci romské komunity prostřednictvím „minijobů“ s potřebou rekvalifikací přímo v lokalitách (domovníci, údržba bytového fondu a okolí, asistenti policie, terénní pracovníci, zaměstnanci sociálních podniků aj.) a delegací odpovědnosti za stav dané lokality.
- 5) Zvýšení bezpečnosti a ochrany obyvatel a prevence sociálně patologických jevů.

Zdraví:

- 1) Posílení zdravotní péče v souvislosti s deinstitucionalizací některých typů péče (zejména péče o duševně nemocné), včetně podpory komunitní péče.
- 2) Odstranění nerovností v přístupu ke zdravotní péči.
- 3) Vytvoření udržitelného systému zdravotní péče, zvláště koncentrované specializované péče.
- 4) Podpora a nastavení systému rozvoje zdravého životního stylu a prevence.

- 5) Podpora následného vzdělávání pracovníků poskytovatelů zdravotní péče a navazujících služeb, včetně podpory rozvoje lidských zdrojů v oblasti domácí a komunitní zdravotní a sociální péče (vazba na TO1).
- 6) Podpora při adaptaci na dopady socio-demografické změny struktury příjemců zdravotní péče a při zajišťování udržitelnosti zdravotního systému.

Posun – změna:

- Důraz na deinstitucionalizaci některých typů zdravotních a sociálních služeb a na spolupráci s komunitou a s neziskovým sektorem.
- Důraz na integraci sociálních služeb, zdravotních služeb, sociální inovace a sociální podnikání.
- Systematičtější koordinace podpořených projektů napříč oblastmi a regiony a efektivnější reakce na trendy a sociodemografické změny.
- Zvýšený důraz na prevenci negativních jevů v oblasti zdraví i sociální péče a boje s chudobou (v této oblasti zejména prevence prostřednictvím inkluzivního vzdělávání od mateřských škol celou vzdělávací soustavou – vazba na TO1).
 - Zlepšení zdravotního stavu a životního stylu obyvatel
 - Snížení nerovnosti ve zdraví
-
- Modernizace některých typů péče o zdraví
- Uplatnění integrovaných nástrojů místního rozvoje.
- Větší dlouhodobost ověřených a osvědčených projektů, jejich defragmentace a jejich implementace do formy národních programů.

Územní dimenze:

Boj s chudobou a sociální začleňování:

- Systematická opatření, jako je podpora transformace systémů sociálních služeb, zdravotní péče a sociálního začleňování k vyšší kvalitě, efektivitě, propojenosti (integrovaný přístup k poskytování služeb na rozhraní sociální a zdravotní péče) je nutné realizovat primárně na celostátní úrovni, s tím, že jednotlivá opatření v rámci těchto koncepčních změn budou mít v další fázi silnou územní dimenzi, která má zajistit dostupnost základních služeb.
- Obdobně i v inkluzivních opatřeních vázaných na trh práce a vzdělávání platí, že koordinační a transformační opatření musí být prováděna na úrovni celostátní a nadregionální, zatímco konkrétní opatření se musí uskutečňovat na regionální až lokální úrovni.

Zdraví:

- Oblast zdraví vyžaduje celostátní koordinaci a řízení, neboť hlavním posunem pro nové programovací období je důraz na systematizaci celé soustavy zdravotnictví; celostátní přístup je rovněž podmínkou toho, aby opatření v oblasti zdraví byla schopná v dostatečné míře reflektovat socio-demografické změny a trendy.
- Teprve na transformační kroky zahájené na celostátní úrovni mohou navázat opatření regionálního a lokálního charakteru plynoucí z deinstitucionalizace a dalších systémových změn.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:

- boj s chudobou a sociální inkluze – silná vazba – inkluzivní vzdělávání a sociální péče musí být velice úzce koordinovány k dosažení pozitivních dopadů na exkluzí ohrožené a vyloučené osoby a komunity; stejně tak opatření v oblasti trhu práce a opatření v oblasti sociální inkluze musí být koordinované a navzájem se doplňovat a posilovat; vazba existuje i přes vzdělávání a kvalifikaci pro sociální služby a sociální podnikání;
- zdraví – silná vazba – veřejné investice do zdravotnictví nepředstavují pouze investice do zdravé pracovní síly, ale zprostředkovaně i do zaměstnanosti a do zaměstnatelnosti pracovní síly, do vzdělání (zejména terciárního a celoživotního) a výzkumu a vývoje.
- TO2 – Výzkumný a inovační systém:
 - boj s chudobou a sociální inkluze – slabá vazba – sociální inovace a nové technologie a koncepty pro sociální péči a sociální služby;
 - zdraví – silná vazba – opatření v oblasti veřejného zdraví musí reflektovat nejnovější poznatky, studie, technologie a koncepty ve zdravotnictví, oblast zdravotnictví a medicínských technologií je jedním z nejvýznamnějších výzkumných témat a ohniskem pro tvorbu inovací;
 - aplikovaný výzkum v oblasti společenských a dalších věd musí vytvářet odbornou a informační oporu potřebnou pro systematické zkvalitňování dnes slabého systému monitoringu situace, hodnocení správného zacílení opatření a ex-ante a ex-post hodnocení dopadů opatření.
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:
 - boj s chudobou a sociální inkluze – středně silná vazba – programy na podporu sociálního začleňování i některá opatření zaměřená na aktivní zapojení ohrožených a vyloučených osob na trh práce prospívají i zaměstnavatelům díky zvýšené dostupnosti pracovní síly;
 - zdraví – středně silná vazba – zdraví zaměstnanců je nutnou podmínkou konkurenceschopnosti a má tedy významnou vazbu i na celkovou konkurenceschopnost podniků.
- TO4 – Mobilita:
 - slabá vazba – dostupnost služeb v sociální oblasti i ve zdravotnictví; dostupnost ICT a elektronizace.
- TO5 – InSTITUTE:
 - silná vazba – klíčové cíle v oblasti boje s chudobou, sociálního začleňování i v oblasti zdraví se týkají transformace stávajících institucí do jiného, modernějšího, efektivnějšího a dostupnějšího modelu poskytování služeb, což vyžaduje přizpůsobení a zásadní změny v oblasti institucí. Monitoring situace zdraví a chudoby, sledování zacílení opatření a pravidelné vyhodnocování jejich dopadů je neoddelitelnou součástí kvalitních institucí.
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - silná vazba – v obou případech je potřeba koordinace a řízení systematických změn na celostátní úrovni, nicméně realizace většiny opatření, která jsou součástí těchto změn, bude uskutečňována na lokální a regionální úrovni.
- TO8 – Životní prostředí:
 - slabá vazba – programy prevence z hlediska zdraví.

TEMATICKÝ OKRUH 8 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
--

Popis problémů řešených TO8:

Výhodou většiny území ČR je relativně dobrý stav životního prostředí, území s mimořádnou hodnotou jsou odpovídajícím způsobem chráněna. Existují však území, kde se vlivem průmyslové činnosti a dopravy dlouhodobě kumuluje zatížení mnoha složek životního prostředí, je snížena kvalita ovzduší, je zde nadstandardní hladina hluku, je ohrožena kvalita vod a kumuluje se velké množství odpadu. Značně příznivá plošná kvalitativní proměna životního prostředí v ČR pro nadcházející období značně posiluje jeho územní dimenzi; celostátních společných témat tak pozvolna ubývá, za to se rozšiřuje velký prostor pro identifikaci územního rozměru životního prostředí a jeho řešení. Plošná témata současně nabývají novou kvalitu a týkají se záležitostí informovanosti, osvěty, ale i účinného systému prevence životního prostředí. V oblasti ochrany přírody dochází k poklesu biodiverzity a ohrožena je řada druhů rostlin a živočichů i celých typů přírodních stanovišť. Mezi příčiny patří změny využívání krajiny (např. zarůstání bezlesích ploch, úbytek mokřadů), fragmentace krajiny a narušení migrační propustnosti i přímý zábor biotopů. Území ČR je stále častěji vystaveno živelným pohromám, poměrně často jsou registrovány průmyslové havárie různých stupňů významnosti. Není dostatečně zvládnuta prevence těchto jevů ani rychlá reakce, a to zejména kvůli nedostatkům v infrastruktuře. Je nutné zlepšovat doposud stále nevyhovující stav environmentální infrastruktury (vazba na TO4) a zároveň zvýšit efektivitu hospodaření s vodními zdroji, včetně zlepšení přirozeného vodního režimu krajiny (např. dobudování systému včasného varování, realizace protipovodňových opatření, hledání, ochrana a budování nových vodních zdrojů, propojování současných vodárenských soustav, retenční schopnost krajiny). Koncentrace nebezpečných látek v ovzduší je v České republice v rámci Evropy spíše nadprůměrná. Největší problém představuje Ústecký a Moravskoslezský kraj, a to především Ostravsko a Karvinsko, kde jsou například limitní hodnoty pro koncentraci tuhých látek v ovzduší překročeny řádově v desítkách dní v roce.

Problémy se vyskytují i v oblasti nakládání s odpady a předcházení jejich vzniku. Ve vývoji energetického sektoru a segmentů jeho rozvoje převažují tendence s nepříliš velkým pokrokem. Přetrvávajícím významným problémem je řešení odpadů, respektive skutečnost, že nejčastějším způsobem odstraňování odpadů je skládkování, které v roce 2009 činilo 96 % z celkového odstraňování odpadů. Na rozdíl od tohoto nepříznivého faktu, je v České republice poměr recyklace z baleného odpadu nad průměrem EU. Česká republika vykazuje velmi vysokou energetickou náročnost ve srovnání s ostatními členskými státy EU (viz TO3). Česká republika má relativně dobrý stav životního prostředí, postižení a problémy jsou většinou územně diferencované (viz TO6).

Globální cíl:

Globálním cílem TO8 je zlepšování stavu životního prostředí v České republice, a to současně s posilováním územní soudržnosti regionů České republiky.

Strategické cíle:

- 1) Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích, zejména prostřednictvím podpory produkce a šíření obnovitelných zdrojů, podpory energetické účinnosti v MSP (viz TO3), podpory energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů v infrastrukturách a sektoru bydlení, podpora nízkouhlíkových strategií pro městské oblasti.
- 2) Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům – investice k řešení zvláštních rizik, zajištění odolnosti pro případ katastrofy a rozvoj systémů krizového řízení (viz TO4).
- 3) Analýza, prevence a řešení dopadů přírodních katastrof a živelných pohrom souvisejících jednak se změnou klimatu případně s dalšími hrozbami a zajištění připravenosti bezpečnostních složek na jednotlivé scénáře
- 4) Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů – jsou definovány následující investiční priority a jim odpovídající specifické cíle:

- a) řešení důležitých potřeb investic do odpadového hospodářství, zejména snižování produkce odpadů na obyvatele a snižování podílu skládkovaného odpadu;
- b) řešení důležitých potřeb investic do efektivního využívání vody a za účelem zvyšování kvality vod;
- c) ochrana biologické rozmanitosti, ochrana půdy a podpora ekosystémových služeb a ekologických infrastruktur;
- d) opatření ke zlepšení životního prostředí ve městech, včetně regenerace starých průmyslových areálů a omezování znečištění ovzduší (viz TO6).

Posun – změna:

- Zaměření se na celostátní aspekty ochrany životního prostředí.
- Zaměření se na opatření v ochraně proti klimatické změně.
- Intenzivnější zacílení na komplexní zvyšování environmentální účinnosti ekonomiky.
- Vyhodnocování využití obnovitelných zdrojů a jejich vlivu na přírodu a krajinu a koordinace jejich zapojování.
- Efektivní zapojení organizací neziskového sektoru do řešení problematiky ochrany životního prostředí.

Územní dimenze:

Značně příznivá plošná kvalitativní proměna životního prostředí v ČR pro nadcházející období značně posiluje jeho územní dimenzi; celostátních společných témat tak pozvolna ubývá, za to se rozšiřuje velký prostor pro identifikaci územního rozměru (problému) životního prostředí a jeho řešení. Plošná témata současně nabývají novou kvalitu a týkají se záležitostí informovanosti, osvěty, ale i účinného systému prevence problémů životního prostředí. Územní rozměr TO8 je rovněž obsažen v rámci myšlenky víceúrovňové správy, a to prostřednictvím respektování víceúrovňové spolupráce mimo jiné ve vztahu k aktivitám institucí v oblasti životního prostředí (např. ve vztahu k chráněným územím apod.). Současně byla akcentována další územní specifika vztažená zejména k relacím město – venkov, jádrové a periferní regiony, specifické území víceúrovňové správy. Strategie intervencí v rámci tohoto TO by měla tato územní specifika vzít do úvahy tak, aby docházelo ke zlepšování kvality životního prostředí v nejvíce postižených územích a současně byl aktivován potenciál udržitelného rozvoje na bázi kvalitních přírodních zdrojů zejména v periferních regionech.

Synergie s dalšími TO:

- TO1 – Vzdělávání a trh práce:
 - středně silná vazba – environmentální výchova a osvěta, dovednosti v oblasti udržitelného rozvoje.
- TO2 – Výzkumný a inovační systém:
 - slabá vazba – věda a výzkum pro oblast životního prostředí a udržitelného rozvoje.
- TO3 – Konkurenceschopné podniky:
 - silná vazba – environmentální technologie a zvyšování energetické a environmentální účinnosti v podnikovém sektoru.
- TO4 – Mobilita, sítě:
 - silná vazba – velká infrastrukturní opatření v oblasti dopravní, energetické a především environmentální infrastruktury se doplňují s opatřeními v oblasti TO8, která jsou zaměřena na specifitější typy ochranných nebo preventivních opatření ve vztahu k životnímu prostředí;

nutnost zajištění souladu infrastrukturních projektů s požadavky na ochranu životního prostředí.

- TO5 – Veřejná správa:
 - slabá vazba – environmentální management ve veřejných institucích, podpora udržitelného rozvoje v rámci všech politik.
- TO6 – Integrovaný rozvoj území:
 - silná vazba – většina opatření TO8 má komplementární opatření v rámci TO6, neboť většina opatření v oblasti životního prostředí má spíše lokální nebo regionální charakter.
- TO7 – Sociální inkluze a zdraví:
 - slabá vazba – chudoba a problémy v oblasti životního prostředí jsou obvykle relativně provázané;
 - silná vazba – zřejmé propojení mezi zdravím a kvalitou životního prostředí.

PŘÍLOHA Č. 4: PŘEDBĚŽNÉ PODMÍNKY

Vzhledem k faktu, že dosud nebyla konečná podoba znění předběžných podmínek schválena, jsou v textu celého Akčního plánu řešeny i ty předběžné podmínky, které byly ve verzi schválené Radou EU vyškrtnuty – ty jsou pro přehlednost znázorněny jako přeškrtnuté.

Obecné předběžné podmínky pro EFRR, ESF a FS

Oblast	Předběžná podmínka
1. Nediskriminace	Existence mechanismu, který zajišťuje účinné provádění a uplatňování směrnice 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, a směrnice 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ
2. Rovnost mužů a žen	Existence strategie na podporu rovnosti žen a mužů a mechanismu, který zajistí její účinné provádění
3. Zdravotní postižení	Existence mechanismu, který zajišťuje účinné provádění a uplatňování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením
4. Veřejné zakázky	Existence opatření pro účinné uplatňování právních předpisů EU týkajících se zadávání veřejných zakázek v oblasti společného strategického rámce pro fondy.
5. Státní podpora	Existence opatření pro účinné uplatňování právních předpisů EU týkajících se státní podpory v oblasti společného strategického rámce pro fondy.
6. Právní předpisy pro oblast životního prostředí týkající se posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a strategického posuzování vlivů na životní	Existence funkčního uspořádání, které zajišťuje účinné uplatňování právních předpisů EU souvisejících s EIA a SEA.

prostředí (SEA)	
7. Statistické systémy a ukazatele výsledků	Existence statistického systému nezbytného k provádění hodnocení za účelem posouzení účinnosti a dopadu programů.

Tematické předběžné podmínky pro EFRR, ESF a FS

Tematický cíl	Předběžná podmínka
1: Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací	1.1. Výzkum a inovace: Existence národního nebo regionálního výzkumného a inovačního strategického rámce politik pro inteligentní specializaci v souladu s národním programem reforem na podporu soukromých výdajů na výzkum a inovace.
	1.2. Existence víceletého plánu finančního plánování a prioritizace investic.
2. Zlepšení dostupnosti, využití a kvality informačních a komunikačních technologií	2.1: <i>Digitální růst</i> : Strategický rámec politiky pro digitální růst, jež má stimulovat poptávku po cenově dostupných, kvalitních a interoperabilních soukromých a veřejných službách v oblasti IKT a zvýšit míru jejich využívání občany, včetně zranitelných skupin, podniky a orgány veřejné správy včetně přeshraničních iniciativ
	2.2. Infrastruktura přístupových sítí nové generace: Existence vnitrostátních nebo regionálních plánů přístupových sítí nové generace, které zohledňují regionální opatření k dosažení cílů EU v oblasti vysokorychlostního přístupu k internetu se zaměřením na oblasti, kde trh není schopen poskytovat otevřenou infrastrukturu za dostupnou cenu a v kvalitě v souladu s pravidly EU pro hospodářskou soutěž a státní podpory, a poskytují dostupné služby zranitelným skupinám.
3: Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP)	3.1. Byla realizována zvláštní opatření k zesílení podporování podnikatelské činnosti v souladu se Small Business Act (SBA).
	3.2. Provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích do vnitrostátního práva
4: Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích	4.1. Byla provedena opatření na podporu nákladově efektivního zvyšování energetické účinnosti u koncového uživatele a nákladově efektivních investic do energetické účinnosti při výstavbě a renovaci budov.
	4.2. Byla provedena opatření na podporu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny.
	4.3. Byla provedena opatření na podporu výroby a distribuce energie z obnovitelných zdrojů.
5: Podpora přizpůsobení se změně klimatu a předcházení	5.1. Předcházení riziku a jeho řízení: Existence vnitrostátního nebo regionálního posuzování rizik pro zvládání katastrof s ohledem na přizpůsobení se změně klimatu.

rizikům	
6: Ochrana životního prostředí a podpora udržitelného využívání zdrojů	<p>6.1. <i>Vodní hospodářství</i>: existence a) politiky stanovování poplatků za vodu, která vhodným způsobem podněcuje uživatele k účinnému využívání vodních zdrojů, a b) odpovídajícího podílu různých způsobů využívání vody na úhradě nákladů na vodohospodářské služby v sazbě stanovené ve schváleném plánu povodí pro investice podporované příslušnými programy.</p> <p>6.2. <i>Odpadové hospodářství</i>: podpora investic do odpadového hospodářství udržitelných z hospodářského a environmentálního hlediska, zejména vypracování plánů pro nakládání s odpady v souladu se směrnicí 2008/98/ES o odpadech a s hierarchií způsobů nakládání s odpady.</p>
7: Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	<p>7.1. <i>Silniční doprava</i>: Existence komplexního plánu či komplexních plánů nebo rámce či rámců pro investice do dopravy v souladu s institucionálním uspořádáním členských států (včetně veřejné dopravy na regionální a místní úrovni), čímž se podporuje rozvoj infrastruktury a zvyšuje se dopravní obslužnost ve vztahu ke globálním a hlavním sítím TEN-T</p> <p>7.2. <i>Železniční doprava</i>: Existence – v rámci komplexního národní dopravního plánu – explicitní kapitoly o rozvoji železniční dopravy, stanovení pořadí důležitosti investic v rámci hlavní transevropské sítě dopravní infrastruktury (TEN-T), komplexní sítě (jiné investice než do hlavní sítě TEN-T) a v oblasti sekundární dopravní obslužnosti železničního systému podle jejich příspěvku k mobilitě, udržitelnosti a vnitrostátním i celoevropským účinkům sítě. Investice se vztahují na mobilní majetek, interoperabilitu a budování kapacit.</p>
8: Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil	<p>8.1. Aktivní politiky trhu práce jsou koncipovány a prováděny v souladu s hlavními směry politik zaměstnanosti</p> <p>8.2. <i>Samostatná výdělečná činnost, podnikání a zakládání firem</i>: existence strategického rámce politiky podpory začínajících podniků přispívající k začlenění.</p> <p>8.3. Instituce trhu práce jsou modernizované a posílené v souladu s hlavními směry politiky zaměstnanosti; Zahájení reformy institucí trhu práce předchází zavedení jasného strategického rámce příslušné politiky a předběžné hodnocení, včetně zohlednění problematiky rovnosti pohlaví.</p> <p>8.4. Aktivní a zdravé stárnutí: Politiky aktivního stárnutí jsou koncipovány v souladu s hlavními směry politiky zaměstnanosti</p> <p>8.5. <i>Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám</i>: Existence politik zaměřených na upřednostňování předvídání a dobré zvládnutí změn a restrukturalizací.</p>
9: Investice do rozvoje dovedností, vzdělávání a celoživotního učení	<p>9.1. <i>Předčasné ukončování školní docházky</i>: existence strategického rámce politiky zaměřené na omezování předčasného ukončování školní docházky v mezích článku 165 SFEU.</p> <p>9.2. <i>Vysokoškolské vzdělání</i>: existence vnitrostátního nebo regionálního strategického rámce politiky zaměřené na zvyšování úrovně dosaženého terciárního vzdělání, kvality a účinnosti v mezích článku 165 SFEU.</p>

	9.3. <i>Celoživotní učení</i> : existence vnitrostátního nebo regionálního strategického rámce politiky celoživotního učení v mezích článku 165 SFEU.
10: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě	10.1. Existence a provedení vnitrostátního strategického rámce politiky v oblasti snižování chudoby zaměřené na aktivní začleňování osob vyloučených z trhu práce v souladu s hlavními směry politik zaměstnanosti.
	10.2. Existuje vnitrostátní strategický rámec politiky začleňování Romů.
	10.3. <i>Zdraví</i> : existence vnitrostátního nebo regionálního strategického rámce politiky v oblasti zdraví v mezích článku 168 SFEU, zajišťujícího ekonomickou udržitelnost.
11: Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy	<i>Účinnost veřejné správy v členských státech</i> : existence strategického rámce politiky zaměřené na posilování účinnosti veřejné správy členského státu, včetně reformy veřejné správy.

Horizontální předběžné podmínky pro EZFRV vztahující se na několik priorit

Horizontální podmínka	Předběžná podmínka
1. <i>Účinná správa členských států</i>	Existence strategie pro posílení účinnosti správy země, včetně reformy veřejné správy
2. <i>Lidské zdroje</i> :	Subjekty odpovědné za řízení a provádění programů rozvoje venkova mají dostatečnou kapacitu v oblasti lidských zdrojů, řízení odborné přípravy a systémů IT
3. <i>Výběrová kritéria</i> :	Je vymezen vhodný přístup, který stanoví zásady, pokud jde o určení výběrových kritérií pro projekty a místní rozvoj

Tematické předběžné podmínky pro EZFRV

Tematický cíle	Předběžná podmínka
1. <i>Posílení výzkumu, technologického vývoje a inovací</i>	1.1. <i>Výzkum a inovace</i> : existence celostátní a/nebo regionální inovační strategie pro inteligentní specializaci v souladu s národním programem reforem s cílem podnítit soukromé výdaje na výzkum a inovace, který je v souladu s charakteristikami dobře fungujících celostátních nebo regionálních systémů pro výzkum a inovace.
	1.2. <i>Kapacita v oblasti poradenství</i> : v oblasti poradenství existuje dostatečná kapacita k zajištění poradenství týkajícího se regulatorních požadavků a všech aspektů spojených s udržitelným řízením a opatřeními v oblasti klimatu v zemědělství a lesnictví.
3. <i>zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků</i>	2-3.1. <i>Zakládání podniků</i> : byly provedeny konkrétní akce s cílem účinně provést „Small Business Act“ a jeho přezkum z 23. února 2011, včetně zásady „zelenou malým a středním podnikům“.
5. <i>podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence a řízení rizik</i>	4.1 <i>Dobrý zemědělský a environmentální stav</i> : na vnitrostátní úrovni jsou zavedeny normy dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy podle hlavy VI kapitoly I nařízení (EU) č. horizontální nařízení/xxxx.

<p>6. ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů</p>	<p>4.2 Minimální požadavky na hnojiva a přípravky na ochranu rostlin: na vnitrostátní úrovni jsou vymezeny minimální požadavky na hnojiva a přípravky na ochranu rostlin podle hlavy III kapitoly I článku 29 tohoto nařízení.</p> <p>4.3 Ostatní příslušné vnitrostátní normy: jsou vymezeny příslušné závazné vnitrostátní normy pro účely hlavy III kapitoly I článku 29 tohoto nařízení.</p> <p>4.4 Prevence rizik: existence vnitrostátních posouzení rizik pro zvládnání katastrof s ohledem na přizpůsobení se změně klimatu.</p>
<p>Tematický cíl 4: podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku ve všech odvětvích</p> <p>Tematický cíl 5: podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence a řízení rizik</p>	<p>5.1 Emise skleníkových plynů: soulad s čl. 6 odst. 1 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 406/2009/ES ze dne 23. dubna 2009 o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů, aby byly splněny závazky Společenství v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020</p> <p>5.2 Energetická účinnost: provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES ze dne 5. dubna 2006 o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách do vnitrostátního práva</p> <p>5.3 Cena vody: existence politiky v oblasti cen vody, která zajistí přiměřený příspěvek různých hospodářských odvětví k úhradě nákladů na vodohospodářské služby v souladu s článkem 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.</p> <p>5.4 Plány pro nakládání s odpady: provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic do vnitrostátního práva, zejména vypracování plánů pro nakládání s odpady v souladu se směrnicí</p> <p>5.5 Energie z obnovitelných zdrojů: provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES41 do vnitrostátního práva</p>
<p>Tematický cíl 8: podpora zaměstnanosti a mobility pracovníků</p> <p>Tematický cíl 9: podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě</p>	<p>6.1 Přístup k EZFRV: poskytnutí podpory přístupu příslušných zúčastněných stran k EZFRV</p> <p>6.2 Samostatná výdělečná činnost, podnikatelství a zakládání podniků: existence komplexní a inkluzivní strategie pro podporu zakládání podniků v souladu s iniciativou „Small Business Act“ a v souladu s hlavním směrem zaměstnanosti 7, pokud jde o podmínky umožňující vytváření pracovních míst.</p> <p>6.3 Infrastruktura sítí NGA (přístupové sítě nové generace): existence vnitrostátních plánů sítí NGA, které zohledňují regionální akce pro dosažení cílů EU v oblasti přístupu k vysokorychlostnímu internetu a zaměřují se na oblasti, ve kterých trh neposkytuje otevřenou infrastrukturu za přijatelnou cenu a v odpovídající kvalitě</p>

Obecné předběžné podmínky pro ENRF

Oblast	Předběžná podmínka
--------	--------------------

1. Nediskriminace	Existence mechanismu, který zajišťuje účinné provádění a uplatňování směrnice 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, a směrnice 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ
2. Rovnost mužů a žen	Existence strategie na podporu rovnosti žen a mužů a mechanismu, který zajistí její účinné provádění
3. Zdravotní postižení	Existence mechanismu, který zajišťuje účinné provádění a uplatňování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením
4. Veřejné zakázky	Existence opatření pro účinné uplatňování právních předpisů EU týkajících se zadávání veřejných zakázek v oblasti společného strategického rámce pro fondy.
5. Státní podpora	Existence opatření pro účinné uplatňování právních předpisů EU týkajících se státní podpory v oblasti společného strategického rámce pro fondy.
6. Právní předpisy pro oblast životního prostředí týkající se posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a strategického posuzování vlivů na životní prostředí (SEA)	Existence funkčního uspořádání, které zajišťuje účinné uplatňování právních předpisů EU souvisejících s EIA a SEA.
7. Statistické systémy a ukazatele výsledků	Existence statistického systému nezbytného k provádění hodnocení za účelem posouzení účinnosti a dopadu programů.

Tematické předběžné podmínky pro ENRF

Tematický cíle	Předběžná podmínka
3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků	<i>Zakládání podniků:</i> Byla realizována zvláštní opatření k účinnému provádění a přezkumu iniciativy Small Business Act (SBA) ze dne 23. února 2011 včetně zásady „zelenou malým a středním podnikům“
6: Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů	Zřízení víceletého národního strategického plánu o akvakultuře, uvedeného v článku 43 [nařízení o společné rybářské politice] do roku 2014.
	Správní kapacita: je k dispozici správní kapacita pro dosažení souladu s požadavky na údaje pro řízení rybolovu stanovené v článku 37 [nařízení o společné rybářské politice],
	Správní kapacita: je k dispozici správní kapacita umožňující dodržovat provádění systému Unie pro kontrolu, inspekce a vynucování stanoveného v článku 46 [nařízení o společné rybářské politice] a dále upřesněného v nařízení Rady (ES) č. 1224/2009.